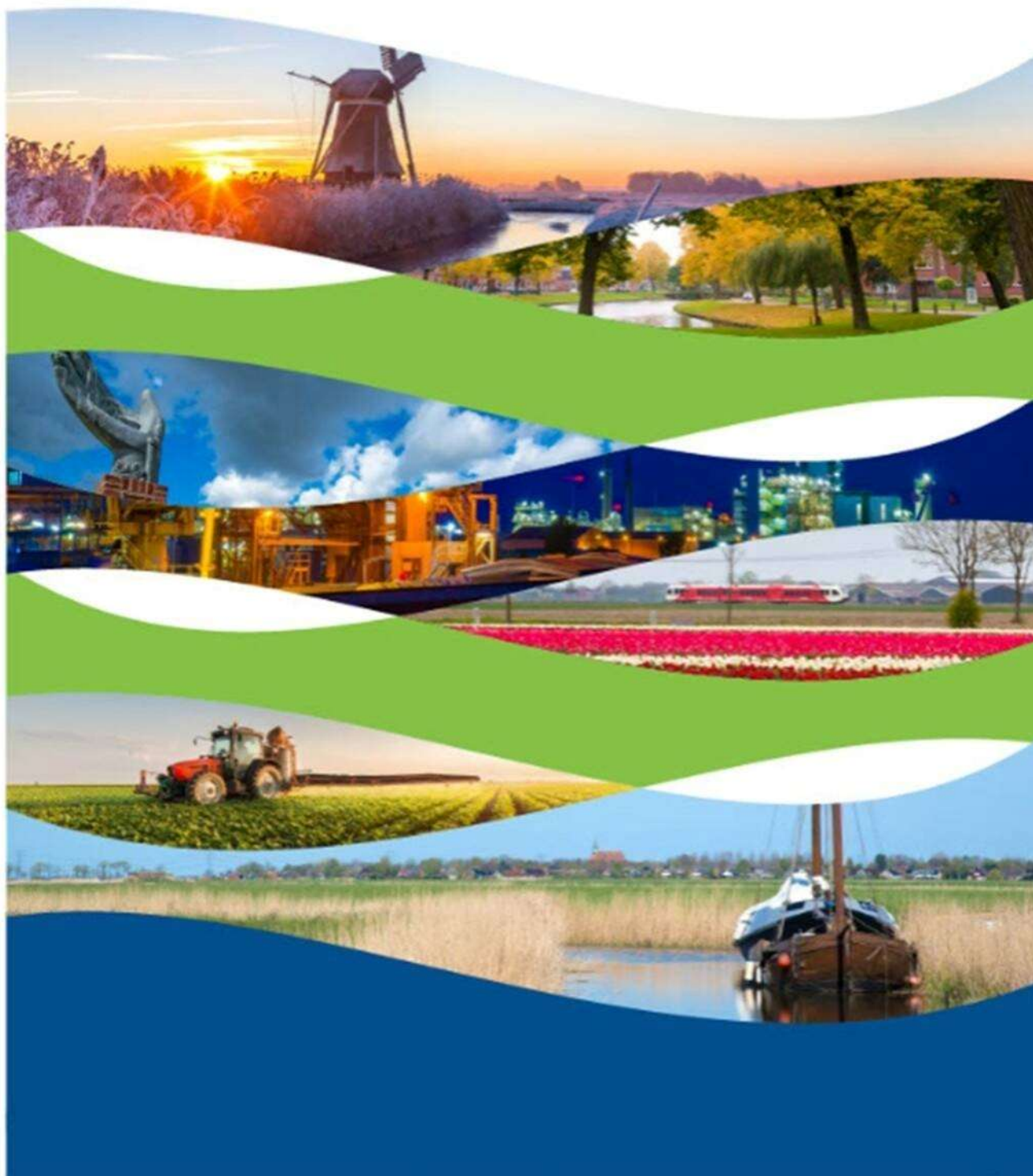

Jaarrekening 2025

Gemeente Eemsdelta

Inhoudsopgave

Algemeen	4
Inleiding.....	5
Leeswijzer.....	6
Samenstelling bestuur en raad	8
Jaarrekening in 1 oogopslag.....	11
Programma's.....	12
Leeswijzer.....	13
0. Bestuur en ondersteuning	14
1. Veiligheid.....	20
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	29
3. Economie	34
4. Onderwijs	44
5. Sport, cultuur en recreatie.....	53
6. Sociaal domein	66
7. Volksgezondheid en milieu	86
8. Volkshuisvesting, ruimt.ordering, sted.vern.	98
9. Algemene dekkingmiddelen	113
10. Overhead.....	117
Paragrafen.....	121
Leeswijzer.....	122
A. Lokale heffingen	123
B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	133
Beleid weerstandscapaciteit	133
Weerstandscapaciteit	133
Weerstandsvermogen.....	136
Kengetallen	137
C. Onderhoud kapitaalgoederen.....	139
D. Financiering	147
E. Bedrijfsvoering	151
F. Verbonden partijen	162
G. Grondbeleid.....	176
H. Aardbevingen de Baas	179
I. Eemsdelta in Balans	183
Jaarrekening.....	184
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	185

Vaste activa	186
Balans per 31 december	191
Toelichting op de balans	194
Overzicht van baten en lasten	207
Nog te autoriseren begrotingsoverschrijdingen	209
Overzicht incidentele lasten en baten	226
Rechtmatigheidsverklaring	230
WNT	232
EMU-saldo	235
Overzicht taakvelden	236
Reserves	238
Voorzieningen	239
Gewaarborgde geldleningen	240
SiSa	241
Overige gegevens	252
Controleverklaring	253
Bijlagen	254
1. Lijst met afkortingen	255
2. Investerings	259
3. Verdelingsprincipe rondom taakvelden	264
4. Beleidsindicatoren	266

Algemeen

Inleiding

Appingedam, juni 2026

Voor u ligt de jaarrekening 2025 van de gemeente Eemsdelta.

De jaarrekening van de gemeente Eemsdelta sluit met een voordelig saldo van € 7,3 miljoen voor resultaatbestemming. In het raadsvoorstel waarin aan u de jaarrekening 2025 krijgt aangeboden staat een voorstel opgenomen voor de bestemming van dit voordelig saldo.

Rechtmatigheidsverklaring

Vanaf boekjaar 2023 moet het College van B&W een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarstukken. Hiermee legt het college verantwoording af over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente.

Er is door de accountant een goedkeurende verklaring afgegeven omtrent de getrouwheid.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders,

K van der Wal B. Visser

Secretaris Burgemeester

Leeswijzer

Met de jaarstukken legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af over het door haar gevoerde beleid in 2025 en de daaraan verbonden uitgaven. Het college legt deze verantwoording af aan de raad en inwoners. De jaarstukken zijn daarnaast interessant voor partners in de stad en in de regio. Ook bevatten de jaarstukken informatie voor het Rijk en andere belanghebbenden.

Volgens afspraak zijn het jaarverslag en de jaarrekening in één gezamenlijk boek (jaarstukken) samengevat. Het jaarverslag en de jaarrekening staan op een website, zodat iedereen de stukken digitaal kan inzien.

Uitgangspunten in de jaarstukken zijn de voornemens uit de begroting 2025, zoals deze door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Deze voornemens zijn gegroepeerd in elf programma's. In elk programma is aangegeven welk maatschappelijk effect de gemeente wil bereiken. In het jaarverslag staat per programma vermeld wat er is bereikt en wat de financiële investering is geweest.

Deze jaarstukken zijn door de gemeenteraad behandeld tijdens de raadsvergadering in juli 2026.

Regelgeving

Als uitwerking van de Wet dualisering gemeentebestuur is het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) verschenen. Hierin is de begrotingsopzet vastgelegd. Hiermee ondersteunen we de raad zo goed als mogelijk in zijn kaderstellende en controlerende taak. In dit verband moeten ook de verordeningen op grond van de artikelen 212, en 213 worden genoemd. Deze regels geven de lijnen aan waarbinnen de raad de kaders stelt en controleert en het college van burgemeester en wethouders bestuurt, uitvoert en rapporteert. Volgens het BBV moeten de jaarstukken bestaan uit een jaarverslag (programmaverantwoording en de paragrafen) en een jaarrekening (overzicht van baten en lasten in de jaarrekening inclusief toelichting en een balans inclusief toelichting).

Jaarverslag

De raad heeft de programma's vastgesteld. Bij elk van de programma's wordt weergegeven wat er in de begroting 2025 vermeld stond bij 'wat willen we bereiken' en 'wat gaan we daarvoor doen'. In het jaarverslag 2025 wordt vervolgens verantwoording afgelegd over de behaalde resultaten. Hiertoewordt bij elk onderdeel het bereikte resultaat weergegeven. In de bijlage zijn ook een aantal verplichte beleidsindicatoren opgenomen in de verantwoording. Elke gemeente heeft dezelfde set beleidsindicatoren. De website www.waarstaatjegemeente.nl levert deze indicatoren.

Paragrafen

Onderdeel van de verantwoording vormen de verplichte paragrafen: lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid. Hiernaast zijn ook de paragrafen Eemsdelta in Balans en Aardbevingen de Baas opgenomen.

Jaarrekening

De balans met toelichting op de afzonderlijke delen is uitgewerkt.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening is deels geïntegreerd in de programmaverantwoording. Bij ieder programma wordt een overzicht gegeven van de baten en lasten van het betreffende programma van zowel de realisatie, de begroting na wijziging en de primitieve begroting. Ook wordt aangegeven welke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves hebben plaatsgevonden bij dit programma.

In het onderdeel Programmarekening worden op programmaniveau de saldi van baten en lasten en de financiële afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting weergegeven. De toelichting daarop vindt u in het onderdeel 'Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2025'.

Samenstelling bestuur en raad

Samenstelling gemeenteraad (2026-2030)

De gemeenteraad bepaalt namens inwoners de hoofdlijnen van het beleid van de gemeente. Daarnaast controleert de raad het college van B en W. De gemeenteraad van Eemsdelta heeft 27 raadsleden.

Fractie	Aantal zetels	Fractievoorzitter
Lokaal Belang Eemsdelta	11	Nick Boersma
Progressief Nederland (PRO)	3	Jan Chris Wagenaar
VVD	3	Rob Kok
CDA	3	Marnick Joustra
ChristenUnie	2	Gerrit-Jan Steenbergen
SP (Socialistische Partij)	2	Anthony Williams
Eerlijk Democratisch Eemsdelta (EDE)	2	Janny Volmer-Kuiper
Volt	1	Cees van Ekelenburg
Totaal aantal zetels	27	

College van B en W

Het college van burgemeester en wethouders (B en W) vormt het bestuur van de gemeente. Hieronder volgt een overzicht van de samenstelling van het college van B en W en de taakverdeling binnen het college.

Portefeuilleverdeling collegeleden:

Portefeuillehouder	Portefeuille
Burgemeester Ben Visser	Openbare orde en veiligheid/ vergunningverlening, toezicht en handhaving APV en bijzondere wetten/ algemene bestuurlijke aangelegenheden en regionale samenwerking/ klantencontact/ voorlichting, communicatie en representatie/ personeel en organisatie/ informatieveiligheid en privacy.
Annalies Usmany-Dallinga (Lokaal Belang Eemsdelta) 1e loco	Ruimtelijke ordening en ontwikkellocaties/ wonen en leefbaarheid/ volkshuisvesting/ versterkingsopgave (agenda voor Herstel) - Stuurgroep Nij Begun/ Nationaal Programma Groningen/ centrummanagement en stadspromotie. Projecten: Huis van Cultuur en Bestuur/ Centrumontwikkeling Delfzijl Zuid-Oost/ Perspectieflocaties/ Huis van de Wijk Delfzijl en Appingedam/ Maatregel 14 Nij Begun (1e verantwoordelijke).
Jan Menninga (Lokaal Belang Eemsdelta) 2e loco	Financiën en belastingen/ sport/ vergunningverlening, toezicht en handhaving/ vastgoed en grondexploitaties/ inkoop en aanbesteding.

Portefeuillehouder	Portefeuille
	Projecten: Kustontwikkeling Eemshaven/ Urban Sports Park en de Koppelplaats - Campusontwikkeling (1e verantwoordelijke)/ Huisvesting gemeentewerf (1e verantwoordelijke)/ Maatregel 14 Nij Begun (2e verantwoordelijke).
Eduard Mulder (VVD) 3e loco	Werk, participatie en inkomen, economie (inclusief economische agenda Nij Begun)/ vrijetijdseconomie (recreatie/toerisme)/ armoedebestrijding/ duurzaamheid/ klimaat, energie en milieu (inclusief isolatieaanpak Nij Begun)/ landbouw en natuur. Projecten: Regionale Energie Strategie.
Gert Drenth (ChristenUnie) 4e loco	Jeugd en jeugdzorg/ onderwijs/ zorg (inclusief sociale agenda Nij Begun)/ gezondheid/ kunst en cultuur/ Wadden/ monumentenzorg en erfgoed. Projecten: Monumentencluster 't Zand/ Urban Sports Park en de Koppelplaats - Campusontwikkeling (2e verantwoordelijke).
Martijn Meijer (Lokaal Belang Eemshaven) 5e loco	Beheer openbare ruimte en rioleringen (inclusief begraafplaatsen)/ verkeer en vervoer/ participatie, gebiedsregie en bewonersinitiatieven/ welzijn/ afval/ wmo, maatschappelijke opvang en beschermd wonen/ informatisering en automatisering. Projecten: Huisvesting gemeentewerf (2e verantwoordelijke).
Gemeentesecretaris/ algemeen directeur Klaas van der Wal	Verantwoordelijk voor de gemeentelijke organisatie. Eerste aanspreekpunt college.

Op onderstaande foto staan (van links naar rechts): Gert Drenth, Eduard Mulder, burgemeester Ben Visser, Annalies Usmany-Dallinga, Jan Menninga, Martijn Meijer en gemeentesecretaris Klaas van der Wal.

Jaarrekening in 1 oogopslag

Hieronder wordt de Jaarrekening in één oogopslag getoond.

Jaarrekening 2025 in één oogopslag

Wat hebben we bereikt in 2025 en wat heet het gekost?

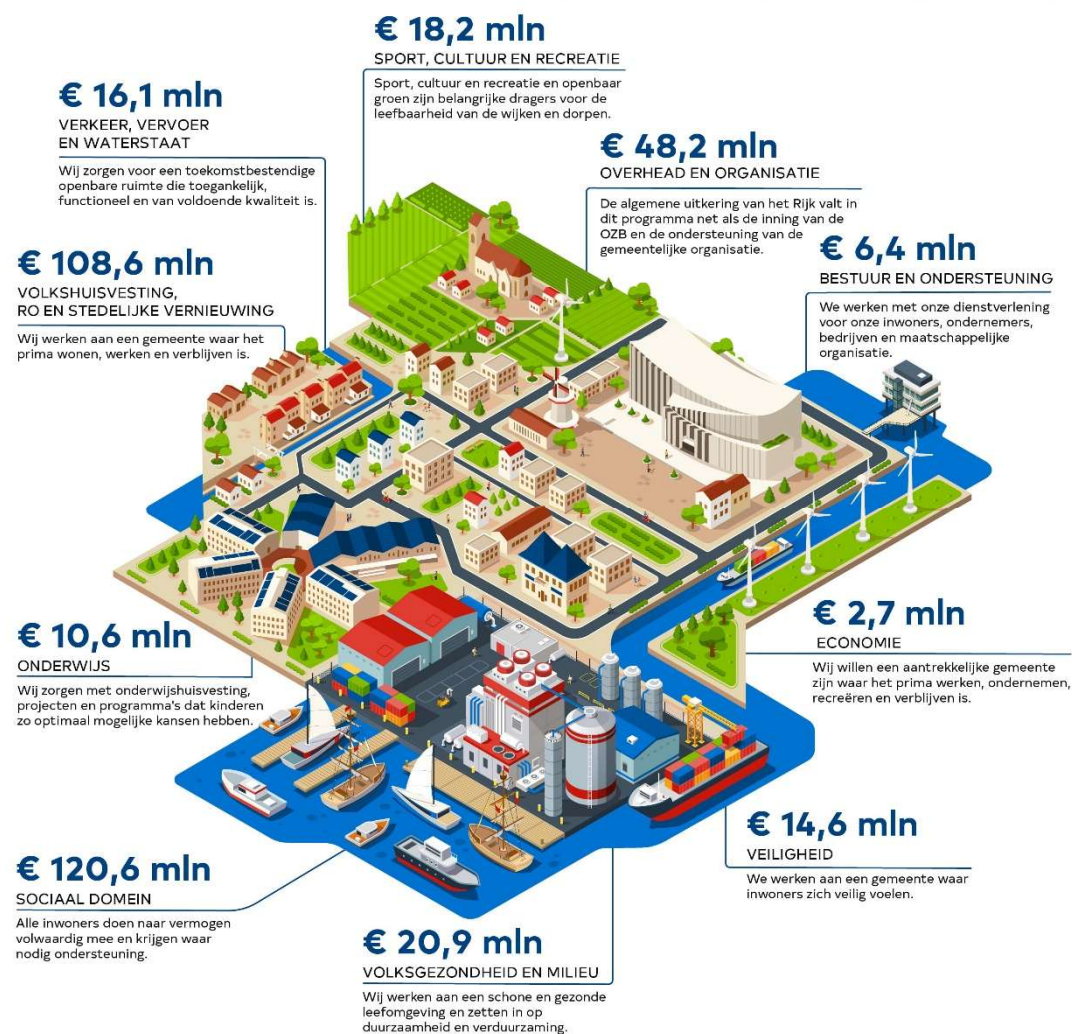
In de jaarrekening legt het college verantwoording af over wat er is bereikt in 2025 en waar het geld aan is uitgegeven. Op deze infographic zie je in één oogopslag de 11 programma's, de bijbehorende inkomsten en uitgaven (in miljoenen euro's) en de belangrijkste resultaten. De volledige jaarrekening is te vinden op www.eemshaven.nl/financiele-documenten.

Vaststelling door de raad: 1 juli 2026.

Financieel overzicht: baten en lasten op hoofdlijnen

Programma	Baten	Lasten
Bestuur en ondersteuning	€ 1,0 mln	€ 6,4 mln
Veiligheid	€ 7,8 mln	€ 14,6 mln
Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 2,8 mln	€ 16,1 mln
Economie	€ 0,8 mln	€ 2,7 mln
Onderwijs	€ 5,4 mln	€ 10,6 mln
Sport, cultuur en recreatie	€ 1,8 mln	€ 18,2 mln
Sociaal Domein	€ 42,5 mln	€ 120,6 mln
Volksgezondheid en milieu	€ 17,5 mln	€ 20,9 mln
Volkshuisvesting, ro en stedelijke vernieuwing	€ 105,4 mln	€ 108,6 mln
Alg. dekkingsmiddelen	€ 188,4 mln	€ 23,2 mln
Overhead	€ 0,9 mln	€ 25,0 mln
TOTAAL GEREALISEERD 2025	€ 374,3 mln	€ 366,9 mln
Baten (inkomsten) € 374,3 mln Bijdragen van rijk en medeoverheden, lokale belastingen, en overige baten	Lasten (uitgaven) € 366,9 mln Totaal besteed aan alle 11 programma's in 2025.	netto resultaat € 7,4 mln

Programma's

Leeswijzer

Programmaplan

Het programmaplan is het inhoudelijke deel van de begroting. De raad heeft de programma's vastgesteld. Bij elk van de programma's wordt weergegeven wat er in de begroting 2025 vermeld stond bij 'wat willen we bereiken?' en 'wat gaan we daarvoor doen?'. In het jaarverslag 2025 wordt vervolgens verantwoording afgelegd over de behaalde resultaten. Hiertoe wordt bij elke onderdeel het bereikte resultaat weergegeven.

Beleidsindicatoren

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hanteren gemeenten beleidsindicatoren. Dit is voor het toelichten van de maatschappelijke effecten in de programma's en de programmaverantwoording. De cijfers zijn afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl. Vanaf dit jaar zijn de beleidsindicatoren in een totaaloverzicht in de bijlage opgenomen, in plaats van bij de afzonderlijke programma's.

0. Bestuur en ondersteuning

Wat willen we?

Om tot de beste plannen te komen voor onze gemeente, willen we een bestuurscultuur die gebaseerd is op collegiaal bestuur, samenwerken en samen leren. Wij werken voor onze inwoners, ondernemers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Alle inwoners en bezoekers moeten digitaal, telefonisch, per post en persoonlijk makkelijk hun weg kunnen vinden.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken

Paragrafen

- [Lokale heffingen](#)
- [Weerstandsvermogen](#)
- [Verbonden partijen](#)
- [Eemsdelta in Balans](#)

Verbonden partijen

- [Vereniging van Waddenzeegemeenten](#)
- [Vereniging van Nederlandse gemeenten](#)
- [Vereniging Groninger gemeenten](#)

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Algemeen mandaatbesluit	2021
Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid	2021
Controleverordening	2023
Controleprotocol	2023
Verordening garantstellingen	2021
Coalitieakkoord Eemsdelta 'Samen werken aan onze toekomst'	2021
College-uitvoeringsprogramma	2021
Verordening rekenkamer	2023
Visie Eemsdelta is dichtbij	2021
Legesverordening	jaarlijks
Inspraakverordening	2021
Reglement van orde van de raad	2021
Verordening op de rekenkamercommissie	2021
LeidRaad Eemsdelta	2021
Participatiebeleid	2022
Verordening mandaat griffier Eemsdelta	2025
Nota verbonden partijen	2024

Ontwikkelingen

Voor dit programma zijn er geen ontwikkelingen.

Thema 1: Onze inwoners en nabijheid

De raad brengt elk jaar werkbezoeken aan verschillende wijken en dorpen in het gebied en gaat dan in gesprek met de inwoners.

Ook gaat de raad op werkbezoek bij organisaties en/of bedrijven. We informeren inwoners en organisaties via de website en het Gemeentenieuws in huis-aan-huiskrant de Eemsbode over bijvoorbeeld:

- > de verschillende mogelijkheden waarop zij in contact kunnen komen met de gemeenteraad
- > wanneer de raad vergadert
- > welke besluiten zijn genomen.

De gemeenteraad ontvangt elk jaar leerlingen van het basis- en voortgezet onderwijs in de raadzaal om hen kennis te laten maken met de lokale democratie.

De gemeente Eemsdelta reikt elk jaar de waarderingprijs uit. Dit is een blijk van waardering voor een of meer inwoners, organisaties en/of ondernemers die zich maatschappelijk verdienstelijk hebben gemaakt binnen de gemeente Eemsdelta.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Intensiveren betrekken inwoners bij lokale democratie.	• Werken met startnotities voor nieuwe (beleids)plannen met impact op de samenleving (Beleidsnotitie participatie, Samenwerken in en aan Eemsdelta) • Aanbieden Democracy aan scholen (spel waarmee kinderen leren hoe democratie werkt); • Aanbieden gastlessen middelbare scholen.
Om de kracht uit de samenleving te waarderen, hebben we een waarderingsprijs in het leven geroepen voor inwoners, organisaties en ondernemers die zich maatschappelijk verdienstelijk hebben gemaakt.	Jaarlijkse uitreiking van de "Bronzen Delta" tijdens de nieuwjaarsreceptie aan de volgende 3 doelgroepen: 1. Inwoner(s) 2. Organisatie 3. Ondernemer

Wat hebben we bereikt?
In 2025 hebben meerdere groepen van basisscholen het spel democracy gespeeld in de raadzaal. De groep neemt een dagdeel plaats in de raadzaal en besluit hoe de fictieve stad eruit gaat zien. Op verzoek hebben 3 raadsleden een gastles gegeven op een basisschool. De gemeenteraad heeft diverse inwonersinitiatieven en organisaties bezocht in 2025. En daarnaast een aantal fietstochten gemaakt langs diverse (ontwikkel)locaties. Tijdens raadscommissies en raadsvergaderingen is 8 keer gebruik gemaakt van het spreekrecht voor inwoners.

Thema 2: dienstverlening

We zijn dichtbij: aan de balie, telefoon, online en in dorpen en wijken. De dienstverlening is klantgericht en betrouwbaar en we zoeken samen naar oplossingen. We laten onze inwoners weten wat ze van onze dienstverlening kunnen verwachten. We zien steeds meer vraag naar digitale dienstverlening. Daarnaast weten inwoners ook steeds vaker hun weg te vinden via sociale media, bijvoorbeeld door Eemsdelta te volgen op Facebook. Vanuit de Rijksoverheid komen er nieuwe wetten als het gaat om de onlinedienstverlening. We zorgen ervoor dat onze website steeds voldoet aan de wettelijke eisen, zoals digitale toegankelijkheid. Dit is een doorlopend proces.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Wij richten de dienstverlening zo in dat alle inwoners en bezoekers eenvoudig via alle kanalen van de gemeente hun weg vinden.	De fysieke balies in Appingedam, Delfzijl en Loppersum blijven de komende jaren in stand. Daar waar nodig is, brengen we een bezoek aan de inwoner thuis (zie ook programma Overhead voor Toekomstbestendige huisvesting). Onze onlinekanalen (website en sociale media)

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	richten wij in volgens de wet digitale toegankelijkheid, zodat alle inwoners met een handicap en laaggeletterdheid hun zaken ook digitaal kunnen regelen. 75% van alle binnenkomende telefoon op het algemene nummer van de gemeente wordt door het Klant Contact Centrum afgehandeld. We streven er naar om dit uit te breiden om inwoners zoveel mogelijk direct een antwoord te kunnen geven.
We sluiten zoveel mogelijk aan bij de wensen van de inwoners.	Begin 2024 is een uitvoeringsplan dienstverlening gemaakt op basis van een onderzoek van de rekenkamercommissie. Dit plan werken we uit in concrete acties, op basis van prioriteiten die de raad heeft aangegeven. Inwoners en medewerkers worden hierbij betrokken. De basis van de concrete acties is een vertaling van ons dienstverleningsconcept "Dienstverlening doen wij zo!". Deze gaan we beschrijven in "beloftes aan onze inwoners". Op deze beloftes wordt continue gemonitord en gestuurd door het management.
We passen onze communicatiestijlen aan bij specifieke doelgroepen en communiceren in begrijpelijke taal.	We trainen de organisatie in begrijpelijk schrijven.

Wat hebben we bereikt?
De fysieke balies hebben in het afgelopen jaar aangepaste openingstijden gekregen: de locaties in Loppersum en Appingedam zijn drie dagen per week geopend, terwijl de balie in Delfzijl volledig beschikbaar blijft. Wanneer inwoners door beperkte mobiliteit of vervoersproblemen niet naar een balie konden komen, hebben wij hen actief thuis bezocht om ondersteuning te bieden. Daarnaast zijn voor meerdere producten klantreizen uitgevoerd in samenwerking met inwoners. De inzichten hieruit hebben we gebruikt om onze digitale dienstverlening verder te verbeteren en beter aan te laten sluiten op de behoeften van gebruikers. Het Klant Contact Centrum (KCC) heeft in totaal 72% van de klantvragen afgehandeld. In het afgelopen jaar zijn verschillende concrete acties in gang gezet. Zo zijn dashboards ingericht om terugbelverzoeken en meldingen in de openbare ruimte te monitoren. Daarnaast is integraal samenwerken gestimuleerd, waardoor de samenwerking tussen het KCC en de vakafdelingen is versterkt. Hierdoor kunnen we de inwoners zoveel mogelijk direct een antwoord geven. De 'beloftes aan inwoners' zijn door het college vastgesteld.

Thema 3: gebiedsgericht werken en participatie

In Eemsdelta hebben we in 2022 het participatiebeleid Eemsdelta vastgesteld. In 2025 zetten we verder in op de doorontwikkeling van het beleid met behulp van doelen en acties zoals hieronder is opgenomen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Nog dichterbij inwoners staan.	• Nieuwe contacten leggen en bestaande relaties onderhouden door de inzet van onze gebiedsregisseurs; • Blijven verkennen hoe we als lokale overheid (politiek, bestuurlijk en ambtelijk) nog beter kunnen aansluiten bij de leefwereld van onze inwoners.
Deskundigheid in participatie voor medewerkers verhogen.	• Nieuwe medewerkers ontvangen kaders voor participatiebeleid bij start functie in Eemsdelta; • Blijven aanbieden van de training 'Participeren kan je leren' aan medewerkers; • Stakeholders worden geïnformeerd over het participatiebeleid van Eemsdelta; • Bij het opstellen van (beleids)plannen die invloed hebben op de leefomgeving van inwoners en ondernemers, wordt bepaald welk niveau van participatie geschikt is en hoe maximale participatie bereikt kan worden.
Inwoners en ondernemers meer betrekken bij het opstellen van (beleids-)plannen.	• Participatie is een standaard onderdeel van de bestuurlijke opdracht; • In de participatieparagraaf van college- en raadsvoorstellen staat een overzicht van het participatieplan; • Er is een inwonerspanel opgericht dat we regelmatig over onze plannen en beleid gaan bevragen.
Bewonersinitiatieven mogelijk maken.	NPG (Nationaal Programma Groningen)-middelen inzetten en beschikbaar maken voor inwoners om lokale duurzame initiatieven te ondernemen.
Intensiveren van de betrokkenheid van inwoners bij de lokale democratie.	De nieuwe Wet Versterking Participatie op decentraal niveau treedt in werking op 1 januari 2025. Er geldt een overgangsperiode van twee jaar om een verordening op te stellen. Eemsdelta beschikt reeds over een participatiebeleid. De technische conversie naar een verordening wordt begin 2025 uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt?
De gebiedsregisseurs waren ook in 2025 actief en zichtbaar aanwezig in de dorpen en wijken. Zij onderhouden persoonlijk contact met inwoners, dorpsbelangen, verenigingen en maatschappelijke organisaties en vormen zo een directe verbinding tussen gemeente en samenleving.

Wat hebben we bereikt?

Onze medewerkers worden actief geïnformeerd over de nieuwe kaders voor participatie. Dit gebeurt o.a. via intranetinformatie, een stappenplan participatie en een format voor participatieplannen. Deze middelen zijn ontwikkeld om nieuwe medewerkers direct wegwijs te maken in het beleid en de werkwijze.

De training Participeren kan je leren wordt blijvend aan medewerkers aangeboden.

We hebben dit jaar twee maal gebruikgemaakt van het inwonerspanel.

In 2025 hebben we 51 bewonersinitiatieven gefaciliteerd.

In 2026 zetten we het participatiebeleid om in een participatieverordening. Dit doen we bewust in de nieuwe bestuursperiode, zodat het nieuwe college en de gemeenteraad zelf de kaders kunnen vaststellen.

Verbonden partijen

Naam	Openbaar belang en doel
Vereniging van Waddenzeegemeenten.	Een gezamenlijk gemeentelijk Waddenzeebeleid voeren. Adviseren van gemeenten over regelgeving, bestuur en beheer Waddenzeegebied, onderhouden contacten met belanghebbende instanties.
Vereniging van Nederlandse gemeenten	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn alle gemeenten samen, ondersteund door de VNG-organisatie.
Vereniging Groninger gemeenten	De vereniging behartigt de belangen van 12 Groninger gemeenten.

Financieel kader

Programma 0: Bestuur en ondersteuning	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
0. Bestuur en ondersteuning	-4.321	-4.400	-5.431
Lasten	-5.169	-5.248	-6.429
Baten	848	848	998
Reservemutaties	0	0	0
Toevoeging reserve	0	0	0
Ottrekking reserve	0	0	0
Saldo programma 0	-4.321	-4.400	-5.431

1. Veiligheid

Wat willen we?

We willen een gemeente zijn waar alle inwoners zich veilig voelen.

Om een groter gevoel van veiligheid te creëren, zetten wij in op onder andere de aanpak van ondermijning, beperken criminaliteit en overlast in de woonomgeving en beperken jeugdoverlast. Dit doen wij in samenwerking met onder andere politie, Openbaar Ministerie, brandweer, de wijkteams, verschillende zorgpartijen, het RIEC en de Veiligheidsregio. Veiligheid is verweven met diverse beleidsterreinen zoals zorg en veiligheid, toezicht en handhaving, vergunningen en openbare ruimte. Wij richten ons op gebiedsgericht werken. Dit betekent dat de aanpak van de veiligheidsthema's een zaak is van samenwerken, afstemmen en informatie uitwisselen. Dit alles binnen de kaders van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) en WPG (wet Politie Gegevens). Bij het thema ondermijning wordt daarom ook gekeken hoe wij als gemeente een betere informatiepositie kunnen verwerven. Bij de aanpak van de diverse thema's hebben wij als gemeente de regie en coördinatie.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Paragrafen

- [Lokale heffingen](#)
- [Weerstandsvermogen](#)
- [Aardbevingen de Baas](#)
- [Eemsdelta in Balans](#)

Verbonden partijen

- [Veiligheidsregio](#)

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Lokaal programma Eemsdelta (NPG)	2021
Subsidieverordening Batch 1.588 Appingedam	2019
Algemene plaatselijke verordening Eemsdelta	2022
Subsidieverordening Batch 1.588 Delfzijl	2019
Integraal veiligheidsbeleid	2021
Evenementenbeleid	2024
Horecabeleid	2024
Paracommerciële verordening	2024

Ontwikkelingen

Integraal Veiligheidsbeleid 2026 - 2029

In 2025 zijn we aan de slag gegaan met het opstellen van een nieuw integraal veiligheidsbeleid (IVB). Wij hebben hiervoor veel samengewerkt met onze (keten)partners in het veiligheidsdomein om te komen tot een gedegen beleid. Daarnaast hebben we gekeken naar zowel de landelijke als regionale trends op het gebied van veiligheid. Op basis van deze inzichten hebben we bepaald welke trends en ontwikkelingen relevant en actueel zijn voor onze gemeente, zodat we ons beleid hierop kunnen afstemmen.

Aanpak van ondermijning

Door de uitbreiding van het team Openbare Orde en Veiligheid (OOV) in 2024 is het weer mogelijk om de volle aandacht te vestigen op de aanpak van ondermijning in Eemsdelta. Inmiddels zijn de eerste (integrale) controles uitgevoerd en is het aantal controles in 2025 verder uitgebreid. Wij hebben het Digitaal Opkopers Register (DOR) ingevoerd. Daardoor kunnen we zien of een product als gestolen geregistreerd staat en ook daarmee verbetert onze informatiepositie bij het bestrijden van ondermijning. Waar nodig zetten we ons bestuurlijke en juridisch instrumentarium in om ondermijning tegen te gaan.

Thema 1: jeugdigen

We willen inzetten op preventie als het gaat om jonge aanwas. Bij jonge aanwas gaat het om kinderen en jongeren (t/m 23 jaar) bij wie:

- > signalen en/of risicofactoren aanwezig zijn die de kans om af te glijden in de (drugs)criminaliteit vergroten en
- > beschermende en/of versterkende factoren minder sterk aanwezig zijn.

Deze jongeren hebben niet altijd aantoonbare politieregistraties. Het kan ook gaan om jongeren die vanuit kwetsbaarheid en aanwezige criminogene factoren de nieuwe instroom kunnen zijn van de

volgende generatie (drugs)criminelen. We willen de komende tijd gebruiken om de samenwerking te zoeken met de Campus in onze gemeente.

Met het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming wil het Rijk de problemen aanpakken die binnen de jeugdbescherming zijn ontstaan. Er wordt een algemene werkwijze geïmplementeerd, waarbij er vanuit het lokale team één vast contactpersoon is voor een jeugdige/gezin. Sleutelwoorden hierin zijn het gezin centraal en samenwerking vanuit een integrale aanpak. Onder leiding van de programmamanager is er medio 2024 gestart met 3 proeftuinen in de regio Groningen. Hierbij gaan we in samenwerking met o.a. de gecertificeerde instellingen en Veilig Thuis proefdraaien. Het Toekomstscenario moet vanaf 2026 geïmplementeerd worden.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Verminderen overlast van jongeren op straat.	Efficiëntere inzet jongerenwerk, daar waar het nodig is.
Voorkomen jonge aanwas (ondermijning)	• Voorlichting en bewustwordingssessies op scholen, sportverenigingen, jeugdsoos e.d. • Een netwerk opbouwen en samenwerken aan een schoolveiligheidsplan. Jongeren bewust maken van de risico's door bijvoorbeeld het inzetten van een escapecontainer jonge aanwas. • Het Preventie en Interventie Team (PIT) maakt contact met jongeren op straat en biedt jongeren die het risico lopen in de criminaliteit te raken een traject aan.
De voorwaarden voor de implementatie van het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming in 2026 zijn gerealiseerd.	Onder leiding van een door de Groninger gemeenten gezamenlijk aangestelde programmamanager werken we toe naar implementatie van het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming. Door de proeftuinen bepalen we wat hiervoor nodig is en wat gezamenlijk georganiseerd moet worden.

Wat hebben we bereikt?
Efficiëntere inzet jongerenwerk daar waar het nodig is (verminderen overlast op straat). Wij hebben het aantal uren jongerenwerk in 2025 uitgebreid waardoor er meer ingezet kon worden op straathoekwerk, jongerencentra en jongerenwerk op het voortgezet onderwijs. We hebben het contact met de jongerenwerkers zowel met uitvoering als management geïntensiveerd, waardoor we beter kunnen insprijnen op ontwikkelingen en behoeften. Daarnaast heeft Cadanz onderzoek gedaan naar de behoefte aan jongerenwerk in de gemeente. We zullen in 2026 verder vervolg hieraan geven. Preventie jonge aanwas Het afgelopen jaar is binnen jeugd en veiligheid ingezet op preventie en vroegsignalering. De gemeente Eemsdelta is samen met partners een Regiodeal aangegaan, waarbij onder andere het

Wat hebben we bereikt?

programma HackShield wordt ingezet. Daarnaast zijn preventieve activiteiten uitgevoerd, zoals Politiekids, en is de samenwerking met het jongerenwerk versterkt.

Ook is gestart met het overleg jeugdoverlast op straat, waarin gemeente, politie en jongerenwerk locaties met jeugdgroepen en overlast in kaart brengen om gericht in te zetten op preventie, jongerenwerk of handhaving.

Daarnaast vindt elke zes weken het risicojongerenoverleg plaats, waarin partners signalen over (potentiële) risicojongeren bespreken. Door vroegtijdige signalering en samenwerking kunnen jongeren tijdig ondersteuning krijgen en kan overlast worden voorkomen.

Toekomstscenario

Het proces heeft vertraging opgelopen omdat het Rijk nog niet heeft besloten om de benodigde middelen beschikbaar te stellen. Als Groninger gemeenten is besloten om voorlopig nog 1 jaar door te gaan met de proeftuin in afwachting van het besluit van het Rijk. Er is een aanvullend opdracht gegeven om scenario's uit te werken inclusief financiële impact voor het vervolg en dit wordt medio 2026 verwacht. Het zal de minimale variant zijn, wanneer er geen middelen vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld.

Thema 2: openbare orde en veiligheid

Het onderzoeksrapport 'Ondermijning in het Ommeland' is ter bespreking aan het college aangeboden. Dit is een analyse van (de gemeentelijke aanpak van) ondermijning in de Groninger gemeenten', opgesteld door de onderzoekers prof dr. Tops en dr. Van der Torre. Het rapport toont aan dat ondermijnende criminaliteit ook in Eemsdelta nadrukkelijk aan de orde is en een groot risico vormt voor de veiligheid. Conclusie is dat Eemsdelta met de volgende criminele fenomenen in de top 3 staat:

> hennepsteelt

> drugshandel

> misstanden met vastgoed.

Als gemeente staan we voor de uitdaging om ons woon-, werk- en leefklimaat veilig te houden en te versterken. De formatie binnen het team Openbare Orde en Veiligheid (OOV) is in 2024 uitgebreid. Hierdoor hebben we de benodigde tijd en ruimte gekregen om ons te concentreren op onze prioriteiten, zoals vastgesteld in het huidige Integraal Veiligheidsbeleid (IVB). Bovendien zetten we ons in voor de implementatie van ons nieuwe IVB en streven we naar een effectieve regionale samenwerking om ondermijning tegen te gaan. Dit doen we vooral met de Groninger gemeenten. Als onderdeel hiervan wordt in 2025 een Regionaal Interventieteam opgestart. Dit team voert branchegerichte controles uit binnen onze provincie, inclusief onze eigen gemeente.

Om de weerbaarheid van onze gemeente te vergroten, richten we ons op bewustwording van ondermijnende criminaliteit. Dit realiseren we door een wijkgerichte aanpak, waarbij we maandelijks activiteiten organiseren. Bijvoorbeeld wijkshouwen, voorlichtingssessies in dorps- en buurthuizen en bij sportverenigingen. Daarnaast voeren we regelmatig bestuurlijk controles (we onderzoeken of een bedrijf of inwoner zich aan de regels houdt) uit om toe te zien op naleving van wet- en regelgeving.

Het nieuwe horecabeleid is in 2024 vastgesteld. Daarom geven we uitvoering aan en houden toezicht op de exploitatievergunningen binnen onze gemeente. Bovendien stellen we het Digitaal Opkopersregister (DOR) verplicht, waarop we eveneens actief toezicht houden.

Daarnaast actualiseren we het huidige BIBOB-beleid (De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur), zodat verschillende afdelingen binnen de gemeente dit kunnen toepassen. Dit beleid vormt een belangrijke barrière in onze aanpak tegen ondermijning, door grondig onderzoek te doen naar integriteitsrisico's bij vergunningsaanvragen en overheidsopdrachten.

Ook is het team Openbare Orde en Veiligheid vaak betrokken bij ad-hoc-taken. Bijvoorbeeld bij situaties met personen met onbegrepen gedrag, de terugkeer van personen uit detentie, GRIP (Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure)-situaties en advisering op het gebied van veiligheid en openbare orde.

In 2025 is hiervoor (net als in 2024) incidenteel € 250.000 beschikbaar gesteld. Vanaf 2025 zijn deze middelen structureel verwerkt.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
1. Vaststellen van het Integraal Veiligheid Beleid (2026-2029) 2. Opmaken uitvoeringsplan Integraal Veiligheid Beleid (2026- 2029) 3. Verhoging van de weerbaarheid tegen ondermijnende criminaliteit 4. Uitvoering van het horecabeleid 5. Uitvoering van het evenementenbeleid 6. Implementatie van Digitaal Opkopersregister (DOR) 7. Uitvoering van BIBOB beleid	• Implementatie van het nieuwe IVB met focus op prioriteiten uit het huidige beleid. • Lancering van een Regionaal Interventieteam voor gerichte controles binnen onze gemeente en provincie. • Organisatie van wijkgerichte activiteiten zoals wijkshouwen en voorlichtingssessies. • Uitvoering van regelmatige bestuurlijke controles om naleving van wet- en regelgeving te waarborgen. • Toezicht op de naleving van exploitatievergunningen conform het nieuwe beleid van 2024. • Verplichte invoering van het DOR binnen onze gemeente. • Actieve controle op de correcte toepassing en naleving van het register. • Toepassing van het BIBOB beleid door diverse gemeentelijke afdelingen. • Onderzoek naar integriteitsrisico's bij vergunningsaanvragen en overheidsopdrachten.

Wat hebben we bereikt?

Veilige leef- en woonomgeving

Het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) is vastgesteld. Daarnaast is gewerkt aan de opmaak van het uitvoeringsplan IVB, dat in 2026 ter vaststelling aan het college wordt aangeboden, waarna het ter kennisgeving zal worden aangeboden aan de gemeenteraad. De samenwerking met wijkteams is verbeterd. Er is in pilotvorm gestart met een wijkgerichte aanpak, die in 2026 verder wordt geïmplementeerd. Verder is gestart met het toezicht op horeca. De implementatie van exploitatievergunningen heeft vertraging opgelopen. Het Digitaal Opkopers Register (DOR) is volledig geïmplementeerd.

Binnen de samenwerking met de veiligheidsregio is aandacht besteed aan OZEB's (objecten zonder extern bluswater). De implementatie zal worden uitgevoerd onder regie van het projectenbureau.

Jeugd en veiligheid

Binnen jeugd en veiligheid is ingezet op preventie en bewustwording. De gemeente Eemsdelta is met een aantal samenwerkingspartners een Regio Deal aangegaan, waar onder andere de inzet van HackShield onder valt. Daarnaast zijn activiteiten uitgevoerd zoals Politiekids en is de samenwerking met het jongerenwerk voortgezet en versterkt. Ook is gewerkt aan de schoolveiligheid op de campus, in de vorm van ondersteuning bij het opmaken van het schoolveiligheidsplan. Daarnaast is er een regulier veiligheidsoverleg waar de gemeente kartrekker van is.

Zorg en veiligheid

Op het snijvlak van zorg en veiligheid wordt vanuit het subteam Openbare Orde en Veiligheid (OOV) ingezet op een integrale aanpak en betere signalering van problematiek waarbij zorg- en veiligheidsvraagstukken samenkomen.

Het subteam OOV is deelnemer geworden van de werkgroep huiselijk geweld en kindermishandeling. Bij zorgcasuïstiek werkt de afdeling OOV samen met het subteam Zorg en Veiligheid. Bij opgeschaalde casuïstiek vindt samenwerking plaats met het Zorg- en Veiligheidshuis Groningen.

Digitale veiligheid

Er is aangesloten bij campagnes op het gebied van digitale weerbaarheid en er is onderzoek uitgevoerd naar de cyberweerbaarheid onder ouderen. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in een adviesrapport, de aanbevelingen worden meegenomen in de wijkgerichte aanpak. Daarnaast wordt via de Regio Deal aandacht besteed aan digitale weerbaarheid, onder andere door de inzet van HackShield.

Ondermijning

De gemeente is vertegenwoordigd in de aanpak ondermijning volgens de Groningse Norm. Er zijn meerdere bewustwordingssessies georganiseerd binnen specifieke teams. Daarnaast is een algemene bewustwordingsdag voor alle medewerkers gehouden, met onder andere een presentatie en een ondermijningscontainer, in samenwerking met het RIEC. Ook is een veiligheidsavond voor de gemeenteraad georganiseerd in samenwerking met de Politie.

De Bibob-coördinator heeft in 2025 uitvoering gegeven aan het gemeentelijk Bibob-beleid. De afdeling APV en Bijzondere Wetten heeft het Bibob-instrument toegepast bij diverse

Wat hebben we bereikt?

vergunningen. In een aantal complexe dossiers is hierbij ondersteuning geleverd door de Bibob-coördinator.

Daarnaast zijn eerste stappen gezet richting organisatiebrede toepassing van Bibob. In dit kader is afstemming gezocht met de teammanagers van Vergunningen en Vastgoed over de inzet en meerwaarde van Bibob. Met team Vastgoed is tevens gesproken over de uitvoering van Bibob-onderzoeken.

In regionaal verband is binnen de Regionale Aanpak Ondernijning (Groningse gemeenten) gestart met de actualisatie van het Bibob-beleid. De Bibob-coördinator heeft hier actief aan bijgedragen.

Verder is deelgenomen aan regionale en landelijke Bibob-overleggen, evenals aan bijeenkomsten en congressen. Hiermee is geborgd dat de kennis van wet- en regelgeving en jurisprudentie actueel blijft en dat landelijke en regionale ontwikkelingen worden meegenomen in de gemeentelijke uitvoering.

Thema 3: externe veiligheid

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Uitvoering geven aan het programma Externe Veiligheid Oosterhorn	We blijven samen met onze ketenpartners (Groningen Seaports, Chemiepark Delfzijl, S.B.E., provincie Groningen en Veiligheidsregio) verenigd in het programma Externe Veiligheid Oosterhorn (EVO). Binnen het EVO brengen wij Externe Veiligheid onder de aandacht bij nieuwe ontwikkelingen en bedrijfsvestigingen op de Oosterhorn.
Beleidsvisie Externe Veiligheid Eemsdelta	We ronden het in 2024 gestarte proces voor het opstellen van een beleidsvisie Externe Veiligheid inclusief uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid af. Ons beleid zal hierna Omgevingswetproof zijn en worden verwerkt in het Omgevingsplan Eemsdelta.

Wat hebben we bereikt?

Het programma Externe Veiligheid Oosterhorn is voortgezet in 2025. Hierbinnen zijn themabijeenkomsten georganiseerd en is overleg gevoerd over de veiligheidsaspecten in brede zin rondom de Oosterhorn. Hiernaast is in 2025 door de provincie Groningen het initiatief genomen om een provinciebreed kennisplatform Externe Veiligheid op te starten. De gemeente Eemsdelta neemt hier aan deel.

De Beleidsnota Externe Veiligheid is eind 2025 afgerond en zal in 2026 worden vastgesteld.

Thema 4: zorg en veiligheid

Door de decentralisaties in het sociaal domein en de ambulantisering (zorg vanuit huis) in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) is er sprake van een toename van wettelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van Zorg & Veiligheid. Om deze taken voldoende het hoofd te bieden heeft de gemeente Eemsdelta sinds 2021 een team Zorg & Veiligheid. Zij bieden een integrale multidisciplinaire aanpak bij meervoudige complexe problematiek op het snijvlak van zorg en veiligheid. Onze inwoners kunnen hierdoor sneller en meer preventief worden ondersteund waardoor escalaties van situaties worden verminderd en waar mogelijk voorkomen. Het team Zorg & Veiligheid heeft korte lijnen met de politie, het Oggz (Openbare geestelijke Gezondheidszorg) netwerk, maatschappelijk werk en jongerenwerk en blijft de komende tijd gericht op een zo efficiënt mogelijke samenwerking. Daarnaast is er een sterke interne samenwerking met OOV (Openbare Orde en Veiligheid).

Door middel van het Risico Jongeren Overleg (RJO) gaat er specifieke aandacht uit naar de preventie en de aanpak van overlast door jongeren in de openbare ruimte (de individuele aanpak en groepsaanpak). Het team Zorg & Veiligheid blijft de komende jaren door ontwikkelen om zo goed mogelijk aan te sluiten bij wat er nodig is om regie te houden over de complexere casuïstiek. Een belangrijke doorontwikkeling is de implementatie van het AVE model, Aanpak ter Voorkoming van Escalatie. Een model waarbij een casus wordt ingedeeld in een bepaald veiligheidsniveau met een beschrijving van de verantwoordelijkheden en rollen passend bij het niveau. Door de regionale toepassing van het AVE model in alle Groninger gemeenten wordt een betere samenwerking en afstemming tussen partijen binnen het Zorg & Veiligheid domein beoogd.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Dat ook inwoners zonder specifieke zorgvraag toegang krijgen tot passende zorg en ondersteuning wanneer er sprake is van complexe meervoudige problematiek.	We blijven samen met onze ketenpartners (Politie, ZVHG, GGZ, maatschappelijk werk, zorgaanbieders) werken aan het toe leiden naar passende zorg en ondersteuning
Een volledig geïntegreerde interne werkwijze en toepassing van een lokaal AVE model	We gaan een lokaal AVE model inrichten, een kernteam samenstellen bestaande uit medewerkers beleid en uitvoering die worden getraind en de werkwijze uitdragen binnen hun eigen team.

Wat hebben we bereikt?
Er is tweewekelijks een oggz-overleg, dit zorgt voor een nauwe samenwerking en korte lijnen. Dit wordt als erg plezierig ervaren. Via dit overleg worden mensen in beeld gebracht en naar zorg toe geleid. Ook de politie meldt hier signalen over inwoners met onbegrepen of zorgelijk gedrag en wordt via deze route opgepakt. Er is een klein kernteam bezig met de implementatie van de AVE. Binnen het team Zorg en Veiligheid loopt het AVE model goed. Aankomend jaar is er aandacht nodig voor implementatie van dit model binnen het hele team M&M.

Verbonden partijen

De volgende verbonden partijen hebben een relatie met dit programma:

Naam	Openbaar belang en doel
Veiligheidsregio	Een efficiënte en kwalitatieve organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, crisismanagement en crisisbeheersing onder een regionale en bestuurlijke regie. Multidisciplinaire samenwerking om rampen en crisis te bestrijden.

Financieel kader

Programma 1: Veiligheid	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
1. Veiligheid	-5.749	-6.739	-6.825
Lasten	-15.603	-15.297	-14.595
Baten	9.854	8.558	7.770
Reservemutaties	320	212	212
Toevoeging reserve	0	-133	-133
Onttrekking reserve	320	345	345
Saldo programma 1	-5.429	-6.527	-6.613

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat willen we?

We zetten in op een groene, duurzame en klimaatadaptieve openbare ruimte, passend bij de huidige en toekomstige uitdagingen. Met een inhaalslag in beheer en onderhoud en investeringen brengen we de kapitaalgoederen op orde en zorgen we voor een toekomstbestendige openbare ruimte die goed toegankelijk, functioneel, veilig en van voldoende kwaliteit is, binnen de daarvoor gestelde kaders.

Verkeersveiligheid en een goede bereikbaarheid, zowel via de (vaar)wegen als met het openbaar vervoer, zijn essentieel voor de verdere ontwikkeling, bereikbaarheid en de leefbaarheid in de gemeente Eemsdelta en de regio. Niet alleen als het gaat om wonen en werken, maar ook voor de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme in onze gemeente.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 2.1 Verkeer en vervoer
- 2.2 Parkeren
- 2.4 Economische havens en waterwegen
- 2.5 Openbaar Vervoer

Paragrafen

- [Lokale heffingen](#)
- [Weerstandsvermogen](#)
- [Onderhoud kapitaalgoederen](#)
- [Eemsdelta in Balans](#)

Verbonden partijen

Niet van toepassing

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Handboek Inrichting Openbare Ruimte	2022
Mobiliteitsprogramma	2023
Beleidsplan wegen 2025-2028	2024
Beleidsplan waterbodems 2025-2034	2024
Beleidsplan openbare verlichting 2025-2028	2024
Beleidsplan civiele kunstwerken 2025-2028	2024
Beleidsplan oeverbescherming 2026-2029	2025
Parkeervisie	2025

Ontwikkelingen

De beleidsmatige uitgangspunten van de verschillende assets (kapitaalgoederen) in de openbare ruimte zijn in 2024 en 2025 vastgesteld. Ook zijn de benodigde budgetten voor beheer en vervanging inzichtelijk gemaakt. Samen met het inspectie- en onderzoeksprogramma en het verder professionaliseren van het assetmanagement, werken we toe naar een situatie waarin de integrale kwaliteit en het beheer van de openbare ruimte op orde is. Opgaven en wijzigingen aan de openbare ruimte worden onder andere getoetst aan het Handboek Inrichting Openbare Ruimte en het Mobiliteitsprogramma.

Thema 1: openbare ruimte

Wij willen toewerken naar een situatie waarin de integrale kwaliteit van de openbare ruimte op orde is. Daarom wordt in 2026 verder gewerkt aan:

- a) het opstellen en toepassen van de beleidsmatige uitgangspunten voor de verschillende assets in de openbare ruimte;
- b) het inspectie- en onderzoeksprogramma;
- c) het verder professionaliseren van assetmanagement.

Dit alles met als doel om 'de basis op orde' te krijgen. De openbare ruimte moet schoon, heel en veilig te zijn, zodat we voldoen aan verantwoord (weg)beheer. Daarnaast hebben wij oog voor duurzaamheid en zetten wij onder andere in op duurzaam asfalt, energiebesparende LED-verlichting en klimaatadaptatie door een deel van de verharding in de openbare ruimte te vervangen voor groen.

We maken continu de afweging tussen de kosten, prestaties, duurzaamheid en risico's om te komen tot de juiste keuzes en het stellen van de juiste prioriteiten. Bij het opstellen van de meerjaren onderhouds- en investeringsprogramma's leggen we de focus op de noodzakelijke werkzaamheden, waarbij hoogst urgente zaken onze prioriteit hebben. Door integraal te programmeren worden opgaven beter op elkaar afgestemd. Werkzaamheden kunnen zo worden gecombineerd waarmee kosten worden bespaard en overlast wordt beperkt. Daarnaast wordt, bij nieuwe ontwikkelingen, de

openbare ruimte ingericht conform het Handboek Inrichting Openbare Ruimte. Dit draagt bij aan de integrale duurzame kwaliteit van de openbare ruimte en doelmatig(er) beheer ervan.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
De integrale kwaliteit van de openbare ruimte op orde (schoon, heel, veilig en duurzaam).	• Opstellen en toepassen van beleidsmatige uitgangspunten assets openbare ruimte; • Uitvoeren inspectie- en onderzoeksprogramma's; • Professionaliseren assetmanagement.

Wat hebben we bereikt?
Het beleids- en beheerplan Oeverbescherming 2026-2029 is vastgesteld. De benodigde inspectie- en onderzoeksprogramma's zijn programmatisch uitgevoerd. De acties vanuit de vastgestelde beleids- en beheerplannen van 2024 en 2025 zijn in uitvoering gebracht. Met de opleiding Assetmanagement voor de assetmanagers, assetbeheerders en beleidsadviseurs Openbare Ruimte is het assetmanagement verder geprofessionaliseerd.

Thema 2: mobiliteit en bereikbaarheid

Wij hebben uitvoering gegeven aan de strategische doelen, zoals omschreven in het mobiliteitsprogramma Eemsdelta. Dit zijn:

1. Het terugdringen van het 'bereikbaarheidstekort';
2. Terugdringen van overlast in de woonomgeving door verkeershinder te verminderen;
3. Meer duidelijkheid scheppen over functies en het gebruik van de openbare ruimte;
4. Meer veilige verplaatsingen;
5. Actieve en gezonde mobiliteit faciliteren.

De afstanden binnen onze gemeente zijn relatief groot en niet ieder dorp beschikt over basisvoorzieningen. Daarnaast is het openbaar vervoer beperkt, waardoor in onze gemeente vaker sprake is van een bereikbaarheidstekort. Mobiliteit, oftewel mobiel zijn, is een belangrijke voorwaarde om mee te doen aan de maatschappij. Het terugdringen van het bereikbaarheidstekort van inwoners van de gemeente Eemsdelta is daarom een belangrijk uitgangspunt van het Mobiliteitsprogramma.

Dit doen we door voorzieningen beter bereikbaar te maken per fiets, in te zetten op deelmobiliteit en wegen aan te passen aan de functie die het in het wegsysteem heeft, bijvoorbeeld aanpassing naar 30km/u wanneer een weg geen doorgaande functie (meer) heeft.

Een aantal knelpunten en onveilige situaties in het fietsnetwerk zijn opgelost. Ook is samen met de Provincie Groningen onderzocht op welke wijze belangrijke fietsroutes, zoals de verbinding Groningen-Delfzijl, kunnen worden gerealiseerd.

Daarnaast is de parkeervisie in juni vastgesteld, dit document vormt de basis voor het nieuwe parkeerbeleid van de gemeente. Naar verwachting wordt er in 2026 een uitvoeringsprogramma opgesteld om het parkeren binnen de gemeente verder vorm te geven en in goede banen te leiden. Onderdeel van dit uitvoeringsprogramma is onder andere een eigen nota parkeernormen.

Inmiddels is het onderzoek naar de verbreding van de N33 Noord, inclusief de oeververbinding over of onder het Eemskanaal, gestart. Hierbij is ook het nieuwe Verkeersmodel Eemsdelta ingezet. Dit moet leiden tot een onderbouwde startbeslissing in het najaar van 2025 om te beginnen met het formele MIRT-traject (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). De daadwerkelijke uitvoering zal pas na 2030 plaatsvinden.

Daarnaast blijven wij ons inzetten op verschillende infrastructurele lobbytrajecten voor de economische ontwikkeling, waaronder de verdere uitvoering Project Eemszijlen en het vervangen Zeesluis Delfzijl.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
• Het terugdringen van het bereikbaarheidstekort; • Duidelijkheid functies en gebruik openbare ruimte; • Vergroten verkeersveiligheid; • Meer gebruik van de fiets; • Realisatie infrastructurele projecten voor verbetering economische ontwikkeling.	• Uitvoering geven aan het mobiliteitsprogramma Eemsdelta door het opstellen van een uitvoeringsprogramma; • Doorgaan met infrastructurele lobbytrajecten voor economische ontwikkeling.

Wat hebben we bereikt?
In juni 2025 is de Parkeervisie vastgesteld, dit document vormt de basis om thema's zoals parkeren en ontheffingen binnen de gemeente te verbeteren; Samen met verschillende vertegenwoordigers van kernen binnen onze gemeente is gekeken naar mogelijkheden om de verkeersveiligheid te vergroten, bijvoorbeeld door het toepassen van bermverharding; Fietssuggestiestroken zijn aangebracht op verschillende trajecten binnen de gemeente om het gebruik van de fiets te stimuleren.

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die een relatie hebben met dit programma.

Financieel kader

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
2. Verkeer vervoer en waterstaat	-13.731	-13.898	-13.373
Baten	727	1.094	2.759
Lasten	-14.458	-14.992	-16.132
Reservemutaties	0	-727	-682
Onttrekking reserve	0	525	570
Toevoeging reserve	0	-1.252	-1.252
Saldo programma 2	-13.731	-14.625	-14.055

3. Economie

Wat willen we?

We willen Eemsdelta als motor van Noord-Groningen met een sterke agrarische sector, (inter)nationaal concurrerende industriële bedrijvigheid en een regionaal belangrijke MKB-sector (midden- en kleinbedrijf) behouden en verder ontwikkelen. Daarnaast willen we ons profileren als aantrekkelijke gemeente. Een gemeente waar het prima werken, ondernemen, recreëren en verblijven is. We zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Door te werken aan een samenhangend pakket van fysieke, sociale en economische maatregelen ontstaan goed bereikbare en vitale centra, dorpen en bedrijventerreinen, met een aantrekkelijke uitstraling naar de regio.

Een gebiedseigen, duurzame groei van het toerisme geeft kansen voor een brede economische en culturele spin-off. Met een groei van aantallen bezoekers steunen we het MKB, het winkelbestand in de centra en ons culturele erfgoed. Verder creëren we hierdoor banen voor jongeren. Kortom, een kans voor de brede welvaart en woon- en werkplezier met oog voor onze historie en toekomst.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 Economische promotie (toerisme)

Paragrafen

- [Lokale heffingen](#)
- [Weerstandsvermogen](#)
- [Eemsdelta in Balans](#)

Verbonden partijen

- [GR Havenschap Groningen Seaports](#)
- [Eems Dollard Regio \(EDR\)](#)
- Enexis
- [Warmtebedrijf Eemsdelta](#)

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Bedrijventerreinenvisie	2025
Detailhandelsvisie	2022
Stimuleringsregeling centrumgebieden	2023
Verordening reclamebelasting	jaarlijks
Verordening toeristenbelasting	jaarlijks
Verordening marktgelden	jaarlijks
Visie op toerisme en recreatie	2021
Geharmoniseerde subsidieregels culturele organisaties en evenementenorganisaties	2023

Ontwikkelingen

In juni 2025 is de Economische Agenda Nij Begun definitief vastgesteld. Deze agenda biedt Eemsdelta unieke kansen om de economische structuur van de regio duurzaam te versterken. Ook hebben we in juni 2025 de Bedrijventerreinenvisie 2025 – 2035 vastgesteld. Deze visie biedt kaders en houvast met betrekking tot de verdere ontwikkeling van onze bedrijventerreinen. Als uitwerking hiervan zijn we na vaststelling gestart met de behandeling van uitbreidingsvraagstukken in Loppersum en Middelstum.

Thema 1: economie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Aantrekkelijke vestigingsregio voor het MKB (midden- en kleinbedrijf) worden en blijven.	We zorgen ervoor dat we op de hoogte blijven van alle thema's met betrekking tot toekomstbestendige economie en wat zich in de regio afspeelt en kijken hoe wij daarin een rol kunnen spelen. We gaan een uitvoeringsagenda maken op basis van conclusies/aanbevelingen uit de bedrijventerreinenvisie en economische visie.
Verder uitbouwen bekendheid en verstevigen positie ondernemersloket Eemsdelta (in- en extern)	Begin 2024 is het ondernemersloket van start gegaan met 2 nieuwe collega's. Het ondernemersloket is er voor alle vragen van ondernemers. Om ondernemers bekend te maken met het loket en waarvoor we zijn, gaan we net als in 2024 het werkveld in om contacten te leggen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	We leggen bedrijfsbezoeken af en we wonen (netwerk)bijeenkomsten bij. We zorgen dat we zichtbaar, bereikbaar en benaderbaar zijn. We hebben regelmatig overleg met alle bedrijfscontactfunctionarissen en beleidsadviseurs van de Groninger gemeenten en de provincie Groningen. Contacten leggen intern en vertellen aan collega's waarvoor ze een beroep op ons kunnen doen
Koppelen arbeidsmarkt, onderwijs en overheid.	Ook in 2025 blijven we inzetten op een betere koppeling van de arbeidsmarkt, onderwijs en overheid. Dit doen we onder andere in het samenwerkingsverband Toekomstregio Noord-Groningen. In 2025 verwachten wij beschikking te hebben over middelen uit het Just Transition Fund (JTF). Deze projecten zullen, gefocust rondom de Campus Eemsdelta - indien JTF wordt toegekend - van start gaan.
Ontwikkelingen GR Groningen Seaports.	In 2024 is met de NV Groningen Seaports en haar aandeelhouders in de GR gewerkt aan een nieuwe aandeelhoudersstructuur, strategisch kader en aandeelhoudersstrategie. Deze worden eind 2024 ter definitieve vaststelling voorgelegd aan raden en staten en treden (na vaststelling) met ingang van 1 januari 2025 in werking.
Versterken centrumgebieden – compacte en aantrekkelijke centra van Appingedam, Delfzijl, Loppersum en Middelstum.	Verder uitvoering geven aan de in 2023 gestarte 2e fase van het NPG (Nationaal Programma Groningen)-project Versterken centrumgebieden.
Masterplan Regiocentra – versterken regiofunctie van het stedelijk gebied Delfzijl/Appingedam.	Verder uitwerken integrale plannen voor Delfzijl, Appingedam en het tussengebied op basis van het analysedocument van KAW, inclusief ontwikkel- en investeringsstrategie plus uitvoering eerste maatregelen met behulp van RegioDeal 5e tranch.

Wat hebben we bereikt?
GR Groningen Seaports: Vanaf 1 januari 2025 is de aangepaste gemeenschappelijke regeling Groningen Seaports in werking getreden. Besluiten worden nu getoetst aan dit strategisch kader, dit heeft er onder andere toe geleid dat de deelnemers in de GR (zowel bestuurlijk als ambtelijk) vroegtijdig worden meegenomen in ontwikkelingen binnen de NV. Daarnaast is in samenwerking met GSP NV de aandeelhouderstrategie verder uitgewerkt en in het najaar van 2025 is deze door het Dagelijks Bestuur van de GR vastgesteld.

Wat hebben we bereikt?

Aantrekkelijke vestigingsregio MKB:

Een start gemaakt met het opstellen van de uitvoeringsagenda bedrijventerreinen. Eveneens begonnen met de uitvoering van enkele aanbevelingen uit de visie.

Ondernemersloket:

Verder verstevigen positie ondernemersloket intern en extern. Hiervoor actief netwerkbijeenkomsten bezocht en op bedrijfsbezoeken geweest. Eigen bijeenkomsten georganiseerd. Inhoudelijk sterkere positie verworven en naamsbekendheid vergroot.

NPG Versterken centrumgebieden:

Verder uitvoering gegeven aan de activiteiten op het gebied van (leegstaand) vastgoed, openbare ruimte en beleving om de aantrekkelijkheid en het vestigingsklimaat van de 4 centrumkernen te versterken. Vervolgaanvraag voor de komende jaren onder voorwaarden toegekend gekregen.

Masterplan Regiocentra:

Toekomstperspectief gemaakt voor Appingedam, Delfzijl en Valley21 (gebied tussen Appingedam en Delfzijl). Gestart met de uitvoering van prioritaire projecten waarvoor onder meer budget uit de RegioDeal Masterplan Regiocentra is ontvangen.

Koppelen arbeidsmarkt, onderwijs en overheid:

Ook in 2025 hebben we ingezet op een betere koppeling van de arbeidsmarkt, onderwijs en overheid. Hiervoor is onder andere in de Portlands Campus opgericht waar we deze triple-helix in de praktijk willen brengen. Vanuit o.a. de JTF zijn fondsen toegekend waarmee we een ontmoetingsplek, genaamd Koppelplaats, kunnen bouwen waar onderwijs en bedrijfsleven elkaar kunnen ontmoeten, versterkt door de inbreng vanuit de overheid. Het voorlopige ontwerp en de 1e fase van de planologische procedure van De Koppelplaats zijn afgerond. De financiering is geregeld, zodat er begin 2026 een besluit tot realisatie genomen kan worden. Zowel ondernemers als onderwijsinstellingen zijn aangehaakt bij de ontwikkeling. In dit MFC zal het technasium van VO Noord en het Ontwikkelcentrum van de Gemeente een plek krijgen.

In 2026 verwachten we vanuit Portlands Campus met de eerste projecten te kunnen starten vanuit de industrie, o.a. energie, circulair en mobiliteit. Na deze start willen we op de Koppelplaats de lokale ondernemers koppelen aan jongeren en aan mensen die een baan zoeken, als herintreders en mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Thema 2: toerisme (en recreatie)

- Definitie Vrijetijdseconomie (VTE): De VTE omvat allereerst het oorspronkelijke omgevingsproduct, zoals landschap, kernen, natuur, cultuur en erfgoed. Daarvan afgeleid omvat het logiesaccommodaties en dagrecreatie. En tenslotte omvat het allerlei (f)actoren die voor beleving zorgen zoals: evenementen, entertainment, zakelijk toerisme, recreatief winkelen, recreatieve infrastructuur, horeca, openluchtrecreatie (zoals varen, wandelen, fietsen) en de activiteiten van Marketing Eemsdelta.

-VTE is geen doel op zich, maar een middel dat bijdraagt aan de leefbaarheid en brede welvaart van inwoners. Om deze ambitie te realiseren is een nieuwe langere termijn visie met uitvoeringsagenda voor de VTE van Eemsdelta nodig.

-Beleving van een omgeving van topkwaliteit staat voorop. Onze sterke en unieke omgevingskwaliteiten zijn de belangrijkste dragers van de VTE (bezoekmotief). Omgeving is het fundament voor een florerende VTE.

-VTE is een ruimtevrager. Proactieve integratie VTE in ruimtelijke processen en provinciale gebiedsprocessen is nodig.

Werken vanuit een integrale benadering en gebiedsgerichte aanpak. Integraal: sector overstijgend verbonden met thema's en beleidsvelden die raken aan VTE. Gebiedsgericht: karakter van de omgeving verschilt per deelgebied, evenals de opgaven en kansen en leidt per deelgebied tot andere afgeleide toeristisch-recreatieve producten en doelgroepen.

-Belangrijke kansen voor VTE zijn te verzilveren in NPG baanbrekers Economie en Vrijetijdseconomie, Waddenfonds, EDR, Interreg V.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Versterken recreatieve infrastructuur	-Subsidiering kerntaken Routebureau Groningen (samen met provincie/ gemeenten); -Ondersteuning Internationale Dollard Route; -Deelname aan integraal programma Gastheerschap 2025-2028/ Programma versterking R&T langs de Waddenkust; -Samenwerken Project Eemsdelta 2030 (onder andere ontwikkelingen bij de Groote Polder en koppelkansen voor het gebied; -Uitwerking convenant 'Samenwerking Waterrecreatie Provincie Groningen' (w.o. koppeling water- en landrecreatie, verbeterde waterkaart 2025); -Input leveren voor opstellen ligplaatsenverordening; -faciliteren Groen-witte sloepenplan met de Landschapswerkplaats en toeristische ondernemers (NPG); -Identificeren kansen in recreatieve infrastructuur/ faciliteiten waar toegankelijkheid (inclusie) verbeterd kan worden; -Bijdragen aan implementatie provinciale leidraad gastvrije informatievoorziening (TOP's, infopanelen, en andere) Groningen;

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	-Update Wandelknooppuntennetwerk (2027 is einde levensduur): inventariseren wensen, ambities, knelpunten (vanuit Loopagenda programma Mobiliteit en UP VTE). Mogelijk cofinanciering. -Uitvoering geven aan de strandvisie met ondernemers, deelname aan projectteam Strandvisie.
Versterken diversiteit en eigentijds verblijfsaanbod, passend in de omgeving.	-Borgen van VTE in de Omgevingsvisie; -Stimuleren karaktervol logiesaanbod op bestaande en nieuwe plekken; -Bieden experimenteerruimte voor complexere logies en gastvrijheidsinitiatieven; -Stimuleren erfgoedlogies (herbestemming); -Verkenning vitaliteit logiesaccommodaties; -Eigendom en karaktervolle grondposities verwerven en acquireren van passend ondernemerschap (identificeren en veiligstellen van strategische grondposities die aantrekkelijk zijn voor investeerders in karaktervol erfgoed (kerken onder andere), campings, bungalowparken en hotels. Het is belangrijk om controle te hebben over deze locaties, zodat eisen kunnen worden gesteld aan formules en exploitatie, en om de samenhang tussen de omgeving en dorpen te waarborgen); -Verkenning instrument Ontwikkelkader (voor alle) logiesaccommodaties als beleidsuitwerking van de Omgevingsvisie aan de hand van bijvoorbeeld 4 ontwikkelprincipes: diversiteit bevorderen, passend in omgeving, ondernemend, bijdragen aan de maatschappij (dit om grip te krijgen op toekomstige ontwikkelingen); -Oneigenlijk gebruik logiesaccommodaties tegengaan; -Acties naar aanleiding van oplevering leidraad Campertoerisme voor gemeenten en ondernemers (eind 2024)

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	-Actief samenwerken in programma VTE van EBG (Vrijetijdsmaakelaar) versterken toeristische ondernemersnetwerk door kennisdeling, bedrijfsbezoeken, ook in relatie tot dagrecreatie (zie onder) i.s.m. Marketing Groningen en Marketing Eemsdelta.
Aanbod dagrecreatie is onderscheidend en compleet en sluit aan bij lokale identiteiten.	-Komen tot kwalitatief sterke en toekomstbestendige musea met brede maatschappelijke waarde door ondersteunen en adviseren bij planontwikkeling, stimuleren ondernemerschap en innovatieve verdienmodellen; -Verkenning kansen in NPG Baanbrekers Economie en VTE voor grote toeristische trekkers die nodig zijn om het toeristisch-recreatief product in Eemsdelta te versterken (WO2 museum, Gaserfgoed); - Stimuleren clustervorming waarbij dag- en verblijfsaanbod aan elkaar gekoppeld worden om de trekkracht te vergroten, waarbij mix cultuur-erfgoed-toerisme zeer kansrijk is; -Identificeren en verzilveren andere cross-sectorale kansen (agro, natuur, gezondheid, et cetera); -Sterkere focus op DNA verhaallijnen en die vertalen tot productontwikkeling; -Stimuleren aanbod voor jongeren in samenwerking met Jong Goud; -Breed en divers evenementenaanbod behouden en door ontwikkelen. Er is ruimte voor nieuwe evenementen die de gebiedseigenheid en het aanbod versterken; -Veiligstellen en acquireren van mogelijke festivallocaties; -Faciliteren uitbreiding Liberation Route/Candian Trail door Eemsdelta.
Positionering en profilering van Eemsdelta als aantrekkelijke toeristische bestemming.	-Sturing houden op de opdracht aan Marketing Eemsdelta; -Toe zien op heldere taakverdeling Marketing Groningen (krijgt extra provinciale opdracht in

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	VTE) en Marketing Eemsdelta (doublures voorkomen); -Faciliteren, stimuleren, regisseren bij uitvoering NPG aanvraag door Marketing Eemsdelta; -Verder uitvoering geven aan NPG-project Versterken centrumgebieden Appingedam, Delfzijl, Loppersum, Middelstum op gebied van marketing zoals bezoekerscampagnes en vlogs; -Samenwerken met programma VTE van EBG om vrijetijdsaanbod sterker te verbinden met DNA (verhaallijnen) Eemsdelta.
Data en inzicht in de bestemming Eemsdelta. Beleidskeuzes onderbouwen/beleid toetsen en bijsturen op basis van dataverzameling- en monitoring.	Onderzoek (Bureau Ginder) naar 'de maatschappelijke waarde van VTE in Groninger gemeenten' in 2024. Rapport wordt in januari 2025 verwacht (bezoekersonderzoek, inwonersonderzoek, bedrijvenonderzoek, individuele sessies gemeente, expertsessies). Data wordt gepresenteerd via de Vrijetijdsmonitor op staatvangroningen.nl. Prestatie-indicatoren: 1. ontwikkeling aantal overnachtingen; 2. ontwikkeling werkgelegenheid (aantal banen) in VTE sector; 3. Ontwikkeling aantal bedrijven in VTE sector; 4. Ontwikkeling imagocijfer provincie. -Aansluiting bij de Monitor Brede welvaart van Sociaal Planbureau Groningen (invloed VTE op brede welvaart ook in cijfers uitdrukken). -Vervolgacties komende jaren: metingen inwoners, bezoekers, bedrijven en periodiek in beeld brengen hoe het aanbod zich ontwikkelt. Cofinanciering is nodig. -Vervolgacties in 2025 na Uitkomst onderzoek campertoerisme (okt 2024) verwacht.

Wat hebben we bereikt?

Ontwikkelprogramma Ruimte voor Vrijetijd-Bestemming Groningen (voorheen Baanbreker VTE)

Wat hebben we bereikt?

Afgelopen jaar is input geleverd voor het *Ontwikkelprogramma Ruimte voor Vrijetijd – Bestemming Groningen*. Het doel is de VTE in de provincie Groningen naar een hoger niveau te tillen en daarmee toerisme en recreatie sterker te laten bijdragen aan Brede Welvaart, leefbaarheid en economische vitaliteit in de hele provincie. De Economische Agenda Nij Begun biedt kansen om deze ambities te realiseren. Het programma is een overkoepelend gezamenlijk kompas van provincie, gemeenten, ondernemers, de vrijetijdssector, onderwijs en marketingorganisaties richting een robuuste, toekomstbestendige vrijetijdseconomie. Dit kompas helpt Eemsdelta kansen te verzilveren voor een betere positionering van de Bestemming Eemsdelta.

In Q4 is in Vereniging Groninger Gemeenten (VGG) verband en door ons college bestuurlijk ingestemd en met de richting en hoofdlijnen van het concept. In Q1 2026 volgt vaststelling definitieve programma door Gedeputeerde Staten en colleges van gemeenten.

Ambitiedocument VTE Eemsdelta

In 2025 is gestart met de ontwikkeling van een ambitiedocument voor VTE in Eemsdelta. De hierboven genoemde onderdelen zijn in 2025 provinciaal doorontwikkeld naar het Ontwikkelprogramma Ruimte voor Vrijetijd. Een regionale vertaling hiervan landt in het ambitiedocument VTE voor Eemsdelta. Er zijn data verzameld en inzicht gecreëerd in de huidige inzet op VTE binnen Eemsdelta. Op dit moment wordt er een participatieproces voor doorlopen en de verwachting is om het ambitiedocument voor de zomer van 2026 ter vaststelling aan te bieden aan de raad.

Provinciaal project Gastvrije informatievoorziening in de openbare ruimte

In samenwerking met provincie Groningen, Groninger gemeenten, Routebureau Groningen en Marketing Eemsdelta is in Q1 2025 het proces Leidraad Gastvrije informatie in de openbare ruimte opgeleverd. Vanaf januari 2026 wordt hier provinciebreed uitvoering aan gegeven.

Sinds november 2025 is de subsidieregeling Landschapswerkplaats van start, waarin ook subsidie aangevraagd kan worden voor informatievoorziening/borden. Daarin wordt gestreefd naar uniformiteit en kwaliteit.

Optimalisatie fietsknooppuntensysteem en wandelnetwerk

Het fiets- en wandelknooppuntennetwerk in de provincie Groningen is toe aan een grootschalige optimalisatie. Kansen om dit te optimaliseren worden meegenomen in de provinciebrede aanpak voor revitalisatie.

Waterrecreatie

Waterrecreatie Nederland stelt een Basis Recreatietoervaart Nederland (BRTN) op in samenwerking met de betrokken provincies en het rijk. In de nieuwe BRTN worden voor het eerst de categorieën E (kleine motorboten en sloepen) en F (sloepen) meegenomen. Samen met de Landschapswerkplaats is onderzocht welke vaarwegen in aanmerking komen voor de categorieën E, F en mogelijk een toekomstige G-categorie (kano, kajak en SUP). Bestuurlijke afspraken worden in Q1 2026 vastgesteld en ondertekend door de gedeputeerden van de verschillende provincies en het Rijk.

Concept Akkoord staande mast route Noord-Nederland is getekend in Q2 2025.

Wat hebben we bereikt?

Afronding groen-witte sloepenplan met Landschapswerkplaats en toeristische ondernemers (NPG) afgerond Q1 2025.

Vanuit het Masterplan Varen verkenden we in een schetssessie met de landschapswerkplaats de kansen voor waterrecreatie (kleine recreatievaart) in Eemsdelta. Input wordt verwerkt in het strategisch ambitiedocument VTE Eemsdelta. Projecten i.s.m. de Landschapswerkplaats worden opgestart in Q1.

Verbonden partijen

Naam	Openbaar belang en doel
GR Havenschap Groningen Seaports	Onze economische doelstellingen worden ondersteund door de evenwichtige ontwikkeling van de havens en de daarbij behorende industrieterreinen in Delfzijl en de Eemshaven
Gemeenschappelijke regeling Openbaar lichaam 'Eems Dollard Regio' (EDR).	Bevorderen, ondersteunen en coördineren van de regionale grensoverschrijdende samenwerking van deelnemers op vrijwel alle beleidsgebieden.
Enexis	Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water.
Waterbedrijf Groningen	Voorziening van het verzorgingsgebied met drinkwater en water voor andere doeleinden.

Financieel kader

Programma 3 : Economie	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
3. Economie	-1.575	-1.855	-1.876
Lasten	-1.860	-2.325	-2.709
Baten	285	470	833
Reservemutaties	-75	-20	1
Toevoeging reserve	-75	-95	-95
Onttrekking reserve	0	75	96
Saldo programma 3	-1.650	-1.875	-1.875

4. Onderwijs

Wat willen we?

In het onderwijs wordt de basis gelegd voor de ontwikkeling van kinderen tot volwassen deelnemers aan de maatschappij. Investeren in de toekomst doen we samen met het onderwijs en de kinderopvang. We gaan door op de ingeslagen weg van het Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB). Om de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) van goede kwaliteit te laten zijn en blijven, hebben we in 2024 een kwaliteitsmeting VVE laten uitvoeren. De resultaten waren voldoende tot goed. De VVE-locaties maken een verbeterplan voor de komende jaren.

Daarnaast hebben we ruimte om samen met het onderwijs en andere partijen initiatieven te ontplooiën om het onderwijs breder te steunen, taal- en ontwikkelingsachterstanden te verminderen en te voorkomen en om de brede ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Volgens de uitgangspunten van de beleidsnota 'Kansrijk Onderwijs' willen we een breed educatief landschap ontwikkelen, een ruimte voor recreatie, sport en samenwerkingsvormen tussen onderwijs en bedrijfsleven. Ook op de Campus Eemsdelta in Appingedam gaan we activiteiten ontplooiën en investeringen doen op vier thema's, namelijk: onderwijs, cultuur, sport en economie. Een totaalaanpak dus om te komen tot een plek waar integraal onderwijs bloeit, talent tot ontwikkeling komt en de jeugd wordt voorbereid op de regionale banen van de toekomst.

Voor volwassenen met lage basisvaardigheden is er een aanbod via de bibliotheken en Taalhuizen om taalvaardigheid of digitale vaardigheden te verbeteren. Op de drie kindcentra met de meeste achterstanden zijn er taalgroepen voor ouders, waar een combinatie van taal en opvoedondersteuning wordt aangeboden. In de bibliotheek in Appingedam is een IDO (Informatiepunt Digitale Overheid), waar inwoners ondersteuning kunnen krijgen. Daarnaast is er vanuit welzijn ondersteuning voor inwoners (formulierenbrigade en dergelijke). Projecten, programma's en leerlingenvervoer staan in het teken van het zo optimaal mogelijk maken van kansen voor kinderen.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 4.1 Onderwijsbeleid
- 4.2 Scholentransitie
- 4.3 RMC
- 4.4. Leerlingenvervoer
- 4.5. Bibliotheken

Paragrafen

- [Weerstandsvermogen](#)
- [Eemsdelta in Balans](#)

Verbonden partijen

- [GR Publiek Vervoer Groningen Drenthe](#)

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Verordening bekostiging leerlingenvervoer	2021
Financieel besluit vergoedingen leerlingenvervoer	2024
Beleidsregels bekostiging leerlingenvervoer	2022
Kwaliteitskader VVE	2023
Beleidskader Kansrijk Onderwijs	2023

Ontwikkelingen

In het onderwijs wordt de basis gelegd voor de ontwikkeling van kinderen tot volwassen deelnemers aan de maatschappij. Investeren in de toekomst doen we samen met het onderwijs en de kinderopvang. We gaan door op de ingeslagen weg van het Onderwijs Achterstanden Beleid.

Om de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) van goede kwaliteit te laten zijn en blijven, is er in 2024 een kwaliteitsmeting VVE uitgevoerd. De resultaten waren voldoende tot goed. Voor de punten waar ruimte voor verbetering is, maken de VVE-locaties een verbeterplan voor de komende jaren.

Daarnaast is er ruimte om samen met het onderwijs en andere partijen initiatieven te ontplooien om het onderwijs breder te steunen, taal- en ontwikkelingsachterstanden te verminderen en te voorkomen en om de brede ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Volgens de uitgangspunten van de beleidsnota 'Kansrijk Onderwijs' wordt er een breed educatief landschap ontwikkeld, een ruimte voor recreatie, sport en samenwerkingsvormen tussen onderwijs en bedrijfsleven. Ook op de Campus Eemsdelta in Appingedam gaan we activiteiten ontplooien en investeringen doen op vier thema's, namelijk: onderwijs, cultuur, sport en economie. Een totaalaanpak dus om te komen tot een plek waar integraal onderwijs bloeit, talent tot ontwikkeling komt en de jeugd wordt voorbereid op de regionale banen van de toekomst.

Thema 1: ontwikkeling taalvaardigheden

Voor volwassenen met lage basisvaardigheden is er een aanbod via de bibliotheken en Taalhuizen om taalvaardigheid en/of digitale vaardigheden te verbeteren. In 2024 zijn er bij de gemeente intern trainingen gegeven voor medewerkers met klantcontact over het herkennen en signaleren van laaggeletterdheid. De komende jaren geven we hier een vervolg aan.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Vergroten leesplezier en leesvaardigheid	Continueren van bibliotheken speciaal voor leerlingen op alle scholen in Eemsdelta. Voorschoolse Educatie en Taalgroepen in het Primair Onderwijs.

Wat hebben we bereikt?
De bibliotheken op school zijn gecontinueerd op alle basisscholen en middelbare scholen. De voorschoolse educatie en taalgroepen zijn voortgezet.

Thema 2: verbinding jeugdhulp en onderwijs

De beleidsontwikkeling van jeugdhulp, sport, cultuur en armoede heeft raakvlakken met het onderwijs. In 2025 wordt de ontwikkeling van deze integrale benadering doorgezet. Met Jeugd en onderwijs samen zetten we stappen om de samenwerking te verbeteren. Met JongGOUD Eemsdelta zetten we in op samenwerking met de scholen door kindergebiedsregie en het jongerenpanel.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Goede afstemming en samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs	• Schoolmaatschappelijk werk; • Jongerenwerk op het voortgezet onderwijs; • Structureel overleg onderwijs-jeugd binnen gemeente; • Samenwerkingsafspraken voor de Eemsdelta invulling van de provinciale ondersteuningsroute.

Wat hebben we bereikt?
Het schoolmaatschappelijk werk wordt voor vijf jaren bekostigd uit de middelen Sociaal Emotionele Ondersteuning van Aardbevingen de Baas. De inzet is uitgebreid naar alle basisscholen en meer uren vooral op kleine locaties. Op kindcentra kunnen ook de ouders van peuters gebruik maken van het maatschappelijk werk op school. Het jongerenwerk op het VO is voortgezet. In 2026 wordt het uitgebreid met middelen uit de Regio Deal. Het jongerenwerk richt zich onder meer op het creëren van een gevoel van veiligheid

Wat hebben we bereikt?

op school, docenten handelingsbekwaam maken, de jongeren positief activeren en ouderbetrokkenheid te vergroten.

Vooruitlopend op inzet vanuit de Sociale Agenda, zijn we gestart met een pilot maatschappelijk werk School als Wijk op het VO op zowel de campus als het Dollard College.

Er is structureel overleg tussen beleidsmedewerkers Onderwijs en Jeugd en ook met het Team Jeugd en Jongeren.

Er is een plan gemaakt voor samenwerking jeugd en onderwijs op kindcentra. De pilot hiervoor zal in 2026 starten.

In 17 dorpen en wijken is JongGOUD actief met kindergebiedsregie. We starten op school met de kindvriendelijke kaart en nemen zo alle kinderen mee in het nadenken over hun leefomgeving. Vervolgens kunnen kinderen zich aanmelden als kindergebiedsregisseur en zo samen met JongGOUD verder werken aan hun ideeën voor een kindvriendelijke woon- en leefomgeving.

In het voorjaar van 2025 hebben we een grote campagne gedraaid waar 3000 kinderen een kaart hebben gekregen om hun buurt te scoren en een gouden idee aan te leveren. De kaart kon weer worden ingeleverd op de scholen en in bibliotheken. Honderden ideeën kwamen binnen via de kaarten en meerdere daarvan zijn al succesvol uitgevoerd. De campagne heeft ervoor gezorgd dat meer kinderen JongGOUD weten te vinden, dat ze hun ideeën insturen en hun stem laten horen.

Het jongerenpanel Jong Eemsdelta (JOE) is afgelopen jaar gegroeid en aan de slag gegaan. De jongeren hebben meegedacht over Geldwijzer Eemsdelta en zijn zelfs het gezicht van de campagne geworden. Daarnaast hebben we een stevige basis neergezet voor het panel met "Members" en "Friends" van het jongerenpanel. De members komen eens per maand samen, organiseren activiteiten en bouwen actief mee aan de groei van het jongerenpanel. In het voorjaar van 2026 gaan we een grote campagne draaien voor deze doelgroep (15-25 jaar), bedacht en ontwikkeld door de jongeren zelf.

In 2025 hebben we de situatieanalyse van Child Friendly Cities afgerond. Collega's, externe partijen en kinderen en jongeren zelf hebben deze ingevuld. Op basis van deze analyse hebben we een keuze gemaakt uit 3 onderwerpen die we beschrijven in het actieplan. Het uitvoeren van het actieplan zal zijn in 2026-2027.

Thema 3: gelijke kansen voor alle kinderen

We stimuleren de brede ontwikkeling van kinderen, door het aantal scholen dat meedoet aan Tijd voor Toekomst uit te breiden. Dit sluit aan bij de provincie-brede doelstelling. We gaan door op de ingeslagen weg van het Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB). Dit betekent dat we Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) structureel op een voldoende hoog niveau blijven aanbieden. Daarnaast hebben we ruimte om samen met het onderwijs en andere partijen initiatieven te ontplooiën om het onderwijs breder te steunen, taal- en ontwikkelingsachterstanden te verminderen en te voorkomen en om de brede ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Alle kinderen optimale kansen in het onderwijs geven	• Beleidsnota Kansrijk Onderwijs uitvoeren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	• Meer scholen mee laten doen aan Tijd voor Toekomst. • Werkgroep Nabij onderwijs met Het Hogeland samen.
Verhogen kwaliteit VVE	Op basis van een kwaliteitsmeting VVE (2023-2024) wordt extra training en coaching voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten georganiseerd.

Wat hebben we bereikt?
Voor Tijd voor Toekomst is Team Sociale Agenda bezig met het uitwerken van de organisatie ervan. In afwachting hiervan, starten nu niet veel nieuwe scholen. In 2025 is De Rietpluim nog gestart met Tijd voor Toekomst. De overbruggingsfinanciering komt via de provincie en het Team Sociale Agenda voor alle scholen die reeds meedoen met Tijd voor Toekomst. Een aantal onderwerpen waar wij in de werkgroep Nabij Onderwijs mee bezig waren, loopt in provinciale aanpak/werkgroepen. Op een aantal kindcentra met VVE heeft onderwijs en kinderopvang samen een aanvraag gedaan voor het werken met Thuis in Taal om de ouderbetrokkenheid te vergroten. Door hier samen mee en aan te werken, wordt de samenwerking ook verstevigd.

Thema 4: talentontwikkeling

Voor alle kinderen in Eemsdelta bieden we kansen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen, ofwel onder de bestaande lestijd ofwel via een verlengde schooldag via Tijd voor Toekomst. Dit is in 2025 mogelijk met financiering vanuit het Nationaal Programma Groningen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Kinderen zich zo breed mogelijk laten ontwikkelen.	Meer scholen mee laten doen aan Tijd voor Toekomst.

Wat hebben we bereikt?
In 2025 is één school gestart met Tijd voor Toekomst. De financiering hiervoor loopt via de provincie en de Sociale Agenda. Het budget voor verrijking onder lestijd voor scholen loopt door zo lang scholen nog niet meedoen met Tijd voor Toekomst, ook als opstapje naar een verrijkte en verlengde schooldag. Als Tijd voor Toekomst vol in gang is, wordt deze financiering gestopt.

Thema 5: scholentransitie

De versterking en nieuwbouw van schoolgebouwen en kindcentra vordert en gaat richting het einde van het programma. In 2024 is het kindcentrum Opwierde in Appingedam versterkt en is Kindcentrum de Rietpluim in Delfzijl nieuw gebouwd. Kindcentrum Hiliglo in Holwierde is het laatste kindcentrum dat in 2024 start met bouwen en in april 2025 wordt opgeleverd en in gebruik genomen.

Onderwijshuisvesting: In 2025 wordt een nieuwbouwdeel van het Dollard College Woldendorp aangebouwd ter vervanging van oude noodunits. In de Poort van Noord is huisvesting gepland voor de Internationale Schakelklassen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Adequate en veilige huisvesting voor onderwijs en andere functies.	Kindcentra bouwen en/of versterken. Waar nodig huisvesting voor onderwijs realiseren.

Wat hebben we bereikt?
Het nieuw gebouwde kindcentrum Hiliglo in Holwierde is in 2025 geopend. Daarmee is de scholentransitie afgerond. Er wordt gestart met de nieuwbouw werkzaamheden van het Dollard Collega eind januari 2026, de verwachte oplevering is oktober 2026. Het schoolgebouw van RENN4 sbo De Delta is uitgebreid met een aantal lokalen om ruimte te scheppen voor de samenwerking met Cosis en Elker. De Internationale Schakelklassen zijn deels gehuisvest in de campus en deels in het voormalig Theda Mansholt College schoolgebouw aan de Sikkell in Delfzijl. Er is onderzocht of het schoolgebouw aan de Sikkell in Delfzijl aardbevingsbestendig is en aan de norm voldoet. Het 'nieuwe' deel van het gebouw is op norm verklaard. Het oude gedeelte van de school, waaronder de gymzaal, voldoet niet aan de norm en wordt daarom gesloopt. Momenteel wordt gekeken naar de mogelijkheden voor de huisvesting van de leerlingen voor het bewegingsonderwijs.

Thema 6: doorstroompunt

Binnen het Doorstroompunt (voorheen RMC) werken wij samen met onderwijs en de Regionaal Opleidingscentra's (ROC's) in de provincie Groningen (Noorderpoort, Alfacollege, enzovoort) aan het voorkomen van voortijdig schoolverlaten in Noord-Groningen voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar. Voor het werken aan een aaneengesloten onderwijs-, ondersteunings- en hulpstructuur voor jongeren voor het primair Voortgezet Onderwijs (VO) en het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) wordt samen met het MBO een plan gemaakt voor de periode augustus 2025 t/m 2029. In verband met de nieuwe Wet van School naar Duurzaam Werk krijgt de gemeente vanaf 2025 minder middelen terwijl de doelgroep wordt uitgebreid naar 27 jaar. Hierdoor worden (mogelijk) financiële knelpunten verwacht.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Voorkomen van voortijdig schoolverlaten.	Hulpstructuur bieden voor jongeren in het VO en MBO en de professionals.

Wat hebben we bereikt?
In 2025 is voortgebouwd op de in 2024 ingezette samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en ondersteunende partners binnen het Doorstroompunt. De focus lag op het versterken en verduidelijken van de ondersteuningsstructuur voor jongeren in het voortgezet onderwijs (VO) en het middelbaar beroepsonderwijs (MBO), met als doel het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.

Wat hebben we bereikt?

De samenwerking tussen onderwijs en jeugdondersteuning is gecontinueerd. Bestaande afspraken met scholen, samenwerkingsverbanden en ketenpartners zijn voortgezet, waardoor jongeren met een extra ondersteuningsbehoefte tijdig in beeld bleven en ondersteund werden richting een startkwalificatie of een passend vervolg richting arbeid of dagbesteding.

In aansluiting op de in 2024 ontwikkelde ondersteuningsroutes zijn deze in 2025 voortgezet en geborgd. De inzet van jongerenwerk binnen het VO is gecontinueerd.

Daarnaast is in 2025 gewerkt aan de voorbereiding van een gezamenlijke meerjarige aanpak met het MBO voor de periode 2026–2029. Het regionale programma is in december 2025 bestuurlijk vastgesteld, waarmee een basis is gelegd voor een aaneengesloten onderwijs-, ondersteunings- en hulpstructuur voor jongeren in het VO en MBO.

In het kader van de voorbereiding op de invoering van de Wet van School naar Duurzaam Werk per 1 januari 2026 zijn in 2025 de mogelijke gevolgen voor de uitvoering van het Doorstroompunt geïnventariseerd. De exacte impact van de uitbreiding van de doelgroep tot 27 jaar zal in de uitvoering vanaf 2026 zichtbaar worden en vormt een aandachtspunt voor monitoring in de komende jaren.

Thema 7: leerlingenvervoer

Ouder(s)/ verzorger(s) van leerlingen met een structurele beperking/handicap kunnen aanspraak maken op een tegemoetkoming in de kosten van vervoer van huis naar school en weer terug.

Leerlingenvervoer staat in het teken van het zo optimaal mogelijk maken van kansen voor kinderen.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Leerlingen met een beperking/handicap kunnen naar school.	Daar waar nodig een passende voorziening voor leerlingenvervoer inzetten.
Leerlingen leren zelfstandig naar school te reizen met fiets, bus of trein. (V(S)O leerlingen)	In een gesprek met ouder(s)/verzorger(s) en het kind wordt een plan opgesteld om te leren zelfstandig naar school te reizen. Daar waar nodig wordt ondersteuning aangeboden met een OV ambassadeur of een begeleiderspas voor het OV.

Wat hebben we bereikt?

Het chauffeurstekort is in 2025 nog niet helemaal opgelost. Wel is het de vervoerder gelukt om alle leerlingen in het leerlingenvervoer naar school te brengen en weer op te halen. Bij aanvragen voor leerlingenvervoer en gedurende het jaar is goed gekeken of het kind in staat is om (op termijn) zelfstandig naar school te reizen (in het kader van zelfredzaamheid/zelfstandigheid). Hierdoor hebben enkele leerlingen die in de stad Groningen naar school gaan de overstap gemaakt om met het OV (eventueel met tijdelijke begeleiding/ondersteuning) naar school te gaan i.p.v. met de taxi.

Thema 8: bibliotheken

Wij vinden het belangrijk dat iedereen gelijke kansen krijgt. Onder andere door bibliotheekwerk zetten wij in op leesvaardigheid en leesplezier voor al onze inwoners, maar vooral voor de kinderen in Eemsdelta. Om leesplezier en leesvaardigheid te bevorderen, zijn op alle scholen in Eemsdelta bibliotheken op school gerealiseerd, in 2023 ook op alle VO scholen. Deze inzet loopt in 2025 door.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Leesvaardigheid en leesplezier bevorderen alsmede laaggeletterdheid aanpakken.	Voldoende laagdrempelig aanbod in bibliotheken voor kinderen en volwassenen zoals IDO, cursussen voor digitale vaardigheden, Taalhuis, Boekstart, Voorleesexpress, lezingen, voorlees- en knutselmiddagen en voorstellingen voor kinderen, spelletjes avonden en games.

Wat hebben we bereikt?
In 2025 is de inzet op vaardigheden en leesplezier voortgezet in de volle omvang. Ook is gestart met een pilot mobiele dienstverlening van Bibilionet Groningen. Hiermee brengen we de bibliotheek dichterbij op plekken waar geen bibliotheek vlakbij is. De pilot loopt nu in Termunten en Wagenborgen.

Verbonden partijen

Naam	Openbaar belang en doel
GR Publiek Vervoer Groningen Drenthe	Publiek Vervoer Groningen Drenthe is een samenwerkingsorganisatie van alle Groningse en Drentse gemeenten en het OV-bureau Groningen Drenthe. Publiek vervoer is de bundeling en integratie van verschillende vervoersvormen. Het doel van Publiek Vervoer Groningen Drenthe is het creëren van een optimaal, duurzaam en toekomstbestendig vervoerssysteem waarin vervoer op langere termijn goed en betaalbaar aangeboden kan blijven worden aan alle inwoners en bezoekers van Groningen en Drenthe.

Financieel kader

Programma 4 : Onderwijs	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
4. Onderwijs	-5.130	-5.320	-5.249
Lasten	-8.968	-11.047	-10.625
Baten	3.838	5.727	5.376
Reservemutaties	0	498	534
Toevoeging reserve	0	0	-67

Programma 4 : Onderwijs	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
Onttrekking reserve	0	498	601
Saldo programma 4	-5.130	-4.822	-4.715

5. Sport, cultuur en recreatie

Wat willen we?

Sport, cultuur en recreatie en openbaar groen en natuur zijn belangrijke dragers voor de leefbaarheid van de wijken en dorpen. Wij willen dat inwoners en bezoekers het aanbod van cultuur- en sportvoorzieningen en de inrichting en het beheer van recreatieve speelvoorzieningen als goed en aantrekkelijk ervaren. Daarbij moeten deze voorzieningen veilig en bereikbaar zijn voor iedereen.

We vinden het belangrijk dat inwoners in Eemsdelta kunnen leven, wonen, werken en opgroeien in een leefomgeving met voldoende groen dat voor iedereen bereikbaar is. Groen waar jong en oud met tevredenheid van kan genieten.

Een groene omgeving waar ruimte is voor bomen, planten, vogels, insecten, vlinders en andere dieren en waar we de gevolgen van een veranderd klimaat kunnen opvangen en om kunnen zetten naar kansen om de leefbaarheid in wijken, buurten en dorpen te vergroten. Groen dat de identiteit en het karakter van ons landschap omarmt en versterkt. Het openbaar groen is van goede kwaliteit en we beheren het zorgvuldig (schoon, heel, veilig) en duurzaam.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie
- 5.4 Musea
- 5.5 Cultureel erfgoed
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en recreatie

Paragrafen

- [Lokale heffingen](#)

- [Weerstandsvermogen](#)
- [Onderhoud kapitaalgoederen](#)
- [Eemsdelta in Balans](#)

Verbonden partijen

- [Zwembad Appingedam-Delfzijl Vastgoed BV](#)

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Verordening op de heffing en de invordering van havengeld en liggeld	jaarlijks
Subsidieregeling kunst, cultuur en evenementen gemeente Eemsdelta 2023	2022
Subsidieregeling Versterking kleine musea gemeente Eemsdelta 2023-2025	2023
Cultuurnota 'Cultuur Verrijkt! 2025-2028'	2025
Programma Groen Eemsdelta 2030	2023
Handboek inrichting openbare ruimte	2022
Komgrenzen Wet Natuurbescherming	2022
Bomenverordening (APV)	2022
Beleidsregels voor houtopstanden	2024
Evenementenbeleid Eemsdelta	2024
Uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven Akkoord	2024
Beleidsnotitie Eemsdelta gezonder in beweging	2024
Speelruimteplan Eemsdelta 2025	2025

Ontwikkelingen

Sport en bewegen

De raad heeft in 2024 de beleidsnotitie 'Eemsdelta Gezonder in Beweging' vastgesteld. In 2025 zal hier verder uitvoering aan worden gegeven. Het beleidsplan zal gebruikt worden voor een nog op te stellen sportaccommodatieplan voor binnen- en buitensportactiviteiten en vastgoed. Voor de reeds gerealiseerde beweegparken in het cluster Loppersum worden in 2025 activeringsprogramma's uitgevoerd. In 2025 is de samenwerking met het onderwijs anders vormgegeven dan voorheen. In 2025 zal met name ingezet worden op de dynamische schooldag. Dit wil zeggen: meer bewegen in en rondom de scholen.

In Q4 2025 zijn de huurtarieven binnensport geharmoniseerd en vastgesteld door het college en de raad. Voor de buitensport ligt de harmonisatie wat ingewikkelder en volgt later een apart voorstel voor het college en de raad.

Cultuur

In 2025 is op verschillende onderdelen belangrijke vooruitgang geboekt binnen het cultuurbeleid van Eemsdelta. Met de vaststelling van de cultuurnota *Cultuur Verrijkt! 2025–2028* zijn ambities aangescherpt en is gestart met het maken van gerichte prestatieafspraken met onze grote culturele

partners. Het onderhoud en beheer van kunst in de openbare ruimte is verder geprofessionaliseerd, waarbij het groot onderhoud is afgerond en de asset 'kunst' eind 2025 structureel is ondergebracht bij het verantwoordelijke beheerteam.

Ook in de ontwikkeling van het Huis voor Cultuur en Bestuur zijn vervolgstappen gezet. Daarnaast is *Mijn Thuis Mijn Verhaal* inhoudelijk doorontwikkeld en halverwege 2025 organisatorisch gepositioneerd binnen het programma Sterke Dorpen en Wijken.

Thema 1: gezond actief leven akkoord

In Eemsdelta gaan we in 2025 door met het uitvoeren van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en het lokale sport- en preventieakkoord. Het GALA bevat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde inwoners die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Dit akkoord en de daarbij behorende specifieke uitkering (SPUK) biedt voor gemeenten en alle ketenpartners kansen op het terrein van gezondheidsbevordering en -preventie. Daarnaast is de beleidsnotitie Eemsdelta gezonder in beweging vastgesteld, deze notitie geeft een beeld van de huidige situatie en de doelen en uitgangspunten van de komende jaren.

Voor de uitvoering van GALA wordt in Eemsdelta gewerkt vanuit een integraal plan van aanpak. Dit is een verplichting die hoort bij de specifieke uitkering. Voor sport en bewegen liggen er onder andere nieuwe kansen op de thema's aanpak overgewicht, gezondheidsachterstanden, valpreventie en de brede regeling sport en cultuur (BRC). In het jaarplan 2025 sportstimulering Eemsdelta volgt een nadere uitwerking van het GALA en een aantal thema's uit het lokale sport- en preventieakkoord.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een integrale aanpak van sport, gezondheid en beweging voor onze inwoners, vanuit het GALA in verbinding met het lokaal sport- en preventieakkoord.	• Uitvoeren van projecten die zich richten op stimuleren van sport en bewegen, als onderdeel van een gezonde leefstijl. • Jaarplan Sportstimulering Eemsdelta uitvoeren met aandacht voor: - Vitale Sportaanbieders – een sterke basis; - Vaardig in Bewegen – alle kinderen volop kans op goed leren bewegen; - Inclusief Sporten en Bewegen - iedereen kan meedoen; - Duurzame Sportinfrastructuur en uitdagende (basis-) voorzieningen, sportieve openbare ruimte en sportaccommodaties - klaar voor de toekomst. • Verder uitvoering geven aan lokaal sportakkoord (2.0) en preventieakkoord.
Meer mogelijkheden creëren voor bewegen in de openbare ruimte (BIOR).	Vanuit de gerealiseerde beweegparken een activeringsprogramma per dorp/locatie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	uitvoeren. En extra aandacht voor het platform www.beweegparkeneemsdelta.nl

Wat hebben we bereikt?
Het jaarplan Sportstimulering Eemsdelta is volledig uitgevoerd. Op alle vier de thema's zijn inspirerende programma's en projecten gerealiseerd: • Vaardig in bewegen: meerdere scholen zijn gestart met de Dynamische Schooldag, waardoor kinderen meer bewegen in en rondom de school. • Inclusief sporten en bewegen: de populaire fittesten voor 65+ zijn opnieuw uitgevoerd in het eerste kwartaal. • Sociale veiligheid: vanuit het Sportakkoord 2.0 is een plan van aanpak opgesteld voor sociale veiligheid bij sportverenigingen. De implementatie volgt in het nieuwe jaar. • Bewegen in de openbare ruimte: nieuwe beweeggroepen zijn gestart op diverse beweegparklocaties. Het platform beweegparkeneemsdelta.nl is verder uitgebreid en biedt nu nog meer inspiratie om samen actief te zijn. • Sport en bewegen is integraal onderdeel geweest van een aantal ketenaanpakken als onderdeel van GALA. Deze staan beschreven in programma 7, onder thema 7 "gezondheid".

Thema 2: cultuur

Het domein van kunst en cultuur heeft een belangrijke economische en maatschappelijke functie. Zo werkt een gemeente met een aantrekkelijke openbare ruimte en kwalitatief sterke culturele voorzieningen aantrekkelijk op het woon- en vestigingsklimaat van bewoners en bedrijven. Ook draagt cultuur bij aan de ontwikkeling en activering van mensen, hun gevoel van welzijn en zingeving, en aan de sociale onderlinge verbinding.

De raad heeft de cultuurnota **Cultuur Verrijkt! 2025–2028** vastgesteld. We richten ons op een sterke culturele infrastructuur en het versterken van de identiteit van Eemsdelta, waarbij kunst en cultuur bijdragen aan de ontwikkeling van vaardigheden en talenten van onze inwoners én aan ontmoeting en deelname aan de samenleving. Zo leveren kunst en cultuur een belangrijke bijdrage aan een aantrekkelijk Eemsdelta om op te groeien, te wonen, te werken en te verblijven.

De basis op orde

We zetten ons in om onze basisinfrastructuur voor kunst en cultuur te behouden en verder te versterken, nu en in de toekomst. We maken daarbij heldere afspraken met onze cultuurpartners. Ons subsidiebeleid monitoren we doorlopend, zodat het doelgericht basisondersteuning biedt aan culturele organisaties én bijdraagt aan activiteiten en evenementen die de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze gemeente versterken. Verder zorgen we ervoor dat ons openbaar kunstbezit op orde komt.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Cultuurnota in de definitieve fase	De cultuurnota in concept wordt afgerond en doorloopt het besluitvormingsproces. Deze wordt afgerond in Q2.
Duidelijke afspraken met grotere cultuuraccounts.	In aanloop naar het nieuwe Huis voor Cultuur en Bestuur willen we de prestatie-overeenkomsten met de grotere accounts doorlichten en nader uitwerken.
Herstel provinciale subsidierelatie Museum Stad Appingedam en MuzeeAquarium Delfzijl	Gemeente ondersteunt waar mogelijk proces van beide musea om te zorgen dat zij weer een provinciale subsidie ontvangen.
Voortgang aanpak onderhoud en beheer kunst in de openbare ruimte	Vervolg onderhoud kunstobjecten in de openbare ruimte tot een 0-niveau. Meerjarenonderhoudsplan plus beleid voor kunst in de openbare ruimte.

Wat hebben we bereikt?
Cultuurnota De raad heeft de cultuurnota Cultuur Verrijkt! 2025–2028 vastgesteld. Deze nota is tot stand gekomen in samenwerking met het culturele veld en scherpt onze visie en inzet voor de komende jaren aan. We richten ons op een sterke culturele infrastructuur, het versterken van identiteit en talentontwikkeling en een positieve leefomgeving. Deze ambities zijn uitgewerkt in vier pijlers, waarbij samenwerking en gerichte prestatieafspraken centraal staan. Duidelijke afspraken met grotere accounts We zijn gestart met het maken van prestatieafspraken met het IVAK, Museum Stad Appingedam en het MuzeeAquarium Delfzijl, zodat de beleidsdoelstellingen en de verwachte resultaten beter op elkaar worden afgestemd. Herstel provinciale subsidierelatie Museum Stad Appingedam en MuzeeAquarium Delfzijl We ondersteunen beide musea in hun ontwikkeling naar kwalitatief sterke en toekomstbestendige musea met een brede maatschappelijke waarde. Dit doen we via intensieve contacten, gerichte financiële ondersteuning waar mogelijk en door inzet van expertise via Coöperatie Sterke Musea. Daarmee werken we toe naar musea met een duidelijke visie en richting. Belangrijk daarbij is dat beide musea een helder en samenhangend verhaal ontwikkelen en dit zichtbaar maken voor het publiek via hun collectie, presentaties en tentoonstellingen. Door de basis op orde te brengen ontstaat een stabiel fundament dat vertrouwen geeft in de professionaliteit en duurzaamheid van beide instellingen, en waarmee zij beter kunnen aansluiten bij de criteria voor provinciale subsidie. Voortgang aanpak onderhoud en beheer kunst in de openbare ruimte De aanpak van het groot onderhoud aan al onze kunstwerken in de openbare ruimte over 2024–2025 is nagenoeg afgerond. Omdat het beheer en onderhoud van kunst in de openbare ruimte structureel thuishoort bij Team Beleid en Beheer Openbare Ruimte en Gebouwen, is de asset ‘kunst’ eind 2025 – met duidelijke afspraken en een goede overdracht – daar nu structureel ondergebracht.

Wat hebben we bereikt?

In 2025 is bovendien een pilot uitgevoerd om, naast oorlogsmonumenten en gedenktekens, waar mogelijk ook kunstwerken in eigen beheer te onderhouden. Deze pilot is succesvol verlopen en krijgt een vervolg.

Alle gegevens van de kunstwerken zijn inmiddels vastgelegd in OBSURV, inclusief de actuele onderhoudsinformatie, zodat vanuit het beheerprogramma nu een meerjarenonderhoudsplanning kan worden opgesteld.

Eigenheid & identiteit

Cultuur en in het bijzonder erfgoed en beeldende kunst bieden kansen om de identiteit van Eemsdelta te versterken. Daarbij hoort ook het activeren van het bestaande kunstbezit. Maar ook het ingezette proces rond het Huis voor Cultuur en Bestuur biedt kansen om het merk Eemsdelta visueel sterker en proactief uit te dragen, waarbij ruimte blijft voor ieders eigenheid.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Beeldkwaliteit versterken	Onderzoek naar mogelijkheid percentageregeling bij maatschappelijk vastgoed in de loop van 2025. Activering van het NPG-project <i>De Ploeg & Amsterdamse school</i> .
Identiteit versterken	Waar mogelijk extra inzet van de subsidies op activiteiten en evenementen die de identiteit van Eemsdelta versterken.
Huis voor Cultuur en Bestuur	Programma van Eisen met aandacht voor inhoud, volume en uitstraling van de nieuwe voorziening voor gemeente en regio.

Wat hebben we bereikt?

Beeldkwaliteit versterken

We zijn nog niet actief gestart met het verkennen van de mogelijkheid van een **percentageregeling bij maatschappelijk vastgoed** en (tijdelijke) woonwijken, evenals andere kansen in de fysieke omgeving waar kunst en cultuur de omgevingskwaliteit kunnen versterken. De focus lag vooralsnog op het goed in beeld brengen van onze buitencollectie en het beheer daarvan.

De **activering van het NPG-project *De Ploeg & Amsterdamse School*** is opgestart. Binnen de Openbare Monumentendag is een route gemaakt langs alle projecten van de Amsterdamse School in onze gemeente. Met het Ploegcentrum en historische verenigingen zijn verkennende gesprekken gevoerd over mogelijke activiteiten en er zijn verdere stappen gezet in de herbestemming van het glas-in-loodraam van kunstenaar Johan Dijkstra.

Identiteit versterken

Wat hebben we bereikt?

In 2025 zijn extra subsidies ingezet op activiteiten en evenementen die de identiteit van Eemsdelta versterken zoals de viering 200 jaar stedelijke rechten Delfzijl met tal van activiteiten door het jaar heen.

Huis voor Cultuur en Bestuur

In 2025 zijn belangrijke stappen gezet in de realisatie van het Huis voor Cultuur en Bestuur. De focus lag op het ontwerpproces. Lees voor meer informatie de paragraaf gewijd aan het Huis voor Cultuur en Bestuur verderop in het jaarverslag.

Educatie & persoonlijke ontwikkeling

Binnenschools en naschools wordt cultuur ingezet bij de Verlengde en Verrijkte Schooldag. Cultuur helpt kinderen en jongeren bij het ontwikkelen van hun talenten en sociale vaardigheden zoals weerbaarheid, samenwerking en leiderschap. De focus ligt op de jeugd maar ook voor volwassenen kan cultuur veel bijdragen aan welbevinden en persoonlijke vorming.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Cultuur als instrument voor persoonlijke ontwikkeling	De culturele programmering op school, de aanpak daarvan, de inzet en het bereik van extra kindbudget als ook het effect van alle instrumenten wordt geëvalueerd door zowel IVAK als kunst en cultuur. Het IVAK monitort op haar eigen doelen en effecten binnen Tijd voor Toekomst en Verlengde Schooldag, waar dit aan de orde is.
Effectmeting instrumenten vrije tijdsaanbod.	Het IVAK levert een rapportage van alle instrumenten voor stimulering van het vrijetijdsaanbod, zowel het kwantitatieve gebruik als de kwalitatieve effecten. Het gaat hierbij om kortingsregelingen, vrijetijdsaanbod per aanbieder, instrumentenfonds, Jeugdfonds Cultuur, effect amateurkunstloket etc.
Evaluatie Stichting Muziekonderwijs	In 2021 heeft de Stichting Muziekonderwijs (hafabra) een doorstart gemaakt met behulp van een jaarlijks gemeentelijk subsidie. In 2025 worden resultaten en effecten geëvalueerd.

Wat hebben we bereikt?**Cultuur als instrument voor persoonlijke ontwikkeling**

Binnen het onderwijs draagt cultuur in hoge mate bij aan de ontwikkeling en sociale vaardigheden van het kind. Het gemeentelijk kindbudget stelt het onderwijs in staat om meer programma in te kopen om dit effect te vergroten. Het aanbod van lokale kunstenaars en verenigingen groeit, wat terug te zien is in de Culturele Schatkamer, een overzicht van projecten voor het onderwijs.

Wat hebben we bereikt?

Vanuit kansengelijkheid wil IVAK daarnaast inzetten op meer cultuur binnen Tijd voor Toekomst. De scholen voeren daar zelf regie op. De inrichting van Tijd voor Toekomst neemt meer tijd in beslag dan verwacht, waardoor over het aandeel cultuur nog niet kan worden gerapporteerd.

Effectmeting instrumenten vrije tijdsaanbod

Het IVAK hanteert kortingsregelingen voor leerlingen tot en met 18 jaar. In 2025 waren er 34 aanvragen voor reguliere lessen en 78 binnen de harmonie en fanfare-sector. Voor het Jeugdfonds Cultuur zijn 45 aanvragen gedaan. Van het instrumentenfonds maken met name de muziekverenigingen gebruik.

In het gebruik van het vrijetijdsaanbod in de gemeente zien we een dalende trend, dit komt overeen met de landelijke trends. IVAK beraadt zich over nieuwe vormen van cultuurparticipatie in de gemeente.

Evaluatie Stichting Muziekonderwijs (SMO)

SMO zal in 2026 een evaluatie overleggen waarin de resultaten en huidige ontwikkelingen worden weergegeven. Naar aanleiding daarvan zal in gezamenlijkheid de vorm van de subsidierelatie worden besproken.

Meedoen & de omgeving

We zetten cultuur steeds meer in als instrument voor leefbaarheid en om te zorgen dat alle mensen kunnen meedoen. Specifiek voor het herstellen van netwerken en sociale veerkracht is in 2025 het NPG-programma 'Mijn Thuis Mijn Verhaal' voortgezet.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Voortzetten en doorontwikkelen NPG-project Mijn Thuis Mijn Verhaal	Het fasegewijs doorontwikkelen en uitvoeren van deelprojecten op 4 versterkingslocaties met speciale focus op de ontwrichting en het herbouwen van cohesie en samenkracht tussen bewoners. Er wordt zoveel mogelijk aangehaakt bij het programma Sterke Dorpen en Wijken en bij andere opkomende (dorps- of wijk-)initiatieven.
Inzetten kunst en cultuur als instrument op maatschappelijke thema's	Ontwikkelen van lokale aanpak en sturing houden op resultaten op GALA- thema's (Gezond en Actief Leven Akkoord) zoals eenzaamheid, ouderen, mentale gezondheid. Regie houden op de opdrachten en de uitvoering daarvan door IVAK en Cadanz Welzijn op dit gebied.

Wat hebben we bereikt?**Voortzetten en doorontwikkelingen NPG-project Mijn Thuis Mijn Verhaal**

In 2025 zijn de activiteiten binnen Mijn Thuis Mijn Verhaal onverminderd voortgezet op alle projectlocaties, waarbij kunst en cultuur opnieuw hebben bijgedragen aan samenwerking, sociale verbinding en het versterken van het thuisgevoel. Vooral Zeerijp sprong eruit. Tijdens *De Passie van Riep!* vierde het dorp tien dagen lang kunst, cultuur en ontmoeting. Een blijvend resultaat is het gezamenlijke mozaïekkunstwerk op het dorpsplein, waarin inwoners samen met een kunstenaar de betonnen bankjes omvormden tot een kleurrijk kunstwerk.

In 2025 is besloten om het project Mijn Thuis Mijn Verhaal vanwege de nauwe verbinding met leefbaarheid en lokale initiatieven onder te brengen binnen het programma Sterke Dorpen en Wijken. De pilotfase van Mijn Thuis Mijn Verhaal loopt af eind 2026.

Inzetten kunst en cultuur als instrument op maatschappelijke thema's

In 2025 heeft de cultuurcoach bij Cadanz talrijke culturele interventies gepleegd voor maatschappelijke thema's, zoals activiteiten binnen het kader van Pact tegen Eenzaamheid, binnen het thema inclusie bij het AZC, ten behoeve van mentale weerbaarheid bij jongeren middels en ten behoeve van cohesie en participatie bij bewonersinitiatieven. De doelen van het GALA worden hierbij ruimschoots gehaald. Binnen Cadanz wordt de meerwaarde van de inzet van cultuur door de jongeren- en opbouwwerkers zeer gewaardeerd. Deze aanpak verdient voortzetting. De financiering loopt nog via het GALA-akkoord.

Met het IVAK worden nadere afspraken gemaakt over het versterken van het netwerk van sociaal-artistische makers en het aanscherpen van de focus op de lokale vraag.

Thema 3: ruimtelijk erfgoed

We werken aan het behoud van gebouwd erfgoed door eigenaren van erfgoed te ondersteunen en op hun verzoek panden aan te wijzen als gemeentelijk monument of karakteristiek pand. Wij ondersteunen de jaarlijkse Open Monumentendag in samenwerking met Marketing Eemsdelta en betrekken hierbij de historische verenigingen. In het kader van het Erfgoedprogramma en de Opgave Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en Landschap (ERL) geven wij uitwerking aan de twee gebiedsopgaven 'erfgoedpanden in een gebiedsaanpak'. Daarnaast werken we met de provincie Groningen en andere gemeenten aan een gezamenlijke aanpak voor agrarisch erfgoed/ boerderijenvisie. Bij de versterking van erfgoedpanden zorgen wij voor een zorgvuldig werkproces middels een vastgesteld afwegingskader, zodat erfgoedwaarden geborgd blijven. Om dit te waarborgen wordt in 2025 een actualisatie gedaan van karakteristieke panden en gebieden.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen op het gebied van toerisme en recreatie zullen wij de kracht van erfgoed inzetten. Het cultureel erfgoed wordt verankerd in de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Behoud erfgoed en ondersteuning eigenaren	Aanwijzen van gemeentelijke monumenten en karakteristieke panden op verzoek van eigenaren; Ondersteunen Open Monumentendag in samenwerking met historische verenigingen en Marketing Eemsdelta;

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Samenwerken met partners aan Erfgoedprogramma en Opgave Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en Landschap (ERL) Erfgoedlocaties	Uitwerking geven aan 2 gebiedsopgaven 'erfgoedpanden in een gebiedsaanpak'. Hierbij gaat het om het gebiedsproject Monumentencluster in 't Zandt en het gebiedsproject Landgoed Ekenstein, waarmee wij een kwaliteitsimpuls en toekomstbestendige doorontwikkeling beogen; Aanpak agrarisch erfgoed/ boerderijenvisie; Inzetten op een zorgvuldig proces met betrekking tot erfgoedpanden in de versterking. Actualisatie karakteristieke panden en gebieden. De kracht van erfgoed inzetten bij ruimtelijke ontwikkelingen en ontwikkeling toerisme en recreatie. Cultureel erfgoed verankeren in omgevingsvisie en -plan.

Archeologisch erfgoed

Archeologie heeft grote ruimtelijke betekenis. Kennis over het verleden en de mensen die er leefden schept identiteit voor de huidige en toekomstige generaties van de gemeente. De gemeente Eemsdelta beschikt over prachtig cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed. Eemsdelta is de gemeente met de meeste rijksbeschermden archeologische monumenten. Sporen van een rijk verleden zijn goed zichtbaar, bijvoorbeeld door de vele wierden en het historisch centrum van Appingedam, maar zijn ook, minder zichtbaar, veelvuldig in de bodem aanwezig.

Met de komst van de Omgevingswet zijn enkele zaken ten aanzien van archeologie veranderd. Zo is de gemeente bijvoorbeeld het bevoegde gezag ten aanzien van archeologische rijksmonumenten, een taak die eerder bij de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed belegd was. De Rijksdienst behoudt echter een bindend instemmingsrecht.

De omgevingsvisie richt zich op de fysieke leefomgeving als geheel. Dit is inclusief de bodem en de daarin aanwezige archeologie. Het is voor de gemeente belangrijk om in het proces van de omgevingsvisie aandacht te bieden aan de aanwezige archeologische kwaliteiten. Verder moet de gemeente bij het vaststellen van het omgevingsplan rekening houden met het belang van het behoud van cultureel/archeologisch erfgoed. De gemeente kan in het belang van archeologische monumentenzorg regels stellen in het omgevingsplan over archeologisch onderzoek.

Tenslotte zal het archeologiebeleid moeten worden geharmoniseerd tot één beleidsdocument. Er gelden nu nog verschillende regels binnen de gemeente Eemsdelta. Deze regels zijn opgenomen in de huidige bestemmingsplannen, die opgegaan zijn in het tijdelijk Omgevingsplan. De archeologische beleidskaarten zijn inmiddels verouderd. Op basis van de beleidsadvieskaart worden bij het opstellen van het nieuwe omgevingsplan de archeologische dubbelbestemmingen bepaald. In 2025 wordt het geharmoniseerde archeologiebeleid ter vaststelling aangeboden aan de raad.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Archeologie een plek geven in omgevingsvisie en -plan.	In samenwerking met de huisadviseur Libau en mogelijk ook met inbreng van anderen, zoals provincie en (buur)gemeenten, wordt het thema archeologie op een passende manier in de omgevingsvisie en het omgevingsplan verankerd.
Het harmoniseren van het archeologisch beleid en het actualiseren van de beleidsadvieskaarten.	De harmonisatie en actualisatie van het archeologiebeleid is eind 2025 opgeleverd. Vaststelling vindt naar verwachting in het tweede kwartaal 2026 plaats.

Wat hebben we bereikt?
Cultuurhistorie, erfgoed en archeologie vormen belangrijke pijlers van de identiteit van de gemeente Eemsdelta en zijn daarmee een essentiële basis en input voor de Omgevingsvisie. Binnen deze visie worden zo erfgoedwaarden en archeologische waarden zorgvuldig geborgd. Na vaststelling van de Omgevingsvisie volgt een specifieke aanpak voor het agrarisch erfgoed. In 2025 is het erfgoedbestand uitgebreid met diverse gemeentelijke monumenten en karakteristieke panden. Daarnaast is Open Monumentendag 2025 in goede samenwerking met de historische verenigingen succesvol voorbereid en uitgevoerd. In 2025 zijn de voorbereiding en uitvoering gestart van twee gebiedsopgaven: Monumentencluster 't Zandt en Landgoed Ekenstein. In het kader van de versterking wordt er gewerkt volgens een zorgvuldig werkproces voor erfgoedpanden. De actualisatie van het karakteristiek erfgoed wordt naar verwachting in 2026 afgerond. De actualisatie en harmonisatie van het archeologiebeleid (en bijbehorende beleidskaarten) is afgerond en wordt naar verwachting in het tweede kwartaal 2026 ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Thema 4: openbaar groen

In Eemsdelta kunnen onze inwoners leven, wonen, werken en opgroeien in een gezonde leefomgeving. Een leefomgeving met voldoende groen dat voor iedereen bereikbaar is. Groen waar jong en oud met tevredenheid van kan genieten.

Vanuit het Programma Groen Eemsdelta 2030 streven we naar een groene omgeving waar ruimte is voor bomen, planten, vogels, insecten, vlinders en andere dieren. Een omgeving waar we de gevolgen van een veranderd klimaat kunnen opvangen en om kunnen zetten naar kansen om de leefbaarheid in wijken, buurten en dorpen te vergroten. Groen dat de identiteit en het karakter van ons landschap omarmt en versterkt.

Wat groen is houden we graag groen en daar waar nodig zoeken we naar kansen voor extra vergroening. Waar groen moet verdwijnen compenseren we dit. Het openbaar groen is van goede kwaliteit en we beheren het zorgvuldig (schoon, heel, veilig) en duurzaam.

Bij inrichting en beheer spelen we in op nieuwe ontwikkelingen, kennis, trends en behoeften. Betrokkenheid van inwoners, organisaties en ondernemers bij hun (groene) woonomgeving vinden we belangrijk. We communiceren helder over groen.

Verzorgend groenonderhoud

Een groot deel van het dagelijks 'verzorgende' groenonderhoud wordt uitgevoerd volgens een vastgesteld onderhoudsniveau: De beeldkwaliteit. Het onderhoudsniveau bepaalt wanneer er onderhoud wordt uitgevoerd. Het onderhoudsniveau is daarmee bepalend voor de verzorging (netheid) van het openbaar groen.

De vastgestelde kaders voor de beeldkwaliteit van het groenonderhoud zijn in 2025 vertaald naar een nieuw integraal contract voor het verzorgend groenonderhoud. Daarmee wordt voor een belangrijk deel invulling gegeven aan het Uitvoeringsprogramma Programma Groen Eemsdelta 2030.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Stimuleren en vergroten van de biodiversiteit. Vergroten klimaatbestendigheid van de openbare ruimte. Behouden en versterken leesbaarheid landschap. Optimaliseren van het groenonderhoud op basis van beeldkwaliteit, technische kwaliteit, functionele kwaliteit en belevingskwaliteit.	Invulling geven aan het Uitvoeringsprogramma van het Programma Groen Eemsdelta 2030.

Wat hebben we bereikt?
Op basis van het Uitvoeringsprogramma is in 2025 een nieuw integraal contract voor het verzorgend groenonderhoud opgesteld en aanbesteed. Daarmee wordt vanaf 2025 invulling gegeven aan het realiseren van de vastgestelde beeldkwaliteit. In 2025 is de Natuurwaardenkaart Eemsdelta opgesteld. De Natuurwaardenkaart is een weergave van de groene beheergroepen, met daarbij een overzicht van aangetroffen soorten die extra bescherming genieten. Op basis van de Natuurwaardenkaart kan voor het beheer of een ontwikkeling een Ecologisch Werkprotocol worden opgesteld. Eind 2025 is gestart met de evaluatie van het Uitvoeringsprogramma van het Programma Groen Eemsdelta 2030. De evaluatie wordt in de eerste helft van 2026 aan de raad aangeboden.

Thema 5. spelen

Vanuit de visie 'Eemsdelta is dichtbij' onderschrijven we dat een goede openbare ruimte cruciaal is voor de leefbaarheid in de dorpen en steden. De openbare ruimte is de plek waar inwoners elkaar ontmoeten en kinderen samen spelen. We willen een gemeente zijn waar kinderen en jongeren veilig, kansrijk en in een inspirerende omgeving op kunnen groeien en waar voorzieningen zijn om zo gezond mogelijk oud te worden.

Die visie heeft aanleiding gegeven om in 2025 een Speelruimteplan op te stellen. Het beleidsplan voor de speelvoorzieningen in Eemsdelta. Het Speelruimteplan richt zich op openbare speelplekken, speelvoorzieningen op schoolpleinen, beweegplekken en andere voorzieningen in de openbare ruimte waar kinderen en jongeren kunnen spelen, verblijven en bewegen.

Het Speelruimteplan zorgt voor het behoud van drie kernkwaliteiten van de speelruimte:

1. Een goede spreiding van de speelruimte. Een goede spreiding houdt de speelruimte bereikbaar, ook als het aantal kinderen afneemt of als er verschuivingen optreden in de leeftijdsgroepen.
2. Een goede inrichting van de speelruimte. Goede inrichting houdt de speelruimte aantrekkelijk en zorgt voor goed gebruik en meer kans op samen spelen.
3. Een goed onderhouden speelruimte. Goed onderhoud zorgt voor schone, hele en veilige speelruimte. Wat bijdraagt aan goed gebruik en uitstraling van een kern of buurt.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Zorgen voor een goede spreiding van de speelruimte Zorgen voor een goede inrichting van de speelruimte Zorgen voor een goed onderhouden speelruimte	Invulling geven aan het Speelruimteplan Eemsdelta 2025.

Wat hebben we bereikt?
Op basis van het Speelruimteplan is een meerjarig vervangingsplan opgesteld (2026-2029). Op basis van het vervangingsplan is er jaarlijks een investering nodig in de speelruimte. De benodigde investeringen voor 2026 -2029 worden gedekt vanuit maatregel 14, Nij Begun. Door de raad zijn hiervoor reeds de benodigde middelen beschikbaar gesteld.

Verbonden partijen

Naam	Openbaar belang en doel
Zwembad Appingedam-Delfzijl Vastgoed BV	In standhouden zwemvoorziening (bijdrage is miv 2022 omgezet van bijdrage ZADV naar extra exploitatiebijdrage).

Financieel kader

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
5. Sport cultuur en onderwijs	-15.480	-16.382	-16.403
Lasten	-18.010	-19.401	-18.180
Baten	2.530	3.019	1.777
Reservemutaties	-1.136	-3.129	-3.279
Toevoeging reserve	-1.236	-5.239	-5.389
Onttrekking reserve	100	2.110	2.110
Saldo programma 5	-16.616	-19.511	-19.682

6. Sociaal domein

Bovenstaande foto is afkomstig van pexels.com.

Wat willen we?

De sociaaleconomische en maatschappelijke opgave is groot in Eemsdelta. We hebben te maken met verschillende uitdagingen. Daarbij zetten we in op:

- langer en veilig thuis kunnen blijven wonen,
- jeugd en jongeren kansrijk laten opgroeien,
- minder inwoners met problematische schulden,
- schulden wijzigen in geldzorgen,
- minder kinderen die opgroeien in armoede en
- meer mensen aan de slag.

Oftewel, alle inwoners doen naar vermogen volwaardig mee en krijgen waar nodig ondersteuning.

Om onze inwoners goede ondersteuning te blijven bieden, moeten we een transformatie doormaken. De transformatie is gericht op:

- integrale dienstverlening,
- effectieve ketensamenwerking,
- efficiënte werkprocessen,
- monitoring,
- scholing en deskundigheidsbevordering en
- innovatieve werkwijze en investeren in slimme oplossingen.

Het is belangrijk om te voorkomen dat inwoners met complexe zorgvragen of zware problemen te maken krijgen. Daarom zetten we bij ons beleid en dienstverlening vooral in op preventie, vroegsignalering en daarbij vinden we een sterk sociaal netwerk voor inwoners erg belangrijk.

Daarmee wordt de zelfredzaamheid en samenredzaamheid vergroot en dat geldt voor alle terreinen binnen het sociaal domein zoals zorg, jeugd, arbeid, inkomens-, armoede- en schuldenproblematiek.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 WSW en beschut werk
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71a Huishoudelijke hulp (WMO)
- 6.71b Begeleiding (WMO)
- 6.71c Dagbesteding (WMO)
- 6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)
- 6.72a Jeugdhulp begeleiding
- 6.72b Jeugdhulp behandeling
- 6.72c Jeugdhulp dagbesteding
- 6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig
- 6.73a Pleegzorg
- 6.73b Gezinsgericht
- 6.73c Jeugdhulp met verblijf overig
- 6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf
- 6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf
- 6.74c Gesloten plaatsing
- 6.81a Beschermd wonen (WMO)
- 6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)
- 6.82a Jeugdbescherming
- 6.82b Jeugdreclassering

Paragrafen

- [Weerstandsvermogen](#)
- [Verbonden partijen](#)
- [Eemsdelta in Balans](#)

Verbonden partijen

- [Volkskredietbank Noord Oost Groningen](#)
- [Publiek Vervoer Groningen/Drenthe](#)
- [Jobber BV](#)
- GR Centrumregeling Beschermd Wonen

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Algemene subsidieverordening	2021
Verordening Wmo	2022
Verordening Jeugdhulp	2021
Verordening inrichting antidiscriminatievoorziening	2021
Verordening individuele studietoelage	2021
Verordening individuele inkomenstoelage	2024
Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ	2021
Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ	2021
Re-integratieverordening	2024
Verordening maatschappelijke bijdrage	2021
Kwijtscheldingsverordening	2023
Verordening vergoeding leden commissie bezwaarschriften	2021
Beleidsplan Brede aanpak schulddienstverlening	2024
Verordening Schuldhulpverlening	2022
Uitvoeringsregels bijzondere bijstand en minimabeleid	2020
Uitvoeringsregels Participatiewet	2020
Kadernota voor het armoedebelief Naar een merkbaar en meetbaar verschil!	2022
Participatiebeleid	2023
Inclusienota Eemsdelta 2024-2027	2024

Ontwikkelingen

Sociale agenda Nij Begun

De sociale agenda Nij Begun is in 2025 voor 13 gemeenten vastgesteld. Het doel van de sociale agenda is om ervoor te zorgen dat de regio in 30 jaar weer op het landelijk gemiddelde scoort op het gebied van (mentale) gezondheid, leefbaarheid, kansen voor de volgende generatie en werk en armoede. Voor de diverse maatregelen vallend onder de sociale agenda zijn uitvoeringsplannen geschreven die ook raken aan gemeentelijk beleid. In 2025 betrof dit de projecten welzijn op recept en Tijd voor toekomst

Opvang Ontheemden Oekraïne

De voortdurende oorlog in Oekraïne zorgt voor een aanhoudende instroom van ontheemden in Nederland. Gezien deze aanhoudende onrust zijn in de gemeentelijke opvanglocatie in Wagenborgen 25 extra opvangplekken gerealiseerd. Zowel de locaties in Wagenborgen als in Bierum hebben de maximale capaciteit inmiddels bereikt. In totaal worden in de gemeentelijke opvanglocaties 175 personen opgevangen. Daarnaast verblijven er momenteel 45, bij ons bekende, Oekraïense ontheemden in particuliere opvang.

Sinds januari 2025 betalen werkende bewoners een eigen bijdrage aan hun verblijfskosten in de gemeentelijke opvanglocatie. Deze bijdrage is per oktober 2025 verhoogd.

De opvang van Oekraïense ontheemden brengt kosten met zich mee. Naast de eigen bijdrage van werkende bewoners ontvangt de gemeente hiervoor een vergoeding van het Rijk.

Spreidingswet

In 2024 is de spreidingswet in werking getreden. De gemeente ontvangt een structurele compensatie voor de kosten die worden gemaakt bij de uitvoering van de wet. Daarnaast heeft de gemeente in 2025 gebruik gemaakt van een bonusregeling. Dit betreft een incidentele specifieke uitkering voor gerealiseerde duurzame opvangplaatsen (langer dan 5 jaar beschikbaar gerekend vanaf 1 januari 2025) boven op de indicatieve opgave van de gemeente. De uitkering bedraagt € 2.000 per opvangplaats indien tenminste 100 opvangplaatsen zijn gerealiseerd, gerekend boven de indicatieve opgave. Voor deze regeling is €932.000,- (excl. btw) ontvangen. Dit bedrag is vrij besteedbaar.

Tariefontwikkelingen

De uitkomst van veel Cao-onderhandelingen is dat de inflatie wordt gecorrigeerd. Dat betekent dat tarieven van gecontracteerde aanbieders vaker onder druk staan en zij dat moeten doorvertalen naar hun personeel. We verwachten daarom in de nabije toekomst een stijging van tarieven van aanbieders. Dat gaat van invloed zijn op de begroting. De middelen die het Rijk beschikbaar stelt vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) stellen ons in staat om op projectbasis in te spelen op toekomstgerichte zorg en ondersteuning.

Cadanz Welzijn

Cadanz Welzijn is de organisatie voor welzijnswerk in onze gemeente en is daarmee een belangrijke ketenpartner. Zij hebben een belangrijke rol in het opbouwen van de netwerken in de lokale samenleving en het versterken van de eigen regie bij inwoners. Voor alle oplossingen die worden gezocht om een zorgzame maatschappij te blijven, wordt naar het welzijnswerk gekeken als eerste oplossing. Daarom is het van belang om Cadanz Welzijn goed te positioneren en te faciliteren in onze gemeente. Dat moet zichtbaar zijn in de opdrachten die zij krijgen van de gemeente, het huisvestingsplan en de positie die wij hen geven in onze visie op welzijn en de woonzorgvisie. In het huisvestingsplan moet Cadanz Welzijn zo zijn meegenomen dat zij zichtbaar zijn voor onze inwoners. We verwachten in de loop van 2025 een visie op de sociale basis aan de raad aan te bieden. De opdracht aan Cadanz Welzijn zal voor de jaren daarna daarvan worden afgeleid.

In 2023 is een nieuwe cao afgesloten waardoor de lonen in het welzijnswerk zijn gestegen. Dat heeft ook gevolgen voor Cadanz Welzijn. Ook andere ontwikkelingen zoals de energieprijzen en de huisvestingskosten zijn van invloed op het beschikbare budget. Dit heeft ook nog invloed voor het jaar 2025 en verder.

Hervormingsagenda

Regionaal is in 2024 een programmamanager aangesteld voor de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd. In de loop van 2025 is het zwaartepunt van deze opdracht verschoven naar de ontwikkeling van het Langjarig perspectief Jeugdhulp voor de jeugdregio Groningen. Binnen dit traject hebben de gemeenten gezamenlijk verkend hoe het jeugdhulplandschap in de toekomst ingericht en bekostigd moet worden. In 2025 heeft de regio daarbij ook een scenario gekozen voor de toekomstige inrichting van de inkoop van jeugdhulp.

De programmamanager legt hierbij ook de verbinding met andere regionale ontwikkelingen, zoals het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de inkoop van hoogspecialistische jeugdhulp.

In dit kader zijn lokaal ook stappen gezet in het versterken van het Stevig Lokaal Team (SLT), zoals bedoeld in de Hervormingsagenda. In 2025 is de inventarisatie door de kwartiermaker afgerond en is een advies voor de vorming van het SLT opgeleverd.

Inclusiebeleid

De raad heeft in juni 2025 het uitvoeringsplan 'Inclusie in uitvoering' vastgesteld. Het discriminatiepunt Groningen is op scholen aanwezig voor voorlichtingen over informatie- en preventieprogramma's discriminatie. Samen met Zorgbelang Groningen en ervaringsdeskundigen hebben we het thema Toegankelijk intern in de gemeente besproken, dit wordt vervolgd in 2026.

Thema 1: integrale sociale visie

We gaan aan de slag met een integrale sociale visie Eemsdelta die kaderstellend en richtinggevend, maar ook wendbaar genoeg is om in te spelen op zowel voorspelbare als onvoorspelbare ontwikkelingen. Eemsdelta is en blijft een gemeente waarin het aantrekkelijk wonen en werken is. Na de herindeling zijn veel zaken geharmoniseerd, maar er ontbreekt een vervolg op de beleidsvisienota 4 D's. Die beleidsnota is jarenlang in de DAL-gemeenten als bovenliggende sociale visie gebruikt. We willen een samen krachtig Eemsdelta en de uitgangspunten hiervoor zullen onderdeel zijn van deze nog te ontwikkelen brede integrale sociale visie. Integraal houdt in dat de visie zoveel mogelijk afgestemd wordt met de uitgangspunten en/of inhoud van andere visies. We gaan dit natuurlijk breeduit verkennen conform ons participatiebeleid met onze inwoners en het maatschappelijk middenveld om te komen tot een breed gedragen visie.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een brede samenhangende integrale sociale visie waarmee Eemsdelta zich strategisch positioneert in relatie tot de actuele uitdagingen en ontwikkelingen.	Een samenhangende visie schrijven voor het hele sociaal domein.

Wat hebben we bereikt?
In 2025 hebben we gezamenlijk met onze maatschappelijke partners een concept sociale visie geformuleerd die de basis vormt voor het nog te schrijven uitvoeringsprogramma sociale visie.

Thema 2: toekomstbestendige zorg en ondersteuning

In 2023 is het Interdepartementale beleidsonderzoek (IBO) ouderenzorg 'Niets doen is geen optie' uitgebracht. In dit document staat de toekomst van de ouderenzorg beschreven. Het aantal ouderen en kwetsbare ouderen in Nederland neemt de komende 2 decennia sterk toe. Dit leidt tot een enorme toename in de behoefte aan ouderenzorg. Dit heeft grote gevolgen voor onze samenleving en vraagt om ingrijpende keuzes.

Ook het Integraal Zorgakkoord (IZA) benadrukt dit: we gaan niet naar méér zorg, maar naar minder. Het is een kentering die zich op vele fronten in de samenleving voordoet en waaraan ook de zorg niet ontkomt: we moeten leren omgaan met schaarste. Het "weg organiseren" van zorg in collectieve regelingen behoort tot het verleden. Meer financiële middelen komen er niet, en meer

‘handen aan het bed’ al helemaal niet. En dus zijn we steeds meer zelf aan zet: als ouderen, als familie, als kinderen van, als mantelzorgers, als samenleving. De klassieke zorgreflex waarin het aanbod centraal staat (‘zo doen wij dat’), zal moeten plaatsmaken voor een beweging waarbij formele zorg samenvloeit met informele zorg en waarbij niet zozeer "zorg" leidend is, maar de vraag áchter de zorgvraag: waarmee bent u geholpen in uw leven? Deze vraag zal gelden voor alle kwetsbare groepen, denk daarbij naast ouderen ook aan inwoners met psychische kwetsbaarheden.

De transitie van een medisch naar een welzijnsmodel vraagt om een fundamenteel andere kijk op ouder worden, op wonen, op zorg, op technologie, en vooral op samenwerking. Binnen het stelsel, binnen zorginstellingen maar óók bij zorgmedewerkers, zal meer (experimenteer) ruimte moeten komen voor ‘hulp van buiten’. Onder andere van zorgzame gemeenschappen. Ook onze gemeente zal moeten inspelen op die keuzes en gevolgen daarvan. Eén van de opgaven is om onze inwoners in deze veranderingen mee te nemen en daarop te laten voorbereiden.

Ook is en blijft bereikbaarheid van voorzieningen een vraagstuk in onze gemeente. Het gaat daarbij om het openbaar vervoer, maar ook om het beroep dat er wordt gedaan op geïndiceerd Wmo vervoer. Door de vergrijzing van de Wmo cliënten en de krapte in het personeelsbestand van de vervoerders is het voor vervoerders steeds lastiger om mensen met een indicatie op de plaats van bestemming te krijgen. Bezuinigingen in het openbaar vervoer, waardoor bijvoorbeeld buslijnen opgeheven worden, kunnen meer druk op het Wmo vervoer leggen.

Met het naderende einde van het contract voor doelgroepenvervoer (Wmo- en Leerlingenvervoer) per 1 augustus 2026, zal in 2025 de aanbesteding van dit vervoer in volle gang zijn om het huidige contract naadloos over te laten gaan in een nieuw contract.

Tenslotte is er een relatie met het programma wonen. Vanuit de woonopgave is er een koppeling met het welzijnswerk en de inzet van zorg. Dat wordt verwerkt in een nog op te stellen woonzorgvisie waar deze relaties gelegd worden. We verwachten deze in de loop van 2025 aan te bieden.

Met betrekking tot beschermd wonen wordt er in de begroting vanuit het programma Beschermd Wonen uitgegaan van een lichte stijging van het aantal cliënten dat een aanvraag zal doen voor Beschermd Wonen. In combinatie met een afname (geen indexatie) van de uitkering vanuit het Rijk staan we als gemeenten per 2026 voor de uitdaging hoe we in balans blijven met betrekking tot de uitgaven voor Beschermd Wonen. Gezamenlijk met de andere gemeenten blijven we samenwerken om de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis zo goed mogelijk vorm te geven en deze vorm van ondersteuning betaalbaar te houden voor de inwoners die deze vorm van ondersteuning echt nodig hebben.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Inwoners meenemen in de toekomst van de zorg en afname van zorgprofessionals	Bijeenkomsten met inwoners over langer en fijner thuis wonen in Eemsdelta, informatiecampagne in de media.
Domein overstijgende zorg en ketensamenwerking versterken tussen het medisch domein, welzijn en sociaal domein. Focus op dementie en eenzaamheid. Verbinden medisch domein met het sociaal domein.	• Pact tegen eenzaamheid Eemsdelta • Werken naar een dementievriendelijke gemeente Eemsdelta • Samenwerkingsverbanden in het sociaal domein van de gemeente met welzijnswerk, huisartsen en zorgpartijen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	• uitvoering van Welzijn op Recept door inzet van Welzijnscoaches (Cadanz) waarnaar huisartsen kunnen doorverwijzen wanneer er sprake is van problematiek op gebied van (psycho) sociaal in plaats van op medisch gebied
Een lagere instroom in intramuraal Beschermd Wonen Een hogere uitstroom van intramuraal Beschermd Wonen	• We blijven inzetten op initiatieven (waaronder uitbreiding JongerenWAD, Start pilots Housing First en Kamers met Aandacht) die een bijdrage kunnen leveren aan een lagere instroom en die een hogere uitstroom uit Beschermd wonen kunnen bevorderen.
Verbinden formele en informele zorg	• Samenwerking in de verschillende projecten van het Groninger Zorg Akkoord (GZA); • Huiskamer opzetten gericht op dag-ontmoeting in het dorp Loppersum in samenwerking met Cadanz.

Wat hebben we bereikt?
In 2025 hebben we ons aangesloten bij de campagne "praat vandaag over morgen" en zijn er een aantal artikelen op de gemeentepagina verschenen. Ook is ingezet op het project LeefSamen, waarbij ingezet is om ouderen kennis te laten maken met domotica met als doel langer thuis te kunnen blijven wonen. Het project was succesvol (planning was 206, werkelijke deelname 265 deelnemers). De samenwerking met de huiskamer loopt en daar wordt de dagbesteding Nije Soos qua zorgnetwerk in opgenomen. Het pand voor de dagbesteding is eind december 2025 opgeleverd. Het Pact tegen Eenzaamheid Eemsdelta maakt een doorontwikkeling door. Deze is in 2025 gestart door de opzet van een kerngroep en er zijn werkgroepen gestart die meedenken en werken in de uitvoering en organisatie van diverse activiteiten van het pact. Er is een inventarisatie gedaan hoe Eemsdelta dementievriendelijk kan worden. Deze inventarisatie heeft geleid tot een eerste opzet voor een plan van aanpak. Welzijn op Recept is conform plan uitgevoerd in 2025. Alle huisartspraktijken hebben een welzijnscoach en de zichtbaarheid van de welzijnscoaches is toegenomen. Dit zien we terug in de aanmeldingen. Dit neemt toe. Het netwerk van de welzijnscoaches is versterkt en zij weten inwoners goed door te leiden naar interventies. Er zijn op twee punten in onze gemeente sterke samenwerkingsverbanden (Loppersum en Appingedam) tussen het sociaal domein, het welzijnswerk, de huisartsen en zorgpartijen. In 2025 hebben we voornamelijk geïnvesteerd in het onderhouden en uitbreiden van deze netwerken. <u>Beschermd Wonen:</u> In 2025 is het uitgebreide JongerenWAD doorgezet. De pilot Housing First is gestart en er zijn voor twee van de drie plekken geschikte kandidaten gevonden. Kamers met aandacht loopt, maar het

Wat hebben we bereikt?

is nog lastig om vraag en aanbod op elkaar aan te laten sluiten. Een hogere uitstroom uit Beschermd Wonen bewerkstelligen blijft lastig vanwege de beschikbaarheid van betaalbare woningen waarnaar inwoners kunnen uitstromen. De samenwerking met andere gemeenten door middel van het regioprogramma loopt goed.”

Doelgroepenvervoer:

Begin 2025 is de aanbesteding Publiek Vervoer Groningen Drenthe voor het doelgroepenvervoer gestart. Vanwege de omvang (22 gemeenten + OV Bureau) van de aanbesteding is gebruik gemaakt van de verlengingsoptie van een jaar, zodat er een gedegen aanbesteding kan plaatsvinden. De nieuwe ingangsdatum van het contract zal 1 augustus 2027 zijn.

Thema 3: sociale wijk- en dorpsvernieuwing

De sociale cohesie en leefbaarheid staan in onze gemeente door de gevolgen van de gaswinning, de versterkingsoperatie, sociaaleconomische problematiek en een stapeling aan maatschappelijke opgaves onder grote druk. Dorpen en wijken zullen hierdoor blijvend veranderen. Dit vraagt om nabijheid en continue aandacht voor de sociale cohesie. In het afgelopen jaar hebben we op verschillende gebieden hier invulling aan gegeven, op basis hiervan is de aanpak ‘sterke dorpen en wijken’ ontstaan. Met sterke dorpen en wijken werken we aan de kracht van de samenleving. Aan dorpen en wijken waar inwoners zich verantwoordelijk voelen voor hun straat, buurt of wijk, elkaar helpen en samen activiteiten organiseren. Waar een oogje in het zeil wordt gehouden en inwoners elkaar aanspreken op ongewenst gedrag om zo samen een buurt veilig te houden.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Het herstellen en versterken van de samenlevingskracht in de wijken en dorpen Eemsdelta breed.	• Inzet en ontwikkeling van opbouwwerk als stevig fundament voor het versterken van samenlevingskracht. • Inzet medewerkers sterke dorpen en wijken op die plekken waar de versterking de sociale verbindingen dreigt aan te tasten, aantast of heeft aangetast. • Ondersteunen van kunstprojecten en culturele activiteiten vanuit Mijn Thuis Mijn Verhaal.
Een gebiedsgerichte aanpak in dorpen en wijken waar door een stapeling aan opgaven de samenlevingskracht extra onder druk staat	• Inzet kwartiermakers in specifieke wijken en dorpen: Delfzijl Noord, Opwierde, Tuikwerd en Loppersum. • Het creëren van nieuwe samenwerkingsvormen met inwoners en professionals in lokale coalities. • Aandacht voor thema's als ontmoeting, zorgzame buurten en een gezonde buurt. • Samenwerking met gebiedsregie.

Wat hebben we bereikt

Samenlevingskracht

De verschillende projecten gericht op samenlevingsopbouw hebben we in 2025 stevig kunnen positioneren. Er zijn mooie samenwerkingen ontstaan tussen bewoners, maatschappelijke organisaties en onze gemeente. Voorbeelden van ontmoetingsactiviteiten in het afgelopen jaar zijn, de buurt-proat momenten, het zomerfeest in Tuikwerd, de buurtpicknick in Delfzijl Noord en deur aan deur contacten in de hele gemeente. Kunst en cultuur gebruiken we hierin regelmatig als instrument. Het is inmiddels steeds duidelijker wat de waarde daarvan is voor de sociale verbindingen. Ook hebben we gewerkt aan een tijdlijn, waarbij we de fysieke mijlpalen uit de versterking hebben aangevuld met de wensen en behoeften van inwoners op het sociale vlak. Op de THV locaties hebben we aandacht voor ontmoeting door de opening van pop-up huiskamers. Inwoners geven hier samen met medewerkers sociale versterking invulling aan.

Sociale wijk- en dorpsaanpak

In Delfzijl Noord, Opwierde, Tuikwerd en Loppersum werken we aan een sociale wijk- en dorpsaanpak. De kwartiermakers hebben inmiddels een stevig fundament gelegd voor samenwerking, waardoor steeds meer aandacht komt voor de relevante thema's in de wijken en het dorp. Voorbeelden zijn veiligheid, aandacht voor jeugd en jongeren en het verbinden van informele en formele zorg. Ook is er een sterke link met de fysieke opgaven, daar waar deze sociale gevolgen hebben. Deze samenwerking, maar ook die met het team gebiedsregie, is geïntensiveerd. Er wordt zowel binnen de gemeente als in de wijken en het dorp samen opgetrokken.

Sterke dorpen en wijken

De aanpak sociale wijk- en dorpsvernieuwing hebben we in 2025 doorontwikkeld tot het programma Sterke Dorpen en Wijken.

Thema 4: jeugdhulp

Stevig lokaal team

Medio 2023 is de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld door het Kabinet. Met deze grote verandering wordt ingezet op transformatie en verbetering van het jeugdhulpstelsel binnen een duurzaam financieel houdbaar stelsel. Samenhangende ontwikkeling is het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming waarmee wordt beoogd de jeugdbeschermingsketen te verbeteren. Beide veranderingen hebben consequenties voor gemeenten en de lokale toegang en vragen om een integrale aanpak waarbij de inwoner en de vraag centraal staat.

Vanuit het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming is het de bedoeling dat er één vast gezicht binnen het lokale team voor langere tijd betrokken blijft en hierbij ondersteund zal worden door een regionaal veiligheidsteam. Dit vraagt wat van een lokaal team maar ook van de samenwerking met de ketenpartners. Onder leiding van een programmamanager is gewerkt aan de voorbereiding van proeftuinen binnen de regio Groningen. Enkele gemeenten gaan in samenwerking met Veilig Thuis en de gecertificeerde Instellingen proefdraaien om te ervaren en leren. Op deze wijze willen we als regio er klaar voor zijn wanneer de nieuwe werkwijze landelijk geïmplementeerd zal worden.

Met de aanstelling van een kwartiermaker Lokale Toegang Jeugd heeft de gemeente Eemsdelta een eerste stap gezet om te komen tot de invulling van een stevig lokaal team zoals bedoeld in de Hervormingsagenda. Inmiddels heeft de kwartiermaker een brede inventarisatie gemaakt van de huidige situatie. Op basis van haar bevindingen volgt een plan van aanpak voor de nadere invulling van ons lokale team en toegang. Dit plan zal mede gebaseerd zijn op datgene wat vanuit de Hervormingsagenda en het door de VNG ontwikkelde richtinggevend kader wordt aangegeven. Mogelijkerwijs zal hierop, vanuit de regionale inventarisatie, nog aanvullende ontwikkelpunten volgen.

Versterking preventie

Randvoorwaarde voor het functioneren van stevige lokale teams is dat de (basis)voorzieningen binnen het voorliggend veld op orde zijn. Het accent zal steeds meer op preventie komen te liggen. Lokaal zijn onder andere Cadanz Welzijn, GGD en het onderwijs belangrijke partners om te onderzoeken op welke wijze we de basisvoorzieningen kunnen versterken. Om hier beter op te kunnen sturen laten we een onderzoek uitvoeren naar de impact van de huidige inzet aan preventieve activiteiten waarbij ook mogelijke "witte vlekken" in beeld gebracht zal worden.

Gezond Actief Leven Akkoord (GALA)

In Eemsdelta is er vanaf 2024 extra aandacht voor het uitvoeren van het Gezond Actief Leven Akkoord. Het GALA bevat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde inwoners die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Eén van de programma's die wij hieruit financieren is Kansrijke Start.

Kansrijke Start is een groeiende groep professionals en organisaties uit de geboortezorg, het medische en het sociaal domein in de gemeente Eemsdelta die samenwerken. De lokale coalitie werkt samen aan praktische en duurzame oplossingen om de zorg voor (aanstaande) jonge ouders in een kwetsbare situatie te verbeteren en de kansen voor elk kind op een goede start te optimaliseren.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Versterking preventie	• Onderzoek naar het maatschappelijke effect van de huidige inzet aan preventie en basisondersteuning; • Evalueren en doorontwikkelen mogelijkheden van collectivering jeugdhulp binnen SBO de Delta. Collectivering betekent dat er collectief jeugdhulp wordt ingezet door 1 aanbieder/hulpverlener in plaats van dat er op individuele basis meerdere hulpverleners worden ingezet; • Starten van pilot gezinsverzorgende. Het gaat om praktische hulp binnen het gezin die ademruimte geeft om aan de daadwerkelijke hulpvraag te werken. • Het Preventie en Interventie Team (PIT) maakt contact met jongeren op straat en biedt jongeren die het risico lopen in de criminaliteit te raken een traject aan.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Passende invulling stevig lokaal team	De vastgestelde Hervormingsagenda vertalen naar een voor de gemeente Eemsdelta passende invulling van de lokale toegang.
Passende lichte ondersteuning dichtbij onze inwoners organiseren/ realiseren	Verkenkend proces om te komen tot een passende invulling van lichte ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen
Meer samenwerking medisch en sociaal domein (Kansrijke Start)	• Per kwartaal afstemming in de lokale coalitie (brede samenwerking van formele zorg (artsen en dergelijke) als informele zorg (vrijwilligers) en ervaringsdeskundigen) om elkaar beter te leren kennen en kennis te delen; • Het organiseren van een Multidisciplinair overleg (MDO) waarbij casussen van zwangeren en jonge ouders in kwetsbare situaties worden afgestemd.
Meer samenwerking met de doelgroep (Kansrijke Start)	Door het inzetten van ervaringsdeskundige(n)
Passend aanbod van interventies (Kansrijke Start)	Bestaande aanbod in kaart brengen en naar behoefte aanvullend aanbod inzetten

Wat hebben we bereikt?
• Onderzoek naar het maatschappelijke effect van de huidige inzet aan preventie en basisondersteuning; Het onderzoek is afgerond en er is een advies uitgebracht over de wijze waarop we preventieve inzet kunnen toetsen op effectiviteit. In 2026 zal dit nader geïmplementeerd moeten worden. • Evalueren en doorontwikkelen mogelijkheden van collectivering jeugdhulp binnen SBO de Delta. Collectivering betekent dat er collectief jeugdhulp wordt ingezet door 1 aanbieder/ hulpverlener in plaats van dat er op individuele basis meerdere hulpverleners worden ingezet; Binnen SBO de Delta is men bezig met het doorontwikkelen van de ondersteuning binnen het schoolgebouw waarbij de nieuwbouw hen ook de mogelijkheid biedt om dit verder in te richten. Hiermee wordt schooluitval voorkomen. • Starten van pilot gezinsverzorgende. Het gaat om praktische hulp binnen het gezin die ademruimte geeft om aan de daadwerkelijke hulpvraag te werken. In 2025 zijn de kaders, het werkproces en de functieprofiel van de gezinsverzorgende uitgewerkt. Begin 2026 zal worden geworven om te kunnen starten met de pilot. • Het Preventie en Interventie Team (PIT) maakt contact met jongeren op straat en biedt jongeren die het risico lopen in de criminaliteit te raken een traject aan. - De vastgestelde Hervormingsagenda vertalen naar een voor de gemeente Eemsdelta passende invulling van de lokale toegang. De kwartiermaker lokale toegang jeugd heeft haar opdracht afgerond. Er is een plan opgeleverd met een advies over de nadere invulling om te komen tot een Stevig Lokaal Team. College en Raad

Wat hebben we bereikt?

hebben ingestemd met het voorstel en de raad heeft in december 2025 de benodigde middelen beschikbaar gesteld. In 2026 zal gestart worden met implementatie.

Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming

Het proces heeft vertraging opgelopen omdat het Rijk nog niet heeft besloten om de benodigde middelen beschikbaar te stellen. Als Groninger gemeenten hebben we besloten om voorlopig nog 1 jaar door te gaan met de proeftuin in afwachting van het besluit van het Rijk. Er is een aanvullend opdracht gegeven om scenario's uit te werken inclusief financiële impact voor het vervolg en dit wordt medio 2026 verwacht. Hierbij zal de minimale variant zijn, wanneer er geen middelen vanuit het Rijk beschikbaar worden gesteld.

Kansrijke Start

Meer samenwerking medisch en sociaal domein

Er is een nieuwe samenwerking ontstaan tussen het medisch en sociaal domein in de vorm van het MDO Kansrijke Start. Team Jeugd en Jongeren en Cadanz zijn aangehaakt bij het bestaande MDO en ze maken samen een plan voor de uitvoering van het MDO (denk aan voorzitterschap, uitwisseling van informatie, afspraken, etc.).

Door de structurele overleggen van de lokale coalitie (medisch en sociaal domein vertegenwoordigd) leren de partijen elkaar steeds beter kennen en ontstaan er steeds nieuwe samenwerkingen.

Meer samenwerking met de doelgroep

We zijn intern aan het onderzoeken hoe we ervaringsdeskundigen kunnen inzetten, niet alleen voor Kansrijke Start maar eventueel ook voor andere projecten.

Passend aanbod van interventies

We hebben ons aanbod dit jaar uitgebreid met Voorzorg, uitgevoerd door de GGD. Hier is veel behoefte aan in onze gemeente.

Thema 5: financiële dienstverlening

Onder financiële dienstverlening verstaan we inkomensondersteuning, armoedebestrijding en schuldhulpverlening. In de kadernota armoedebeloid 'Naar een merkbaar en meetbaar verschil!' zijn 4 pijlers opgenomen, die in gezamenlijkheid van cruciaal belang zijn voor onze aanpak. Het gaat niet alleen om financiële zorgen of het netwerk van de inwoner. Ook het huidige systeem van wetten en regels moet op de schop. En daarbij zijn de uitgangspunten maatwerk en vertrouwen. Onze focus is met effectieve inzet van middelen en meer flexibiliteit bouwen aan creatieve oplossingen.

De 4 pijlers uit de kader nota zijn vertaald naar beleid. Het gaat om:

1. Integrale dienstverlening binnen het sociaal domein
2. Vraaggericht en maatwerk

3. Toegankelijkere dienstverlening

4. Het netwerk en meedoen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Voorzieningen overzichtelijker, gebruiksvriendelijker en slimmer samenvoegen en inzetten.	• Doorontwikkeling Kansshop (het aanbod in de Kansshop vergroten, de gebruikerservaring voor de inwoner nog beter te maken en de uitvoering en werkprocessen optimaliseren). • Doorontwikkeling ketensamenwerking toegang schuldhulpverlening: • We starten met één toegang, het informatie- en adviespunt geldzaken. Dit adviespunt biedt financiële dienstverlening aan de inwoner op maat. • We gaan aan de slag met de uitvoering van het in 2024 vastgestelde beleidsplan schuldhulpverlening. • Doorontwikkeling vroegsignalering. We zijn in 2024 gestart met de doorontwikkeling van vroegsignalering en we blijven dit in 2025 continueren om vroegsignalering verder te optimaliseren in het kader van preventie. Daarnaast krijgt vroegsignalering een plek in het informatie- en adviespunt geldzaken. • De inzet en het bereik van de VoorzieningenWijzer vergroten door aan te sluiten bij natuurlijke events en inbedding in diverse werkprocessen.
Meedoen vergroten en een sociaal netwerk versterken dat ondersteuning biedt.	• Doorontwikkeling effectief en integraal samenwerken en nog meer denken vanuit de inwoner. Samenwerken vanuit de totale keten (en de werkprocessen hierop inrichten). • De samenwerking met diverse organisaties die subsidie ontvangen optimaliseren.
De regels zo in te zetten dat ze ook daadwerkelijk werken voor de persoon om wie het gaat.	• We nemen deel aan het project Kansen voor Kinderen van het provinciale programma 'Toukomst'. Toukomst is onderdeel van Nationaal Programma Groningen. In 2025 starten we met een aanpak waarbij we stress sensitieve dienstverlening en de doorbraakmethode gaan inzetten. • Ons beleid en dienstverlening aanpassen op de wijzingen die eraan komen vanuit de Participatiewet (de Participatiewet in balans),

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	waarbij de menselijke maat en vertrouwen centraal komen te staan.
Minder kijken naar waar iemand recht op heeft maar wat iemand nodig heeft.	• We stellen de inwoner centraal en passen ons beleid waar het kan en nodig is hierop aan. • Zie project Kansen voor Kinderen hierboven. We gaan hier aan de slag met de doorbraakmethode om echt te kijken wat onze inwoners nodig hebben en ontwikkelen een dienstverleningsconcept hoe we dat kunnen bereiken. • Inwoners met een laag inkomen kunnen sinds 2024 gebruik maken van gratis openbaar vervoer tot en met 31 december 2025. We willen dit na 2025 continueren en gaan op zoek naar kansen en mogelijkheden om dit te realiseren.

Wat hebben we bereikt?
In 2025 hebben we gerealiseerd dat voorzieningen overzichtelijk en gebruiksvriendelijk zijn én slim worden samengevoegd en ingezet. Specifiek hebben we dat gedaan bij deze activiteiten: *We hebben de Kansshop doorontwikkeld, het aanbod in de Kansshop vergroot en de gebruiksvriendelijkheid voor inwoners verbeterd. *Geldwijzer Eemsdelta is in 2025 gelanceerd als centrale toegang tot financiële hulp en informatie, zowel fysiek in dorpskernen als digitaal via www.geldwijzer.eemsdelta.nl. De samenwerking met ketenpartners op het gebied van schuldhulpverlening is hierbij geoptimaliseerd; alle betrokken partners maken nu onderdeel uit van Geldwijzer Eemsdelta. Vanaf 2025 is een subsidierelatie met SchuldHulpMaatje Eemsdelta ingericht. *Er is gedeeltelijk uitvoering gegeven aan het in 2024 vastgestelde beleidsplan schuldhulp(dienst)verlening. Waaronder de implementatie van de elementen van basisdienstverlening zoals coaching. *Vroegsignalering is verder doorontwikkeld. Er is ingezet op het vergroten van de bekendheid van het team Vroegsignalering en het team maakt inmiddels onderdeel uit van Geldwijzer Eemsdelta. *De inzet en het bereik van de VoorzieningenWijzer is vergroot door aan te sluiten bij natuurlijke events, door inbedding in diverse werkprocessen en door gerichte communicatiecampagnes voor inwoners. In 2025 is het meedoen vergroot en is een sociaal netwerk versterkt dat ondersteuning biedt. Dit hebben we gedaan door: *De samenwerking in de totale keten te doorontwikkelen en zijn de werkprocessen hierop afgestemd, met de inwoner nog meer centraal gesteld (werken vanuit de bedoeling).

Wat hebben we bereikt?

*De samenwerking met diverse gesubsidieerde (vrijwilligers)organisaties op het gebied van armoede en schulden te optimaliseren en waar mogelijk zijn deze organisaties ook betrokken bij Geldwijzer Eemsdelta en de Kansshop.

In 2025 is gewerkt aan het inzetten van de regels zodat ze daadwerkelijk werken voor de persoon om wie het gaat (maatwerk), met gedeeltelijk resultaat en verdere doorontwikkeling in 2026. Dit hebben we in 2025 gerealiseerd:

*Meerdere gezinnen begeleid vanuit het project Kansen voor Kinderen, met inzet van de doorbraakmethode en ervaringsdeskundige buddy's. Hierbij zijn enkele doorbraken gerealiseerd.

*Te werken aan de implementatie van de Participatiewet in balans, waarbij de menselijke maat en vertrouwen centraal staan. De invoering van Participatiewet in balans verloopt gefaseerd. Beleidsdocumenten en werkinstructies zijn aangepast en consultants zijn getraind.

In 2025 is de dienstverlening meer ingericht op wat iemand nodig heeft, in plaats van uitsluitend te kijken naar waar iemand recht op heeft. Dit is gerealiseerd door de volgende activiteiten:

*Trainen van de uitvoerende teams, waardoor we de inwoner nog meer centraal kunnen stellen.

*Doorbraakteam (maakt onderdeel uit van de aanpak vanuit project Kansen voor Kinderen) opgestart, waar we integraal samenwerken en maatwerk leveren aan deelnemers.

*Inwoners konden in 2025 (en kunnen in 2026 ook weer) gebruik maken van de Meedoen-pas, gratis openbaar vervoer voor inwoners met een laag inkomen.

Thema 6: meer mensen aan de slag

De opgave 'Meer mensen aan de slag' bestaat uit 3 pijlers:

- 1. Werken
- 2. Leren
- 3. Participeren

Werken

Binnen de pijler werken wordt gewerkt aan begeleiding van mensen naar de arbeidsmarkt en aan om- en bijscholing van mensen die al aan het werk zijn. Om meer mensen toe te leiden naar de arbeidsmarkt bieden we als gemeente verschillende vormen van ondersteuning aan zowel (potentiële) werknemers als werkgevers. We doen dit als gemeente zelf, maken gebruik van inkoop bij externe partijen, werken samen met andere gemeenten en UWV binnen arbeidsmarktregio 'Werk in Zicht'. In 2025 wordt binnen 'Werk in Zicht' gewerkt aan vergroten van arbeidsparticipatie van alle inwoners. Als gemeente werken we hieraan mee en vergroten we onze inzet richting inwoners die we nog niet kennen.

Leren en ontwikkelen

Binnen de pijler leren werken we samen met onderwijs en werkgevers aan een goede verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Binnen de Campus Eemsdelta Groningen in Appingedam wordt in samenwerking met alle ketenpartners een ontwikkelcentrum gerealiseerd. Doel van dit centrum is om jongeren in de regio op te leiden voor werk dat er in de regio is. Eind 2021 is hiertoe door 12

partijen een intentieovereenkomst ondertekend om te komen tot een Integrale Agenda Eemsdelta. Doel is om onderwijs, overheid en werkgevers samen te laten werken aan het vergroten van brede welvaart in de regio. In 2025 wordt uitvoering gegeven aan de opgestelde agenda en verder gewerkt aan de positionering van de regio.

Participeren

Meer mensen aan de slag gaat niet alleen over toeleiding naar werk. Voor een deel van onze inwoners is werk langdurig buiten zicht. Voor deze groep inwoners vinden we het belangrijk dat zij kunnen deelnemen aan de samenleving. In 2025 nemen we gericht contact op met inwoners met een bijstandsuitkering die langdurig niet kunnen werken. Doel is om deze inwoners te ondersteunen bij eventuele hulpvragen die zij hebben en hen eventueel te koppelen aan welzijnsactiviteiten. Ook bieden we via de Kansshop inwoners met een laag inkomen de mogelijkheid om deel te nemen aan sociale activiteiten (zie ook pijler 4 onder thema 5).

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Meer mensen aan de slag.	Naast de bestaande inzet richten we ons in 2025 op: - Vergroten inzet jobcoaching en loonkostensubsidie voor toeleiding naar werk van verschillende doelgroepen; - Inbedden Kansrijk Talent binnen ontwikkelcentrum; - Doorontwikkelen ondernemersloket, integrale werkgeversdienstverlening; - Inzet op Jongeren in beeld (dit betreft een programma van het inlichtingenbureau van het Ministerie van SZW waarbij aan gemeenten rapportages worden opgeleverd over jongeren van 23 tot 27 die geen startkwalificatie hebben, niet staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling, geen werk hebben en geen uitkering. De gemeenten autoriseren hiervoor het Ministerie om binnen de regels van privacy gebruik te maken van de basisregistraties); - Aansluiten bij Campusontwikkeling; - Versterken samenwerking binnen regio, gericht op vergroten van brede welvaart (o.a. Integrale Agenda Eemsdelta).

Wat hebben we bereikt?
In 2025 is er een stijging in job coaching gerealiseerd van ruim 75% t.o.v. 2024. In 2025 is er een stijging van 7,5% gerealiseerd in inzet van loonkostensubsidie.

Wat hebben we bereikt?

Kansrijk Talent heeft weer 3 groepen gedraaid met bijna 30 deelnemers en is binnen Eemsdelta en de Arbeidsmarktregio Groningen ondertussen standaard dienstverlening.

Afgelopen November is de raad uitgebreid geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het

ondernemersloket. In het kort:

- *Ruim 150 bedrijfsbezoeken

- *Gestart met ondernemersvriendelijke gemeente met alle betrokken beleidsvelden en uitvoerende ambtenaren

- *Succesvolle Ondernemersavond oktober met ruim 165 aanwezige ondernemers.

- *Succesvolle Promotiedagen met 5 ondernemers vanuit Eemsdelta.

Vanuit Jongeren in Beeld zijn de betrokken jongeren in Eemsdelta in beeld gebracht en dienstverlening aangeboden. Het betrof 35 personen, waarvan er met 10 nog geen contact tot stand is gekomen.

Voor de totstandkoming van ons Ontwikkelcentrum op de Campus, zijn we nauw betrokken bij de ontwikkelingen van de nog te bouwen Koppelplaats waarin onder andere ons ontwikkelcentrum met Talentperron zijn plaats moet krijgen.

Binnen onze Arbeidsmarktregio Werk in Zicht werken we nauw samen met als doel het ontsluiten van het onbenut arbeidspotentieel in Eemsdelta. Met betrekking tot de Sociale en Economische agenda zijn we vanuit de verschillende beleidsterreinen betrokken.

Thema 7: inburgering en integratie

Met de nieuwe Wet Inburgering in 2021 is de gemeente verantwoordelijk voor de regie op de voortgang van de inburgeringstrajecten van inburgeraars. Een deel van die voorzieningen verzorgen we zelf, een deel besteden we uit aan andere organisaties of personen. Het uitbestede deel bestaat uit (onderdelen van) zogenaamde leerroutes: de volledige onderwijsroute en de taalcomponent van de routes B1- en de zelfredzaamheidsroute.

Wij werken samen met de gemeenten in de arbeidsmarktregio Groningen en Drenthe. De gemeente Groningen treedt namens de gemeenten op als inkopende gemeente voor de leerroutes en neemt ook het daarbij behorende contractmanagement en -beheer op zich. Stavoor BV verzorgt de Z-route. De gecontracteerde aanbieders voor de onderwijsroute zijn: Alfa College voor MBO-onderwijs met Hanzehogeschool als onderaannemer voor het HBO-onderwijs en Drenthe College voor het MBO-onderwijs. Sinds 1 april 2022 voert Vluchtelingenwerk de B1-route uit voor de gemeenten in de arbeidsmarktregio Groningen en Drenthe. De eerste termijn van deze overeenkomst loopt af op 31 december 2024. De deelnemende gemeenten hebben besloten om de overeenkomst met Vluchtelingenwerk ten aanzien van de B1-route niet te verlengen. De deelnemende gemeenten willen gezamenlijk de B1-route inkopen bij een nieuwe aanbieder en zijn gestart met de voorbereidingen voor een gezamenlijke aanbesteding.

Het budget voor de financiering van de inburgeringsvoorzieningen wordt aan gemeenten uitgekeerd door middel van een specifieke uitkering (SPUK). Aan de besteding van dit budget zijn voorwaarden verbonden. Onder kosten voor inburgeringsvoorzieningen vallen de kosten voor de leerroutes, de module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), maatschappelijke begeleiding, het participatieverklaringstraject (PVT) en de inzet van tolken.

Ter dekking van de uitvoeringskosten ontvangen gemeenten structureel middelen via de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. Onder uitvoeringskosten vallen kosten voor: brede intake, Plan Inburgering en Participatie (PIP) en voortgang, ontzorgen en overige uitvoeringskosten (zoals inkoop en beleidsondersteuning). De middelen voor uitvoeringskosten worden zonder bestedingsvoorwaarden verstrekt via het gemeentefonds.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
De inburgeringsplichtigen ontwikkelen zich op het hoogst haalbare taalniveau.	- Snelle start Brede intake; - De inburgeringsplichtigen worden begeleid naar de juiste onderwijsinstelling en leerroute; - Inzetten taalstages.
De inburgeringsplichtigen zijn ingeburgerd en geïntegreerd in onze samenleving.	- Passende participatieplekken; - Maatwerk oplossing bieden in situaties waar dat nodig is; - Maatschappelijke begeleiding; - Samenwerking in de keten, inzet van vrijwilligers; - Samenwerking met werkgevers; - Extra taalondersteuning.
De statushouders zijn economisch en financieel zelfredzaam.	- Werkervaringsplekken bieden om statushouders op de arbeidsmarkt ervaring op te laten doen; - Training financieel zelfredzaam; - De module MAP en PVT inzetten.
Statushouders krijgen een passende woning aangeboden.	Afstemming met de woningcorporaties, het COA (Centraal Orgaan opvang asielzoekers) en provincie.

Wat hebben we bereikt?
Vanwege de versterkingsoperatie in onze gemeente zijn er momenteel geen veilige woningen beschikbaar voor de huisvesting van statushouders. Hierdoor is de achterstand op de taakstelling huisvesting statushouders opgelopen tot 328 personen. Met het Rijk is afgesproken dat de gemeente, vanwege de versterkingsoperatie, een vrijstelling heeft voor het huisvesten van statushouders. Ook de provincie beschouwt de versterkingsoperatie als een verschoonbare reden en treedt daarom niet handhavend op. Met de betrokken ministeries lopen gesprekken om tot formele bekrachtiging van de gemaakte afspraak te komen.

Wat hebben we bereikt?

Doordat op dit moment slechts een beperkt aantal statushouders in onze gemeente wordt gehuisvest, blijft ook het aantal asielinburgeringsplichtigen beperkt. Dit resulteert in een laag aantal instroom in de leerroutes. Eind 2025 zijn in totaal veertig inburgeraars in begeleiding. Van dit aantal volgen twee inburgeraars de onderwijsroute, twintig de B1-route en achttien de zelfredzaamheidsroute (Z-route). Daarnaast is één inburgeraar nog in afwachting van de uitkomst van de leerbaarheidstoets. De gemeente vervult een actieve rol binnen het inburgeringsproces en verzorgt zelf de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP), het Participatieverklaringstraject (PVT) en maatschappelijke begeleiding. Inburgeraars worden zo vroeg mogelijk uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek met de regievoerder inburgering.

Een aantal Groninger gemeenten koopt de leerroutes gezamenlijk in. Naar aanleiding van een gezamenlijke aanbesteding is Stavoor geselecteerd als nieuwe aanbieder van de B1-route per januari 2025.

Verbonden partijen

Naam	Openbaar belang en doel
Volkskredietbank Noord Oost Groningen (VKB)	Hulp geven bij het herstellen van het evenwicht in het budget van hen die in financiële moeilijkheden verkeren of dreigen te raken. Daarnaast voorziet de VKB op zakelijke en sociaal verantwoorde wijze in de behoefte aan volkskrediet.
Publiek Vervoer Groningen Drenthe	Realiseren van efficiënter Wmo- en leerlingenvervoer in samenwerking met andere (openbaar) vervoerssystemen, contractbeheer met de vervoerders, doorontwikkeling product Publiek Vervoer.
Jobber Arbeids re-integratie BV	Verloning, voor detachering van personen vanuit de Participatiewet.
GR Centrumregeling Beschermd Wonen	Het doel van de Centrumregeling Beschermd Wonen is de taken en bevoegdheden van de regiogemeenten in het kader van de Wmo 2015 op het gebied van beschermd wonen, de inloop GGZ en de begeleiding maatschappelijke opvang en vrouwenopvang door mandaat en volmacht op te dragen aan de centrumgemeente Groningen.

Financieel kader

Programma 6: Sociaal domein	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
6. Sociaal domein	-71.171	-77.043	-78.061
Lasten	-103.207	-117.521	-120.579
Baten	32.036	40.478	42.518

Programma 6: Sociaal domein	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
Reservemutaties	65	-76	-162
Toevoeging reserve	0	-2.917	-3.003
Onttrekking reserve	65	2.841	2.841
Saldo programma 6	-71.106	-77.119	-78.223

7. Volksgezondheid en milieu

Wat willen we?

De gemeente heeft een wettelijke taak in het kader van de volksgezondheid. Een schone en gezonde leefomgeving en actief bewegen verminderen de kans op aandoeningen en ziekten en zorgen ervoor dat je je goed voelt. Als je je goed voelt, kun je meer betekenen voor jezelf, je naasten en de samenleving.

Daarnaast zijn duurzaamheid en verduurzaming belangrijke ontwikkelingen binnen dit programma. Zorg voor het klimaat en milieu, hergebruik van producten en vermindering van het gebruik van fossiele brandstoffen zijn belangrijke thema's.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Paragrafen

- [Lokale heffingen](#)
- [Weerstandsvermogen](#)
- [Onderhoud kapitaalgoederen](#)
- [Eemsdelta in Balans](#)

Verbonden partijen

- [Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg Groningen \(GR PG&Z\)](#)
- [Omgevingsdienst Groningen](#)
- [GGD Groningen](#)
- [Afvalsturing Friesland NV](#)
- [NV Fryslân Milieu](#)

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Regionale Energie Strategie Groningen	2021
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Eemsdelta	2024
Verordening begraafrechten	jaarlijks
Verordening rioolheffing	jaarlijks
Verordening afvalstoffenheffing	jaarlijks
Visie 'Ruimte voor energie'	2020
Adaptatiestrategie Groningen en Noord Drenthe	2022
Laadvisie en plaatsingsbeleid Eemsdelta	2022
Transitievisie warmte 'Warm Wonen'	2023
Harmonisatieplan gemeentelijke begraafplaatsen	2023
Harmonisatie Grondstoffen beleid 2023-2027	2022
Watertakenplan Eemsdelta 2023-2027	2022
Verordening afvoer hemelwater en grondwater	2022
Regioplan Mentale Gezondheid	2023
Uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven Akkoord	2024
Aansluitverordening 2025	2025

Ontwikkelingen

Gezondheid

Er is de afgelopen jaren landelijk en regionaal steeds meer aandacht voor samenwerking op het gebied van gezondheid en preventie om te komen tot 'Meer Gezonde Jaren'. Dit heeft als gevolg een afremming van de toenemende druk op de zorg. Dit gebeurt naast de reguliere uitvoering van de Wet op de publieke gezondheid vanuit de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid en Zorg (PG&Z), met als uitvoeringsorganisatie de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD). Meer focus op gezondheid en weerbaarheid heeft in de provincie Groningen een plek gekregen in het samenwerkingsnetwerk Gezond Groningen (GG). Binnen dit overleg werken alle belangrijke partners op het gebied van zorg en gezondheid (onder andere Groninger gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties, kennisinstellingen, provincie, maatschappelijke organisaties en bewonersorganisaties) samen met als uitgangspunten de opgestelde doelen vanuit de regiovisie. Dit is een uniek concept. Nergens in Nederland werken zoveel partijen op deze manier samen aan preventie.

Het concept 'positieve gezondheid' staat centraal in de huidige kijk op gezondheid. Positieve gezondheid stelt de bevordering van gezondheid, en dus een gezonde levensstijl, centraal in plaats van het verhelpen van ziekte.

Gezond Actief Leven Akkoord

In Eemsdelta is er vanaf 2024 extra aandacht voor het uitvoeren van het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en daarnaast al langer voor het lokale sport- en preventieakkoord. Het GALA bevat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde inwoners die

opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Dit akkoord en daarbij de behorende specifieke uitkering (SPUK) biedt voor gemeenten en alle ketenpartners kansen op het terrein van gezondheidsbevordering en -preventie. In Eemsdelta wordt gewerkt vanuit een integraal plan van aanpak voor 2024-2026. Dit is een verplichting die hoort bij de specifieke uitkering. Zie ook programma 5 (sport en cultuur).

Vanuit gezondheidsbeleid liggen er onder andere (nieuwe) kansen op de thema's aanpak overgewicht, gezondheidsachterstanden, valpreventie en de brede regeling sport en cultuur (BRC).

Mentale Gezondheid

Op alle niveaus (landelijk, regionaal en lokaal) is de laatste jaren toenemende aandacht voor mentale gezondheid. Ook binnen de gemeente Eemsdelta streven we er naar dat inwoners goed in hun vel zitten en voldoende zelfverzekerd en veerkrachtig zijn. Hiervoor sluiten wij aan bij actielijn 5 Mentale Gezondheid vanuit Gezond Groningen. Vanuit deze actielijn zullen oplossingsrichtingen geïnitieerd worden om de mentale gezondheid onder inwoners van de provincie Groningen te verbeteren. Een oplossingsrichting die wordt uitgevoerd in de gemeente Eemsdelta is de Herstelacademie Eemsdelta. Dit initiatief sluit aan bij de huidige ontwikkelingen in de GGZ-zorg, waarbij sprake is van een transitie van de GGZ van specialistische individuele behandeling en symptoombestrijding naar een persoonlijke en omgevingsgerichte benadering van herstel van psychische kwetsbaarheid. De focus ligt hierbij op een aantal aspecten, waaronder versterken en verbinden, collectiveren, normaliseren en de-medicaliseren.

Een andere oplossingsrichting waar we bij aansluiten is de inzet van het samenwerkingsmodel Welzijn op Recept. Wanneer een inwoner psychosociale klachten ervaart liggen hier vaak sociaal maatschappelijke problemen aan ten grondslag. De huisarts kan de inwoners middels Welzijn op Recept doorverwijzen naar een Welzijnscoach van CadanzWelzijn. De Welzijnscoach gaat aan de hand van de methode Mijn Positieve Gezondheid in meerdere gesprekken met een inwoner aan de slag met zijn problematiek. Hiermee wordt beoogd de reguliere instroom in de GGZ en de wachtlijsten te verminderen.

Wat willen we bereiken?

Dat inwoners voldoende veerkrachtig en mentaal in balans zijn en op hun eigen wijze kunnen werken aan herstel in geval van een psychische kwetsbaarheid.

Wat gaan we hiervoor doen?

Het verder doorontwikkelen van de Herstelacademie Eemsdelta, een laagdrempelige voorziening om inwoners, bekend met een psychische kwetsbaarheid te ondersteunen bij hun herstel door middel van ervaringsdeskundigheid en ontmoeting.

Het verder werken aan de uitbreiding van het concept Welzijn op Recept zoals overeengekomen in de regionale samenwerkingsafspraken Welzijn op Recept.

Thema 1: volksgezondheid

Een goede riolering is nodig voor de bescherming van de volksgezondheid en het milieu. De gemeente heeft de wettelijke zorg om afvalwater in te zamelen en te transporteren. Het streven is om het stedelijk waterbeheer verder te verduurzamen. Daarom blijven wij inzetten op het verminderen van de vermenging van schoon hemelwater met afvalwater. Dit doen wij door gemengde rioolstelsels te vervangen door gescheiden rioolstelsels waarbij regenwater wordt

opgevangen en wordt afgevoerd naar waterbergingen of het oppervlaktewater. Ook zetten we in op het afkoppelen van daken en grote verharde oppervlakken. Dit in samenhang met de opgaven in het kader van klimaatadaptatie (wateroverlast, hitte en droogte).

Bij rioolvervanging gaat het om grote investeringen die vragen om een risicogestuurde aanpak en integrale afstemming met andere opgaven (zie ook programma 2, thema openbare ruimte). Daarbij is het van belang om te weten wat de onderhoudstoestand is van het areaal en blijven we verder invulling geven aan het inspectie- en onderzoeksprogramma. Om de kosten binnen het waterdomein te beperken, de kwaliteit te verhogen, de kwetsbaarheid te verminderen en duurzame innovaties te bevorderen, blijven we ook in 2026 samenwerken binnen de Waterketen Groningen Noord-Drenthe.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Bijdragen aan een veilige, gezonde, duurzame leefomgeving met een schoon, veilig en goed functionerend oppervlaktewater- en grondwatersysteem.	- Vervangen oude rioolstelsels door nieuwe, klimaatbestendige (gescheiden)stelsels; - Zoeken naar kansen voor het vasthouden en tijdelijk opslaan van hemelwater.
Zorgvuldig omgaan met beheers-budgetten en investeringen.	- Invoeren van risico gestuurd beheer; - Integraal plannen maken en afstemmen.

Wat hebben we bereikt?
We hebben uitvoering gegeven aan de beleidsuitgangspunten van het Watertakenplan 2023-2027. Hierbij hebben we koppelkansen benut met de versterkingsopgave en overige externe werken. Door beter assetmanagement is het beheer en onderhoud en vervanging van rioolstelsels gecombineerd met wegenonderhoud, vervanging van kabels en leidingen en herinrichting van straten.

Thema 2: begraafplaatsen

Begraafplaatsen zijn bijzondere locaties in de gemeente. Op de eerste plaats voor nabestaanden, maar de begraafplaatsen vormen door hun eigen karakter, ligging, historie en inrichting vaak culturele en groene parels. Die eigenschappen willen we eervol in stand houden en versterken waar het kan.

Uitvoeringsplan

Met het Harmonisatieplan voor de gemeentelijke begraafplaatsen is een eenduidig kader voor het begraven op de 14 gemeentelijke begraafplaatsen in Eemsdelta gevormd. Het Harmonisatieplan geeft inzicht in de begraafbehoefte en capaciteit en zorgt voor harmonisatie in exploitatie en begraafbeleid. Ook geeft het Harmonisatieplan inzicht in de kwaliteit en de kansen om het beheer en de uitstraling van de begraafplaatsen te optimaliseren. Dit heeft geleid tot een uitvoeringsplan, waarmee we de komende jaren aan een verbetering van de kwaliteit van de begraafplaatsen werken.

De kwaliteit van de paden zijn daarin in sterke mate bepalend voor de algehele kwaliteit, uitstraling en toegankelijkheid van begraafplaatsen. De verscheidenheid aan paden en slechte kwaliteit van de paden maken het behalen van de vastgestelde kwaliteit moeilijk en kostbaar. In de Kadernota 2025

is op basis van het uitvoeringsplan een meerjarig voorstel opgenomen om de paden op de begraafplaatsen aan te pakken met een investering van € 217.500.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Kwaliteit van de begraafplaatsen behouden en verbeteren; Samenwerking in beheer stimuleren; Uniformiteit in inrichting, gebruik en beheer.	• Invulling geven aan het Harmonisatieplan gemeentelijke begraafplaatsen; • Invulling geven aan het Uitvoeringsplan begraafplaatsen Eemsdelta; • Invulling geven aan het Programma Groen Eemsdelta 2030.

Wat hebben we bereikt?
Op basis van het Programma Groen Eemsdelta 2030 is het groenonderhoud opnieuw aanbesteed. Met het nieuwe contract wordt invulling gegeven aan de vastgestelde kwaliteitsambities, ook op de begraafplaatsen. Het uitvoeringsplan begraafplaatsen is vertaald naar een meerjarig contract voor het herstel van de paden op de begraafplaatsen.

Thema 3: circulaire grondstoffen

Sinds de harmonisatie van het grondstoffenbeleid in 2023 wordt de gemeentelijk afvalinzameling uitgevoerd op basis van het 'Harmonisatie grondstoffenbeleid 2023-2027'. Naast de harmonisatie heeft dit beleid als doel de hoeveelheid restafval te verminderen om de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof) te behalen.

Tot en met 2020 had VANG Huishoudelijk Afval als streefdoel: de gemiddelde hoeveelheid restafval per inwoner terugbrengen tot onder de 100 kilo en 75% afscheiding realiseren. Op die doelstelling is ook de strategische visie van het beleidsplan gebaseerd.

Nieuwe VANG recycledoelstelling

Helaas blijkt niet al het gescheiden afval geschikt voor recycling en wordt een deel van het gescheiden afval alsnog verbrand. Ook raken deelstromen soms vervuild waardoor recycling niet meer mogelijk is en zitten er materialen in het restafval die nog niet of niet volledig recyclebaar zijn.

Hierdoor is de echte hoeveelheid restafval groter dan wat overblijft na afvalscheiding.

Daarom gaan we voortaan meer sturen op het percentage gerecycled materiaal. Gebaseerd op de Europese norm is het nieuwe doel om in 2030 minimaal 60% van het huishoudelijk afval te recyclen.

We zullen ons afval dus nog beter moeten scheiden en zorgen voor schonere afvalstromen. De 100 kilo restafval per inwoner laten we echter niet los. We willen nog steeds zo veel mogelijk waardevolle materialen uit het restafval halen om te voorkomen dat ze worden verbrand. Maar het accent ligt nu op het percentage gerecycled materiaal.

Scheidingsresultaten Eemsdelta

In de tussenevaluatie van 2024 is inzichtelijk gemaakt dat door de invoering van Diftar de aangeboden hoeveelheid afval flink omlaag is gegaan. Het scheiden van afval is ook aanzienlijk verbeterd. In 2023 is de hoeveelheid restafval per inwoner in Eemsdelta met 22,5% gedaald. Van

160 kilo per inwoner in 2022 naar 124 kilo in 2023. Het scheidingspercentage voor alle afvalstromen samen is hierdoor in 2023 met 4% gestegen naar 77%.

In 2024 is de hoeveelheid restafval per inwoner echter iets gestegen van 124 kilo naar 128 kilo. Het scheidingspercentage is gelijk gebleven en is 77%. Gemiddeld is er per inwoner 2 kilo meer grof huishoudelijk afval ingezameld aan huis en is er 2 kilo meer grof huishoudelijk afval bij de milieustraten aangeboden. Die stijging valt voor een belangrijk deel toe te schrijven aan de verhuisc bewegingen die als gevolg van sloop- en nieuwbouw en de versterking hebben plaatsgevonden.

Evaluatie beleid

Nu de eerste resultaten van het geharmoniseerde beleid zichtbaar worden en er een goed beeld van de inzameling en verwerking van de verschillende afvalstromen is ontstaan, is het beleid in 2025 geëvalueerd. Daarbij streven we naar een evenwichtige balans in kosten, milieu en service.

De evaluatie geeft geen aanleiding om het beleid uit 2023 te wijzigen. De basis is op orde en er worden goede stappen gezet in het realiseren van de VANG doelstelling.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Optimaliseren inzameling voor balans in kosten, milieu en service; Betere scheiding van restafval; Verbeteren van de kwaliteit van de deelstromen; Anticiperen op trends en ontwikkelingen, bijvoorbeeld de Uitgebreide product Verantwoordelijkheid (UPV) van producenten.	Invulling geven aan het beleidsplan Harmonisatie grondstoffenbeleid 2023–2027.

Wat hebben we bereikt?
Er is verder invulling gegeven aan de uitvoering van het beleidsplan en optimalisatie van de afvalinzameling. Zo zijn er voorbereidingen getroffen om vanaf 1 januari 2026 Diftar mogelijk te maken bij hoogbouw en bij (ondergrondse) verzamelvoorzieningen in centrumgebieden. Er zijn extra ondergrondse containers geplaatst en bestaande ondergrondse en bovengrondse containers zijn aangepast met een toegangscontrole. Daarmee is bij ruim 3.700 adressen Diftar ingevoerd. In vervolg op de tussenevaluatie in 2024 is de invoering van Diftar in 2025 geëvalueerd. Daarbij zijn de beleidsdoelstellingen, de beleidsonderdelen en scheidingsresultaten geëvalueerd. De evaluatie geeft geen directe aanleiding om het beleid te wijzigen. Er zijn echter wel een aantal aanbevelingen opgenomen die bijdragen aan het bereiken van de beleidsdoelstellingen en het verbeteren van de balans tussen service, milieu en kosten. Hier gaan we in 2026 mee verder.

Thema 4: ruimte voor energie

De energietransitie heeft invloed op onze leefomgeving. De visie 'Ruimte voor energie' geeft hier koers en (ruimtelijke) kaders voor aan. De visie is recent geëvalueerd en aangepast op onderdelen voor de korte termijn. Echter, de ontwikkelingen in de energietransitie gaan zo snel dat de visie ook

voor de lange termijn aangepast moet worden. Deze aanpassing is nodig, zodat we als gemeente flexibel in kunnen spelen op de ontwikkelingen. Dit gaan we doen door onder andere de energievraag en het aanbod met elkaar in verbinding te brengen. Ook nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld accuopslag worden bij de herziening van de visie meegenomen.

Nadat de visie is herzien, zal ook deze ook geïntegreerd worden in de nog op te stellen omgevingsvisie en het daaruit volgende omgevingsplan.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Eemsdelta op een duurzame manier van energie voorzien	• Afronden Leidraad Zonneparken; • Integraal energiebeleid ontwikkelen door het verbinden van diverse opgaven; • Prioritering gebieden op basis van een integraal afwegingskader; • Energietransitie meenemen in de opstelling van de omgevingsvisie en het omgevingsplan.

Wat hebben we bereikt?
De Leidraad Zonneparken is afgerond. Het integraal energiebeleid en integraal afwegingskader is nog niet ontwikkeld. Wel worden stappen in de warmtetransitie gezet dat invulling geeft aan het nog te ontwikkelen van het afwegingskader en de prioritering van gebieden. De energietransitie is een van de onderwerpen die wordt meegenomen bij de opstelling van de omgevingsvisie en omgevingsplan.

Thema 5: klimaat- en energietransitie

Warmtetransitie

De overgang van aardgas naar duurzame manieren van verwarmen noemen we de warmtetransitie. Deze transitie heeft een groot gevolg voor onze inwoners, omdat deze transitie grotendeels achter hun voordeur afspeelt. Om richting te geven aan de warmtetransitie is de visie '(Op weg naar) Warm Wonen' opgesteld. Dit met als einddoel om in 2050 geen aardgas meer te gebruiken in onze gemeente zoals het landelijk klimaatakkoord voorschrijft.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
In 2030 verbruiken we 30% minder aardgas dan in 2019 en zijn er 5.000 woningen van het aardgas af	• Onderzoeken alternatieven voor aardgas; • Invoering regeling Aanpak Warm Wonen Eemsdelta; • Inwoners en bedrijven ondersteuning bieden door middel van het energieloket; • Samenwerking vormgeven met de energiecoöperaties;

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	• Ontwikkelen gebiedsaanpak (onder andere door pilot Tuikwerd); • Uitwerking maatregel 29 (maatregel uit Nij Begun, isoleren tot de standaard); • Inzet Energiebrigade (energiecoaches).

Wat hebben we bereikt?
Volgens de meest recente gegevens worden er 2.300 woningen in onze gemeente volledig elektrisch verwarmd. Het aardgasverbruik in woningen is ten opzichte van 2019 met 30% gedaald (-10,5 miljoen m³). In de publieke dienstverlening daalde het aardgasverbruik met 19%. We hebben onze inwoners bij de warmtetransitie ondersteund via de energiebrigade, het energieloket en de regeling 'Aanpak Aardgasvrij Wonen Eemsdelta'. Daarnaast ondersteunt Groningen Werkt Slim bedrijven in onze gemeente bij het verduurzamen. Aan de opvolger van de transitievisie warmte (Op weg naar) Warm Wonen; het warmteprogramma wordt gewerkt. In dit programma komt ook een overzicht van alternatieven voor aardgas per gebied en wordt invulling gegeven aan de gebiedsaanpak. Met de energiecoöperaties is een samenwerkingsovereenkomst getekend. Dankzij de bijbehorende raamovereenkomst kunnen energiecoöperaties worden ingezet om de gemeente te ondersteunen bij de uitvoering van de warmtetransitie. Van de zes proeftuinen voor aardgasvrije wijken in onze gemeente zijn Opwierde-Zuid, Zandplatenbuurt Zuid en Nieuwborgen grotendeels afgerond. In Loppersum, Aardgasvrije Wierdedorpen en Zonnedorpen wordt nog actief gewerkt aan het aardgasvrij maken van woningen. De Isolatieaanpak van Nij Begun is in onze gemeente van start gegaan. We hebben afspraken gemaakt met EnergiePloeg en het Bureau voor Verduurzamen over de ondersteuning die onze inwoners krijgen bij het isoleren van hun woning.

Klimaatadaptatie

De belangrijkste effecten van klimaatverandering zijn hitte, droogte en wateroverlast. Als gemeente hebben we de taak om ons hierop voor te bereiden en aan te passen. Dit noemen we klimaatadaptatie.

We hebben samen met de andere gemeenten in Groningen en Noord-Drenthe een adaptatiestrategie opgesteld. In deze Adaptatiestrategie staan de opgaven om de regio klimaatbestendig en dus leefbaar te houden. Deze strategie gaan we vertalen naar een lokale adaptatiestrategie voor Eemsdelta, inclusief onze eigen specifieke opgaven en ambities.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Eemsdelta klimaatbestendig en water-robust inrichten.	• Inzet impuls gelden bij diverse projecten;

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	• Subsidie voor klimaat adaptieve maatregelen (zoals groene daken, regentonnen, afkoppelen regenwater); • Opstellen lokale adaptatiestrategie inclusief uitvoeringsagenda.

Wat hebben we bereikt?
Bij diverse projecten worden de impuls gelden ingezet. Deze zijn nog beschikbaar tot 2027. We hebben dit jaar weer subsidies verstrekt voor regentonnen. We hebben een gezamenlijke subsidie regeling met andere gemeenten en de provincie ontwikkeld voor meer klimaat-adaptieve maatregelen zoals groene daken en het planten van bomen en heggen. Deze wordt in 2026 toegankelijk voor onze inwoners. We hebben als gemeente deelgenomen aan het NK Tegelwippen. Hierbij zijn we eerste geworden van de Groninger gemeenten. Er is nog geen start gemaakt voor een lokale adaptatiestrategie inclusief uitvoeringsagenda door gebrek aan capaciteit.

Thema 6: milieu en duurzaamheid

Milieuprogramma

Overlast kan worden ervaren door o.a. geluid en geur. Dit noemen we ook wel milieuhinder. Deze hinder heeft invloed op de leefomgeving. In onze gemeente wordt deze overlast ook op diverse plekken ervaren, zeker aangezien in Delfzijl het derde chemiecluster van Nederland zich bevindt. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft de gemeente de mogelijkheid om gebiedsgericht milieubeleid in de omgevingsvisie en -plannen vast te stellen.

Duurzaamheidsprogramma

Wij, als gemeente kunnen de wereld niet veranderen maar kunnen wel kijken waar we wel invloed op uit kunnen oefenen binnen onze organisatie zoals ons eigen energiegebruik, onze manier van aanbesteden, een duurzame inrichting en beheer van de openbare ruimte. Op veel gebieden wordt ook al de nodige actie ondernomen om duurzaamheid vorm te geven maar hoe duurzaam zijn wij nu als gemeente?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Verminderen van hinder en milieudruk	Opstellen van gebiedsgericht milieubeleid en deze verwerken in de omgevingsvisie en omgevingsplan
Inzicht in hoe duurzaam de gemeente daadwerkelijk is.	• Inventarisatie duurzaamheidsinitiatieven in de gemeente;

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	• Opstellen plan van aanpak voor duurzaamheidsbeleid.

Wat hebben we bereikt?
Het milieubeleid is opgesteld en wordt verder uitgewerkt in het proces van de opstelling van de omgevingsvisie. Dit jaar is onderzoek gedaan naar een werkbare methode om de duurzaamheid van de gemeente in kaart te brengen. Deze methode wordt vervolgens ook gebruikt om de komende jaren de voortgang te blijven volgen. Invulling van het methode moet nog plaatsvinden.

Thema 7: gezondheid

We faciliteren al onze inwoners bij het hebben van een gezonde leefstijl, ongeacht sociaaleconomische status, afkomst, leeftijd enzovoort. Deze inzet moet bijdragen aan 'Meer Gezonde Jaren' voor al onze inwoners. Hierbij krijgen de lokale uitdagingen de aandacht. We focussen hierbij op het versterken van gezondheid in de brede zin (preventief) en minder op verhelpen van ziekte (curatief). Financiering voor deze projecten komt deels uit de reguliere begroting voor de GR GGD (uitvoering wet publieke gezondheid) en daarnaast vanaf 2023 vanuit de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
- Meer gezonde jaren voor onze inwoners - Een integrale aanpak van sport, gezondheid en beweging voor onze inwoners, vanuit het GALA (in verbinding met het lokaal sport- en preventieakkoord) - Dat inwoners voldoende veerkrachtig en mentaal in balans zijn en op hun eigen wijze kunnen werken aan herstel in geval van een psychische kwetsbaarheid.	-- Deelnemen aan de GR GGD - Uitvoering geven aan de verschillende thema's vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) - Samenwerken met kennisinstituten en andere partners in de regio op het gebied van meer gezonde jaren (via het overleg GG; Gezond Groningen) - Verder uitvoering geven aan lokaal sportakkoord (2.0) - Het verder door ontwikkelen van de Herstelacademie Eemsdelta, een laagdrempelige voorziening om inwoners, bekend met een psychische kwetsbaarheid te ondersteunen bij hun herstel door middel van ervaringsdeskundigheid en ontmoeting. - Het verder werken aan de uitbreiding van het concept Welzijn op Recept zoals overeengekomen in de regionale samenwerkingsafspraken Welzijn op Recept.

Wat hebben we bereikt?

- Er is deelgenomen aan de GR GGD. Hiervoor zijn afspraken gemaakt en uitgevoerd volgens een opgesteld DVO.
- Er is uitvoering gegeven aan de verschillende thema's vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). O.a. is er een vervolg gegeven aan de invulling van de verschillende ketenaanpakken (Volwassenen met overgewicht, kinderen naar gezond gewicht en valpreventie). Binnen deze ketenaanpakken zijn werkgroepen geïnstalleerd en interventies opgezet.
- Gezond Groningen is verder doorontwikkeld in 2025 en alle tien gemeenten stemmen hierin samen met vele netwerkpartners af wat er regionaal samen gedaan kan worden om de gezondheid van de Groningers te verbeteren. We hebben onder andere binnen verschillende werkgroepen regionale aanpakken uitgewerkt die zich verbinden aan lokale uitvoer van o.a. de verschillende ketenaanpakken. Ook is er regionaal samengewerkt vanuit het Integraal Zorg Akkoord (IZA), waarbij extra middelen zijn aangewend om onze lokale aanpakken te verstevigen.
- Er is verder uitvoering gegeven aan het lokaal sportakkoord (2.0). Zie ook programma 5, thema sport.
- De doorontwikkeling van de herstelacademie heeft nog niet plaatsgevonden. De reden is gelegen in de regionale ontwikkelingen waarin de herstelacademie een rol gaat spelen. We willen bij de doorontwikkeling aansluiten bij deze regionale ontwikkelingen. De doorontwikkeling is daarom doorgeschoven naar 2026.
- Welzijn op Recept is conform plan uitgevoerd in 2025. Zie programma 6 voor een beschrijving.
- Binnen gezond Groningen, actielijn 3, is een transformatieplan mentale gezondheid opgesteld. Dit plan is ingediend en goedgekeurd door de zorgverzekeraar. Doel van het plan is reductie van de wachtlijsten binnen de GGZ. Hiertoe zijn verschillende interventies gewenst, waaronder het opzetten van mentale gezondheidsnetwerken waarin zorg en hulp beter op elkaar aansluit en de inwoner ook hulp ontvangt gedurende de tijd dat hij op de wachtlijst voor een behandeling staat. De herstelcentra, maar mogelijk ook de welzijnscoaches gaan hier een rol in spelen. De uitvoering van het transformatieplan start in 2026.

Verbonden partijen

Naam	Openbaar belang en doel
Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg Groningen (GR PG&Z)	Een efficiënte en effectieve integrale uitvoering van de taken op het gebied van publieke gezondheid met als doel bij te dragen aan een verlenging van de gezonde levensverwachting en een verkleining van gezondheidsverschillen. De GR PG&Z kent 2 uitvoeringsorganisaties: de GGD en de Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG) voor de inkoop van de jeugdhulp.
Omgevingsdienst Groningen	Uitvoeren van VTH-taken op het gebied van de fysieke leefomgeving. Sturen en coördineren van de uitvoering van VTH-BRZO-taken in Noord-Nederland.
GGD Groningen	De GGD heeft als doel de publieke gezondheid te beschermen en te bevorderen door het

Naam	Openbaar belang en doel
	uitvoeren van taken op het gebied van infectieziektebestrijding, jeugdgezondheidszorg, gezondheidsbevordering en epidemiologisch onderzoek. Daarnaast adviseert de GGD gemeenten over gezondheidsonderwerpen en ondersteunt zij bij crisisbeheersing en preventie. Hiermee draagt de GGD bij aan een gezonde en veilige leefomgeving voor alle inwoners van de provincie Groningen.
Afvalsturing Friesland NV (OMRIN)	Inzameling van huishoudelijk afval van alle Friese gemeenten en gemeenten in Noord Groningen.
NV Fryslân Milieu	Inzameling van huishoudelijk afval van alle Friese gemeenten en gemeenten in Noord Groningen.

Financieel kader

Programma 7: Volksgezondheid en milieu	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
7. Volksgezondheid en milieu	-3.034	-3.820	-3.397
Lasten	-20.922	-19.905	-20.850
Baten	17.888	16.085	17.453
Reservemutaties	0	122	144
Toevoeging reserve	0	-413	-413
Onttrekking reserve	0	535	557
Saldo programma 7	-3.034	-3.698	-3.253

8. Volkshuisvesting, ruimt.ordering, sted.vern.

Wat willen we?

Een gemeente waar het prima wonen, werken en verblijven is. Strategische opgaven daarbij zijn:

- Behoud en herstel van landschappelijke kwaliteit, erfgoed en waterlopen;
- Leegstand gebruiken voor passende en ruimtelijke-, kwaliteitsversterkende (her-)invulling gebouwen en plekken;
- Voortvarende aanpak versterkingsopgave, hand in hand met belangen inwoners, met oog voor de sociaal-maatschappelijke problemen en verhoudingen;
- Een gevarieerde, duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad.

Aan de functie van de centra en dorpen wordt verder vorm en inhoud gegeven door het aanscherpen van ruimtelijke en functionele prioriteiten. We willen werken aan toekomstbestendige kernen en dorpen om een aantrekkelijke woonomgeving te bieden, met perspectief op scholing en werk. Dat doen we door aan de slag te gaan met de ontwikkeling van onze centra, de openbare ruimte te verbeteren en door in te zetten op verduurzaming van ons vastgoed.

Wij willen inspelen op het binden en het aantrekken van mensen. Dit doen we door een passend woningaanbod in een aantrekkelijke woonomgeving te bieden, met maatwerk voor de dorpen. Het blijven aanbieden van bijvoorbeeld starters-, blijvers- en duurzaamheidsleningen past hier uitstekend bij. Om zelfstandig te kunnen blijven wonen moeten er ook voor inwoners met een zorgbehoefte voldoende aangepaste woningen in Eemsdelta zijn. Wij werken daarbij vanuit een meerjarige strategische woonvisie die richting geeft aan het woonbeleid (inclusief versterkingsprogramma).

Binnen dit programma valt het 'gemeentelijk vastgoed'. De gemeentelijke vastgoedportefeuille bestaat uit diverse gebouwen van gemeentehuizen en werkplaatsen, een theater, schoolgebouwen, sporthallen en buurtcentra tot kleine baarhuisjes op begraafplaatsen. Inzet is ons vastgoed te verduurzamen, net als de leefomgeving. Hierbij zijn de klimaatveranderingen en -adaptatie van invloed op de wijze van onderhoud, renovatie en (ver)bouwen. Ook wordt gekeken naar de vastgoedportefeuille en wat hiervan kan worden afgestoten.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 8.1 Ruimtelijke Ordening
- 8.2 Grondexploitatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Paragrafen

- [Lokale heffingen](#)
- [Weerstandsvermogen](#)
- [Grondbeleid](#)
- [Aardbevingen de Baas](#)
- [Eemsdelta in Balans](#)

Verbonden partijen

niet van toepassing

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Regeling aardgasvrij wonen Loppersum	2019
Bouwverordening Eemsdelta	2023
Verordening starterslening comfortabel duurzaam Eemsdelta	2021
Verordening verzilvering comfortabel duurzaam Eemsdelta	2021
Verordening stimuleringsregeling comfortabel duurzaam Eemsdelta	2021
Woonvisie Met vertrouwen aan de slag 2022-2032	2022
Nota Grondbeleid	2022
Nota vastgoed 2024-2028	2024

Ontwikkelingen

Novex gebied Groningen | Masterplan Zeehavens (NGGI|IMPZ)

In 2025 is het ontwikkelperspectief voor het NOVEX-gebied Groningen gepresenteerd en vastgesteld binnen het BO Leefomgeving. Het ontwikkelperspectief zal in 2026 verder doorontwikkeld worden naar gebiedsperspectieven met bijbehorende uitvoering- en investeringsagenda's. Het streven is om de gebiedsperspectieven gereed te hebben voor het BO Leefomgeving van juni 2026.

Centrummanagement

Met financiering vanuit het NPG-Versterken centrumgebieden krijgt het centrummanagement in de vier kernen Appingedam, Delfzijl, Middelstum en Loppersum steeds meer vorm. In 2025 is verder ingezet op het voorkomen van leegstand, het verbeteren van vastgoed en de openbare ruimte in de kernen en op de beleving in de kernen. Daarnaast is een centrummanager actief die ondernemersverenigingen in de kernen ondersteunt bij hun professionalisering en de onderlinge verbinding tussen de kernen om een goede basis te leggen voor structurele afstemming na afloop van het project.

Bouwen in dorpen

De woonvisie 'Met vertrouwen aan de slag' (2022), is in 2024 verrijkt met de data uit de Woonzorgonderzoeken. Hiermee is in kaart gebracht wat de te verwachten effecten zijn van de demografische ontwikkelingen in onze gemeente. De inzet is en blijft: het bedienen van de woonvraag, in alle kernen, voor alle groepen. Met positieve ontwikkelingen voor de arbeidsmarkt, betere woningkwaliteit, gebiedsontwikkeling en trends als herwaardering van wonen met rust en ruimte.

De uitvoering in de dorpen krijgt in 2026 een vervolg op de ingezette koers met betrokkenen om woningen te bouwen in dorpen. De bouwinspanningen worden voortgezet voor de realisatie van nieuwe huurwoningen en koopwoningen. In dorpen als Spijk, Wagenborgen, Holwierde, Middelstum, Stedum, Westeremden krijgen verschillende initiatieven in 2026 een vervolg. Het doel is om woningen te realiseren door en voor het dorp. In afstemming met het dorp wordt een woningbouwprogramma ontwikkeld om op bijvoorbeeld leeggekomen schoollocaties meerdere woningen toe te voegen voor verschillende doelgroepen.

In een aantal gevallen is in dorpen in Eemsdelta nauw overleg geweest met de vertegenwoordigers uit de dorpen om wensen en mogelijkheden op te halen waar behoefte aan en ruimte voor is in het dorp. Dit is vertaald in een programma van wensen voor de beschikbare locaties in of aan de rand van een dorp.

Tuikwerd

In navolging op het ambitiedocument Tuikwerd dat in april 2023 in het college van B&W is geweest, werken we samen met Acantus aan een gebiedsgerichte aanpak van de wijk. We bouwen aan vertrouwen en een duurzame en leefbare wijk waarbij de sociale en fysieke aanpak hand in hand gaan.

Vanuit Samenkrachtig Eemsdelta hebben we de sociale opgave opgepakt. We zijn al nabij en werken samen met inwoners aan het versterken van de cohesie in de wijk. In 2025 breiden we dit uit en onderzoeken we samen met inwoners hoe we de wijk leefbaar kunnen maken en houden. Acantus heeft de verduurzaming en verbetering van haar ruim 400 huurwoningen ingepland vanaf 2026. De aanvraag voor de verduurzaming van ca. 450 particuliere koopwoningen is in 2025 toegekend in 2026 verwachten wij een plan van aanpak gereed te hebben om samen met bewoners te komen tot uitvoering van verduurzamingsmaatregelen.

Regiodeals Delfzijl en Appingedam

Vanuit de RegioDeal Masterplan Regiocentra heeft de provincie Groningen op 17 december 2025 subsidie verleend aan de gemeente Eemsdelta. De subsidie is gericht op de versterking van de brede welvaart in de twee regiocentra Appingedam en Delfzijl en bestemd voor de uitvoering van maatregelen voor prioritaire gebieden in deze twee regiocentra op basis van het 'Toekomstperspectief Masterplan Regiocentra - Valley21'. Aan de subsidie zijn verplichtingen

verbonden. In totaal gaat het om een bedrag van € 3.527.200. Voor Appingedam is € 1.763.600 beschikbaar gesteld voor de volgende maatregelen: (1) € 850.000 voor de ontwikkeling van het urban sportspark, (2) € 500.000 voor het realiseren van een veilige route tussen het station en de campus (passerelle) en (3) € 413.600 voor het verbeteren/vergroenen van de route binnenstad-Overdiep-Eendracht. Voor Delfzijl is € 1.763.600 beschikbaar gesteld voor de maatregelen: (1) € 700.000 voor de herinrichting van het Vennenplein en (2) € 1.063.600 de herinrichting van de Damsterkade. In 2025 is een eerste voorschot van 50% ontvangen, in februari wordt een tweede voorschot van 30% overgemaakt, het restant komt na afronding van de maatregelen vòòr 1 januari 2029.

Thema 1: herstructurering en stads- en dorpsontw.

De ontwikkeling van woningbouwlocatie De Eendracht in Appingedam is een meerjarige opgave. Voor de eerste fase woningbouw wordt verder ingezet op de verkoop van koopwoningen. Daarnaast wordt de planvorming voor de rest van het woongebied verder uitgewerkt. De locatie voor de zorgwoningen is bouwrijp en gereed voor beoogde start bouw tweede kwartaal 2026.

Het programma Centrum Zuidoost in Delfzijl omvat meerdere ontwikkelingen in het zuidoostelijke deel van het centrum van Delfzijl. Het betreft het aaneengesloten gebied van de kop van de Havenstraat (AH-locatie) tot de kop van de Nieuweweg (brug Oude Eemskanaal) en de aansluitende gebieden Marktstraat/Oude Schans, zuidzijde Molenbergplein, Buiskoolplein, aansluiting Singelgracht en de kop van de Doklanden (Ubbenslocatie). Het programma Centrum Zuidoost komt voort uit de gebiedsagenda die in juni 2019 door de gemeenteraad van Delfzijl is vastgesteld. Sindsdien werken we aan de uitvoering van deze gebiedsagenda.

Sinds de instemming van college en raad met de bouw van het Huis van Cultuur en Bestuur vindt dit jaar een actualisatie van het programma Zuidoost plaats.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Stads/gebiedsontwikkeling zoals verwoord in de gebiedsagenda.	- Inrichting van het Molenbergplein en de Damsterkade in relatie tot het toekomstige Huis van Bestuur en Cultuur; - Start uitvoering van de Ubbenslocatie met circa 77 woningen. - Opstarten herontwikkeling van de oude Action locatie. - Transformatie van vastgoed: winkels naar wonen in Marktstraat/Oude Schans en Nieuweweg met inzet van het volkshuisvestingsfonds. - Invulling geven aan de Wet voorkeursrecht gemeenten Oude Schans.

Wat hebben we bereikt?
De herinrichting van de Havenstraat en het parkeerterrein achter de AH supermarkt is bijna voltooid.

Wat hebben we bereikt?

De Damsterkade is vooruitlopende op de definitieve inrichting alvast geschikt gemaakt voor parkeren.

De eerste fase van de Ubbenslocatie is aangekocht en geschikt gemaakt voor start bouw van 26 sociale huurwoningen in begin 2026.

Perspectieflocaties Delfzijl

De perspectieflocaties in Delfzijl is de verzamelnaam van een groot aantal woningbouwontwikkelingen dat in de periode 2019 – 2025 in Delfzijl ontwikkeld en gerealiseerd wordt. De primaire aanleiding hiervoor is de sloop- en nieuwbouwopgave in de Zandplatenbuurt. Bij deze opgave worden de (meeste) nieuwe woningen niet in de Zandplatenbuurt teruggebouwd, maar juist elders in Delfzijl. Hiervoor wordt de ruimte gebruikt die ontstaan is na de sloop (als gevolg van krimp) in de periode 1995 – 2005, maar ook de ruimte die recentelijk is ontstaan na de verhuizing van meerdere basisscholen naar de kindcentra in Delfzijl Noord en West. Een groot aantal locaties is al opgeleverd. De resterende locaties zijn momenteel in ontwikkeling of reeds in uitvoering.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Nieuw, gasloos en bevestigingsbestendig woningaanbod (circa 1.000 woningen) realiseren in Delfzijl.	In 2024 zijn in de eerste helft van het jaar voor meerdere projecten bestemmingsplannen en grondexploitaties vastgesteld. Deze projecten (een opsomming volgt hieronder) komen in de tweede helft van 2024 allemaal in de verkoop en / of verhuur. Vanaf eind 2024 en heel 2025 wordt er op al deze locaties volop gebouwd, zodat al deze woningen eind 2025 opgeleverd kunnen worden aan de toekomstige bewoners. Dit betreffen de volgende projecten; - 135 woningen (90x koop, 45x huur) Park Delfzicht - 12 koopwoningen locatie De Zigt & De Zaaier - 25 huurwoningen Vikinglocatie - 25 huurwoningen Landenbuurt Fase 2 - 40 huurwoningen voormalige Jan Ligthartschool De stand van zaken rondom de perspectieflocatie Ubbenslocatie is opgenomen bij de toelichting onder Programma Centrum Zuidoost. Met de realisatie van alle bovengenoemde projecten wordt er in 2025 invulling gegeven aan de laatste perspectieflocaties. In de periode

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	na 2026 dienen deze locaties nog wel woonrijp gemaakt te worden. Parallel aan de realisatie van deze perspectieflocaties wordt er in 2025 hard gewerkt aan de voorbereidingen op de 'nieuwe Zandplatenbuurt'. Daar waar eind 2025 de laatste perspectieflocaties worden opgeleverd, betekent dit ook dat vanaf begin 2026 het laatste deel van de uitstroom vanuit de Zandplatenbuurt plaatsvindt. Samen met de inwoners die terug willen keren in de Zandplatenbuurt worden in 2025 de voorbereidingen getroffen om circa 200 woningen in de periode 2026 / 2027 te realiseren.

Wat hebben we bereikt?
In 2025 zijn er verspreid over Delfzijl op meerdere locaties woningen gerealiseerd. In Park Delfzicht zijn een groot deel van de 135 woningen in 2025 ook opgeleverd. Bij de andere projecten loopt de uitvoering door in 2026. Voor het ene project (De Zigt & De Zaaier, Jan Ligthart en Park Delzicht) zijn dat de laatste spreekwoordelijke loodjes. Bij de Landenbuurt loopt de uitvoering de eerste helft van 2026 zeker nog door. Bij de Vikinglocatie wordt de start van de bouw, vanwege een nog lopend bezwaar op de omgevingsvergunning, pas voorzien begin 2026. Naast de realisatie van bovengenoemde Perspectieflocaties wordt er eind 2025 niet meer gesproken over 'de nieuwe Zandplatenbuurt' maar heeft de nieuwe wijk een nieuwe naam: Biesummerzand. Uiteraard is er niet enkel een nieuwe naam, maar ook een heel stedenbouwkundig ontwerp. Dit ontwerp heeft eind 2025 de status van Voorontwerp. Parallel aan de uitwerking van deze plannen wordt er druk gestudeerd op de juiste fasering om te kunnen slopen en herbouwen waarbij dit zo weinig mogelijk bestaande bewoners (die niet, of nog niet, zijn verhuisd naar een Perspectieflocatie) raakt.

Kwetsbare percelen

Onder kwetsbare percelen vallen particuliere percelen en/of panden waar sprake is van vergaand achterstallig onderhoud. In samenspraak met eigenaren wordt een traject gevolgd om deze panden weer de aandacht en liefde te geven die zij verdienen. Het is de bedoeling dat de woonkwaliteit en uitstraling op de omgeving positief worden beïnvloed. Vanuit de gemeente wordt het gesprek gestart met eigenaren, zodat de eigenaar weer in actie komt. Mogelijke aanpak kan variëren van renovatie van een perceel tot aankoop van een pand door de gemeente.

Koppelplaats

Er wordt al enige jaren gewerkt aan de gebiedsontwikkeling rondom de VO — MBO campus te Appingedam. Inmiddels is de planvorming voor de Noordrand van het gebied aan de N360 in een

volgende fase gekomen. Er ligt een plan voor een campuspark, met daarin het Urban Sports Park Appingedam en de Koppelplaats. Deze laatste is een multifunctioneel gebouw voor jeugd, talent— en arbeidsmarktontwikkeling. Financiering loopt vanuit het Just Transition Fund. In het nog te volgen realisatiebesluit volgt een nadere uitwerking van de investeringsopzet, de exploitatie en het beheer van de Koppelplaats.

Wat hebben we bereikt?

Kwetsbare percelen

In 2025 jaar is op 23 percelen in de gemeente actie ondernomen, waarbij 3 percelen als kwetsbaar perceel zijn opgelost. Tijdens het voorjaar van 2025 is een nieuwe inventarisatie uitgevoerd, waarbij ook nog niet behandelde percelen zijn meegenomen, zodat de aanpak vervolgd kan worden.

Koppelplaats

In september heeft de raad een positief advies afgegeven voor de ontwikkeling en in december 2025 is een vergunning afgegeven voor het ruimtelijke deel van de ontwikkeling. Voor de ontwikkeling is daarnaast een kavelpaspoort vastgesteld als toetsingskader voor ruimtelijke kwaliteit. Het kavelpaspoort dient vervolgens als toetsingskader voor het technische deel voor de nog aan te vragen tweede omgevingsvergunning.

Campusontwikkeling

De campusontwikkeling bestond in 2025 vooral uit verdere inrichting en voorbereiding van twee projecten aan de Noordrand van het campusgebied. Dit heeft geleid tot een positief advies van de Raad aangaande de planologische inbedding van de Koppelplaats, waarvoor het ruimtelijk deel van de omgevingsvergunning is verstrekt. De grondexploitatie werd herijkt op basis van het nieuwe landschapsonwerp (Baljon) in combinatie met het programma van eisen van het urban sports park Appingedam. Daarnaast werden het ontwerp en de vastgoedexploitatie van de Koppelplaats uitgewerkt. Dit alles resulteerde in een dekkend en gedragen plan voor het Campuspark met daarin het USPA en de Koppelplaats dat begin 2026 ter besluitvorming gebracht wordt. Parallel werd gewerkt aan samenwerking met het MKB, VO-Eemsdelta, Universiteit vh Noorden (JTF aanvraag Campus XL), het Ontwikkelcentrum en de Portlandscampus. Hiermee ontstaan perspectieven voor de doorontwikkeling en langjarige vervolgprogrammering van het gebied.

Thema 2: omgevingswet

Omgevingsvisie en omgevingsplan

Eén van de instrumenten onder de Omgevingswet is de omgevingsvisie. In de eerste jaren van de gemeente Eemsdelta is op verschillende terreinen nieuw beleid ontwikkeld of geharmoniseerd. Het opstellen van een omgevingsvisie voor de gemeente Eemsdelta zorgt voor een verdere ontwikkeling en harmonisering van het beleid voor de fysieke leefomgeving. Daarnaast kan het een uitstekende basis vormen voor de uitwerking van verschillende opgaven binnen de gemeente. In 2024 is een start gemaakt met het opstellen van de Omgevingsvisie in de vorm van het vaststellen van een plan van aanpak. In het plan van aanpak staat het vastleggen van de identiteit van Eemsdelta (het DNA) centraal, hiervoor wordt een uitgebreid participatieproces opgestart. Dit wordt vervolgd in 2025, waarbij de planning is om in 2026 een Omgevingsvisie ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

Voor 2032 dienen alle bestemmingsplannen en aanverwante verordeningen die (deels) betrekking hebben op de fysieke leefomgeving, onderdeel uit te maken van het omgevingsplan van de gemeente. In 2024 is een start gemaakt met een woondorp, om hiervoor de uitgangspunten te bepalen om deze later verder uit te kunnen werken voor de gehele gemeente. Waarbij aandacht is voor de verschillen, maar waar wel duidelijk is dat een functie (bijvoorbeeld wonen) binnen de gemeente op gelijke wijze worden vastgelegd en getoetst, kortom geen verschil meer vanuit de voormalige gemeenten. Dit proces wordt in 2025 voortgezet zodat er in 2026 een eerste Omgevingsplan ter vaststelling wordt aangeboden aan de raad.

Nota omgevingskwaliteit:

Op dit moment omvat de welstandsnota nog grote verschillen tussen verschillende gebieden binnen de gemeente (drie welstandsnota's van de drie voormalige gemeenten). Omdat een welstandsnota meer detail vraagt dan mogelijk is om op te nemen in een omgevingsvisie, dient er een nieuwe Nota Omgevingskwaliteit te worden opgesteld. Om tot een goede nota te komen die bruikbaar is voor alle doelgroepen (inwoners, architecten en toetsers), is het van belang om een goed plan van aanpak te maken. Hiervoor is een ambtelijke toets geweest in Wagenborgen. Om te komen tot een geheel nieuwe nota, dient een plan van aanpak te worden opgesteld.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Een visie waarin antwoord wordt gegeven op vraagstukken met betrekking tot de fysieke leefomgeving en die kaders biedt aan nieuwe ontwikkelingen.	Opstellen van een omgevingsvisie, waarin het DNA van de gemeente duidelijk wordt, waarbij ingezet wordt op verbetering van de ruimtelijke kwaliteit, maar waarin deze ook wordt behouden en waar nodig wordt versterkt. Waarin kaders worden gegeven voor ontwikkelingen en het beleid integraal wordt geformuleerd. Middels een uitgebreid participatietraject worden inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden hierbij betrokken.
Een omgevingsplan waarin ruimte gegeven is voor de aspecten uit de omgevingsvisie en waarin duidelijk wordt wat de regels op het gebied van de fysieke leefomgeving zijn.	Analyseren van de huidige bestemmingsplannen, wat werkt goed en wat minder. Zijn er zaken die los gelaten kunnen worden (omdat het altijd goed gaat) en welke onderdelen moeten we strenger op controleren. Daarnaast uniformiteit creëren binnen gelijke gebieden binnen de gehele gemeente. Ook in dit traject worden inwoners betrokken bij het proces.
Opstellen van een nieuwe Nota Omgevingskwaliteit.	Opstellen van een nieuwe nota, waarbij de voormalige welstandsnota's worden geëvalueerd en middels een gebiedsgerichte aanpak nieuw welstandsbeleid wordt geformuleerd passend bij de gebieden binnen de gemeente Eemsdelta. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat we een goede omgevingskwaliteit kunnen bereiken, specifiek op het gebied van uiterlijk van gebouwen en de omgeving waarvan deze gebouwen onderdeel uitmaken.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	De inwoners, wijk- en dorpsraden etc. worden betrokken bij het proces en maken deel uit van het participatieproces.

Wat hebben we bereikt?
<u>Omgevingsvisie:</u> In 2025 is het proces rondom het opstellen van de omgevingsvisie aanbesteed aan BügelHajema adviseurs in samenwerking met KAW. Met beide bureaus werkt de gemeente al geruime tijd samen en zij hebben veel kennis van Eemsdelta. In 2025 is de startnotitie vastgesteld en is gestart met het proces om te komen tot een gemeentelijke omgevingsvisie. Dit proces bevat beleidsanalyse (wat staat al in het vastgesteld beleid), sessies met medewerkers van gemeente maar ook een uitgebreid participatieproces met inwoners, bedrijven, ondernemers etc. Dit proces gaat verder in 2026. De visie zal naar verwachting in 2026 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. <u>Omgevingsplan:</u> Er is gestart met het omzetten van alle bestemmingsplannen naar een gemeentedeckend omgevingsplan, dit wordt in fases uitgevoerd en er is begonnen met de functie wonen. Hierbij wordt gekeken naar waar overeenkomsten zijn en waar ruimte moet zijn voor verschillen. Het omzetten van de bestemmingsplannen, wordt in eerste instantie beleidsluw uitgevoerd. Ook dit proces zal verder gaan in 2026. <u>Nota omgevingskwaliteit:</u> Uit de toets kwam naar voren welke kant het proces om te komen tot een nieuwe nota uit zou kunnen gaan. Om het gehele proces van een nieuwe nota op te starten dient een plan van aanpak te worden geschreven met bijbehorend participatieplan.

Thema 3: wonen en volkshuisvesting

In 2025 wordt overeenkomstig een programmaoverzicht inzet gepleegd om woningbouw te realiseren of om de ontwikkeling mogelijk te maken. Dit vraagt om de ontwikkeling van potentiële woningbouwlocaties, intensieve planvoorbereiding, verdichtingsstrategieën en realisatie. Bij de uitwerking is het van belang om verbinding te houden met de lokale context en de maatschappelijke opgave die specifiek speelt rondom een potentiële woonlocatie (sociale componenten van de fysieke woonopgave). De gemeente werkt daarin samen met de inwoners, woningcorporaties, provincie, rijk en marktpartijen. Inzet is: het bedienen van de woonvraag, in alle kernen of dorpen, voor alle groepen in combinatie met aspecten als betaalbaar wonen, doorstroming, sociale kwaliteit, wonen met een zorgvraag en verduurzaming.

In het kader van wonen en zorg is in 2024 een woonzorgonderzoek uitgevoerd. Deze wordt vertaald naar een Woonzorgvisie voor Eemsdelta die begin 2025 wordt opgeleverd, hierin wordt de gemeentelijke visie weergegeven hoe te voorzien in wonen, zorg en welzijn voor ouderen en andere kwetsbare doelgroepen. Deze opgave in combinatie met de opgave uit de woonvisie zal door de gemeente in 2025 worden vertaald in een woningbouwprogrammering voor de gemeente Eemsdelta. De gemeente staat met de uitvoering van de woonvisie (toevoegen woningen) in

combinatie met het versterkingsprogramma voor een omvangrijke uitdaging, die de komende jaren moet worden ingevuld. Naast ontwikkelingen in de kernen, wordt in de dorpen maatwerk geleverd om samen met inwoners initiatieven mogelijk te maken. Ook in 2025 krijgen een aantal ontwikkelingen in samenwerking met woningcorporaties en/of particulieren een vervolg. Naast de aanpak vanuit de woonvisie, wordt er in 2025 uitvoering gegeven aan het meerjarig ambitiekader prestatieafspraken. Dit is in gezamenlijkheid opgesteld met de woningcorporaties en huurdersorganisaties. De uitwerking van de ambities in hoe wij het willen gaan realiseren, vindt jaarlijks plaats in prestatieafspraken. Dit proces start jaarlijks met een "bod" van de woningcorporaties, in afstemming met de huurdersorganisaties. In 2025 wordt de uitvoering doorgezet van de stimuleringsregelingen. De inwoners kunnen een starters-, stimulerings- of verzuiverlening aanvragen bij de gemeente.

In 2023 is de huisvestingsverordening met opkoopbescherming ingevoerd. In 2025 wordt dit geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd. Hierbij wordt gekeken of het doel wordt bereikt, namelijk dat starters meer kans op de woningmarkt hebben.

Speerpunten om de opgave van wonen en volkshuisvesting aan te pakken zijn:

1. Ontwikkelen woonzorgvisie;
2. Monitoren meldpunt Wet op goed verhuurderschap;
3. Uitvoering (kwaliteit en kwantiteit) programmaoverzicht woningbouw, in samenwerking met inwoners, woningcorporaties, provincie, rijk en marktpartijen;
4. Uitvoering geven aan het meerjarig ambitiekader om samen met de woningcorporaties en huurdersorganisaties te komen tot prestatieafspraken op de volkshuisvestelijke thema's;
5. Uitvoering, monitoren en evalueren van de huisvestingsverordening met opkoopbescherming.

Daarnaast is er een drietal wetten die vertaald moeten worden binnen de gemeentelijke taken. De Wet Goed Verhuurderschap is in 2024 ingevoerd en wordt in 2025 nader geëvalueerd.

In het verlengde van deze wetgeving is de Wet betaalbare Huur ingevoerd per 1 juli 2024, met daarin de verplichting voor de gemeenten om per 1 januari 2025 toe te zien op de volgende drie regels uit de wet:

- Verhuurders moeten zich altijd houden aan het woningwaarderingssysteem (WWS)
- Ze mogen de huur alleen verhogen met de wettelijk toegestane huurverhoging
- Ze moeten hun huurders informeren over hoeveel WWS-punten de woning heeft

Tenslotte is de Wet Versterking Regie op de Volkshuisvesting nu in behandeling bij het Parlement. Als deze wet wordt aangenomen zal dit ook de nodige impact hebben op gemeenten. De belangrijkste punten die verwacht worden zijn onder andere: het maken van een gemeentelijke Woonzorg Visie, het opnemen van een Urgentieregeling voor het huisvesten van de in de wet benoemde Aandachtgroepen, monitoringsverplichtingen en nadere regulering verhouding Gemeente-Woningcorporaties.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
Realiseren van een aantrekkelijke woonomgeving door een passend woningaanbod te creëren om inwoners te binden en om mensen aan te trekken.	- Ontwikkelen woonzorgvisie; - Monitoren meldpunt op goed verhuurderschap; - Uitvoeren programmaoverzicht om woningbouw te realiseren of te ontwikkelen; - Uitvoeren meerjarig ambitiekader prestatieafspraken; - Opstellen jaarlijkse prestatieafspraken;
Toekomstbestendige en krachtige centra, dorpen en wijken.	- Uitvoeren geplande woningbouwprogramma; - Maatwerk bieden in de dorpen; - Uitvoeren maatregelenpakket (starters-, stimulerings-, en verzilveringen).

Wat hebben we bereikt?
In 2025 is het concept woonzorgvisie in overleg met de betrokken partijen op gebied van Wonen, Zorg en Welzijn verder uitgewerkt en afgestemd met vertegenwoordigers van onze inwoners. Eind 2025 was daarmee de visie gereed voor behandeling in de raad. Naast het gemeentelijke visie document is in gezamenlijkheid met de andere Groninger gemeenten en de Provincie Groningen gewerkt aan instrumenten zoals de Woonzorgmonitor, die gebruikt kunnen worden met betrekking tot de regionale afstemming. Het meldpunt goed verhuurderschap functioneert naar behoren en het monitoren van de resultaten is uitgevoerd. Op het gebied van het Programmaoverzicht Woningbouw zijn het afgelopen jaar nadere stappen gezet, het overzicht en daarmee inzicht is verder verfijnd. Op basis van deze overzichten is er samengewerkt met marktpartijen, terwijl er ook afstemming is geweest met de vertegenwoordigers in de wijken en dorpen, aan de invulling van woningbouwlocaties op basis van onze planning. In 2025 is er invulling gegeven aan de prestatieafspraken met woningcorporaties en hun huurdersvertegenwoordigers. Het afgelopen jaar zijn voor een periode van twee jaar afspraken gemaakt, waardoor er voor komend jaar meer ruimte is ontstaan voor inhoudelijke afstemming en uitvoering. In 2025 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van de Huisvestingsverordening en dan met name de daarin beschreven opkoopbescherming. Op basis hiervan is de effectiviteit van de maatregel aangetoond, doel om meer woningaanbod voor starters te realiseren is gehaald. De WOZ-waarde is daarmee ook geïndexeerd om de beoogde doelen blijvend te kunnen dienen. In 2025 is in regionaal verband gewerkt aan afspraken die voortvloeien uit de Wet Versterking regie op de Volkshuisvesting. In 2025 is er wederom gebruik gemaakt van de stimuleringsmaatregelen in de vorm van een startersleningen, stimuleringslening en de

Wat hebben we bereikt?

verzilverlening. Dankzij de invoering van de opkoopbescherming is er een stijging waargenomen van het aantal startersleningen.

Volkshuisvestingsfonds

Vanaf 2024 is er gestart met de uitvoering van het Volkshuisvestingsfonds.

De regeling is tot halverwege 2024 uitsluitend opengesteld voor de doelgroep met een inkomensgrens tot 110% van het sociaal minimum. Vanaf juli 2024 kan deze doelgroep nog steeds deelnemen, maar wordt de inkomensgrens verbreed. Het doel is dat 400 tot 500 huishoudens zich aanmelden voor de regeling. Deze regeling wordt in 2026 gecontinueerd, totdat het beschikbare budget is bereikt.

Wat hebben we bereikt?

Wat betreft de grondgebonden woningen zijn er 452 subsidies verstrekt voor een totaal bedrag van € 5.563.200. Er is nog € 5.286.800 beschikbaar. In de begroting zijn we uitgegaan van 700 woningen om te verduurzamen, maar omdat Maatregel 29 ook beschikbaar is zijn er meer middelen en kunnen we waarschijnlijk geen 700 woningen verduurzamen maar ruim 900 woningen. Het project loopt nog tot 2031, dat we nu reeds op de helft zitten betekent dat we behoorlijk voor lopen op het schema.

Er zijn inmiddels 8 VVE's die een subsidie aanvraag hebben gedaan, dit zijn 124 appartementen. In totaal gaat het om € 1.460.500. In de pot zit nu nog € 4.389.500. Alle prinsessenflats hebben een aanvraag ingediend en 2 zijn nog onderweg met een aanvraag. In januari zijn er diverse Algemene Leden Vergaderingen van de VVE's. Zo komen er nog aanvragen binnen nu van de Rijkswegflats, de Marijkeflat, Polarisflat, Neptunusflat en Kustwegflat. Dit zijn nog eens 200 appartementen, daarmee komt de teller dan op 324 appartementen. In de begroting is rekening gehouden met 450 appartementen. Dit project loopt ook tot 2031 en is dus ver voor op schema.

Thema 4: gemeentelijk vastgoed

In 2024 is de nota Vastgoed en het daarbij behorende Beheerplan Gebouwen vastgesteld. In 2025 zal een strategisch vastgoedplan worden opgesteld, waarbij keuzes worden voorgelegd wat kernvastgoed is en welk vastgoed verkocht, gerenoveerd, heroverwogen of gesloopt gaat worden.

Op basis van de duurzaamheidsdashboard Eemsdelta worden keuzes voorgelegd om het gemeentelijk vastgoed te laten voldoen aan de aangescherpte regelgeving vanuit het Rijk op de energiebesparingsplicht op gemeentelijke vastgoed, de BENG-norm bij renovatie en nieuwbouw.

In 2025 leggen we de focus op de volgende speerpunten:

- Integreren, faseren en structureren van de vastgoedprocessen en deze doorvoeren binnen de gemeente Eemsdelta;

Wat willen we bereiken?

De basis op orde.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inventariseren vastgoed vraag en aanbod per afdeling/team;

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
	- Vaststellen van de kostprijsdekkende huur; - Aanpassen van de huurovereenkomsten.
Uitvoeren kerntaken	- Uitvoeren huidig vastgoedbeheer en beleidstaken m.b.t. het gemeentelijk vastgoed; - Uitvoeren MJIP en MJOP's; - Participatie in het accommodatiebeleid verschillende afdelingen/teams; - Dagelijks beheer (serviceteams, assetmanagers, bouwteam, contractmanagement, meldingen).
Verduurzamen vastgoedportefeuille.	-Opstellen strategie en uitvoering daarvan.
Aantrekken extra financiële middelen.	-Betere coördinatie subsidies vanuit de beschikbare middelen.

Wat hebben we bereikt?
Vastgoed (de basis) op orde *De inventarisatie en registratie van ons vastgoed is afgerond en onze gebouwen zijn verdeeld naar deelpartefeuilles (zoals Sport, Cultuur, Eigen huisvesting etc.) met bijbehorende kerngegevens (zoals vierkante meters). *We hebben onze verhuurde gebouwen laten inmeten zodat we onze exacte vierkante meters inzichtelijk hebben (nodig voor sturing en contractvorming). *De rekenmethodiek voor kostprijsdekkende huur is ontwikkeld en wordt continu in de praktijk gebracht op natuurlijke momenten (bij nieuwe of aflopende huurovereenkomsten). In 2026 gaan we hiermee verder. *We hebben de begroting van 2026 nog specifiek ingericht op gebouwniveau en daardoor kunnen we het komende jaar nog beter sturen op onze inkomsten en uitgaven. *We hebben organisatorische en procesmatige wijzigingen doorgevoerd waardoor we nog betere interne en externe dienstverlening kunnen bieden als eigenaar en beheerder van ons vastgoed. Uitvoeren kerntaken Uitgevoerd, en dankzij de professionalisering van ons vastgoedbeheer hebben we dit in 2025 nog efficiënter en effectiever kunnen doen. Verduurzamen vastgoedportefeuille

Wat hebben we bereikt?

De uitvoering is doorgeschoven naar 2026 vanwege marktomstandigheden (capaciteit leveranciers). We verwachten dit wel uit te kunnen voeren in 2026.

Aantrekken extra financiële middelen/subsidies

Er is nu overzicht van de beschikbare subsidies voor al onze gebouwen en in 2025 zijn de eerste aanvragen gedaan. In 2026 zullen we verder gaan met deze aanvragen.

Strategisch Vastgoedplan

In 2025 is gewerkt aan het opstellen van het Strategisch Vastgoed Plan. Hiervoor is een analyse gemaakt van de behoefte aan binnen- en buitensport- en cultuuraccommodaties. Deze behoefte is vervolgens vergeleken met het beschikbare vastgoed binnen deze drie deelpartefeuilles. Op basis daarvan zijn scenario's uitgewerkt om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. De consequenties van deze scenario's zijn nog niet geheel in beeld, onder andere doordat tot en met 2025 niet op objectniveau begroot is en er een grote variatie in bestaande beheerafspraken en huurovereenkomsten is. Daarnaast moet er nog een analyse plaatsvinden van de behoefte naar accommodaties voor de andere deelpartefeuilles, zoals Jeugd en Welzijn en Recreatie en Toerisme. Het SVP is daarmee nog niet gereed, hier wordt in 2026 verder aan gewerkt.

Thema 5: grondbeleid

Grondprijzenbrief

Eind december 2024 is de grondprijzenbrief 2025 vastgesteld. Deze grondprijzenbrief is een uitwerking van de nota grondbeleid ten behoeve van de uitgifte van gronden. Begin 2026 wordt de grondprijzenbrief herzien.

Grondexploitaties

In 2025 zijn met projectontwikkelaars en initiatiefnemers afspraken gemaakt over gewenste kwaliteit en kostenverdeling van ontwikkeling. Deze afspraken zijn vastgelegd in anterieure overeenkomsten.

Voor alle ontwikkelingen op de gemeentelijke gronden zijn grondexploitaties opgemaakt waarin zowel de kosten als de opbrengsten gedurende de gehele ontwikkeling worden begroot. Op 1 januari 2025 hadden we 23 grondexploitaties, waarvan 13 onder het programma Perspectieflocaties vallen. In oktober is de 24e grondexploitatie Fiepkool Coolman locatie Spijk vastgesteld.

In 2025 is binnen de grondexploitaties ruim 30.000 m² grond verkocht voor de bouw van 179 woningen. Het ging hier in alle gevallen om de bouw van woningen op de perspectieflocaties in Delfzijl.

De grondexploitaties worden jaarlijks herzien. Bij de herziening zijn de volgende grondexploitaties per 31 december 2025 afgesloten:

- Middelstum Zuidrand
- Stedum - Hilmaarweg / Borglanden
- Pomonaweg Loppersum
- De Citer Appingedam

- Noorderpoort Appingedam
- Perspectieflocatie Noorsestraat Delfzijl
- Perspectieflocatie Kustweg – Neptunusstraat Delfzijl

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die een relatie hebben met dit programma.

Financieel kader

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, stedelijke vernieuwing	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
8. Volkshuisvesting ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-5.203	-5.506	-3.234
Lasten	-79.384	-145.455	-108.623
Baten	74.181	139.949	105.389
Reservemutaties	-987	-610	-509
Toevoeging reserve	-1.585	-3.179	-3.250
Onttrekking reserve	598	2.569	2.741
Saldo programma 8	-6.190	-6.116	-3.743

9. Algemene dekkingmiddelen

Wat willen we?

Het programma Algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de onderdelen:

- -financiering / treasury;
- -algemene uitkering uit het Gemeentefonds;
- -lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is (bijvoorbeeld OZB);
- -overige algemene dekkingsmiddelen, waaronder onvoorzien.

Kenmerk van de algemene dekkingsmiddelen is dat aan deze middelen geen bepaald of verplicht bestedingsdoel gekoppeld is. Zij zijn daarmee voor de gemeente vrij besteedbaar.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Algemene uitkering
- 0.8 Overige baten en lasten
- 0.9 Vpb (Vennootschapsbelasting)
- 0.10 Wijzigingen reserves

Paragrafen

- [Lokale heffingen](#)
- [Weerstandsvormogen](#)
- [Financiering](#)
- [Verbonden partijen](#)

Verbonden partijen

- [Bank voor Nederlandse Gemeenten](#)
- [Enexis](#)
- [Waterbedrijf Groningen](#)

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Financiële verordening	2024
Nota reserves en voorzieningen	2021
Nota waardering vaste activa	2024
Budgethoudersregeling	2021
Treasurystatuut	2021
Verordening garantstellingen leningen	2021
Fiscaal Statuut	2023
Belastingverordeningen	jaarlijks

Ontwikkelingen

Algemene uitkering

Meicirculaire 2025

Op basis van de meicirculaire 2025 ontvangen wij in 2025 € 2.234.000 extra aan algemene uitkering. Dit voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door een toename van het accres. Daarnaast hebben we voor een aantal specifieke taken extra geld ontvangen. De bijbehorende budgetten zullen hiermee worden verhoogd op de desbetreffende programma's. Dit betreft: de invoering van de Omgevingswet (€ 318.000), het impulsbudget sociale infrastructuur (€ 130.000), alleenverdieners (€ 89.000) en de aanpak van problematische schulden (€66.000).

Septemercirculaire 2025

Vanuit de septemercirculaire ontvangen we voor 2025 € 4,5 miljoen extra aan algemene uitkering. In dit bedrag zit ook € 2,4 miljoen als compensatie voor de kosten jeugdzorg over 2023 en 2024 (zie ook programma 6), evenals € 1 miljoen aan afrekening voor de ruimte in het BTW-compensatiefonds. Van deze middelen is € 148.000 bestemd voor Tweede Kamerverkiezingen, € 340.000 voor Vitale Regio's, € 24.000 voor omgevingsveiligheidsdiensten en € 129.000 voor Participatie in Balans. Het resterende bedrag van € 3.928.000 kan als voordeel worden verwerkt in het financieel perspectief 2025.

Decemercirculaire 2025

In de decembercirculaire 2025 is een bijdrage van € 1.076.000 in het kader van Nij Begun ontvangen. Daarnaast hebben wij een bijdrage ontvangen voor prijscompensatie voor projecten binnen het programma Aardbevingen de Baas. In de begroting is al rekening gehouden met een deel van deze bijdragen.

Lokale heffingen

De OZB index bedroeg voor 2025 2,3%.

Onvoorzien

Voorgeschreven is dat gemeenten een bedrag voor onvoorzien opnemen in de begroting. In de begroting is structureel een bedrag geraamd van € 115.000. Dit bedrag is bedoeld ter dekking van onverwachte incidentele uitgaven.

In de tweede Tussenrapportage van 2025 is dit bedrag onvoorzien geheel vrijgevallen.

Eemsdelta in Balans ronde 2

Bij de vaststelling van de Kadernota 2025 in de raadsvergadering van juli 2024 heeft de gemeenteraad ingestemd met het bezuinigingspakket Eemsdelta in Balans ronde 2. Doel van dit bezuinigingspakket was om te zorgen voor een sluitende begroting voor 2026 en verdere jaren. In 2026 worden de Nederlandse gemeenten geraakt door het zogenaamde "ravijnjaar" waardoor de gemeenten minder algemene uitkering ontvangen van het Rijk. De algemene uitkering is de belangrijkste inkomstenbron voor de Nederlandse gemeenten. Eemsdelta in Balans ronde 2 bedraagt een totaal aan bezuinigingen oplopend naar € 13,4 miljoen in 2028.

Inmiddels is het "ravijnjaar" door het Rijk enigszins gedempt en doorgeschoven naar 2028. Daarnaast is het totaal te bezuinigen bedrag voor Eemsdelta in Balans - ronde 2 verlaagd naar € 11,8 miljoen. Deze verlaging wordt veroorzaakt door het schrappen van de bezuiniging solvabiliteit/algemene reserve met € 1 miljoen (zie begroting 2025) en door een verlaging van het te bezuinigen bedrag op de jeugdzorg (zie kadernota 2026).

Verbonden partijen

Naam	Openbaar belang en doel
Bank voor Nederlandse Gemeenten NV	Bankier ten dienste van overheden. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Enexis	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.
Waterbedrijf Groningen NV	Waterbedrijf Groningen NV is de beheerder van het drinkwater en water voor andere doeleinden binnen het verzorgingsgebied.

Financieel kader

Programma 9: Algemene dekkingsmiddelen	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
Algemene uitkeringen	131.306	141.415	140.031
Baten	131.306	141.415	140.031
Lasten	0	0	0
Dividend	924	974	977
Baten	924	974	977
Lasten	0	0	0
Lokale heffingen	20.303	21.453	21.716
Baten	21.858	22.858	23.033
Lasten	-1.555	-1.405	-1.317
Overige algemene dekkingsmiddelen	-27	-107	-17
Baten	50	115	159
Lasten	-77	-222	-176
Reservemutaties	0	6.504	6.504
Onttrekking reserve	0	7.538	7.538
Toevoeging reserve	0	-1.034	-1.034
Saldo financieringsfunctie	3.822	1.968	1.899
Baten	5.454	3.600	3.490
Lasten	-1.632	-1.632	-1.591
Saldo programma 9	156.328	172.207	171.110

10. Overhead

Wat willen we?

Volgens de huidige regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten de baten en lasten van overhead apart worden gepresenteerd in de programmabegroting, in plaats van onder de individuele programma's. Door het centraal begroten van de overheadkosten is het niet langer mogelijk om tarieven te bepalen vanuit de taakvelden. Daarom schrijft het BBV voor dat de vorming van de tarieven wordt uitgelegd in de paragraaf Lokale heffingen.

Uitgangspunten

De overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van:

- Medewerkers in het primaire proces
- De gemeentesecretaris en directie & staf
- Managementondersteuning primair proces
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning financiën en control
- Personeel en organisatie
- Inkoop en aanbesteding
- Juridische zaken
- Informatievoorziening en automatisering
- Facilitaire zaken en huisvesting
- Documentaire informatievoorziening

Voor de verantwoording en toerekening van overheadkosten hanteren we de volgende uitgangspunten:

1) Om een duidelijk overzicht te behouden van de totale overheadkosten, worden deze kosten opgenomen in het programma Overhead. De overheadkosten die toegewezen kunnen worden aan activiteiten die geheel of gedeeltelijk gefinancierd worden door specifieke subsidies of bijdragen, worden binnen dit taakveld apart geregistreerd en hieraan toegerekend. Dit geldt ook voor de grondexploitatie, investeringen of werkzaamheden voor derden. Vervolgens worden deze als negatieve uitgaven overgeboekt naar de betreffende activiteit.

2) De directe kosten zijn zoveel mogelijk direct toegerekend aan de taakvelden.

3) De loonkosten zijn berekend op basis van een geschatte inzet van personeel, toegewezen aan verschillende taakvelden. Hierbij is uitgegaan van een gemiddeld uurtarief, gebaseerd op 1.350

productieve uren per fulltime fte voor een medewerker van de binnendienst. Voor medewerkers van de buitendienst wordt uitgegaan van 1.450 productieve uren. Er worden twee verschillende tarieven gebruikt voor de binnendienst en de buitendienst.

4) De tarieven voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges worden extracomptabel vastgesteld op basis van een opslagpercentage voor overhead bovenop de directe personeelskosten. Overheadkosten worden toegerekend aan zowel de inzet van intern als extern personeel.

5) Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting (Vpb), binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.

Ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen in dit programma.

Taakvelden

De volgende taakvelden, paragrafen en verbonden partijen hebben een relatie met dit programma.

Taakvelden

- 0.4 Overhead

Paragrafen

- [Bedrijfsvoering](#)

Verbonden partijen

Geen

Beleidskaders

Omschrijving	Vaststelling
Financiële verordening	2024

Verbonden partijen

Er zijn geen verbonden partijen die een relatie hebben met dit programma.

Financieel kader

Programma 10: Overhead	Primaire raming 2025	Raming 2025 na wijziging	Realisatie 2025
10. Overhead	-22.487	-23.693	-24.092
Lasten	-22.959	-24.454	-25.004
Baten	472	761	912
Reservemutaties	0	-2.226	-2.150
Toevoeging reserve	0	-5.489	-5.489
Ottrekking reserve	0	3.263	3.339
Saldo programma 10	-22.487	-25.919	-26.242

Overhead

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat we de baten en lasten van de overhead in een apart overzicht moeten opnemen. In de programma's nemen we de kosten op die betrekking hebben op het primaire proces.

Definitie overhead

Er is een algemene definitie van overhead voorgeschreven. Uitgangspunt hierin is dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. Onder overhead wordt verstaan "alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". Deze algemene definitie van overhead maakt een betere financiële vergelijkbaarheid tussen gemeenten mogelijk.

Methodiek

In de notitie 'Overhead' van de commissie BBV is het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV voor de overhead nader uitgewerkt. In deze jaarstukken hebben we de definities gehanteerd zoals deze in de notitie 'Overhead' zijn opgenomen. Er is wel keuzevrijheid in het toerekenen van de directe kosten aan de taakvelden en overheadkosten aan grondexploitaties, investeringen en andere (subsidie)projecten. Deze lichten we afzonderlijk toe.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Vershil
Lasten				
Loonkosten/ organisatieontwikkeling	11.573	13.212	12.669	-1.640
ICT/ automatisering	4.584	4.417	4.360	167
Gemeentehuizen/ huisvesting/ huishoudelijke dienst	3.514	3.067	1.667	447
Personeel t.b.v. derden	-	53	53	-53
Overige facilitaire dienstverlening	2.360	1.818	2.324	542
Doorbelaste overheadkosten	2.974	1.886	1.886	1.089
Totale lasten	25.004	24.454	22.959	551
Baten				
Verhuur en servicekosten derden	321	274	88	47
Afrek. Projecten overhead(K)	-	-	-	-
Bijdragen derden	591	487	384	105
Totale baten	912	761	472	152
Netto overheadkosten	24.092	23.693	22.487	399

Paragrafen

Leeswijzer

In dit gedeelte van de begroting staan de paragrafen die wij verplicht moeten plaatsen in de begroting. Dit zijn: Bedrijfsvoering, Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en Risicobeheersing, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Verbonden partijen en Grondbeleid. We hebben in onze begroting ook de paragraaf 'Aardbevingen de Baas' opgenomen. Dit omdat de gevolgen van de gaswinning voor onze gemeenschap van grote invloed zijn. Daarnaast hebben we ook een paragraaf 'Eemsdelta in Balans' opgenomen. Dit om inzicht te geven in de voortgang van de realisatie van het pakket aan bezuinigingen dat door u in 2021 is vastgesteld en tevens het bezuinigingspakket 'Eemsdelta in Balans, ronde 2' uit 2024.

A. Lokale heffingen

Gemeenten kennen vier inkomstenbronnen, dat zijn:

- de uitkering uit het Gemeentefonds;
- inkomensoverdrachten afkomstig van andere overheden;
- lokale heffingen: gemeentelijke belastingen, leges, heffingen en retributies;
- overige eigen middelen: opbrengsten uit verkopen (zoals bouwgrond) of inkomsten uit bezittingen (onroerende zaken).

De algemene uitkering uit het Gemeentefonds, subsidies en specifieke uitkeringen zijn niet te beïnvloeden, maar lokale heffingen wel. Lokale heffingen kunnen op basis van hoofdstuk XV van de Gemeentewet worden geheven. Bovendien zijn er heffingen die op grond van andere wetten dan de Gemeentewet kunnen worden geheven, zoals de afvalstoffenheffing (Wet Milieubeheer), omgevingsvergunningen (Omgevingswet) en leges voor een paspoort (Paspoortwet). Gemeentelijke heffingen zijn onder te verdelen in drie categorieën: belastingen, rechten en bestemmingsheffingen.

	Belastingen	Rechten	Bestemmingsheffingen
Besteding	Algemene middelen	Specifieke lasten, verband houdend met individuele diensten	Specifieke lasten, verband houdend met collectieve voorzieningen
Opbrengst	Vrij	Maximaal kostendekkend	Maximaal kostendekkend
Soort	Forensenbelasting Hondenbelasting Onroerendezaakbelasting Roerende ruimtebelasting Parkeerbelasting	Gebruiksrechten, zoals marktgelden Genotsrechten, zoals leges Vermakelijkheidsrechten	Afvalstoffenheffing Baatbelasting BIZ-bijdrage Rioolheffing

	Belastingen	Rechten	Bestemmings-heffingen
	Precariobelasting		
	Reclamebelasting		
	Toeristenbelasting		

Het behoort tot de autonome bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de raad om het beleid omtrent lokale heffingen vast te stellen. Binnen de wettelijke kaders heeft de raad bepaalde vrijheden bij het vormgeven van een belastingverordening:

- de keuze om een belasting, heffing of recht wel of niet te heffen;
- de maatstaf voor de heffing;
- het tarief en welke lasten hierin opgenomen worden;
- mogelijke vrijstellingen.

Binnen deze vrijheid moet de raad rekening houden met de volgende algemene rechtsbeginselen:

- verbod van willekeur;
- gelijkheidsbeginsel;
- profijtbeginsel;
- rechtszekerheidsbeginsel;
- stelselmatigheid;
- maximale kostendekkendheid voor heffingen en rechten.

Inleiding

Algemeen

Nieuwe indeling paragraaf

De paragraaf wordt in een vernieuwde vorm gepresenteerd. Deze nieuwe opzet is compacter, duidelijker en biedt een overzichtelijker inzicht in de lokale belastingen.

Kadernota 2025; kaderstelling tariefbepaling

In de Kadernota 2025 is vastgelegd dat de gemeentelijke belastingen en heffingen worden aangepast op basis van de prijsontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP) zoals opgenomen in de Meicirculaire. Voor 2025 bedraagt deze BBP-index 2,30%. Hiernaast wordt er rekening gehouden met het eerder genomen besluit over het bezuinigingspakket Eemsdelta in Balans ronde 2, op basis waarvan de opbrengst voor de OZB voor de jaren 2026 tot en met 2028 met 2,5% extra zal stijgen.

Tevens is in de Kadernota 2025 als uitgangspunt bepaald dat voor de berekening van het tarief voor de riool- en afvalstoffenbelasting uitgegaan wordt van een kostendekkendheid van 100%

Tot slot is op 1 januari 2024 de Omgevingswet in werking getreden. In dat kader is een nieuwe legesverordening vastgesteld, grotendeels gebaseerd op de modelverordening van de VNG. Voor de tariefstelling zijn, waar mogelijk, de maximale rijksnormen toegepast. De overige tarieven zijn geïndexeerd op basis van de BBP-ontwikkeling. De leges mogen 100% kostendekkend zijn.

Uitvoering

De uitvoering van de heffingsverordeningen ligt grotendeels bij het Noordelijk Belastingkantoor (NBK). Dit is geregeld in de Verordening uitsluitend recht met betrekking tot de uitvoering van belastingtaken 2021, vastgesteld bij raadsbesluit op 4 januari 2021. De uitvoering van de kwijtscheldingsregeling valt eveneens ook onder de verantwoordelijkheid van het NBK. De taken worden uitgevoerd op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO).

Toelichting lokale heffingen

In dit onderdeel wordt eerst een overzicht gegeven van de geraamde en gerealiseerde opbrengsten van de lokale heffingen. Vervolgens wordt per belastingsoort toegelicht wat de betreffende heffing inhoudt, welke tarieven van toepassing zijn en waar relevant een verklaring gegeven voor afwijkingen tussen begroting en realisatie.

De geraamde en gerealiseerde inkomsten 2025 van de lokale heffingen zien er als volgt uit:

Inkomsten	Begroting	Wijziging	Begroting	Jaarrekening	
Lokale Heffingen (bedragen in € 1.000)	2025		na wijziging	2025	Verschil
Onroerende-zaakbelastingen	21.615	1.000	22.615	22.766	151
Reclamebelasting	143	0	143	125	-18
Toeristenbelasting	232	0	232	246	14
Totaal belastingen	21.990	1.000	22.990	23.138	148
Leges	4.336	-130	4.205	5.994	1.789
Begrafenisrechten	349	0	349	409	60
Liggeld woonschepen	15	0	15	17	2
Havengelden	21	0	21	25	3
Marktgelden	15	0	15	11	-4
Totaal rechten	4.736	-130	4.606	6.455	1.850
Afvalstoffenheffing	6.326	154	6.480	6.649	168
Rioolheffing	5.120	-123	4.997	5.045	48
Totaal bestemmingsheffingen	11.446	32	11.478	11.694	216
Totaal lokale heffingen	38.172	901	39.073	41.287	2.214

Onroerendezaakbelasting (OZB):

De onroerendezaakbelasting vormt de voornaamste gemeentelijke heffing, zowel in omvang maar ook in de bestedingsvrijheid. De opbrengsten behoren tot de algemene middelen en kunnen naar eigen inzicht ingezet worden. Het primaire doel van de heffing is het genereren van inkomsten. De hoogte van de aanslag hangt af van de WOZ-waarde van het onroerend goed en de door de gemeenteraad vastgestelde tarieven.

De onroerendezaakbelastingen bestaan uit twee belastingen:

- een gebruikersbelasting
- een eigenarenbelasting

De heffingen voor onroerendezaakbelastingen zijn afhankelijk van de WOZ-waarde van het vastgoed. Het belastingtarief is een percentage van de vastgestelde WOZ-waarde. Elk jaar wordt de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen opnieuw vastgesteld.

De tarieven voor 2025 waren:

Tarieven		2025
Eigenaar woningen		0,1386%
Eigenaar niet-woningen		0,5555%
Gebruiker niet-woningen		0,4651%

De onroerendezaakbelastingen bestaan uit twee heffingen: de gebruikersbelasting en de eigenarenbelasting. Voor deze heffingen worden drie afzonderlijke tarieven toegepast, waardoor de totale opbrengst kan worden uitgesplitst in drie posten. Hieronder is de geraamde opbrengst, gerealiseerde opbrengst en de afwijking op de gerealiseerde opbrengst van de onroerendezaakbelastingen per tarief weergegeven.

Bedragen x € 1.000	Eigenaar woningen	Eigenaar niet-woningen	Gebruiker niet-woningen	Totaal
Geraamde opbrengst 2025	€ 7.918	€ 7.904	€ 5.793	€ 21.615
Bijstelling tussenrapportages 2025	€ 110	€ 480	€ 410	€ 1.000
Totaal geraamde opbrengst	8.028	8.384	6.203	22.615
Gerealiseerde opbrengst	€ 8.064	€ 8.440	€ 6.262	€ 22.766
Verschil	36	56	59	151

De afwijking op de opbrengst OZB is als volgt te verklaren: In de tweede tussenrapportage is een hogere opbrengst gemeld. Dit komt doordat de totale WOZ-waarde hoger uitvalt dan waarmee in de tariefstelling rekening is gehouden. In deze meeropbrengst is ook de OZB-aanslag van de NAM meegenomen. Op rekeningbasis ligt de totale meeropbrengst zelfs iets hoger dan in de tweede Tussenrapportage 2025 werd gerapporteerd.

Reclamebelasting

De reclamebelasting wordt geheven op verzoek van Stichting Promotie Activiteiten Appingedam (SPAA) en de handelvereniging Het Dok Delfzijl. Beide organisaties bepalen de hoogte van de tarieven en eventueel de verbijzondering hiervan. De netto opbrengst wordt doorbetaald aan de organisaties voor promotie en ondersteuning van lokale evenementen. De afspraken zijn vastgelegd in convenanten en zijn begin 2025 verlengd.

Toeristenbelasting:

Toeristenbelasting is een algemene heffing die wordt opgelegd aan personen die niet in de gemeente staan ingeschreven maar er wel tegen betaling overnachten. De belasting wordt een jaar later geheven om de kosten te dekken die de gemeente maakt voor voorzieningen en diensten die mede door toeristen worden gebruikt, zoals openbare ruimte, infrastructuur en recreatieve voorzieningen. De heffing wordt doorgaans geïnd bij exploitanten van verblijfsaccommodaties, zoals hotels, campings, B&B's en particuliere verhuurders, die deze vervolgens doorberekenen aan hun gasten. De opbrengst van de toeristenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente.

Leges

Leges zijn vergoedingen die in rekening worden gebracht voor diensten die door of namens het gemeentebestuur worden geleverd. Gemeenten mogen leges heffen voor het uitvoeren van diensten op verzoek van een burger of bedrijf, zoals het aanvragen van een vergunning, een reisdocument of een rijbewijs. Hoewel er geen directe koppeling hoeft te zijn tussen het tarief van een specifieke dienst en de bijbehorende kosten, geldt wel dat de legesverordening als geheel niet meer dan 100% kostendekkend mag zijn.

Omdat de legesverordening veel verschillende tarieven omvat, worden hier geen specifieke tarieven vermeld.

De afwijking van de opbrengst ontstaat door:

- Reisdocumenten: Er zijn meer reisdocumenten afgegeven dan begroot, dit ontstaat door de geldigheidsduur die in 2014 is aangepast, de aangevraagde documenten moeten nu vernieuwd worden.
- Bouwleges: In het laatste kwartaal van 2025 zijn een drietal vergunningen voor grote projecten ingediend en verleend. De legesinkomsten van deze projecten bedroegen € 1,4 miljoen.

Begrafenisrechten, liggeld woonschepen, havengelden en marktgelden

De gemeente heft voor een aantal specifieke diensten en voorzieningen zogenoemde rechten. Deze rechten zijn bedoeld om de kosten te dekken die samenhangen met het gebruik van gemeentelijke faciliteiten of het afnemen van gemeentelijke diensten. Het gaat hierbij onder meer om begrafenisrechten, liggeld voor woonschepen, havengelden en marktgelden. Begrafenisrechten worden geheven voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats en de daarbij behorende diensten. Liggeld voor woonschepen betreft de vergoeding voor het innemen van een ligplaats in gemeentelijke wateren. Havengelden worden geheven voor het gebruik van havenvoorzieningen, zoals aanlegplaatsen. Marktgelden hebben betrekking op het gebruik van gemeentelijke marktterreinen en de organisatie van markten.

De afwijking op de opbrengst begraafrechten is als volgt te verklaren: De inkomsten voor de gemeentelijke begraafplaatsen zijn afhankelijk van het jaarlijkse aantal bijzettingen, reserveringen en verlengingen. In 2025 waren deze aantallen hoger dan gemiddeld, wat heeft geleid tot hogere inkomsten.

Afvalstoffenheffing:

De afvalstoffenheffing is een belasting die de kosten dekt voor het inzamelen, transporteren en verwerken van huishoudelijk afval. De heffing wordt opgelegd aan de gebruiker en mag maximaal 100% kostendekkend zijn. In 2023 is het beleid voor de Afvalstoffenheffing geharmoniseerd en wordt de Diftar-methode toegepast. De differentiatie bestaat uit een vast bedrag per huishouden en een variabel component voor de ledigingen en kilo's per jaar.

Bij het vaststellen van de tarieven is rekening gehouden met de beschikbare middelen in de egalisatie-voorziening afval. Deze voorziening wordt ingezet om ongewenste schommelingen in de tarieven te dempen en zorgt voor een geleidelijke ontwikkeling van de woonlasten.

De afwijking van de opbrengst afvalstoffenheffing is als volgt te verklaren: De hogere opbrengsten hangen samen met een toename van het aangeboden restafval per aansluiting, waartegenover extra inkomsten staan. Daarnaast zijn er meer aansluitingen aangeslagen voor de afvalstoffenheffing dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. De kostendekkendheid van de rioolheffing op begroting -en realisatiebasis is terug te vinden onder het kopje "kostendekkendheid lokale heffingen".

NB: BTW wordt extracomptabel toegerekend, waardoor deze lasten niet zichtbaar zijn in de exploitatie.

Voorziening:

Er wordt in totaal €662.500 gedoteerd aan de voorziening. Dit ontstaat door voordelen op overige afvalstromen, huisvuildienst, een hogere Nedvang vergoeding en een hogere opbrengst afvalstoffenheffing. De nadere toelichting op deze voordelen is terug te vinden in de verklaringen op de afwijkingen.

De tarieven voor 2025 waren:

Afvalstoffenheffing		
<i>(bedragen in euro's)</i>	2024	2025
Vast bedrag	194,20	205,75
Opslag per lediging container 240 liter	1,39	1,42
Opslag per lediging container 180 liter	1,03	1,05
Opslag per kg restafval	0,23	0,24

Bedragen gemiddelde aanslag	Container	Verzamel-
<i>(bedragen in euro's)</i>	240 liter	container
Vast bedrag	205,75	298,51
Bij een gemiddelde van 18 ledigingen	25,56	-
Bij een gemiddelde van 300 kg.	72,00	-
Totaal	303,31	298,51

Rioolheffing:

De rioolheffing is een belasting die de kosten dekt voor het inzamelen, transporteren en verwerken van afvalwater. Daarnaast draagt deze heffing bij aan de wettelijke zorgplicht voor hemel-engrondwater. De heffing wordt opgelegd aan de gebruiker en mag maximaal 100% kostendekkend zijn.

Bij de vaststellen van de tarieven is rekening gehouden met de beschikbare middelen in de egalisatie-voorziening riool. Deze voorziening wordt ingezet om ongewenste schommelingen in de tarieven te dempen en zorgt voor een geleidelijke ontwikkeling van de woonlasten.

De kostendekkendheid van de rioolheffing op begroting -en realisatiebasis is terug te vinden onder het kopje "kostendekkendheid lokale heffingen".

NB: BTW wordt extracomptabel toegerekend, waardoor deze lasten niet zichtbaar zijn in de exploitatie en ook niet in de genoemde lasten in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening:

De mutatie aan de voorziening rioolheffing is op rekeningbasis per saldo €92.000. In het overzicht kostendekking staat deze dotatie aan de voorziening vermeld. Deze mutatie sluit echter niet aan op de mutaties in het verloopoverzicht van de voorzieningen en op de mutatie in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. De oorzaak hiervan is dat onderhoudslasten van €153.000 rechtstreeks ten laste van de voorziening zijn geboekt.

De tarieven voor 2025 waren:

Rioolheffing 2025 (bedragen in euro's)	
Voor een perceel	232,35
Perceel met WOZ-waarde < € 30.000	73,10

Kostendekkendheid lokale heffingen

De kostendekkendheid van de lokale heffingen ziet er op begrotingsbasis als volgt uit:

Jaarrekening 2025

Begroot								
Kostendekking	Indirecte kosten			Totaal	Kosten-	Voorziening	Kosten-	
	Directe kosten	Overhead	BTW	Totaal Lasten	Baten	dekking	dekking na inzet voorz	
bedragen in € 1.000								
Leges Boek 1								
1.1 Burgerlijke stand	69	28	2	98	44	45,1%	0	45,1%
1.2 Reisdocumenten	484	127	1	612	531	86,9%	0	86,9%
1.3 Rijbewijzen	177	67	4	248	210	84,7%	0	84,7%
1.4 Basisregistratie Persoonsgegevens	22	9	2	33	18	54,5%	0	54,5%
1.5 Bestuursstukken	4	0	1	4	3	70,8%	0	70,8%
1.6 Vastgoedinformatie	0	0	0	0	0	0,0%	0	0,0%
1.7 Overige publiekszaken	11	1	1	12	6	49,6%	0	49,6%
1.8 Gemeentearchief	0	0	0	0	0	0,0%	0	0,0%
1.9 Bijzondere wetten	246	120	12	378	332	87,9%	0	87,9%
1.10 Diversen	0	0	0	0	0	0,0%	0	0,0%
Totaal Leges boek 1	1.013	351	22	1.385	1.145	82,7%	0	82,7%
Leges boek 2								
Bouwactiviteiten	2.071	874	172	3.118	3.158	101,3%	0	101,3%
Overige activiteiten	0	0	0	0	15	0,00%	0	0,0%
Totaal leges boek 2	2.071	874	172	3.118	3.173	101,8%	0	101,8%
Leges boek 3								
3.1 Horeca	5	3	0	9	9	99,9%	0	99,9%
3.2 Seksbedrijven	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,0%
3.3 Winkelijdenwet	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,0%
3.4 Organiseren evenement of markt	30	19	0	48	6	11,8%	0	11,8%
3.5 Standplaatsen	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,0%
3.6 Huisvestingswet 2014	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,0%
3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	69	1	14	84	3	3,58%	0	3,6%
Totaal leges boek 3	104	23	14	141	17	12,4%	0	12,4%
Totaal Leges	3.188	1.248	208	4.644	4.336	93,4%	0	93,4%
Rioolheffing	4.320	294,4	516	5.130	5.128	100,0%	0	100,0%
Afvalstoffenheffing	5.800	169	1.014	6.983	6.719	96,2%	-265	100,0%
Begraafrechten	972	34	154	1.159	349	30,1%	0	30,1%
Liggelden woonschepen	56	0	12	67	15	22,1%	0	22,1%
Havengelden	175	0	22	197	39	19,7%	0	19,7%
Marktgeden	50	0	11	61	21	34,7%	0	34,7%

De kostendekkendheid van de lokale heffingen ziet er op rekeningbasis als volgt uit:

Kostendekking	Indirecte kosten			Totaal	Kosten-	Voorziening	Kosten-
	Directe kosten	Overhead	BTW	Totaal Lasten	Baten	dekking	dekking na inzet voorz.
bedragen in € 1.000							
Leges Boek 1							
1.1 Burgerlijke stand	52	16	4	72	23	32%	31,78%
1.2 Reisdocumenten	595	147	1	743	644	87%	86,77%
1.3 Rijbewijzen	148	53	0	202	176	87%	87,10%
1.4 Basisregistratie Persoonsgegevens	20	9	1	30	16	55%	54,67%
1.5 Bestuursstukken	0	0	0	0	0	0%	0,00%
1.6 Vastgoed informatie	0	0	0	0	0	0%	0,00%
1.7 Overige publiekszaken	9	3	0	12	10	88%	88,19%
1.8 Gemeentearchief	0	0	0	0	0	0%	0,00%
1.9 Bijzondere wetten	158	83	6	247	380	154%	153,96%
1.10 Diversen	1	1	0	2	0	16%	15,99%
Totaal Leges boek 1	983	310	12	1.305	1.249	95,7%	0 95,7%
Leges boek 2							
Bouwactiviteiten	2.730	1.020	104	3.854	4.730	122,72%	122,72%
Overige activiteiten	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
Totaal leges boek 2	2.730	1.020	104	3.854	4.730	122,7%	0 122,7%
Leges boek 3							
3.1 Horeca	8	5	0	12	6	45,06%	45,06%
3.2 Seksbedrijven	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
3.3 Winkelijdenwet	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
3.4 Organiseren evenement of markt	4	3	0	7	5	70,18%	70,18%
3.5 Standplaatsen	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
3.6 Huisvestingswet 2014	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%
3.7 In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	16	4	2	22	5	23,20%	23,20%
Totaal leges boek 3	28	11	2	41	15	37,6%	0 37,6%
Totaal Leges	3.740	1.342	118	5.200	5.994	115,3%	115,3%
Rioolheffing	4.091	294	567	4.953	5.045	101,87%	92 100,0%
Afvalstoffenheffing	5.578	169	971	6.718	7.381	109,86%	663 100,0%
Begraafrechten	1024	34	154	1.212	409	33,74%	0 33,7%
Liggelden woonschepen	55	0	12	67	17	24,79%	0 24,8%
Havengelden	104	0	20	124	25	19,82%	0 19,8%
Marktgeden	67	0	14	81	11	13,43%	0 13,4%

Lokale lastendruk

Hieronder wordt de ontwikkeling van de lokale lastendruk weergegeven. De volgende factoren beïnvloeden de ontwikkeling van de individuele lokale lastendruk voor de eigenaar of gebruiker van een woning:

- de mutatie van de WOZ-waarde van de onroerende zaak;
- de wijziging van tarieven voor 2025;

Om de ontwikkeling van de lokale lastendruk in beeld te brengen zijn in onderstaande tabellen de volgende uitgangspunten gehanteerd:

a. Voor eigen woningen is de berekening gebaseerd op een (gelijkblijvende) gemiddelde WOZ-waarde van € 275.000. Dit elimineert het effect van waardestijging, waardoor de cijfers vergelijkbaar zijn. Hoewel de waardestijging invloed heeft op het tarief, is deze nog niet bekend en daarom niet meegenomen in deze vergelijking.

b. Voor de berekening van de afvalstoffenheffing wordt uitgegaan van het vastrecht en een gemiddeld aantal ledigingen (18) en kilo's (300) per jaar per huishouden.

De lokale lasten voor een huurwoning zag er in 2025 als volgt uit:

	vml. Appingedam		vml. Delfzijl		vml. Loppersum	
Huurwoning	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Onroerende-zaakbelastingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Afvalstoffenheffing	€ 283,62	€ 298,51	€ 283,62	€ 298,51	€ 283,62	€ 298,51
Rioolheffing incl compensatie	€ 255,95	€ 232,35	€ 255,95	€ 232,35	€ 208,55	€ 232,35
Totaal	€ 539,57	€ 530,86	€ 539,57	€ 530,86	€ 492,17	€ 530,86
Mutatie t.o.v. 2024		-1,6%		-1,6%		7,9%

In de tabel hierboven is voor de afvalstoffenheffing uitgegaan van een verzamelcontainer.

De lokale lastendruk voor een eigen woning zag er in 2025 als volgt uit:

	vml. Appingedam		vml. Delfzijl		vml. Loppersum	
Eigen woning	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Onroerende-zaakbelastingen	€ 400,13	€ 381,15	€ 400,13	€ 381,15	€ 400,13	€ 381,15
Afvalstoffenheffing	€ 283,62	€ 298,51	€ 283,62	€ 298,51	€ 283,62	€ 298,51
Rioolheffing incl compensatie	€ 255,95	€ 232,35	€ 255,95	€ 232,35	€ 208,55	€ 232,35
Totaal	€ 939,70	€ 912,01	€ 939,70	€ 912,01	€ 892,30	€ 912,01
Mutatie t.o.v. 2024		-2,9%		-2,9%		2,2%

NB: De OZB-lasten in de begroting 2025 zijn berekend op basis van het OZB-tarief van 2024, verhoogd met een indexatie. Het definitieve tarief voor 2025 wordt pas vastgesteld na de vaststelling van de begroting. Hierdoor wijken de daadwerkelijke OZB-lasten per definitie af van de lasten opgenomen in de begroting 2025.

Kwijtscheldingsbeleid

We bieden inwoners met een laag inkomen de mogelijkheid om in aanmerking te komen voor kwijtschelding van bepaalde belastingen. Dit gebeurt via een speciale regeling. De ruimte om hier als

gemeente een eigen beleid op te voeren is echter beperkt, omdat de toetsingscriteria landelijk zijn vastgesteld door het Rijk. Hier mogen we niet van afwijken.

Wel kunnen we als gemeente zelf bepalen voor welke belastingen we kwijtschelding toepassen en voor welk deel van het bedrag. Deze keuzes zijn vastgelegd in de verordening Kwijtschelding gemeentelijke belastingen. In onze gemeente is kwijtschelding alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De beoordeling gebeurt op basis van het sociaal minimum en omvat ook een vermogenstoets. Afhankelijk van het inkomen en vermogen van de aanvrager kunnen de woonlasten geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden. Daarbij kijken we naar gemeentelijke belastingen en waterschapslasten. Gedeeltelijke kwijtschelding is daarom ook mogelijk en passen we toe bij de afvalstoffenheffing.

Voor de afvalstoffenheffing geldt een maximum kwijtscheldingsbedrag. Het maximumbedrag bestaat uit het vastrechtstarief plus het variabele tarief. Het variabele deel wordt berekend op basis van max. 18 ledigen en een afvalaanbod van max. 300 kg per jaar per huishouden.

B. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Deze paragraaf beschrijft hoe het risicomanagement binnen de gemeente wordt uitgevoerd, welke risico's zijn geïdentificeerd en of het weerstandsvermogen toereikend is. Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te vangen. Daarnaast zijn enkele financiële kengetallen opgenomen die inzicht geven in de financiële positie van de gemeente.

Weerstandscapaciteit

Beleid weerstandscapaciteit

Op 3 juni 2025 heeft de gemeenteraad de [Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen](#) vastgesteld. Deze nota bevat richtlijnen, principes en kaders die duidelijkheid en richting geven aan het risicomanagement binnen de organisatie. De richtlijnen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden hierbij gevolgd.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat dit direct leidt tot het afschalen van beleid of dienstverlening. Dit is een essentieel onderdeel van de financiële gezondheid van de gemeente. De weerstandscapaciteit is volgens de kaders van de [Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen](#) hieronder weergegeven.

Omschrijving	BGR25	JR24	BGR26	JR25
Onvoorzien	115	115	115	115
Algemene Reserve	26.106	26.107	27.141	27.141
Vrije bestemmingsreserve	648	824	824	824
Weerstandscapaciteit	26.869	27.046	28.080	28.080

Bedragen x € 1.000

Risico inventarisatie

Voor zowel de begroting als de jaarrekening worden risico's geïnventariseerd op basis van de kaders uit de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de belangrijkste risico's van de afgelopen vier meetmomenten.

#	Risico	Programma	BGR25	JR24	BGR26	JR25
	Totaal		10.425	13.125	13.025	10.150
1	Lagere opbrengst leges	0 Bestuur en ondersteuning	25			
2	Ontoereikende bijdrage verbonden partijen	1 Veiligheid	500	500	170	170
3	Meer onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte	2 Verkeer, vervoer & waterstaat	750	750	750	750
4	Strengere privacyregels beperken integraal werken	6 Sociaal domein	225	225		
5	Baan-Afspraak-Baan zonder dienstverlening	6 Sociaal domein	25			
6	Hogere aantallen bijstandsgerechtigden	6 Sociaal domein	325	250	250	250
7	Andere in- en uitstroom doelgroepen Werkbedrijf	6 Sociaal domein	100			
8	Hogere kosten publiek vervoer	6 Sociaal domein	100			
9	Ontoereikende bijdrage verbonden partijen	6 Sociaal domein			70	70
10	Meer doorverwijzingen Jeugd buiten gemeente om	6 Sociaal domein	300	300	350	350
11	Andere instroom, duur of geïndiceerde zorg Jeugd	6 Sociaal domein			500	500
12	Stijgende en complexere vraag woningaanpassingen	6 Sociaal domein	150			
13	Hogere subsidie Cadanz door prijsindexaties	6 Sociaal domein	125			
14	Groeiende vraag WMO door vergrijzing	6 Sociaal domein	225	225	225	225
15	Verzilvering mogelijk tot 5 jaar na dato Jeugd	6 Sociaal domein	75			
16	Ontoereikende bijdrage verbonden partijen	7 Volksgezondheid en milieu			110	110

#	Risico	Programma	BGR25	JR24	BGR26	JR25
17	Schade en waardedaling vastgoed	8 Volkshuisvesting	750	750	750	750
18	Risico's grondexploitaties	8 Volkshuisvesting	250	250	250	250
19	Algemene uitkering	9 Alg. dekkingmiddelen	1.150	1.150	750	750
20	Risico's geldleningen & garantstellingen	9 Alg. dekkingmiddelen	25			
21	Cybersecurity en datalekken	10 Overhead	225	225	250	250
22	Privacy- en cybersecuritywetgeving (o.a. Digital Decade)	10 Overhead	225	225	225	
23	Gijzeling van informatiesystemen	10 Overhead	1.500	1.500	300	300
24	Beveiliging en uitval ICT (uitfasering Citrix)	10 Overhead	225	225	350	350
25	Uitval ICT	10 Overhead	225	225		
26	Vervanging bedrijfskritische applicaties	10 Overhead			500	500
27	Lopende bezwaar en beroepsschriften	Meerdere		4.900	4.900	1.400
28	Niet realiseren besparingsmaatregelen EIB	Meerdere	500			
29	Wet- en regelgeving	Meerdere	250	250	250	500
30	Personeel	Meerdere			900	1.400
31	Overall projectrisico's	Meerdere	1.175	1.175	1.175	1.175
32	Restrisico's	Meerdere	1.000			

Bedragen x € 1.000

Ontwikkelingen

Het totale ingeschatte risico voor de jaarrekening 2025 is met € 2.975 duizend afgenomen ten opzichte van de inschatting voor de begroting 2026. De volgende risico's zijn significant toe- of afgenomen:

- Het risico Privacy- en cybersecuritywetgeving (risico 22) is gemitigeerd en daarom niet meer opgenomen. Dit heeft een afname van € 225 duizend tot gevolg.
- Het risico van lopende bezwaar- en beroepsschriften is afgenomen met € 3,5 miljoen (risico 27).
- Voor het risico wet- en regelgeving is € 250 duizend extra opgenomen (risico 29) door toenemende complexiteit en regelgeving.
- Het risico dat samenhangt met personeel (risico 30) is opgenomen voor € 1.400 duizend. Dat is een toename van € 500 duizend. Hier worden onder andere risico's geschaard van het niet of later invullen van vacatures, het inhuren tegen hogere kosten van personeel wanneer vast personeel niet of later gevonden wordt en specifieke expertise inhuren wanneer deze kennis niet aanwezig is bij eigen personeel.

Beheersing

De [Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen](#) beschrijft het risicomanagementproces dat gericht is op het verkleinen van de kans op risico's en het beperken van de gevolgen. Het beleid streeft naar een weerstandsratio van minimaal 1,0. Deze ratio is in recente begrotingen en jaarrekeningen steeds behaald. Voor de actuele risico's zijn specifieke beheersmaatregelen getroffen, die periodiek worden geëvalueerd en bijgestuurd.

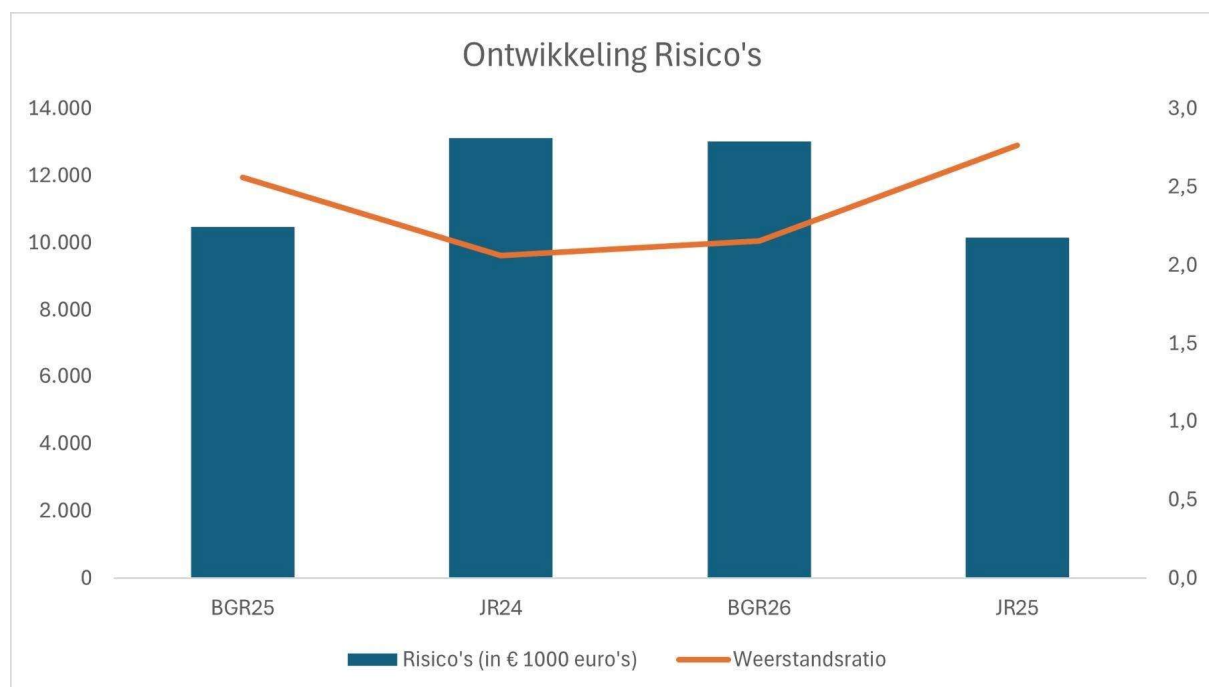
Weerstandsvermogen en kengetallen

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een indicator voor de mate waarin we binnen een duurzaam meerjarig sluitende begroting substantiële financiële tegenvallers kunnen opvangen. Dit zonder aantasting van het bestaande beleid. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de gekwantificeerde risico's. De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door het risicoprofiel van de gemeente als geheel. Inclusief de getroffen beheersmaatregelen en het vrije vermogen om tegenvallers op te vangen. De relatie drukken we uit in een verhoudingsgetal. Hierbij is een ratio van het weerstandsvermogen van minimaal 1,0 vereist.

	BGR25	JR24	BGR26	JR25
Weerstandscapaciteit	26.869	27.046	28.080	28.080
Risico's	10.425	13.125	13.025	10.050
Weerstandsratio	2,58	2,06	2,16	2,79

Bedragen x € 1.000

Zoals eerder aangegeven, is het streven een ratio van ten minste 1,0. Dit doel wordt voor de komende jaren behaald.

Kengetallen

Kengetallen	rek.2025
1. Netto schuldquote	36,62%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	36,62%
3. Solvabiliteitsratio	16,6%
4. Structurele exploitatieruimte	3,54%
5. Grondexploitatie	1,71%
6. Belastingcapaciteit	98,4%

Onderstaand volgt een andere toelichting op de kengetallen. Daar waar een kengetal een rood vlak vertoont is cursief een aanvullende verklaring opgenomen.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen geeft informatie over de schuldenlast en de eigen middelen na correctie van de doorgeleende gelden aan verbonden partijen.

3. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio verstaan wij het eigen vermogen als een percentage van de omvang van het balanstotaal.

Als gevolg van het vormen van enkele voorzieningen ten behoeve van de beheerplannen kapitaalgoederen is de omvang van de bestemmingsreserves afgenomen. Hierdoor is de solvabiliteitsratio ten opzichte van de jaarrekening 2023 gedaald en voor de jaarrekening 2024 en 2025 weer beneden de 20%. De komende jaren neemt de solvabiliteitsratio wel weer toe tot bijna 20%.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen en welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage geeft aan dat het structurele deel van de baten en lasten een overschot kent. Dit bedrag geven wij vervolgens in een percentage van de totale baten aan.

5. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal delen wij de bouwgrond in exploitatie door de totale baten uit de programmabegroting en uitgedrukt in een percentage.

6. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Het betreft hier de woonlasten van de meerpersoonshuishoudens in jaar 2025 (t = het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar 2024 (t-1 = het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage.

C. Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt conform artikel 12 van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) ingegaan op het beleidskader en de financiële consequenties voor het onderhoud van de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen en aanverwante assets.

Het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen vraagt om een forse inzet van onze middelen. Denk hierbij aan personeel en financiën. De kapitaalgoederen en de daarbij behorende assets zoals wegen en paden, openbare verlichting, straatmeubilair, riolen en gemalen, watergangen, openbaar groen, infrastructurele kunstwerken en gemeentelijke gebouwen, zijn van groot belang voor het goed functioneren van onze gemeente. Daarbij zijn leefbaarheid, veiligheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid sleutelbegrippen.

Ook sociaalmaatschappelijke en economische belangen zijn daarmee gediend. Denk daarbij aan voorzieningenniveau, werkgelegenheid en vestigingsklimaat. Een goed ingerichte en onderhouden openbare ruimte is het visitekaartje en vormt de eerste indruk van de gemeente. Beheer en onderhoud zijn bovendien nodig om kapitaalvernietiging op economische waarden en geïnvesteerd vermogen te voorkomen.

Deze paragraaf geeft inzicht in de kaders en basisinformatie over de omvang, de ontwikkelingen, de onderhoudstoestand en de kosten van de kapitaalgoederen. Het meerjarenperspectief wordt geschetst in het verlengde van beheerplannen op basis van recente inspectie- en onderzoeksresultaten en landelijk gehanteerde richtlijnen. Daarbij wordt aangegeven welk groot en welk klein onderhoud er op termijn noodzakelijk is. Zo ook voor de benodigde investeringen voor het vervangen van versleten en/of verouderde kapitaalgoederen.

Basis op orde

Het beheer van de kapitaalgoederen is onderverdeeld in de categorieën grijs, groen en blauw:

- Grijs: wegen, straatmeubilair, bebording, openbare verlichting, ondergrondse infrastructuur;
- Blauw: watertaken en riolering, civiele kunstwerken, boordvoorzieningen en oeververdediging en waterbodems;
- Groen: openbaar groen, begraafplaatsen, speelvoorzieningen en buitensportaccommodaties en circulaire grondstoffen (afvalinzameling).

Goed beheer van de kapitaalgoederen houdt in dat beschikbare financiën effectief worden besteed. Door verder professionaliseren van assetmanagement is het beheer geoptimaliseerd met als doel een goede balans te krijgen tussen opgaven, risico's en kosten.

Bij groot onderhoud en investeringsprojecten hebben we zoveel mogelijk aangesloten bij andere opgaven in de openbare ruimte, zoals de energietransitie en het herstel van de openbare ruimte binnen de versterkingsopgave.

Het afgelopen begrotingsjaar is het te beheren areaal voor de kapitaalgoederen in de openbare ruimte verder in beeld gebracht en zijn de beleids- en beheerplannen oeverbescherming en het speelruimteplan vastgesteld. Door het tijdig uitvoeren van structureel onderhoud en benodigde vervangingen, is ook de beleving, de functionaliteit en de veiligheid van de openbare ruimte verbeterd, wat heeft geleid tot minder calamiteiten en klachten.

Parallel aan het uitvoeren van structureel onderhoud en vervangingen, is ook in 2025 het areaal programmatisch geïnspecteerd en onderzocht om de beschikbare data van het areaal te verbeteren en de conditie en het functioneren van de kapitaalgoederen te monitoren. Hiermee zijn de noodzaak, risico's en kosten voor onderhoud en vervanging nauwkeuriger afgewogen of bepaald. Dit heeft geleid tot betere keuzes en besluitvorming en betere kostenbeheersing, wat zich vertaalt in betere Meer Jaren Onderhouds- en Investeringsplannen (MJOP en MJIP).

Gemeentelijke kaders

Afgelopen begrotingsjaar zijn beleids- en beheersplannen vastgesteld voor oeverbescherming, spelen en begraafplaatsen en is verder gewerkt volgens de beleids- en beheerplannen voor openbaar groen, wegen, openbare verlichting, riolering, waterbodems en civiele kunstwerken. Ook zijn alle verordeningen actueel, zoals de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur (AVOI) en de beheersverordening begraafplaatsen. Het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) is eerder al vastgesteld. Hiermee zijn de kaders voor goed beheer van de openbare ruimte actueel.

Het harmoniseren van het beleid draagt bij aan een toekomstgerichte visie op de gewenste ruimtelijke, functionele en maatschappelijke kwaliteit van de openbare ruimte. Het gaat hierbij om hoe we willen dat de openbare ruimte eruitziet, maar ook welk onderhoudsniveau gewenst is. Hierop kunnen de ruimtelijke ontwikkelingen, de versterkingsopgave en het beheer worden afgestemd.

Binnen het beheer van de openbare ruimte is er bijzondere aandacht voor participatie en samenwerking met inwoners en bedrijven, klimaat, biodiversiteit en duurzaamheid, innovaties en de beheersing van risico's en de bescherming van waarden.

Op basis van de beleidskaders, fysieke (beheers)toestand, de restlevensduur, de opgaven vanuit de versterkingsopgave en andere opgaven in de openbare ruimte zoals energietransitie, worden de opgaven voor de komende 10 jaar bepaald. Waarbij tevens rekening gehouden wordt met de speerpunten voor de bestuurlijke agenda en de strategische doelen 'Openbare ruimte op orde', 'Aantrekkelijk Landschap', 'Sterkere kernen en Centrumdorpen' en 'Leefbare en Zelfredzame dorpen'. Deze inventarisatie wordt vertaald naar sectorale meer jaren onderhoudsplannen (MJOP) en daaraan gekoppelde Integrale meer jaren investeringsprogramma's MJIP). Deze vormen de basis voor de programmabegroting 2026 en de daaropvolgende jaren.

Groot onderhoud en vervanging

Het groot onderhoud bestaat in hoofdzaak uit periodieke maatregelen die eens per 2 of meerdere jaren worden uitgevoerd. Aan deze maatregelen gaan gerichte kwaliteitsinspecties vooraf, met gebruikmaking van landelijk gehanteerde kwaliteitssystemen en input van landelijk kenniscentra zoals de genormeerde beheerskostensystematiek van de stichting CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Weg- en Waterbouw). Voorbeelden van deze maatregelen zijn herbestratingen, opnieuw aanbrengen van dek- en slijtlagen op asfaltwegen, vervangen van versleten onderdelen, renoveren van beschermende verflagen en het periodiek baggeren van waterbodems. Deze maatregelen zijn erop gericht om de voorzieningen duurzaam in stand te houden, de veiligheid en functionaliteit van de beheerobjecten te kunnen waarborgen en kapitaalvernietiging te voorkomen. Dit alles binnen de geldende wettelijke eisen (onder andere veiligheid en milieu), landelijke richtlijnen en/of gestelde specifieke gemeentelijke kwaliteitsdoelstellingen en rekening houdend met de functionele en/of economische levensduur.

De technische levensduur van verschillende kapitaalgoederen loopt sterk uiteen en varieert van 15 jaar van speeltoestellen tot 80 jaar van de hoofdconstructie van grote bruggen. Wordt het einde van de technische levensduur van het beheerobject bereikt, dan is gehele of gedeeltelijke renovatie/vervanging nodig. Bij het plannen van vervangingsmaatregelen is de technische en economische noodzaak tot vervanging en functiebehoud het uitgangspunt. Vervolgens worden maatschappelijke waarden en relevante risico's in beeld gebracht. Hetzelfde geldt voor de mogelijkheden om de vervangingsopgave onderling of met maatschappelijk en ruimtelijke ontwikkelingen en opgaven, versterkingsopgaven en (her-) inrichtingsprojecten te verbinden.

Door het gelijktijdig uitvoeren van meerdere onderhoudsmaatregelen in combinatie met bewonersinitiatieven en (her-) inrichtingsprojecten kan 'werk met werk worden gemaakt', wordt kostenbewust gewerkt en de impact voor de omgeving beperkt.

Het noodzakelijke onderhoud en de vervangingsopgaven worden vertaald in de Meer Jaren Onderhoudsplannen (MJOP) en Meer Jaren Investeringsprogramma's (MJIP).

Areaal en financiën

Wegen en meubilair

Verhardingen (hoeveelheden in vierkante meters)

Wegtype	Asfalt	Beton	Elementen	Half- onverhard
Fietspad	141.278	45.020	63.633	15.784
Gemiddeld belaste weg	546.651	7.714	201.999	4.676
Licht belaste weg	1.048.321	118.702	119.346	29.332
Weg in verblijfsgebied	68.587	3.686	755.921	60.536
Weg in woongebied	576.156	21.752	657.590	25.613

Meubilair

Type	Hoeveelheid (in stuks)
Afvalbakken	820

Type	Hoeveelheid (in stuks)
Bankjes	821
Verkeersborden	+/- 11.500

Wegen	2025 Begroot	2025 Jaarrekening
Klein onderhoud	305.200	282.305
Groot onderhoud	-	-
Toevoeging voorziening wegen	3.762.300	3.762.300
Calimiteiten budget	-	-
<i>Subtotaal</i>	<i>4.067.500</i>	<i>4.044.605</i>
Interne uren / tractie	3.486.500	3.486.500
Kapitaallasten	1.364.500	1.364.433
<i>Subtotaal</i>	<i>4.851.000</i>	<i>4.850.933</i>
Totaal	8.918.500	8.895.538
Investeringen	3.173.500	99.595
Mutatie Reserve Wegen	-3.762.300	-3.762.300
Mutatie Voorziening wegen	831.100	831.074

De beschikbare middelen voor wegen: exploitatielasten, investeringen reserves en voorzieningen zijn afgelopen periode verder geharmoniseerd. De reserves zijn omgezet naar een voorziening.

Riolering

Type systeem	Lengte (in kilometers)
Gemengd riool	280
Vuilwater	43
Regenwaterriool	130
Drainage	11
Persleidingen	82

Riolering	2025 Begroot	2025 Jaarrekening
Klein onderhoud	21.400	8.975
Groot onderhoud	969.400	969.400
<i>Subtotaal</i>	<i>990.800</i>	<i>978.375</i>
Interne uren / tractie	1.025.700	1.054.067
Kapitaallasten	1.212.200	1.215.399
<i>Subtotaal</i>	<i>2.237.900</i>	<i>2.269.466</i>
Totaal	3.228.700	3.247.840
Investeringen	2.958.000	779.997
Mutatie voorziening riolering	-	136.348

De beschikbare middelen voor het product riolering: exploitatielasten, investeringen en voorzieningen worden de komende periode verder geharmoniseerd.

Kunstwerken

De beschikbare middelen voor Civiele Kunstwerken: exploitatielasten, investeringen en voorzieningen zijn afgelopen periode verder geharmoniseerd.

Kunstwerktype	Aantal
Bruggen vast hout	99
Bruggen vast staal	31
Bruggen vast beton	81
Bruggen vast kunststof	3
Bruggen vast metselwerk	2
Bruggen beweegbaar hout	5
Bruggen beweegbaar staal	21
Bruggen beweegbaar kunststof	1
Steigers	145
Tunnels	5
Viaducten	2
Trappen	21
Trailerhelling	7
Sluizen	1
Overig	18

Beschoeiingen

De beschikbare middelen voor beschoeiingen: exploitatielasten en investeringen zijn afgelopen periode verder geharmoniseerd.

Type beschoeiing	Lengte (in meters)
Beschoeiing	28021
Damwand	8999
Kade	1046
Overige oeverbescherming	3826

Kunstwerken en water	2025 Begroot	2025 Jaarrekening
Klein onderhoud	4.500	26.260
Toevoeging voorziening wegen	1.395.200	1.395.200
<i>Subtotaal</i>	<i>1.399.700</i>	<i>1.421.460</i>
Interne uren / tractie	144.800	115.300
Kapitaallasten	96.600	96.578
<i>Subtotaal</i>	<i>241.400</i>	<i>211.878</i>
Totaal	1.641.100	1.633.338
Investerings	5.653.600	288.702
Mutatie reserve Kunstwerken	-	-
Mutatie Voorziening Kunstwerken	-406.300	-1.494.667

De beschikbare middelen voor beschoeiingen: exploitatielasten en investeringen zijn afgelopen periode verder geharmoniseerd.

Groen, water en spelen

Type/Materiaal	Hoeveelheid
Speeltoestellen	1475
Bomen (st)	37.053
Grassen (m2)	5.401.426
Beplanting (m2)	1.683.561
Haag (m1)	26.696
Blokhaag (m2)	5.464
Sportveld (kunstgras) (m2)	65.133
Sportveld (gras)	172.313

Groen	2025 Begroot	2025 Jaarrekening
Onderhoud	776.900	845.801
<i>Subtotaal</i>	<i>776.900</i>	<i>845.801</i>
Interne uren / tractie	5.340.200	5.466.768
Kapitaallasten	58.600	55.716
<i>Subtotaal</i>	<i>5.398.800</i>	<i>5.522.484</i>
Totaal	6.175.700	6.368.285
Investerings	654.400	364.745

De beschikbare middelen voor het product groen: exploitatielasten, investeringen reserves en voorzieningen zijn afgelopen periode verder geharmoniseerd.

Gebouwen

Gebouwen	2025 Begroot	2025 Jaarrekening
Onderhoud	1.520.600	1.613.199
Subtotaal	1.520.600	1.613.199
Interne uren / tractie	162.500	162.500
Kapitaallasten *1	2.787.600	2.784.620
Subtotaal	2.950.100	2.947.120
Totaal	4.470.700	4.560.318
Mutatie reserve groot onderhoud	-65.500	154.410
*1 Kapitaallasten worden op het taakveld verantwoord aan de hand van het gebruik van het gebouw		

De hierboven gepresenteerde bedragen zijn exclusief onderhoudskosten sport en onderwijs. De onderhoudsmiddelen voor gebouwonderhoud: exploitatielasten en investeringen worden de komende periode verder geharmoniseerd.

Beheerplannen

Beheerplannen	Datum vaststelling	Achterstallig onderhoud	Achterstallig onderhoud per 31-12-2024	Achterstallig onderhoud per 31-12-2025	achterstallig onderhoud per 31-12-2026	achterstallig onderhoud per 31-12-2027
Beleidsplan Wegen en beleidsplan beleids- en beheerplan civiele kunstwerken Eemsdelta 2025-	24-3-2024	Nee	nvt	nvt	nvt	nvt
beleids- en beheerplan waterbodems Eemsdelta	24-3-2024	Nee	nvt	nvt	nvt	nvt
Watertakenplan 2023-2027 gemeente Eemsdelta	21-12-2022	Nee	nvt	nvt	nvt	nvt
Programma Groen Eemsdelta 2030	27-9-2023	Nee	nvt	nvt	nvt	nvt
Beleidsplan openbare verlichting	24-3-2024	Nee	nvt	nvt	nvt	nvt
Beheerplan Gebouwen	23-4-2024	Nee	nvt	nvt	nvt	nvt

Actuele beleids- en beheerplannen

- harmonisatie grondstoffenbeleid 2023-2027, vastgesteld december 2022
- het Watertakenplan 2023-2027, vastgesteld december 2022
- het programma Groen Eemsdelta 2030, vastgesteld 27 september 2023
- harmonisatieplan gemeentelijke begraafplaatsen, vastgesteld 13 december 2023
- het beleidsplan Wegen 2025-2028, vastgesteld 27 maart 2024
- het beleids- en beheersplan Civiele Kunstwerken 2025-2028, vastgesteld 27 maart 2024
- het beleids- en beheersplan Waterbodems Eemsdelta 2025-2024, vastgesteld 27 maart 2024
- het beleidsplan Openbare Verlichting 2025-2028, vastgesteld 27 maart 2024
- het beleidsplan Wegen 2025-2028, vastgesteld 27 maart 2024
- het beleidsplan Speelruimteplan Eemsdelta 2025, vastgesteld 10 juli 2025
- het beleids- en beheersplan Oeverbescherming 2026-2029, vastgesteld 9 juli 2025

Tevens wordt gewerkt aan de actualisatie van:

- Het programma Gemeentelijke Gebouwen en Vastgoed Eemsdelta

- Het Watertakenplan 2028

D. Financiering

In deze paragraaf gaan we in op het treasurybeleid en de beheersing van de financiële risico's. Treasury is het inzichtelijk hebben van de in- en uitgaande geldstromen en de beheersing van de hieraan verbonden risico's en het rapporteren hierover via de reguliere planning- en controlcyclus. De treasuryfunctie binnen onze gemeente dient uitsluitend de publieke taak en geschiedt binnen de financiële kaders van de wet zoals die in de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) zijn vastgelegd en in het treasurystatuut van de gemeente.

Gemeentefinanciering

Beleidsvoornemens

Doelstelling van de gemeentelijke treasuryfunctie is vooral het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's. Bijvoorbeeld renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. De verdere uitwerking in kaders en richtlijnen is opgenomen in het treasurystatuut van de gemeente Eemsdelta van 4 januari 2021. Zo mag de gemeente leningen of garanties uit hoofde van de "publieke taak" alleen verstrekken aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen. Voorts is het gebruik van derivaten alleen toegestaan als deze derivaten een prudent karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomsten door het lopen van overmatig risico. Verder worden nieuwe leningen of uitzettingen afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning.

Relatiebeheer

Het totale betalingsverkeer vindt plaats bij twee banken. Dit zijn de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Rabobank. Het betalingsverkeer tussen het Rijk en de gemeente vindt geheel plaats via de BNG, betalingen aan derden in zeer beperkte mate via de Rabobank.

Schatkistbankieren

Op grond van de wet FIDO worden alle gemeenten verplicht om hun overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Geld en vermogen mogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist worden aangehouden.

De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de financiële omvang van een decentrale overheid, afgemeten aan de omvang van de begroting (dezelfde maatstaf die ook wordt gebruikt voor de berekening van de kasgeldlimiet). De drempel is met ingang van 1 juli 2021 gelijk aan 2% van het begrotingstotaal. Voor onze gemeente is de totale drempel € 5,9 miljoen. Dat betekent dat we dit bedrag buiten de schatkist mogen houden.

Wij blijven onder het drempelbedrag van € 5,9 miljoen.

Rekening-courantverhouding met het Rijk				
Bedragen * € 1.000				
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	328	328	7	201
Drempelbedrag	5.879	5.879	5.879	5.879
Ruimte onder het drempelbedrag	5.551	5.551	5.872	5.678
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Financiering

De financiering van gemeentelijke activiteiten vindt plaats op basis van integrale financiering. Daarbij is de totale financieringsbehoefte van de gemeente bepalend. Gezien de huidige renteontwikkeling wordt eerst de beschikbare ruimte binnen de kasgeldlimiet optimaal benut. Hiermee trekken we kort geld aan voor onder meer de voorfinanciering van investeringen. Het moment waarop wordt overgestapt van kortlopende naar langlopende financiering hangt af van de renteontwikkelingen op de korte en lange termijn en de ruimte binnen de kasgeldlimiet. De looptijd van de geldlening wordt vervolgens bepaald door de aard van de te financieren investeringen, de resterende looptijd van de bestaande leningen en de rentepercentages die gelden voor de verschillende termijnen van de leningen. Bij het aantrekken van langlopende geldleningen wordt bij tenminste twee financiële instellingen een offerte gevraagd.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de leningen ultimo 2025. Voor de dekking van de financieringsbehoefte zijn er in 2025 geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken.

Mutaties in Leningenportefeuille		Eemsdelta
Bedragen * € 1.000		2025
Stand per 1 januari 2025		63.577
Bij: Nieuwe leningen		0
Af: Reguliere aflossingen		6.273
Stand per 31 december 2025		57.304

Schema rentetoerekening en renteomslagpercentage

Rentetoerekening:

Wij betalen rente over de leningen die wij bij een bank afsluiten. Deze leningen sluiten we af om onze investeringen te kunnen betalen. De rente over deze leningen rekenen we toe aan de gedane investeringen en verdelen de lasten over de begroting op taakveldniveau.

Rente-omslagpercentage:

Om de rente te kunnen verdelen over de taakvelden hebben we een zogenaamde omslagpercentage

nodig. Dit percentage wordt bepaald door alle rentecomponenten te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa.

We hanteren dit percentage zowel op begrotings- als ook op rekeningbasis, mits op rekeningbasis het omslagpercentage niet te veel afwijkt van de voorcalculatie. Een te grote afwijking (> 25%) moet worden gecorrigeerd.

Dit is, evenals in 2024, niet aan de orde en daarmee voldoen we aan de voorwaarden.

Daarnaast mogen we niet meer rente aan taakvelden toerekenen dan daadwerkelijk per saldo is betaald. Het onderstaande overzicht toont het saldo van betaalde en ontvangen rente over externe financiering aan. We zien dat we in 2025 meer rente hebben ontvangen dan dat we hebben betaald. Dit betekent dat het omslagpercentage evenals in 2024 nul is.

Renteresultaat Bedragen * € 1.000	Emsdelta		
	Begroot	Realisatie	Vershil
Externe rentelasten over lange en korte financiering	1.617	1.584	-32
Externe rentebaten	-3.585	-3.483	102
Saldo rente op vreemd vermogen	-1.968	-1.899	69
Rente over eigen vermogen	0	0	0
Rente over voorzieningen	0	0	0
Saldo rentebaten en rentelasten	-1.968	-1.899	69
Rente die aan grondexploitaties wordt doorberekend		0	0
De aan taakvelden toe te rekenen rente	-1.968	-1.899	69
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0	0	0
Renteresultaat op taakveld treasury	-1.968	-1.899	69

Kasbeheer

De liquiditeitspositie moet zodanig zijn dat verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen. De NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) moet het betalingsverkeer uitvoeren.

Renterisicobeheer

In de wet FIDO is een kasgeldlimiet en een renterisiconorm gegeven om de invloed van (externe) rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente te beperken. Dit wordt hieronder verder uitgewerkt.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is opgenomen om een grens te stellen aan de korte financiering. Dit is financiering met een looptijd van 1 jaar of korter. Het kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage (8,5%) van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. Het kasgeldlimiet mag

niet worden overschreden op grond van de Wet FIDO. In onderstaande tabel is de benutting van het kasgeldlimiet over 2025 weergegeven:

Kasgeldlimiet		Eemsdelta
Bedragen * € 1.000		2025
1 Saldo vlottende passiva		296.345
2 Saldo vlottende activa		228.016
3 Verschil	(2-1)	-68.329
4 Toegestane kasgeldlimiet	8,50%	24.984
Ruimte		-43.345

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er geen ruimte is in de kasgeldlimiet. Dit wordt veroorzaakt door de aardbevingsmiddelen die zijn opgenomen onder de vlottende passiva als vooruitontvangen bedragen. Zodra deze middelen zijn uitgegeven wordt de kasgeldruimte weer positief.

Renterisiconorm

De renterisiconorm houdt in, dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Deze norm beperkt zich tot de eigen treasury-activiteiten. De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het totaal van de begrotingsomvang bij aanvang van het begrotingsjaar. De renterisiconorm mag niet worden overschreden op grond van de Wet FIDO.

In de volgende tabel wordt de renterisiconorm van 2025 weergegeven:

Renterisiconorm:	Eemsdelta
Bedragen * € 1.000	2025
Begrotingstotaal per 1-1	293.932
Door ministerie vastgesteld percentage	20%
Renterisiconorm	58.786
Onderschrijding	52.376

De renteherzieningen en aflossingen zijn in 2025 als volgt:

Renterisico	Eemsdelta
Bedragen * € 1.000	2025
Renteherziening	0
Betaalde aflossingen	6.273
Renterisico	6.273

E. Bedrijfsvoering

In deze paragraaf besteden we achtereenvolgens aandacht aan de onderdelen Personeel en Organisatie, Communicatie, Informatieontwikkeling, Juridisch en Inkoop, Financiën en Concerncontrol.

Personeel en organisatie

Arbeidsmarktcommunicatie/ Aantrekkelijk werkgeverschap

Arbeidsmarktcommunicatie/ Aantrekkelijk werkgeverschap

Door de krapte op de arbeidsmarkt is het belangrijk om medewerkers aan je te binden en te boeien door een goede werkgever te zijn bij wie het prettig werken is, met volop uitdagingen en ruimte voor persoonlijke ontwikkeling.

Vanuit organisatieontwikkeling worden er diverse programma's aangeboden die ook medewerkers ondersteunen in hun ontwikkeling op diverse gebieden. Daarnaast wordt er meer ingezet op duurzame inzetbaarheid, waarbij de organisatie, leidinggevend en medewerkers een rol hebben en hierover regie kunnen voeren.

De krapte op de arbeidsmarkt is een landelijke uitdaging die niet direct opgelost zal zijn. Het is daarom van belang volop in te blijven zetten op de positionering van de gemeente Eemsdelta als aantrekkelijke woon- en werkgemeente en daarmee de interesse te wekken van toekomstige collega's.

In 2024 is er een arbeidsmarktcampagne gelanceerd waarbij de gemeente Eemsdelta op de arbeidsmarkt is gepositioneerd als een aantrekkelijk werkgever. Met een krappe arbeidsmarkt is en blijft het aantrekken van (specifieke) professionals lastig. Het voortzetten van deze arbeidsmarktcampagne in 2025 draagt bij aan de kwantitatieve en kwalitatieve werving van medewerkers. De samenwerking vanuit P&O met andere gemeenten voor het uitwisselen van kennis en kunde is in 2024 opgepakt en wordt in 2025 geïntensiveerd wat tevens bijdraagt aan het realiseren van onze ambities en maatschappelijke opgaven.

Wat hebben we bereikt?

In 2025 is de ingezette koers op aantrekkelijk werkgeverschap voortgezet met blijvende aandacht voor zichtbaarheid, werving en behoud van medewerkers in een krappe arbeidsmarkt. De

Wat hebben we bereikt?

arbeidsmarktcampagne is doorgezet. Daarnaast is de regionale samenwerking met andere noordelijke gemeenten en de Provincie Groningen geïntensiveerd om gezamenlijk arbeidsmarktvoorwaarden aan te pakken.

Organisatieontwikkeling

In 2025 blijven wij inzetten op samen ontwikkelen en leren via het programma organisatieontwikkeling "Eemsdelta groeit verder". Dit wordt in verschillende programmaonderdelen vormgegeven:

- Leiderschapontwikkeling tijdens managementontmoetingen en intervisie voor leidinggevend
- Project Eemsdelta digitaal
- Voorbereiding op Huis van Cultuur en Bestuur
- Ontwikkeltrajecten voor starters/beginnende professionals
- Ontwikkeltraject "Persoonlijk leiderschap voor ontwikkelaars"

Projecten zoals Eemsdelta Digitaal en de voorbereidingen van het Huis van Cultuur en Bestuur vragen veel van leidinggevend en medewerkers. Vanuit het programma organisatieontwikkeling worden deze projecten ondersteund met programma's gericht op houding & gedrag en leren & ontwikkelen. Wij doen dit steeds in samenwerking met projectleiders, leidinggevend en medewerkers.

In samenwerking met de Provincie Groningen en de Groninger Gemeenten start een traineetraject voor beginnende professionals. Gedurende een periode van 3 keer 8 maanden voeren de starters opdrachten uit bij gemeenten en provincie om hen te ontwikkelen tot professionals met kennis en vaardigheden die nodig zijn voor het werken bij de lokale en provinciale overheid.

Daarnaast start het eerste interne traject 'persoonlijk leiderschap voor ontwikkelaars'. Dit traject is ontwikkeld voor een groep medewerkers met diverse functies en vanuit diverse teams. Zij krijgen vanuit verschillende invalshoeken (bijv. verandkunde, psychologie, communicatie) kennis en instrumenten die gaan helpen bij het uitvoeren van de opdracht waar zij aan werken. Zij gaan leren en ontdekken hoe zij hierbij hun persoonlijk leiderschap kunnen inzetten. Van de deelnemers wordt verwacht dat wat zij leren ook delen met de rest van de organisatie.

Tevens gaan we in 2025 aan de slag met strategische personeelsplanning. Hierbij gaan we met elkaar in gesprek over hoe de toekomstige ontwikkeling van de gemeente als organisatie en dus vooral ook van medewerkers eruit ziet. Welke ontwikkelingen komen er op de organisatie af en hoe kunnen wij ons daar zo goed mogelijk op voorbereiden?

Wat hebben we bereikt?

In 2025 is via het programma Organiseontwikkeling ingezet op samen ontwikkelen en leren, onder meer via managementontmoetingen waarin organisatieontwikkeling en de voorbereiding op de nieuwe huisvesting/Huis van Cultuur en Bestuur centraal stonden. Het ontwikkeltraject Persoonlijk leiderschap voor ontwikkelaars is door de eerste groep succesvol afgerond. Deelnemers worden inmiddels ingezet bij andere ontwikkel- en verandertrajecten. Het regionale traineeprogramma "Toekomst Voor Groningen" is gestart met twee trainees bij Eemsdelta, ieder met een opdracht van acht maanden en dit krijgt een vervolg. Daarnaast zijn in het kader van

Wat hebben we bereikt?

strategische personeelsplanning (SPP) intensieve gesprekken gevoerd met leidinggevendenden, wat heeft geleid tot een kwalitatieve en kwantitatieve analyse als basis voor vervolg in 2026. Het programma Organisatieontwikkeling is eind 2025 geëvalueerd en krijgt een vervolg.

Vitaliteit, gezondheid en Arbo**Wat hebben we bereikt?**

In 2025 is de basis gelegd voor een structurele aanpak van arbo, gezondheid en vitaliteit binnen de organisatie. De BHV-organisatie is ingericht en operationeel gemaakt. Daarnaast is gestart met het uitvoeren van de Risico-inventarisatie en -Evaluatie (RI&E), die gefaseerd wordt uitgerold voor de gehele organisatie. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het systematisch in beeld brengen en beheersen van arbeidsrisico's. Ook is in 2025 het thuiswerkbeleid vastgesteld, waarmee duidelijkheid is gecreëerd over gezond, veilig en verantwoord werken, zowel op kantoor als thuis.

Huis van Cultuur en Bestuur

In 2025 zijn er grote stappen gezet in de ontwikkeling van het nieuwe Huis van Cultuur en Bestuur. Daar waar begin 2025 de selectie voor de ontwerpende partijen nog volop liep, is het gehele ontwerpteam op 1 april gepresenteerd. Het ontwerpteam bestaat uit Benthem Crouwel Architects (Diemen) en Snohetta (Oslo) als samenwerkende architecten. Buro Happold is de constructeur, DGMR en Huisman & van Muijen zijn geselecteerd als adviseurs voor bouwfysica en installatieadvies. PBTA is de adviseur voor de theatertechniek. Vitruvius bouwkostenadvies pakt de rol van bouwkostenadviseur op.

Gezamenlijk met deze partijen zijn in 2025 zowel de gehele Structuurontwerp- alsmede de Voorontwerpfase doorlopen. Het Voorontwerp wordt in de eerste gemeenteraadsvergadering van 2026 voor vaststelling aangeboden. Parallel daaraan is de fase om te komen tot het Definitief Ontwerp ook opgestart.

Om inwoners van de gemeente, omwonenden, ondernemers en uiteraard ook de uiteindelijke gebruikers mee te nemen is er een veelvoud van (participatie)sessies georganiseerd. Zo waren er onder andere meerdere bezoeken aan een groot aantal van de dorpen in de gemeente, sessies op de campus in Appingedam, avondsessies met omwonenden et cetera. Allemaal om zoveel mogelijk inspraak en afstemming op de totstandkoming van 'ons' nieuwe huis te realiseren.

Naast het ontwerptraject om te komen tot het nieuwe gebouw is er in 2025 meer gebeurd. Zo is de keuze gemaakt om het theater gedurende de sloop- en bouwjaren tijdelijk te gaan huisvesten in het voormalige Fivelcollege aan de Sikkeldijk in Delfzijl. Hier wordt een zaal gerealiseerd die qua omvang (circa 160-180 stoelen) vergelijkbaar is met de toekomstige kleine zaal. Dit biedt het theater de kans om de komende jaren te experimenteren en leren wat de mogelijkheden van een dergelijke zaal zijn.

Voor de bibliotheek is ook een tijdelijk onderkomen gevonden aan de Landstraat 12 in het centrum van Delfzijl. De verbouwwerkzaamheden zijn in 2025 ook al gestart en vorderen gestaag.

De tijdelijke huisvesting is uiteraard noodzakelijk om ruimte te maken voor de realisatie van het HvCB. Na het vertrek van theater en bibliotheek kunnen die panden in de loop van 2026 gesloopt worden. Vooruitlopend daarop is in 2025 de sloper al geselecteerd en zijn de voorbereidende werkzaamheden voor het daadwerkelijk slopen al gestart. Ook de fasering van die sloop (Voormalige Rabobank en Atlantic voor de pinksterfeesten, de andere panden na de pinksterfeesten) is bepaald.

Voor de afvoer van de sloop is onderzocht of de route hiervoor over de Damsterkade kan lopen. Eind 2025 lopen de gesprekken hierover nog met het waterschap. In afwachting of dit daadwerkelijk mogelijk is, is nog niet gestart met het aanbrengen van de definitieve inrichting van de Damsterkade. Wel zijn de onderzijde van de kade en de palen onder de palen gerenoveerd.

Voor de uiteindelijke organisatorische samenwerking in het gebouw zijn in 2025 vele gesprekken gevoerd. Deze gesprekken lopen door 2026 in. De definitieve uitkomst hiervan laat dus nog even op zich wachten.

Communicatie

Team communicatie adviseert de organisatie over en faciliteert de organisatie met begrijpelijke communicatie richting onze inwoners, ondernemers en belanghebbenden. Dit doen wij ook voor onze medewerkers.

Wij adviseren alle lagen van de organisatie over de communicatieaanpak, zodat we onze doelen bereiken. Dit doen we aan de hand van analyseren, samenvatten en vragen stellen. We geven hiervoor gevraagd en ongevraagd advies en kijken ook naar de impact die de communicatie heeft op anderen.

Daarnaast faciliteren wij de organisatie door communicatiemiddelen en communicatiekalenders te maken en begrijpelijke communicatie/structuur in teksten aan te brengen.

Onze focus ligt op collega's inspireren en motiveren om begrijpelijk en op andere manieren te communiceren. Meer in beeld, meer innovatief. Daarbij leggen we de focus op wat inwoners willen weten en niet op wat wij willen vertellen. Communicatie is altijd een coproductie tussen het bestuur, de beleidsmedewerkers/projectleiders, andere medewerkers en team communicatie.

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?
We willen zowel over de interne als de externe communicatie optimaal adviseren en faciliteren.	We investeren in het team. We zorgen dat we over goede adviesvaardigheden beschikken en op de hoogte zijn van alle werkvormen. Ook zorgen we ervoor dat we op de juiste momenten aangehaakt zijn. We zetten hierbij steeds meer in op beeldmateriaal.
Meer datagericht werken.	We gaan ons verder verdiepen in datagericht werken met als doel onze communicatie feitelijk te onderbouwen en beter te richten.
We willen zo duidelijk en begrijpelijk mogelijk communiceren naar onze verschillende doelgroepen.	We blijven een bijdrage leveren aan de verdere ontwikkeling van begrijpelijk schrijven en communicatievaardigheden zodat we een nog sterkere, communicatieve organisatie worden.

Wat hebben we bereikt?
Als team Communicatie hebben we stappen gezet in het professionaliseren en versterken van zowel de interne als externe communicatie. Het team heeft gericht geïnvesteerd in adviesvaardigheden met bijvoorbeeld de trainingen 'Adviseren bij verandering' en 'Communiceren met focus'. Ook is meer verbinding gezocht met de organisatie door interviews te houden over hoe zij vinden dat de communicatie gaat. En er is een

Wat hebben we bereikt?

enquête uitgevoerd onder inwoners. Daarnaast is geïnvesteerd in de inzet van beeld en andere moderne communicatievormen. Daardoor zijn we zichtbaarder, steviger en effectiever geworden.

Ook zijn stappen gezet richting datagerichte communicatie. Door ons te verdiepen in het verzamelen, analyseren en benutten van data, kunnen we onze keuzes beter onderbouw en richten we onze communicatie effectiever. 2026 gaan we gebruiken om deze opgedane kennis in de praktijk te brengen.

Informatievoorziening

Informatievoorziening

Het team Informatievoorziening (IV) speelt een cruciale rol in het ondersteunen en optimaliseren van de informatiebeheerprocessen binnen de gemeente. In essentie zorgt het team informatievoorziening ervoor dat de gemeente efficiënt, effectief en veilig kan functioneren in een steeds digitalere wereld, waarbij zij een belangrijke ondersteunende en adviserende rol speelt in het gehele gemeentelijke apparaat.

De jaren 2024 en 2025 staan in het teken van Eemsdelta Digitaal. Eemsdelta Digitaal is de projectnaam voor de digitale veranderingen die eraan komen in onze organisatie. Het helpt ons om beter aan te sluiten bij hoe de moderne wereld met informatie omgaat. We willen onze dienstverlening verbeteren, processen efficiënter maken en de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en organisaties vergroten. Met Eemsdelta Digitaal zetten we daarin een grote stap.

Eind 2024 nemen we het nieuwe zaaksysteem ONEGOV als vervanger van JOIN in gebruik. In 2025 definiëren we fase 2 en kijken we hoe we het maximale uit deze oplossing halen om het integraal werken binnen de gemeente te stimuleren. Het contact dat we hebben met inwoners en bedrijven gaan we bijhouden in een nieuwe applicatie: inwonerrelatiemanagement (IRM) Dit is een onderdeel van ONEGOV. Zo weten we van elkaar wat we hebben besproken met onze inwoners.

De ontwikkelingen rondom Eemsdelta Digitaal vragen om betere digitale vaardigheden van de medewerkers van de gemeente. Daarom heeft de gemeente een speciaal programma opgezet met digi-coaches. Deze coaches helpen en begeleiden medewerkers bij het beter en slimmer gebruiken van digitale middelen, zoals Microsoft 365.

Ook in 2025 gaan we verder met data-gedreven werken. Nu we hiervoor een structuur hebben opgesteld en diverse dashboards hebben ontwikkeld, kunnen we ons gaan richten op bewustwording en gebruik. Daarnaast werken we aan verbetering van datakwaliteit.

Wat hebben wij bereikt?

Met Eemsdelta Digitaal is een stevige basis gelegd voor de digitale transformatie van de gemeente. Het nieuwe zaaksysteem ONEGOV is succesvol in gebruik genomen en vormt de basis voor integraal en zaakgericht werken. Medewerkers worden actief ondersteund in deze verandering via het programma Digi Coaches, met focus op digitaal werken en Microsoft 365. Daarnaast is data-gedreven werken structureel ingericht, met ontwikkelde dashboards, meer bewustwording in de organisatie en expliciete aandacht voor verbetering van datakwaliteit. Samen zorgen deze stappen voor betere dienstverlening, efficiëntere processen en toekomstbestendige informatievoorziening.

Informatieveiligheid

In 2025 onderzoeken we de mogelijkheden van een SIEM/SOC oplossing. Een SIEM/SOC-oplossing speelt een cruciale rol in het beveiligen van de IT-infrastructuur van een organisatie, waaronder gemeenten. Een SIEM/SOC-oplossing combineert technologie en mensen om een sterke verdedigingslinie tegen cyberdreigingen en andere beveiligingsrisico's te creëren.

Wat hebben we bereikt?

We hebben SIEM/SOC geïmplementeerd, waarbij we ook 24/7 SOC-monitoring organisatorisch en operationeel hebben geborgd. We hebben hiermee een stevig fundament gelegd voor digitale weerbaarheid en NIS2-compliance.

Juridisch en inkoop

Wet open overheid

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. Deze wet verplicht bestuursorganen tot een transparante en goed ingerichte informatiehuishouding. De gemeente Eemsdelta heeft een Woo-coördinator aangesteld die het proces rondom Woo-verzoeken coördineert en zorgt voor een zorgvuldige en efficiënte afhandeling. Tegelijkertijd wordt binnen de organisatie structureel gewerkt aan verdere professionalisering en bewustwording op het gebied van informatiebeheer.

De eerste tranche van de actieve openbaarmakingsplicht is op 1 november 2024 in werking getreden. De gemeente Eemsdelta voldoet volledig aan de verplichtingen uit deze tranche.

Het ministerie van BZK heeft inmiddels aangekondigd dat de planning van tranche 2 en de daaropvolgende tranches wordt aangepast. In lijn met het advies van de VNG werken wij verder aan de actieve openbaarmaking van de aangewezen informatiecategorieën. Dit wordt ondersteund met de doorontwikkeling van het nieuwe zaakstelsel en de voorbereidingen voor een e-depotvoorziening, waarmee wij aan kunnen sluiten op de verdere ontwikkeling van de Woo.

WMEBV

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV) is op 1 januari 2026 in werking getreden en verplicht overheidsorganisaties om hun digitale dienstverlening verder te professionaliseren. De wet heeft als doel dat inwoners en bedrijven hun contacten met de overheid volledig digitaal kunnen afhandelen, op een veilige, toegankelijke en betrouwbare manier.

Binnen de gemeente Eemsdelta is een interne projectgroep ingericht die verantwoordelijk is voor de implementatie van de WMEBV. Deze projectgroep brengt alle door de gemeente geleverde producten en diensten in kaart en onderzoekt op welke wijze deze momenteel worden aangeboden. Op basis hiervan wordt bepaald welke producten en diensten aanvullend digitaal moeten worden opgesteld en welke aanpassingen nodig zijn om aan de wettelijke vereisten te voldoen.

De uitkomsten van deze inventarisatie vormen de basis voor een gefaseerde aanpak om de digitale dienstverlening verder te versterken en te borgen dat de gemeente volledig voldoet aan de verplichtingen die uit de WMEBV voortvloeien.

Inkoop

In 2025 is het contractmanagementsysteem in OneGov live gegaan. Het contractmanagementsysteem geeft een actueel overzicht van de contracten en geeft ons de mogelijkheid om de opdrachtwaarde van een contract vast te leggen.

Ook hebben we zelf aanbestedingen begeleid en het inkoopbeleid geüpdatet.

Verplichtingenadministratie

Halverwege 2025 zijn we gestart met de verplichtingenadministratie voor inhuur. In 2026 wordt de verplichtingenadministratie verder (door)ontwikkeld. Dit betekent dat de verplichtingenadministratie verder gaat dan alleen de inhuur.

Rechtmatigheid

Er is in 2025 sprake van onrechtmatigheid ten aanzien van de Europese aanbestedingen van in totaal € 7,6 miljoen. Hieronder (onder Inkoop) wordt nader toegelicht welke acties in gang zijn gezet om deze onrechtmatigheid om te buigen.

In onderstaande tabel zijn deze onrechtmatigheden per productgroep van hoog naar laag weergegeven.

Productgroep	Som onrechtmatigheid
Inhuur	€ 1,8 miljoen
ICT	€ 1,1 miljoen
Wagenpark	€ 1,0 miljoen
Sport en bewegen	€ 0,7 miljoen
Riolering	€ 0,4 miljoen
Onderhoud bruggen	€ 0,3 miljoen
Asfalt	€ 0,3 miljoen
Essentaksterfte	€ 0,3 miljoen
Kantoorartikelen en kantoormeubilair	€ 0,3 miljoen
Veegmachine	€ 0,2 miljoen
Brandstof	€ 0,2 miljoen
Overige	€ 1,4 miljoen

Inkoop

Onrechtmatigheid t.o.v. 2024

Het totaal aan onrechtmatigheden is licht gestegen ten opzichte van 2024. Een deel van de onrechtmatigheden in 2025 zijn ontstaan in 2024. Een deel van de onrechtmatigheden uit 2025 zal ook in 2026 terugkeren onder meer vanwege het feit dat het gaat om lopende contracten.

Nu de herindeling naar de gemeente Eemsdelta zo'n vier jaar geleden is, zien we dat een aantal grote applicaties opnieuw en deels tegelijk dienen te worden aanbesteed. Dit heeft een grote impact op onze organisatie. Door de organisatie is een risicoafweging gemaakt waarbij ervoor gekozen is om niet alle applicaties die nu zouden moeten worden aanbesteed, nu opnieuw aan te besteden.

Bij de inhuur wordt vooraf onvoldoende een realistische inschatting gemaakt van de looptijd en omvang van de opdracht. Hierdoor ontstaat in de praktijk regelmatig de situatie dat de gerealiseerde kosten de oorspronkelijke opdrachtwaarde overschrijden, of dat het maximale contractbedrag al in een vroeg stadium wordt bereikt. Daarnaast leidt deze beperkte voorafgaande inschatting ertoe dat niet altijd op rechtmatige wijze gebruik kan worden gemaakt van eventuele verlengingsopties binnen de contractuele afspraken.

Ontwikkelingen Inkoop

Contracten en inkoopproces in OneGov

In 2025 is er hard gewerkt aan het realiseren van een contractmanagementsysteem binnen Onegov. Dat resulteert in een actueel overzicht van de contracten, de opdrachtwaarde en looptijden van deze contracten. Daarnaast bouwen we op dit moment het inkoopproces in OneGov. Hierdoor hebben we een eenduidig en overzichtelijk inkoopproces wat we kunnen sturen en monitoren.

We verwachten dat de organisatie daardoor sneller kan anticiperen op contracten die aflopen of qua waarde vol lopen en het overschrijden van opdrachtwaarden wordt geminimaliseerd.

BI-Tool

Zeer recent is de nieuwe BI-tool succesvol in gebruik genomen waarmee de spend nu dagelijks inzichtelijk is. Hierdoor kan de organisatie tijdiger worden geadviseerd over uitgaven en zijn budgethouders beter in staat om vroegtijdig bij te sturen en passende opvolging te geven.

Daarnaast willen we de organisatie actief informeren over aanbestedingsprocedures.

Norm rechtmatigheid 2025

Met ingang van 2025 is de landelijke norm voor rechtmatigheid op 2% gezet. Voor Eemsdelta staat deze ook op 2%.

Financiën

Digitalisering Planning en Controlcyclus

Digitalisering Planning en Control-cyclus

De jaarrekening en begroting zijn zeer omvangrijke documenten en daardoor voor zowel de raad als inwoners vaak lastig te doorgronden. Ons doel is om alle P&C documenten toegankelijker en beter leesbaar te maken.

In plaats van het traditionele PDF-boekwerk van circa 250 pagina's zijn de begroting en jaarrekening nu beschikbaar via een aparte website (LIAS). Deze website maakt het voor iedereen mogelijk om eenvoudig door de documenten te navigeren en gericht informatie te vinden.

Daarnaast fungeert deze website als digitaal platform dat bijdraagt aan een efficiëntere en effectievere samenwerking binnen de organisatie bij het opstellen van de P&C documenten. De begroting 2025 was het eerste document dat op deze digitale wijze is ontsloten. Voor 2025 is vervolgens ook deze jaarrekening opgenomen in LIAS, waardoor dit document eveneens digitaal toegankelijk is geworden.

Binnen de digitale omgeving kunnen verschillende verordeningen en beleidsdocumenten direct worden geopend. Ook zijn meerdere financiële tabellen, zoals de financiële analyses per

programma's en de overzichten in de paragraaf lokalen heffingen, doorzoekbaar gemaakt. Dit vergroot de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid van de digitale P&C-documenten aanzienlijk.

Concerncontrol

Het team Concerncontrol helpt mee om onder andere de beheersing te verbeteren, risico's te identificeren en waar nodig te mitigeren en voorspelbaarheid te verhogen. Hier dragen auditoren, controllers, de Chief Information Security Officer (CISO), Functionaris Gegevensbescherming (FG) en Privacy Officer gezamenlijk aan bij.

Audit & Control

Bij de gemeente Eemsdelta wordt gewerkt volgens het Three Lines-model waarbij verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie zijn belegd. De **eerste lijn** (teams) is verantwoordelijk voor de procesbeschrijvingen en de uitvoering van interne controles. De **tweede lijn** (Control) ondersteunt hierbij met kaders en advies. De **derde lijn** (Audit) zorgt voor onafhankelijke toetsing.

De auditor voert risicogerichte audits uit en beoordeelt of de organisatie werkt conform de vastgestelde processen. Op basis hiervan geeft de auditor een onafhankelijk oordeel over de rechtmatigheid van de bestede middelen en doet concrete aanbevelingen en beheersmaatregelen voor het management.

De controllers helpen en adviseren met het opvolgen van de aanbevelingen van de auditoren. Control richt zich verder op de uitrol van risicomanagement en de ontwikkeling van betrouwbare sturingsinformatie. Dit omvat het bepalen welke informatie nodig is, welke gegevens beschikbaar zijn, hoe deze worden gebruikt en waarop daadwerkelijk wordt gestuurd. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de clusters.

Privacy & Informatiebeveiliging

De gemeente Eemsdelta werkt conform de AVG en de BIO. De verantwoordelijkheid voor privacy en informatiebeveiliging ligt primair in de lijn met ondersteuning van de Privacy Officer en de CISO. De FG houdt onafhankelijk toezicht en rapporteert periodiek over naleving en risico's.

In het verslagjaar zijn binnen Eemsdelta verschillende verbeteracties uitgevoerd, waaronder het actualiseren van verwerkersovereenkomsten, het aanscherpen van autorisatiebeheer en het uitvoeren van DPIA's. Medewerkers zijn geschoold via bewustwordingsactiviteiten, er zijn datalekken geregistreerd en conform de procedure afgehandeld en de ENSIA-verantwoording is tijdig afgerond. In het komende jaar richt Eemsdelta zich op verdere professionalisering van privacy-governance en het vergroten van bewustzijn.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het wetgevingstraject rondom de rechtmatigheidsverantwoording is voor gemeenten afgerond op 21 maart 2025. Naar aanleiding van de afgeronde wijzigingen in het BBV wijzigt vanaf boekjaar 2025 het maximum van de door de raad vastgestelde verantwoordingen naar 2% van de lasten exclusief dotaties reserves (was 1% en inclusief dotaties reserves). Dit is gelijk aan de wettelijke materialiteit die in het kader van de jaarrekeningcontrole over 2025 door accountant BDO wordt gehanteerd. Op

30 september 2025 is een nieuwe kadernota rechtmatigheid gepubliceerd waar deze wetswijzigingen in verwerkt zijn.

Uit de uitgevoerde werkzaamheden is gebleken dat het totaal aan begrotingsonrechtmatigheden is gedaald ten opzichte van 2025 en het totaal aan onrechtmatigheden van het voorwaardencriterium licht is gestegen ten opzichte van 2024. Net als voorgaand jaar zijn er geen onrechtmatigheden binnen het M&O criterium geconstateerd.

Doelmatig en Doeltreffendheid

Onze organisatie heeft een eigen team met onafhankelijke auditors die, op basis van een jaarlijks auditplan, diverse onderzoeken uitvoert naar de rechtmatigheid, getrouwheid en doelmatigheid/doeltreffendheid. In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt gerapporteerd over de conclusies en aanbevelingen van de uitgevoerde onderzoeken. Aan de hand van de bevindingen worden heldere en bruikbare adviezen en mogelijke beheersmaatregelen opgesteld voor het management.

Wat hebben we bereikt?

In 2025 zijn (naast de reguliere en verplichte audits) een aantal projectaudits uitgevoerd waarbij de doeltreffendheid en doelmatigheid gecontroleerd is.

Fraude

De gemeente Eemsdelta hanteert een actief en integraal beleid gericht op het voorkomen, signaleren en bestrijden van fraude. De verantwoordelijkheid voor het naleven van wet- en regelgeving ligt primair in de lijn en team Concerncontrol ondersteunt hierbij met kaders, risicoanalyses en advies. Het integriteitsbeleid en de klokkenluidersregeling vormen samen het normenkader waarbinnen medewerkers handelen.

In het verslagjaar zijn binnen de organisatie geen gevallen van fraude vastgesteld die hebben geleid tot financiële schade voor de gemeente. Wel is weer een Frauderisco-analyse uitgevoerd: een inventarisatie van de mogelijke frauderisico's. Daarbij is ook nagegaan welke beheersmaatregelen aanwezig zijn. De algehele conclusie is dat het risico op fraude als laag kan worden ingeschat. Er zijn geen aanvullende beheersmaatregelen nodig.

Verlofsparen

In 2022 is in overeenstemming met het BBV een voorziening gevormd voor verlofsparen. Op het moment dat het spaarverlof is opgenomen in de cao, is vanuit Eemsdelta eenmalig de gelegenheid geboden om op basis van persoonlijke voorkeur het totale verlofrestant (wettelijk en bovenwettelijk verlof, compensatie- en extra uren etc) op te nemen in het spaarverlof. Deze uren zijn ook opgenomen in de voorziening verlofsparen.

Conclusie

Het college is van mening dat, met alle analyses en getroffen beheersingsmaatregelen, de risico's met betrekking tot een beheerste en integere bedrijfsvoering inzichtelijk zijn en op een adequate wijze de aandacht krijgen.

F. Verbonden partijen

Deze paragraaf geeft inzicht in de bestuurlijke en financiële betrokkenheid van onze gemeente bij externe organisaties waarin we deelnemen. Dit zijn verbonden partijen: organisaties waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft. Denk hierbij aan:

- Gemeenschappelijke Regelingen (GR) op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR),
- Deelnemingen in bedrijven (zoals BV's of NV's),
- Verenigingen en stichtingen.

De richtlijnen uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden hierbij gevolgd.

Nota Verbonden Partijen

Op 29 mei 2024 heeft de gemeenteraad de [Nota Verbonden Partijen](#) vastgesteld. Deze nota biedt een helder en transparant kader voor:

- het deelnemen aan of oprichten van verbonden partijen,
- het sturen op deze partijen.

Bij het maken van keuzes worden niet alleen wettelijke verplichtingen meegewogen, maar ook de voordelen én de risico's (inhoudelijk en financieel). Het doel is dat verbonden partijen hun taken uitvoeren binnen de afgesproken beleids- en financiële kaders. De nota helpt de gemeenteraad om haar rol als kadersteller en toezichthouder goed te vervullen.

De verbonden partijen verschillen in de mate van bestuurlijk en financieel belang en de bijbehorende risico's. Daarom worden ze ingedeeld in drie categorieën van sturing en toezicht:

- Basispakket

- Pluspakket
- Plus/pluspakket

Deze indeling bepaalt hoe intensief de gemeente stuurt en toezicht houdt. Voor de begroting en jaarrekening wordt jaarlijks geïnventariseerd welke partij in welke categorie hoort. Partijen in het plus- of plus/pluspakket gaan in dialoog met de raad tijdens een informatieavond georganiseerd door de griffie.

#	Verbonden partij	Programma	Vorm	Classificatie			
				BGR25	JR24	BGR26	JR25
Gemeenschappelijke regelingen							
1	Veiligheidsregio Groningen	1 Veiligheid	GR				
2	Eems Dollard Regio	3 Economie	GR				
3	Havenschap Groningen Seaports	3 Economie	GR				
4	Beschermde wonen, opvang en inloopvoorziening GGZ Groningen	6 Sociaal domein	GR				
5	Publiek Vervoer Groningen Drenthe	6 Sociaal domein	GR				
6	Volkskredietbank Noord-Oost Groningen	6 Sociaal domein	GR				
7	Omgevingsdienst Groningen	7 Volksgezondheid en milieu	GR				
8	GGD Groningen	7 Volksgezondheid en milieu	GR				
Vennootschappen en coöperaties							
9	Enexis Holding	3 Economie	NV				
10	Waterbedrijf Groningen	3 Economie	NV				
11	Warmtebedrijf Eemsdelta	3 Economie	BV				
12	Zwembad Appingedam-Delfzijl Vastgoed	5 Sport, cultuur en recreatie	BV				
13	Jobber Arbeidsreïntegratie	6 Sociaal domein	BV				
14	Afvalsturing Friesland (OMRIN)	7 Volksgezondheid en milieu	NV				
15	Fryslân Milieu (OMRIN)	7 Volksgezondheid en milieu	NV				
16	Bank voor Nederlandse Gemeenten	10 Overhead	NV				
Verenigingen							
17	Vereniging van Waddenzeegemeentes	0 Bestuur en ondersteuning	Vereniging				
18	Vereniging van Nederlandse Gemeenten	0 Bestuur en ondersteuning	Vereniging				
19	Vereniging Groninger Gemeenten	0 Bestuur en ondersteuning	Vereniging				

Basis-pakket	Plus-pakket	Plus/plus-pakket	Niet van toepassing
--------------	-------------	------------------	---------------------

Ontwikkelingen en bijzonderheden

Zoals hierboven gemeld, wordt van verbonden partijen die het plus- of plus/pluspakket zijn geclassificeerd verwacht om op een informatieavond met de raad in dialoog te gaan. In mei 2025 heeft deze avond voor het eerst plaatsgevonden. In 2026 wordt weer een avond georganiseerd. Verbonden partijen die in het pluspakket vallen, zijn:

- Veiligheidsregio Groningen blijft in classificatie "plus". Onder andere de herhuisvesting aan de Sontweg met de daarbij horende aanvullende financiële bijdrage is hier debet aan.
- De classificatie van Volkskredietbank Noord-Oost Groningen (GR VKB) is gelijk aan het vorige meetmoment: "plus". Voornamelijk doordat de wettelijke taak die de Volkskredietbank Noord-Oost Groningen uitvoert, zal worden uitgebreid. Het is nog niet bekend hoe dit vormgegeven zal worden en wat dit financieel betekent.
- De Omgevingsdienst Groningen is geclassificeerd in "plus" door onder andere de ontwikkelen in de implementatie van het VTH-systeem.

- De classificatie van Warmtebedrijf Eemsdelta blijft net als de vorige keer "plus". De oplevering van het warmtenet in Loppersum heeft vertraging opgelopen. De exploitatiefase door het Warmtebedrijf zou oorspronkelijk plaats vinden in 2024, maar zal naar verwachting nu starten na de winter van 2026. Door de vertraagde oplevering worden later inkomsten gegenereerd en nemen de aanloop- en projectkosten toe. Ook laat de meerjaren exploitatiebegroting 2026-2029 van het Warmtebedrijf een tekort zien over de eerste jaren.

Verder zijn er enkele ontwikkelingen bij specifieke verbonden partijen:

- Jobber Arbeidsreïntegratie werd gebruikt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werkervaring te bieden. Door nieuwe cao-afspraken is de BV overbodig geworden. Het college van B&W heeft op 8 juli 2025 besloten om Jobber Arbeidsreïntegratie per 1 januari 2026 te liquideren.
- Ten opzichte van de Begroting 2026 zijn Publiek Belang Electriciteitsproductie (PBE), CSV Amsterdam niet meer opgenomen als verbonden partij. Beide zijn ontbonden. Jeugdregio Groningen en Nij Begun worden niet meer opgenomen, omdat ze op basis van de BBV geen verbonden partij zijn.

Gemeenschappelijke regelingen

Overzicht Gemeenschappelijke regeling

In de onderstaande tabellen is per gemeenschappelijke regeling aangegeven:

- De naam en vestigingsplaats
- Het financiële belang
- De financiële bijdrage
- Het financieel resultaat
- Begin- en eindstand eigen en vreemd vermogen
- Openbaar of publiek belang
- Bestuurlijk belang
- Risicoclassificatie.

(Bedragen x € 1.000 tenzij anders aangegeven)

Veiligheidsregio Groningen

Veiligheidsregio Groningen	
Vestigingsplaats	Groningen
Financieel belang	6,2%
Financiële bijdrage	€ 3.232
Resultaat boekjaar 2025	€ 584
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 9.775 Werkelijk 31-12-25: € 11.159
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 22.500 Werkelijk 31-12-25: € 21.867
Openbaar belang	De Veiligheidsregio Groningen (VRG) stelt zich ten doel om uitvoering te geven aan de behartiging van de volgende belangen:

Veiligheidsregio Groningen	
	brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing, bevolkingszorg en melding, alarmering en coördinatie ambulancezorg en brandweer.
Bestuurlijk belang	De gemeente Eemsdelta is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur dat gevormd wordt door de burgemeesters van alle Groninger gemeenten.
Risicoclassificatie	Plus

Eems Dollard Regio (EDR)

Openbaar lichaam Eems Dollard Regio (EDR)	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Vestigingsplaats	Bad Nieuweschan
Financieel belang	--
Financiële bijdrage	€ 7,1
Resultaat boekjaar 2024	€ 148 -/-
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 965 Werkelijk 31-12-24: € 817
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 1.497 Werkelijk 31-12-24: € 1.152
Openbaar belang	Bevordering, ondersteuning en coördinatie van de regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar deelnemers op vrijwel alle beleidsgebieden.
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft, net als ieder lid, recht op 2 vertegenwoordigers in het Algemeen Bestuur (de EDR-Raad).
Risicoclassificatie	Basis

Havenschap Groningen Seaports

Havenschap Groningen Seaports	
Vestigingsplaats	Delfzijl
Financieel belang	25%
Financiële bijdrage	€ 100
Resultaat boekjaar 2025	€ 2.5 mln
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 287 mln Werkelijk 31-12-25: € 289 mln
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 230 mln Werkelijk 31-12-25: € 230 mln

Havenschap Groningen Seaports	
Openbaar belang	De GR Havenschap Groningen Seaports is belast met de uitvoering van de publieke taak. Daarmee wordt bedoeld het uitvoeren van publieke taken binnen en in verband met het beheergebied van de GR Havenschap Groningen Seaports, voor zover verband houdende met nautisch beheer, de scheepvaart, de havens en vaarwegen en voor wat betreft de uitvoering van enig publiekrechtelijke taak van de GR Havenschap Groningen Seaports, de provincie Groningen, de gemeente Het Hogeland en/of de gemeente Eemsdelta.
Bestuurlijk belang	Gemeente Eemsdelta is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur.
Risicoclassificatie	Basis

Beschermd wonen, opvang en inloopvoorziening GGZ

Beschermd wonen, opvang en inloopvoorziening GGZ	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Vestigingsplaats	Groningen
Financieel belang	7%
Financieel bijdrage	€ 452
Resultaat boekjaar 2024	€--
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € -- Werkelijk 31-12-24: € --
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € Werkelijk 31-12-24: €
Openbaar/publiek belang	Het doel van de Centrumregeling Beschermd Wonen is de taken en bevoegdheden van de regiogemeenten in het kader van de Wmo 2015 op het gebied van beschermd wonen, de inloop GGZ en de begeleiding maatschappelijke opvang en vrouwenopvang door mandaat en volmacht op te dragen aan de centrumgemeente Groningen.
Bestuurlijk belang	Het betreft een lichte GR, zonder eigen bestuur en zonder een eigen uitvoeringsorganisatie. Regionaal is een bestuurlijk OOGO ingericht voor de verbinding met alle Groninger gemeenten. En er is een regionaal programma BW&O die namens alle Groninger gemeenten de uitvoering en organisatie coördineert.
Risicoclassificatie	Basis

Publiek Vervoer Groningen Drenthe

Publiek Vervoer Groningen/Drenthe	
Vestigingsplaats	Assen
Financieel belang	4,8%
Financiële bijdrage	€ 70
Resultaat Boekjaar 2024	€ 235
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 353 Werkelijk 31-12-25: € 483
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 172 Werkelijk 31-12-25: € 140
Openbaar belang	Publiek Vervoer Groningen Drenthe is een samenwerkingsorganisatie van alle Groningse en Drentse gemeenten en het OV-bureau Groningen Drenthe. Publiek vervoer is de bundeling en integratie van verschillende vervoersvormen. Het doel van Publiek Vervoer Groningen Drenthe is het creëren van een optimaal, duurzaam en toekomstbestendig vervoerssysteem waarin vervoer op langere termijn goed en betaalbaar aangeboden kan blijven aan alle inwoners en bezoekers van Groningen en Drenthe.
Bestuurlijk belang	De gemeente Eemsdelta is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur
Risicoclassificatie	Basis

Volkskredietbank Noord-Oost Groningen

Volkskredietbank Noord Oost Groningen	
Vestigingsplaats	Appingedam
Financieel belang	31,9%
Financiële bijdrage	€1.638
Resultaat boekjaar 2025	€ --
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-25: € -- Werkelijk 31-12-25: € --
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 10.090 Werkelijk 31-12-25: € 5.789
Openbaar belang	De Volkskredietbank biedt namens de gemeenten Eemsdelta, Het Hogeland, Oldambt, Pekela en Veendam schuldhelpverlening aan inwoners die financiële problemen hebben. Het doel van de dienstverlening is om inwoners bij te staan wanneer er geldzorgen zijn en hen mee te helpen financieel zelfredzaam te worden.

Volkskredietbank Noord Oost Groningen	
	Afhankelijk van de situatie biedt de VKB passende dienstverlening.
Bestuurlijk belang	De gemeente Eemsdelta is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur
Risicoclassificatie	Plus

Omgevingsdienst Groningen

Omgevingsdienst Groningen	
Vestigingsplaats	Veendam
Financieel belang	11,2%
Financiële bijdrage	€ 1.817
Resultaat Boekjaar 2025	€ 60
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 685 Werkelijk 31-12-25: € 745
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 3.150 Werkelijk 31-12-25: € 3.473
Openbaar belang	De Omgevingsdienst Groningen is ingesteld om vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavingstaken op het gebied van het omgevingsdomein voor de deelnemers te gaan uitvoeren, waarmee de deelnemers de kwaliteit van de uitvoering van deze taken willen verbeteren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Eemsdelta is vertegenwoordigd in het Algemeen Bestuur
Risico's	Plus

GGD Groningen

GGD Groningen	
Vestigingsplaats	Groningen
Financieel belang	7,5%
Financiële bijdrage	€ 2.514
Resultaat boekjaar 2024	€ 194
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 1.100 Werkelijk 31-12-25: € 181
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-25: € 3.717 Werkelijk 31-12-25: € 4.667
Openbaar belang	De GGD heeft als doel de publieke gezondheid te beschermen en te bevorderen door het uitvoeren van taken op het gebied van infectieziektebestrijding,

GGD Groningen	
	jeugdgezondheidszorg, gezondheidsbevordering en epidemiologisch onderzoek. Daarnaast adviseert de GGD gemeenten over gezondheidsonderwerpen en ondersteunt zij bij crisisbeheersing en preventie. Hiermee draagt de GGD bij aan een gezonde en veilige leefomgeving voor alle inwoners van de provincie Groningen.
Bestuurlijk belang	Een collegelid is voorzitter van het Dagelijks Bestuur en vertegenwoordigt de gemeente in het Algemeen Bestuur, dat gevormd wordt door de portefeuillehouders Gezondheid van de Groninger gemeenten.
Risicoclassificatie	Basis

Vennootschappen en coöperaties

Overzicht Vennootschappen en coöperaties

In de onderstaande tabellen is per vennootschap of coöperatie aangegeven:

- De naam en vestigingsplaats
- Het financiële belang
- De financiële bijdrage
- Het financieel resultaat
- Begin- en eindstand eigen en vreemd vermogen
- Openbaar of publiek belang
- Bestuurlijk belang
- Risicoclassificatie.

(Bedragen x € 1.000 tenzij anders aangegeven)

Enexis Holding

Enexis Holding NV	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Vestigingsplaats	s'-Hertogenbosch
Financieel belang	0.45%
Financieel bijdrage	€ --
Resultaat boekjaar 2024	€ --
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 5.320.000 Werkelijk 31-12-24: € 5.538.000
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 5.140.000 Werkelijk 31-12-24: € 5.949.000
Openbaar belang	Enexis beheert het energienetwerk voor elektriciteit en aardgas in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland. De netbeheerderstaak is een

Enexis Holding NV	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
	publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA). De AVA is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis.
Risicoclassificatie	Basis

Waterbedrijf Groningen

Waterbedrijf Groningen N.V.	Jaarverslag 2025 is ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar
Vestigingsplaats	Groningen
Financieel belang	8,9%
Financiële bijdrage	€ --
Resultaat boekjaar 2024	€ 1.300
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € -- Werkelijk 31-12-24: € --
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € -- Werkelijk 31-12-24: € --
Openbaar/publiek belang	Waterbedrijf Groningen NV is de beheerder van het drinkwater en water voor andere doeleinden binnen het verzorgingsgebied.
Bestuurlijk belang	De gemeente Eemsdelta is lid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).
Risicoclassificatie	Basis

Warmtebedrijf Eemsdelta

Warmtebedrijf Eemsdelta BV	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Vestigingsplaats	Appingedam
Financieel belang	100%
Financiële bijdrage	€ --
Resultaat boekjaar 2024	€ --
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € -- Werkelijk 31-12-24: € --
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € -- Werkelijk 31-12-24: € --
Openbaar belang	Een warmtenet is een voorziening waarbij vanuit een centrale plek in een wijk water

Warmtebedrijf Eemsdelta BV	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
	wordt verwarmd en van daaruit via een ondergronds geïsoleerd buizenstelsel wordt getransporteerd naar aangesloten huizen en gebouwen.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).
Risicoclassificatie	Plus

Zwembad Appingedam-Delfzijl Vastgoed

Zwembad Appingedam- Delfzijl Vastgoed BV	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Vestigingsplaats	Appingedam
Financieel belang	100%
Financieel bijdrage	€ --
Resultaat boekjaar 2024	€ --
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € -- Werkelijk 31-12-24: € --
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € -- Werkelijk 31-12-24: € --
Openbaar/publiek belang	Het openbaar belang is het in stand houden van de zwemvoorziening. De B.V. exploiteert het zwembadgebouw en verhuurt deze aan de exploitant.
Bestuurlijk belang	De gemeente Eemsdelta is 100% aandeelhouder.
Risicoclassificatie	Basis

Afvalsturing Friesland (Omrin)

Afvalsturing Friesland NV (Omrin)	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Financieel belang	2,8 %
Financieel bijdrage	€ --
Resultaat boekjaar 2024	€ 7.130
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 78.528 Werkelijk 31-12-24: € 83.562
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 36.732 Werkelijk 31-12-24: € 127.471
Openbaar belang	Afvalsturing Friesland NV verwerkt huishoudelijk afval van alle Friese gemeenten en gemeenten in Noord Groningen.

Afvalsturing Friesland NV (Omrin)	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Bestuurlijk belang	De gemeente Eemsdelta is lid van de Algemene Vergadering voor Aandeelhouders
Risicoclassificatie	Basis

Fryslân Miljeu (OMRIN)

NV Fryslân Miljeu	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Vestigingsplaats	Leeuwarden
Financieel belang	1,6%
Financiële bijdrage	€ --
Resultaat boekjaar 2024	€ 1.621
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 11.572 Werkelijk 31-12-24: € 13.030
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 26.299 Werkelijk 31-12-24: € 30.506
Openbaar belang	NV Fryslân Miljeu zamelt huishoudelijk afval in van alle Friese gemeenten en gemeenten in Noord Groningen.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).
Risicoclassificatie	Basis

Bank voor Nederlandse Gemeenten

Bank voor Nederlandse Gemeenten NV	Jaarverslag 2025 is ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar
Vestigingsplaats	Den Haag
Financieel belang	0,16%
Financiële Bijdrage	€ --
Resultaat boekjaar 2024	€ 294 miljoen
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 4.721 miljoen Werkelijk 31-12-24: € 4.721 miljoen
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € 110.819 miljoen Werkelijk 31-12-24: € 110.834 miljoen
Openbaar belang	BNG Bank is de Bankier ten dienste van overheden. Daarnaast is de BNG Bank er voor het publieke domein en het publieke belang. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact.
Bestuurlijk belang	De gemeente Eemsdelta is lid van de aandeelhoudersvergadering

Bank voor Nederlandse Gemeenten NV	Jaarverslag 2025 is ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar
Risicoclassificatie	Basis

Verenigingen

Overzicht Verenigingen

In de onderstaande tabellen is per vereniging aangegeven:

- De naam en vestigingsplaats
- Het financiële belang
- De financiële bijdrage
- Het financieel resultaat
- Begin- en eindstand eigen en vreemd vermogen
- Openbaar of publiek belang
- Bestuurlijk belang
- Risicoclassificatie

(Bedragen x € 1.000 tenzij anders aangegeven)

Vereniging van Waddenzeegemeenten

Vereniging van Waddenzeegemeenten	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Vestigingsplaats	Harlingen
Financieel belang	--
Financieel bijdrage	€ --
Resultaat boekjaar 2024	€ --
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: € -- Werkelijk 31-12-24: € --
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: € -- Werkelijk 31-12-24: € --
Openbaar/publiek belang	Vereniging van Waddenzeegemeenten heeft als doel het voeren van een gezamenlijk gemeentelijk Waddenzeebeleid. Verder adviseert het gemeenten over regelgeving, bestuur en beheer Waddenzeegebied.
Bestuurlijk belang	Lid van vereniging en deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur.
Risicoclassificatie	Basis

Vereniging voor Groninger Gemeenten

Vereniging van Groninger Gemeenten	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Vestigingsplaats	Ten Boer
Financieel belang	--
Financiële bijdrage	€ --
Resultaat Boekjaar 2024	€ --
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: -- Werkelijk 31-12-24: --
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: -- Werkelijk 31-12-24: --
Openbaar/publiek belang	De vereniging behartigt de belangen van 12 Groninger gemeenten. Concreet doet het VGG Bureau dit door te coördineren dat belangen bij elkaar komen, de kennis wordt gedeeld en de projecten worden begeleid. Daarvoor organiseert het VGG Bureau bijeenkomsten, zorgt voor agendering en vastlegging van de afspraken en het onderhouden van het bestuurlijk-ambtelijk netwerk in en buiten de provincie.
Bestuurlijk belang	Een collegelid vertegenwoordigt de gemeente in het bestuur en in de Algemene Ledenvergadering.
Risicoclassificatie	Basis

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Vereniging van Nederlandse Gemeenten	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Programma	0.Bestuur en ondersteuning
Financieel Belang/ Bijdrage	-
Resultaat Boekjaar 2024	-26
Eigen vermogen	Werkelijk 01-01-24: 56 Werkelijk 31-12-24: 60
Vreemd vermogen	Werkelijk 01-01-24: 60 Werkelijk 31-12-24: 134
Openbaar/publiek belang	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten zijn alle gemeenten samen, ondersteund door de VNG-organisatie. De VNG heeft als doel om de lokale overheid te versterken en de lokale democratie te vitaliseren. De gemeenten werken, via de VNG, met elkaar aan maatschappelijke opgaven.
Bestuurlijk belang	Elke gemeente heeft stemrecht.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten	Jaarverslag 2025 ten tijde van schrijven nog niet beschikbaar.
Risico's	Geen risico's.

G. Grondbeleid

De paragraaf grondbeleid bevat informatie over financiële ontwikkelingen van het afgelopen jaar, gaat in op de risico's die zich bij bouwgrond voordoen en besteedt aandacht aan de strategische visie van het grondbeleid.

Visie

Door middel van grondbeleid geeft de gemeente sturing aan het gebruik van grond. Het grondbeleid levert een bijdrage aan de doelstellingen van verschillende beleidsvelden, zoals wonen, economie, groen en verkeer.

De grondprijzenbrief 2025 is eind 2024 door het college vastgesteld. De grondprijzenbrief wordt jaarlijks geactualiseerd.

Jaarlijks wordt de raad via de herziening grondexploitaties gevraagd om de geactualiseerde budgetten voor de lopende grondexploitaties vast te stellen. Deze herziening maakt deel uit van de jaarverslaggevingsprocedure.

Voor de grondexploitaties streven we maatwerk en flexibiliteit na voor een brede doelgroep van particulieren, projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties. Specifieke gevallen onderbouwen we met een sluitende berekening, die economisch moet passen binnen de vastgestelde grondexploitaties. Ditzelfde geldt voor eventuele nieuwe ontwikkelingen en aankopen. De grondexploitaties en woningbouwontwikkelingen hebben een nadrukkelijke rol in de herhuisvestingopgave in relatie met de noodzakelijke ontwikkelopgave.

Hoe ging het in 2025

Binnen de grondexploitaties hebben we in 2025 de nadruk gelegd op een integrale planvorming en uitvoering. We hebben veel aandacht besteed aan het afstemmen van werk en plannen. De meeste dynamiek was in het stedelijk gebied. De gemeente Eemsdelta heeft begin 2025 drieëntwintig grondexploitaties lopen waar zij voor eigen rekening en risico haar gronden ontwikkelt. In de loop van 2025 kwamen hier nog de grondexploitatie Fiepke Coolmanlocatie in Spijk bij. De in totaal 24

locaties hebben betrekking op woningbouw, waarvan zeventien locaties worden ontwikkeld in het kader van de sloop-nieuwbouw wegens de aardbevingen.

Ontwikkelingen

Naar verwachting wordt de raad in 2026 gevraagd nieuwe grondexploitaties te openen voor de ontwikkeling van gemeentelijke gronden voor nieuwe woningbouwprojecten. Naast de omgevingsplannen zal de financiële vertaling daarvan, zijnde een grondexploitatie, aan de raad worden aangeboden.

Beleidsuitgangspunten

De volgende parameters worden gehanteerd voor de herziening van de grondexploitaties:

Prijspeil	1-1-2026
Looptijd tot	Divers
Rente 2025-2026	0,00%
Rente 2027 en verder	2,25%
Kostenindex 2026	4,50%
Kostenindex 2027-2028	4,00%
Kostenindex 2029 en verder	2,00%
Opbrengstindex 2026-2028	0,00%
Opbrengstindex 2029 en verder	2,00%
Disconteringsvoet	2,00%

Bij het verwerken van gerealiseerde, dan wel nog te realiseren winsten en verliezen ten aanzien van grondexploitaties, hanteren we binnen het grondbeleid in Eemsdelta de volgende methodiek:

Verliesneming

Zodra duidelijk wordt dat een grondexploitatie verliesgevend wordt afgesloten, wordt het verlies verwerkt in het resultaat. Dit vindt plaats door een verliesvoorziening te treffen. Bij een verliesgevende grondexploitatie wordt deze voorziening per project en voor het gehele bedrag ineens ten laste van het resultaat gebracht.

Winstneming

Winstneming vindt plaats bij het afsluiten van een grondexploitatie en/of tijdens de looptijd. De bepaling van de winstneming volgt de BBV-richtlijnen. Binnen de gemeente Eemsdelta wordt deze winstneming ten gunste van het resultaat gebracht.

Actuele prognose resultaten grondexploitatie

Onderstaande tabel geeft een weergave van de nog te verwachten kosten en opbrengsten per exploitatie (bedragen in €):

NR	Grondexploitaties	Boekwaarde per 1-1-2025	Gerealiseerd 2025	Boekwaarde per 31-12-2025	Geraamde nog te realiseren kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
302	Groot Bronswijk	€ 596.934	€ 483.099	€ 1.080.033	€ 208.391	€ -	€ (1.288.424)	€ (1.272.455)
305	Over de Wijmers	€ 1.035.699	€ 32	€ 1.035.732	€ 107.270	€ 240.000	€ (903.002)	€ (886.276)
312	Zorg Delfzijl Noord	€ (1.604.901)	€ 76.476	€ (1.528.425)	€ 3.742.317	€ 2.320.380	€ 106.488	€ 102.353
313	Fiepko Coolmanlocatie - Spijk	€ -	€ 3.615	€ 3.615	€ 99.559	€ 138.000	€ 34.826	€ 24.979
303	De Campus Appingedam	€ (2.475.189)	€ 470.113	€ (2.005.076)	€ 7.432.843	€ 5.151.000	€ (276.767)	€ (250.676)
304	De Eendracht Appingedam	€ 4.173.344	€ 1.828.124	€ 6.001.468	€ 7.169.234	€ 9.931.924	€ (3.238.778)	€ (2.558.383)
504	Perspectieflocatie - Vestingbuurt	€ 773.564	€ 45.623	€ 819.187	€ 82.837	€ 107.519	€ (794.505)	€ (778.927)
506	Perspectieflocatie - Landenbuurt fase 1	€ 370.495	€ 261.089	€ 631.584	€ 528.521	€ 139.700	€ (1.020.405)	€ (1.000.397)
507	Perspectieflocatie - Schrijversbuurt fase 3B	€ 77.010	€ 58.572	€ 135.582	€ 50.032	€ -	€ (185.614)	€ (181.975)
509	Perspectieflocatie - LTS-Locatie Delfijl	€ 544.319	€ 33.537	€ 577.856	€ 56.224	€ -	€ (634.080)	€ (621.647)
511	Perspectieflocatie - Vikinglocatie	€ 189.394	€ 157.350	€ 346.744	€ 991.665	€ 168.000	€ (1.170.409)	€ (1.124.961)
512	Perspectieflocatie - Jan Ligthartlocatie	€ 906.896	€ 212.279	€ 1.119.175	€ 419.420	€ 535.500	€ (1.003.094)	€ (983.426)
513	Perspectieflocatie - Landenbuurt fase 2	€ 160.611	€ 151.122	€ 311.733	€ 277.637	€ 45.205	€ (544.165)	€ (533.494)
514	Perspectieflocatie - Zigt/Zaaiierlocatie	€ 179.847	€ (201.926)	€ (22.079)	€ 212.128	€ -	€ (190.049)	€ (186.322)
515	Perspectieflocatie - Eelwerd	€ (610.613)	€ -	€ (610.613)	€ 2.296.268	€ 1.073.049	€ (612.607)	€ (577.273)
516	Perspectieflocatie - Park Delfzicht	€ 2.651.166	€ (1.233.372)	€ 1.417.794	€ 5.852.999	€ 19.470	€ (7.251.323)	€ (6.969.746)
517	Perspectieflocatie - Kroonstad	€ -	€ 1.138.122	€ 1.138.122	€ 3.567.412	€ 4.869.909	€ 164.375	€ 151.857
	Totalen	€ 6.968.578	3.483.855	10.452.432	33.094.756	24.739.656	- 18.807.532	- 17.646.768

Onderbouwing van geraamde winstneming

In de komende jaren leiden de lopende grondexploitaties voor een deel tot een winst. Die winst kunnen we in de jaarrekening 2025 nog niet nemen. Dat heeft te maken met de nog te verwachten kosten (in die grondexploitaties).

Sluitende grondexploitaties

Bij de exploitaties in het kader van sloop-nieuwbouw wegens de aardbevingen is door de bijdragen vanuit de inpassingskosten sprake van sluitende grondexploitaties.

Verliesgevende grondexploitaties

NR	(bedragen in €)	Verwacht resultaat	Verwacht resultaat	Verschil in	Verliesvoorziening	Verliesvoorziening	Verschil in
	Grondexploitaties	1-1-2025	1-1-2026	verwacht resultaat	2025	2026	verliesvoorziening
302	Groot Bronswijk Wagenborgen	€ (1.192.217)	€ (1.272.455)	€ (80.238)	€ (1.192.217)	€ (1.272.455)	€ (80.238)
305	Over de Wijmers Loppersum	€ (954.872)	€ (886.276)	€ 68.596	€ (954.872)	€ (886.276)	€ 68.596
303	De Campus fase 2 Appingedam	€ 96.752	€ (250.676)	€ (347.428)	€ -	€ (250.676)	€ (250.676)
304	De Eendracht Appingedam	€ (2.714.882)	€ (2.558.383)	€ 156.499	€ (2.714.882)	€ (2.558.383)	€ 156.499
	Totalen	€ (4.765.219)	€ (4.967.790)	€ (202.571)	€ (4.861.971)	€ (4.967.790)	€ (105.819)

Risico

In de grondexploitaties houden we rekening met project overstijgende en project specifieke risico's. Voor nieuwe projecten is vooraf aankondigen van de voorgenomen grondverkoop de beste manier om juridische claims te vermijden. Risico's van plotselinge externe oorzaken zijn niet verwerkt in de grondexploitaties. Verder zijn de risico's verwerkt in de algemene risicoparagraaf.

H. Aardbevingen de Baas

De gaswinning heeft Nederland grote welvaart gebracht. Er is echter ook een keerzijde. De winning leidt, door compactie in de ondergrond, tot aardbevingen in de provincie Groningen.

De aardbevingen hebben afgelopen jaren grote nadelige gevolgen gebracht in de regio. Vaak zijn die gevolgen zelfs ontwrichtend voor individuele inwoners en of groepen in de samenleving. Gebouwen kunnen beschadigd worden en vaak wordt geconstateerd dat gebouwen constructief moeten worden versterkt. Dit omdat ze niet voldoen aan de veiligheidsnorm. Inwoners voelen zich hierdoor soms onveilig. Daarnaast voelen ze zich soms niet geholpen door de organisaties die hen zouden moeten helpen om te komen tot een oplossing. Dit alles heeft een grote impact op het leven van deze inwoners. Het gaat om hun huizen, hun leefomgeving en soms zelfs hun gezondheid. Het vertrouwen in de overheid staat hierdoor onder druk. De gemeente Eemsdelta ligt in de kern van het aardbevingsgebied. Daardoor raken de gevolgen van de aardbevingen nagenoeg alle inwoners van onze gemeente. De inzet van onze gemeente is fors. Met name in de versterkingsopgave. Deze vordert gestaag en gaat met vallen en opstaan. Inmiddels is ongeveer de helft van de opgave afgerond. We blijven ons inzetten voor verbeteringen in brede zin.

Parlementaire enquête en kamerreactie

Op 24 februari 2023 heeft de parlementaire enquêtecommissie Aardgaswinning Groningen (PEAG) haar rapport Groningers boven Gas gepresenteerd. Daarin werd de conclusie getrokken dat de belangen van Groningers structureel zijn genegeerd. Het belang van de aardgasbaten lange tijd werden geprevalenceerd boven de veiligheid van de Groningers.

De kabinetsreactie op dit rapport is op 25 april 2023 april gepresenteerd middels de Kamerbrief 'Nij begun: op weg naar erkenning, herstel en perspectief'. In deze brief staan 50 maatregelen aangekondigd en de financiering daarvan. De maatregelen zijn onder te verdelen in een aantal categorieën schade & versterken (de herstelagenda), verduurzaming (de isolatieagenda), economische agenda (inclusief NCG), sociale agenda en bouwen aan de overheid. De uitwerking van deze agenda's is in volle gang. De uitvoering vraagt een generatielange inzet én goede samenwerking van Rijk en Regio welke wordt vastgelegd in de wijzigingswet Wet Groningen. Jaarlijks wordt een Staat van Groningen uitgebracht met daarin een monitor of de gestelde doelen worden gehaald.

De Groningenwet en uitvoeringsagenda's

In 2025 is hard (verder) gewerkt aan de uitwerking van Nij Begun. Op de Groningenwet, waarin de maatregelen van Nij Begun moeten landen inclusief de monitoring van de Staat van Groningen is inmiddels geadviseerd door de Raad van State, waardoor deze ter behandeling kan worden aangeboden aan de Tweede Kamer. In de wet is onder meer opgenomen dat de minister de zorg draagt voor het bevorderen van de ontwikkeling van de brede welvaart in de gemeenten in de provincie Groningen en de drie noordelijke Drentse gemeenten en de zorg voor het bevorderen van de verduurzaming richting het aardgasvrij gereed maken van woningen.

De (tijdelijke) governance werkt en langs 4 sporen vindt daarin de nadere uitwerking en uitvoering van de Economische Agenda, de Sociale Agenda, de Isolatieagenda en de Agenda Herstel van Groningen plaats. Al deze agenda's zullen grote impact hebben op de gemeente Eemsdelta. In 2025 is onderzocht op welke wijze een definitieve governance ingericht moet worden. Daarom zal het komende jaar duidelijk worden wat dit precies voor consequenties heeft voor de gemeente Eemsdelta.

Voor de Sociale en Economische agenda zijn (onafhankelijke) kwartiermakers verder gegaan met vele partijen om tot gezamenlijke generatielange agenda te komen. Deze agenda's zijn in 2025 vastgesteld. Welke resultaten hier zijn behaald, is opgenomen in onder het kopje Mens & Maatschappij ([sociale agenda](#)) en Fysieke Leefomgeving en Economie ([economische agenda](#)).

Voor wat betreft de isolatieagenda is in 2025 een (rijks) subsidieregeling gefaseerd in werking getreden. Onder het kopje Fysieke Leefomgeving en Economie wordt hier nader op ingegaan.

In tegenstelling tot de andere agenda's gaat het in de herstelagenda om het verbeteren van een programma dat al jaren loopt inzake schadeherstel en de versterkingsoperatie. Eén van de onderwerpen in de uitwerking is de overheidsaanpak zoals geadviseerd door de Commissie Van Geel evenals een aanpak voor verschillen waar dezelfde commissie over heeft geadviseerd. In 2025 heeft dit geleid tot het vaststellen van een agenda voor herstel wat zich richt op het verbeteren van de samenwerking van betrokken instanties.

In de kabinetsreactie Nij Begun is ook aandacht voor de leefbaarheid van wijken en dorpen. Aan de gemeente Eemsdelta wordt 92 miljoen beschikbaar gesteld om de leefbaarheid en sociale cohesie, die zwaar te lijden hebben onder de (terugkerende) schades en versterkingsoperatie, te verbeteren en te herstellen. De gemeente heeft een visie opgesteld op welke wijze zij hier invulling aan willen geven.

De raad heeft in 2024 besloten dat van het totale bedrag 50% beschikbaar is voor dorpen en wijken, 40% voor gebiedsoverstijgende plannen en 10% voor organisatiekosten en ondersteuning van dorpen en wijken. In 2025 stond de uitvoering van het programma vooral in het teken van voorbereiding en het inrichten van de benodigde randvoorwaarden. In dat kader zijn vastgesteld:

- Uitvoeringsplan dorps- en wijkvisies Eemsdelta, waaronder het optuigen van een programmabureau dorps- en wijkvisies en een verdeelsleutel voor de middelen per dorp/wijk;
- Inkoop procesbegeleiding dorps- en wijkvisies Maatregel 14 Nij Begun;
- Subsidieregeling dorps- en wijkvisies (50%)
- Beleidsregel en subsidieregeling gebiedsoverstijgende plannen (40%)

Dorpen en wijken kunnen nu een procesbegeleider selecteren en gezamenlijk werken aan een visie. Een ruime meerderheid van de dorpen en wijken is gestart met de voorbereiding of is al begonnen met het visietraject. Op basis van de visies kan vervolgens een beroep worden gedaan op het beschikbare 'trekkingsrecht' per dorp/wijk door subsidie aan te vragen. De eerste subsidieaanvraag is inmiddels ontvangen.

Daarnaast kunnen gemeentelijke en maatschappelijke initiatieven een aanvraag indienen voor een bijdrage uit de middelen voor gebiedsoverstijgende plannen. Ook hiervoor zijn de eerste aanvragen ontvangen.

De middelen vanuit Maatregel 14 zijn beschikbaar tot en met 2032. Uiterlijk 31 december 2032 moeten alle werkzaamheden zijn uitgevoerd. Gezien het opstartkarakter van 2025 lag de nadruk op voorbereiding en het aangaan van verplichtingen; de daadwerkelijke besteding zal in de periode 2026–2032 toenemen.

De opgave van Eemsdelta

Hoewel de gaswinning inmiddels is gestopt en de verwachting op zware bevingen inmiddels afneemt, blijft het onverminderd noodzakelijk dat schade wordt hersteld en dat gebouwen veilig zijn. In november 2025 leverde de beving bij Zeerijp daar nogmaals het bewijs voor. De aardbevingsgemeenten uit de regio, de provincie en het Rijk werken daarom nog steeds samen in de verschillende aanpakken. Om mensen en het gebied perspectief te bieden, is in 2020 het Nationaal Programma Groningen gestart en loopt nog een paar jaar door. Het programma moet eraan bijdragen dat Groningen beter wordt achtergelaten dan voor de (zware) bevingen het geval was. Dit betekent veel meer dan alleen maar het herstellen en het versterken van gebouwen.

Los van de maatregelen uit Nij Begun, wordt van de gemeente Eemsdelta de komende jaren nog steeds een forse inspanning gevraagd inzake schadeherstel en versterken. Een inspanning die ook gepaard gaat met kansen voor mensen die in Eemsdelta wonen, werken en recreëren. Maar ook met grote verschillen onderling.

Naast het feit dat de aanpak van de gevolgen op zichzelf al complexe materie is, is ook de organisatie rondom de afhandeling van schade, versterken en het bieden van perspectief een veelkoppig monster. We moeten daarom erkennen dat onze ambities en doelstellingen tot stand moeten komen in een complex en weerbarstig systeem. Om dit zo goed mogelijk het hoofd te bieden, is binnen de gemeente een apart programma ingericht onder de noemer 'Aardbevingen de Baas'. De uitvoering van delen van het programma vindt plaats binnen de verschillende clusters van de gemeentelijke organisatie. De consequenties van de nog vast te stellen economische, sociale en isolatieagenda worden door de lijn-organisatie uitgevoerd. De (programma)regie over alle onderdelen heen ligt bij het programmateam Aardbevingen de Baas.

Het programma Aardbevingen de Baas kent 3 verschillende sporen.

Spoor 1 Schadeafhandeling

Onze inwoners hebben recht op vergoeden van de schade. Zowel materieel als immaterieel. De gemeente Eemsdelta blijft aandringen op het verbeteren en correct uitvoeren van rechtvaardige schaderegelingen, zoals het vergoeden van de fysieke schade, waardevermindering en immateriële schade. In complexe situaties dragen we actief bij aan het bereiken van een oplossing.

Spoor 2 Versterken

Ongeveer 16.000 adressen binnen de gemeente Eemsdelta zijn onderdeel van de versterkingsopgave. Daarmee valt circa 60% van de totale (regio brede) opgave in onze gemeente. Jaarlijks vindt een herijking plaats van het plan van aanpak, waarin de prioritering is bepaald van de 16.000 panden waar door opname en beoordeling moet worden vastgesteld of aan de geldende veiligheidsnorm wordt voldaan. Als niet aan de veiligheidsnorm wordt voldaan, moet worden vastgesteld hoe het vervolgtraject eruit ziet (versterken, sloop- nieuwbouw).

Voor versterkingsprojecten geldt dat ze waar mogelijk worden gecombineerd met stads- en dorpsvernieuwing, zodat ook andere beleidsdoelstellingen worden gehaald. Hierbij valt te denken aan een transitie van de woningvoorraad, maar ook sociale programma's die werkgelegenheid of het volgen van onderwijs bevorderen. Dat geldt niet alleen voor woningen, maar ook voor winkelcentra, onderwijs- en zorggebouwen. Voor zowel onderwijs als zorg is een apart programma ingericht. Op deze manier is de versterkingsnoodzaak maximaal gekoppeld aan de transitiebehoefte in deze sectoren. Een gebiedsgerichte aanpak is daarbij van belang. Zo wordt van de nood een deugd gemaakt en is Eemsdelta klaar voor de toekomst. Ongeveer 4.500 adressen zullen in totaal worden gesloopt en nieuw gebouwd. De grootste nieuwbouwopgave ligt inmiddels achter ons. Maar in

aantal moet ongeveer 50% van alle gebouwen waar maatregelen getroffen moeten worden nog worden uitgevoerd. Uit de voortgang van de dorpenaanpak leren we dat de gemiddelde doorlooptijd korter is per woning dan bij nieuwbouw, maar dat het nog steeds complex is wat zorgvuldigheid vraagt.

De gemeente bleef ook in 2025 aandacht vragen voor maatschappelijk onaanvaardbare verschillen, kwaliteit van beoordelingen en beoordelingssystemen, gebouwen buiten de werkvoorraad van NCG en onderzoeken van groundbewegingen op wierden.

Spoor 3 Perspectief

Het Nationaal Programma Groningen (NPG) biedt aanknopingspunten voor het creëren van toekomstperspectief voor inwoners en voor het versterken van de leefbaarheid, de sociaaleconomische positie, welvaart en welzijn van inwoners in het aardbevingsgebied. Voor de uitvoering van alle plannen en projecten in de regio heeft het rijk een startkapitaal van € 1,15 miljard beschikbaar gesteld voor het gehele aardbevingsgebied. We willen met het lokale programma NPG Eemsdelta een verantwoorde besteding van de NPG middelen borgen. Voor toekomstige toekenning van bijdragen zullen projectaanvragen worden getoetst aan dit lokale programma.

De problematiek rond de aardbevingen creëert ook kansen daar waar het gaat om meer mensen aan het werk te krijgen (in de bouw, verhuizingen, sociaal maatschappelijk) en om onze oude woningvoorraad te transformeren naar prachtige woonwijken. We maken ons er sterk voor deze kansen te verzilveren.

Besluitvorming door de gemeenteraad voor activiteiten binnen of gerelateerd aan het programma Aardbevingen de Baas vinden plaats op verschillende onderdelen.

Jaarlijks wordt het Plan van Aanpak Versterken geactualiseerd. In dit plan wordt onder meer de prioritering voor uitvoeringsplannen en voor opnames en beoordelingen vastgelegd. Voor het Nationaal Programma is de gemeenteraad bevoegd om een programmakader vast te stellen.

Om uitvoering te kunnen geven aan de versterkings- en perspectiefprojecten zijn middelen nodig waarvoor (voorbereidings)kredieten of subsidiebedragen beschikbaar moeten worden gesteld. Ook zijn er projecten waarvoor ruimtelijke procedures doorlopen moeten worden. Wanneer dit aan de orde is, wordt de gemeenteraad gevraagd om tot besluitvorming over te gaan.

I. Eemsdelta in Balans

Bij de vaststelling van de Begroting 2021 is een (eerste) pakket aan bezuinigingen vastgesteld onder de noemer Eemsdelta in Balans. De raad heeft in juli 2024 ingestemd met een tweede pakket aan bezuinigingen onder de noemer Eemsdelta in Balans 2.0. In deze paragraaf wordt de voortgang van deze bezuinigingen toegelicht.

Onderstaand de oorspronkelijke bedragen per jaar aan bezuinigingen.

Eemsdelta in Balans 2.0 (x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Classificatie 1	2.571	3.406	4.129	5.172
Classificatie 2	185	592	622	622
Classificatie 3	850	1.350	2.050	2.550
Classificatie 4	500	750	1.100	1.100
Classificatie 5	500	2.000	3.000	3.000
Totaal Eemsdelta in Balans ronde 2	4.606	8.098	10.901	13.444

De besparingsmaatregelen zijn door financiën en control geclassificeerd in risico niveau 1-5. Waarbij niveau 1 een maatregel aangeeft, die zonder veel moeite zeer waarschijnlijk een besparing oplevert en niveau 5 uitgaat van een grotere complexiteit, waarvoor een plan van aanpak is uitgewerkt.

Algemeen

Eemsdelta in Balans 2.0

In 2025 zijn ruim € 4,4 miljoen aan besparingen van Eemsdelta in Balans 2.0 gerealiseerd. Het besparingsdoel voor 2025 is € 4,6 miljoen. Een verschil van € 0,2 miljoen.

De besparingen op Jeugd (€ 0,5 miljoen) zijn niet gerealiseerd. Jeugdhulp is een open-einde regeling waardoor besparingen niet altijd realiseerbaar zijn. Verder is van een aantal andere besparingsmaatregelen de realisatie hoger dan het doel (ongeveer € 0,3 miljoen).

Jaarrekening

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Deze uiteenzetting van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling is bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de in de jaarrekening gepresenteerde financiële gegevens.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad de uitgangspunten voor het financiële beleid, de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarden. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting per balansonderdeel, worden hieronder verder toegelicht. De in de jaarrekening genoemde bedragen zijn opgenomen in euro's, tenzij anders is vermeld.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Voor de eigen bijdragen die het CAK in- en aan gemeenten afdraagt, geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2017 van de commissie BBV dat gemeenten op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat wil zeggen dat de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen krijgen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personeelslasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; voor componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

De exploitanten van het gaswinningsgebied zijn wettelijk verplicht de schade en de kosten van het voorkomen van schade als gevolg van gaswinning te vergoeden (artikel 6:177 lid 1 en lid 4 BW, artikel 6:174 lid 3 BW en/of 6:162 BW in combinatie met artikel 6:96 lid 1 en lid 2 onder a en b BW). De gemeente gaat ervan uit dat alle kosten betreffende aardbevingen door de exploitanten worden vergoed en dwingt dit desnoods via gerechtelijke stappen af.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. Eventuele van derden verkregen specifieke investeringsbijdragen worden in mindering gebracht op het geactiveerde bedrag (artikel 62 lid 2 BBV). Hierbij wordt de verkregen bijdrage als bate verantwoord.

Kosten die zijn verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden afgeschreven gedurende de restant looptijd van de betrokken geldlening.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in ten hoogste 5 jaren afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden

Bijdragen aan activa van derden worden conform de nota waardering en afschrijving vaste activa verantwoord. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Eemsdelta IVA	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	Ten hoogste 5
Sluiten geldleningen, agio/disagio	Ten laste van exploitatie

Materiële vaste activa

Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak die

aan de vervaardiging van het actief worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze kosten worden geactiveerd.

Investerings met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren:

Eemsdelta MVA	Afschrijvingstermijn (in jaren)
Gronden en terreinen	Niet van toepassing
Woonruimten	obv leeftijd gebouw
Gebouwen	25 - 50
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	15 - 50
Vervoersmiddelen	7 - 10
Machines, apparaten, installaties	5 - 25
Overige materiële vaste activa	4 - 40

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Infrastructuurle werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken activeren we en schrijven we over het algemeen in twintig jaar af. De ondergrond van deze werken beschouwen we daarbij als integraal onderdeel van het werk en we schrijven die dus ook af. Investerings met een maatschappelijk nut worden, evenals investeringen met een economisch nut, geactiveerd en over de verwachte toekomstige gebruiksduur afgeschreven.

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de verwachte aflossingswaarde. Het verschil met de destijds betaalde verkrijgingsprijs is als transitorische (rente)post in de balans opgenomen. Dit verschil wordt in het resultaat opgenomen in de (gemiddeld) resterende looptijd tot aflossing/uitloting.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Vorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen zijn opgenomen tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, wordt afgewaardeerd naar deze lagere marktwaarde.

Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsook de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerkosten.

Voor winstneming geldt de 'percentage of completion methode'. Dit betekent dat voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Gereed product en handelsgoederen

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich vooral voor indien voorraden incourant

worden. De kostprijs bestaan uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting in voorkomend geval het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De egalisatievoorziening rioolheffing is gevormd uit overschotten op het product rioolheffing. De reserve zal op termijn weer ten goede komen aan de burgers voor tariefmatiging of voor overschrijdingen binnen het product rioolheffing.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer.

Verplichting voortvloeiend uit leasing

De waardering van de verplichting uit hoofde van de financial leasing van de vervoersmiddelen vindt plaats tegen de contante waarde van de contractueel verschuldigde leasetermijnen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Gewaarborgde geldleningen en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet.;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 26 november 2025 door de raad is vastgesteld.
 - Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten en onduidelijkheden boven de rapportagegrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 6,9 miljoen) gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 195.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Balans per 31 december

Balans per 31-12-2025

Jaarrekening 2025

ACTIVA	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	958.084	893.166
- Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	951.622	885.421
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	6.462	7.745
Materiële vaste activa	213.882.745	205.375.220
- Investerings met een economisch nut	93.833.981	91.739.116
- Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	52.227.829	52.420.292
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	67.820.936	61.215.812
- In erfpacht uitgegeven gronden	-	-
Financiële vaste activa	9.575.714	8.842.820
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	3.652.458	3.652.458
- gemeenschappelijke regelingen	-	-
- overige verbonden partijen	2.000	4.250
- Leningen aan:		
- openbare lichamen	-	-
- woningbouwcorporaties	-	-
- deelnemingen	-	-
- overige verbonden partijen	-	-
- Overige langlopende leningen	-	-
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	5.921.256	5.186.112
Totaal vaste activa	224.416.544	215.111.206
Vlottende activa		
Voorraden	10.395.770	8.404.950
- Grond- en hulpstoffen	56.573	55.587
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	5.986.982	3.776.121
- Gereed product en handelsgoederen	4.352.215	4.573.242
- Vooruitbetalingen	-	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	186.719.040	168.877.242
- Vorderingen op openbare lichamen	36.049.953	34.882.048
- Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-	-
- Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
- Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	142.020.613	126.697.692
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	5.131.597	2.086.319
- Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
- Overige vorderingen	3.516.877	5.211.183
- Overige uitzettingen	-	-
Liquide middelen	333.753	421.312
- Kassaldi	7.903	7.930
- Banksaldi	325.850	413.382
Overlopende activa	31.177.592	37.813.084
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:		
- Europese overheidslichamen	29.468	-
- Het Rijk	2.529.459	4.072.547
- Overige Nederlandse overheidslichamen	1.307.474	1.607.909
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	27.311.191	32.132.628
Totaal vlottende activa	228.626.155	215.516.588
Totaal generaal	453.042.698	430.627.794

PASSIVA	31-12-2025		31-12-2024	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		75.219.674		68.522.851
- Algemene reserve	27.140.731		26.106.626	
- Bestemmingsreserves	40.769.163		34.878.720	
- Gerealiseerde resultaat	7.309.780		7.537.505	
Voorzieningen		24.224.306		22.500.022
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.561.109		2.561.109	
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	9.394.695		9.395.704	
- Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven	-		-	
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	12.268.502		10.543.209	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		57.312.078		63.584.703
- Obligatieleningen	-		-	
- Onderhandse leningen van:				
1. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-		-	
2. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	57.303.876		63.576.951	
3. binnenlandse bedrijven	-		-	
4. openbare lichamen	-		-	
5. overige binnenlandse sectoren	-		-	
6. buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-		-	
- Door derden belegde gelden	-		-	
- Waarborgsommen	8.202		7.752	
- Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-		-	
Totaal vaste passiva		156.756.058		154.607.576
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar		18.305.545		27.784.433
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-		-	
- Overige kasgeldleningen	-		-	
- Banksaldi	-		-	
- Overige schulden	18.305.545		27.784.433	
Overlopende passiva		277.981.095		248.235.785
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;	13.155.002		34.238.766	
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:				
- Europese overheidslichamen				
- Het Rijk	242.257.904		206.189.159	
- Overige Nederlandse overheidslichamen	7.708.462		5.903.606	
- Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen	14.859.728		1.904.254	
Totaal vlottende passiva		296.286.641		276.020.218
Totaal generaal		453.042.698		430.627.794
Gewaarborgde geldleningen		160.371.000		132.249.000
Garantstellingen		-		-

Toelichting op de balans

Toelichting op de balans per 31 december 2025

VASTE ACTIVA

Voor de wijze van waardering en afschrijving van vaste activa wordt verwezen naar 'grondslagen voor waardering en resultaatbepaling'.

Immateriële vaste activa

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	951.622	885.421
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	6.462	7.745
Totaal	958.084	893.166

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa weer:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2024	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde per 31-12-2025
Kosten afsluiten geldleningen, agio/disagio	-	-	-	-	-	-	-
Kosten onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	885.421	240.177	-	1.176	172.800	-	951.622
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	7.745	-	-	1.283	-	-	6.462
Totaal	893.166	240.177	-	2.459	172.800	-	958.084

Dit betreft de activering van kosten onderzoek en ontwikkeling van toekomstige bouwgronden in exploitatie.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Investerings met een economisch nut	93.833.981	91.739.116
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	52.227.829	52.420.292
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	67.820.936	61.215.812
In erfpacht uitgegeven gronden	-	-
Totaal	213.882.745	205.375.220

Investerings met een economisch nut

De investeringen met een economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Gronden en terreinen	4.825.598	4.890.182
Woonruimten	-	-
Bedrijfsgebouwen	77.808.045	78.012.295
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.046.816	5.182.471
Vervoersmiddelen	2.527.292	1.086.180
Machines, apparaten en installaties	3.569.119	2.501.357
Overige materiële vaste activa	57.111	66.627
Totaal	93.833.981	91.739.116

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut weer:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2024	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde per 31-12-2025
Gronden en terreinen	4.890.182	-42.374	-	22.210	-	-	4.825.598
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	78.012.295	5.268.827	-	2.874.423	2.598.655	-	77.808.045
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.182.471	3.344.098	-	296.279	3.183.474	-	5.046.816
Vervoersmiddelen	1.086.180	1.634.343	-	193.231	-	-	2.527.292
Machines, apparaten en installaties	2.501.357	1.752.027	-	684.266	-	-	3.569.119
Overige materiële vaste activa	66.628	-	-	9.518	-	-	57.111
Totaal	91.739.116	11.956.922	-	4.079.927	5.782.129	-	93.833.981

Onderstaand geven wij de mutaties van investeringen met een economisch nut in het boekjaar groter dan € 250.000. Het betreft de netto investeringen, dat wil zeggen dat de bijdragen van derden die direct gerelateerd zijn aan de investering op de betreffende investering in mindering zijn gebracht.

(bedragen in €)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2024	Werkelijk besteed 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Uitbreiding nieuwbouw RENN4 '24	2.500.000	77.313	2.269.926	2.347.239
Vervanging laptops 2025	581.000	-	538.787	538.787
Totaal	3.081.000	77.313	2.808.713	2.886.027

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Gronden en terreinen	-	-
Woonruimten	-	-
Bedrijfsgebouwen	5.122	5.976
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50.367.385	50.541.299
Vervoersmiddelen	-	-
Machines, apparaten en installaties	162.046	174.511
Overige materiële vaste activa	1.693.275	1.698.506
Totaal	52.227.829	52.420.292

Onderstaand overzicht laat het verloop van de boekwaarde van de investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, zien:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2024	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde per 31-12-2025
Gronden en terreinen	-	-	-	-	-	-	-
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	5.975	-	-	-	853	-	5.122
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50.541.300	6.722.183	-	1.294.300	5.601.797	-	50.367.385
Vervoersmiddelen	-	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	174.511	-	-	12.465	-	-	162.046
Overige materiële vaste activa	1.698.506	80.648	-	72.711	13.169	-	1.693.275
Totaal	52.420.292	6.802.831	-	1.380.329	5.614.966	-	52.227.829

Onder bijdragen van derden worden de bijdragen opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen worden de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen.

De boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden is nihil per 31 december 2025.

De investeringen in het boekjaar groter dan € 250.000 staan in het volgende overzicht vermeld. Het betreft de netto investeringen, dat wil zeggen dat de bijdragen van derden die direct gerelateerd zijn aan de investering op de betreffende investering in mindering is gebracht.

	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2024	Werkelijk besteed 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Riool-Spijk Havenweg/ Redger	407.120	-	451.623	451.623
Totaal	407.120	-	451.623	451.623

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

De investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Gronden en terreinen	284.730	494.567
Woonruimten	-	-
Bedrijfsgebouwen	418.266	441.946
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	57.377.608	51.824.513
Vervoersmiddelen	-	-
Machines, apparaten en installaties	5.236.653	5.050.693
Overige materiële vaste activa	4.503.680	3.404.094
Totaal	67.820.936	61.215.812

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut had het volgende verloop:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2024	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Reclassificatie	Boekwaarde per 31-12-2025
Maatschappelijk nut vóór 2017 ('oude' wetgeving)							
Gronden en terreinen	34.730	-	-	-	-	-	34.730
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	441.946	-	-	23.680	-	-	418.266
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	20.706.527	17.341	-	1.147.630	-	-	19.576.238
Vervoersmiddelen	-	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	1.716.484	-	-	95.972	-	-	1.620.512
Overige materiële vaste activa	13.804	-	-	2.567	-	-	11.237
Subtotaal	22.913.490	17.341	-	1.269.849	-	-	21.660.982
Maatschappelijk nut vanaf 2017 ('nieuwe' wetgeving)							
Gronden en terreinen	459.837	-	-	-	-	209.837	250.000
Woonruimten	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsgebouwen	-	-	-	-	-	-	-
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	31.117.985	17.358.152	-	754.204	10.130.401	-209.837	37.801.369
Vervoersmiddelen	-	-	-	-	-	-	-
Machines, apparaten en installaties	3.334.209	613.747	-	168.211	163.604	-	3.616.142
Overige materiële vaste activa	3.390.290	1.816.277	-	102.131	611.992	-	4.492.443
Subtotaal	38.302.321	19.788.176	-	1.024.546	10.905.997	-	46.159.954
Totaal	61.215.812	19.805.517	-	2.294.395	10.905.997	-	67.820.936

Onder bijdragen van derden worden de bijdragen opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering.

De investeringen in het boekjaar groter dan € 250.000 staan in het volgende overzicht vermeld. Het betreft de netto investeringen, dat wil zeggen dat de bijdragen van derden die direct gerelateerd zijn aan de investering op de betreffende investering in mindering is gebracht.

(bedragen in €)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed t/m 2024	Werkelijk besteed t/m 2025	Cumulatief besteed t/m 2025
Aanbrug Wartumerklap	1.407.000	136.421	967.964	1.104.385
Boordvoorziening - Afwateringskanaal Farmsum	2.500.000	138.379	1.744.009	1.882.388
Essentak 2025	541.000	-	289.292	289.292
Herinrichten plein De Vennen	1.900.000	1.492.919	1.044.744	2.537.662
Niet actief beveiligde overgangen (NABO)	500.000	41.704	914.993	956.697
Project Nieuwedieptil	2.054.000	457.995	1.620.131	2.078.126
Totaal	8.902.000	2.267.418	6.581.131	8.848.550

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2024	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen/ Aflossingen	Af- waarderingen	Boekwaarde per 31-12-2025
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	3.652.458	-	-	-	-	3.652.458
- gemeenschappelijke regelingen	-	-	-	-	-	-
- overige verbonden partijen	4.250	-	-	2.250	-	2.000
Leningen aan:						
- openbare lichamen	-	-	-	-	-	-
- woningbouwcorporaties	-	-	-	-	-	-
- deelnemingen	-	-	-	-	-	-
- overige verbonden partijen	-	-	-	-	-	-
Overige langlopende leningen	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	-	-	-	-
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	-	-	-	-
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	5.186.112	1.339.446	-	24.246	580.055	5.921.257
Totaal	8.842.820	1.339.446	-	26.496	580.055	9.575.714

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Grond- en hulpstoffen	56.573	55.587
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	5.986.982	3.776.121
Gereed product en handelsgoederen	4.352.215	4.573.242
Vooruitbetalingen	-	-
Totaal	10.395.770	8.404.950

Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie

Van de bouwgronden kan het volgende overzicht worden gegeven:

(bedragen in €)	Bruto boekwaarde per 31-12-2024	Voorziening per 31-12-2024	Netto boekwaarde per 31-12-2024	Investeringen	Opbrengsten	Winst- uitname	Afsluiting Boekjaar	Boekwaarde per 31-12-2025	Afsluiting Boekjaar	Voorziening per 31-12-2025	Balanswaarde per 31-12-2025
<i>Bouwgronden in exploitatie</i>											
Groot Bronswijk terrein	596.934	-1.192.217	-595.283	525.333	42.234	-		1.080.032		-1.272.455	-192.423
Over de Wijmers	1.035.698	-954.872	80.826	32		-		1.035.730		-886.276	149.454
Middelstum-Zuidrand	312.460	-287.664	24.796			-	-312.460	-	287.664	-	-
Borglanden Stedum	193.254	-196.743	-3.489			-	-193.254	0	196.743	-	0
PomonaWeg	339.194	-	339.194		339.194	-		-		-	-
Zorg Delfzijl Noord	-1.604.901	-	-1.604.901	76.476		-		-1.528.425		-	-1.528.425
Fiepko Coolman locatie				3.615		-		3.615		-1.934	1.681
De Campus Appingedam	-2.475.190	-	-2.475.190	470.113		-		-2.005.076		-250.676	-2.255.752
De Eendracht Appingedam	4.173.343	-2.714.883	1.458.460	1.832.223	4.101	-		6.001.466		-2.558.383	3.443.083
De Citer Appingedam	334.883		334.883	8.044	342.927	-		-0		-	-0
Noorderpoort Appingedam	405.594	-	405.594	107.486	513.080	-		0		-	0
Vestingbuurt	773.564	-	773.564	45.623		-		819.187		-	819.187
Noorsestraat	-29.015	-	-29.015	14.967	9.141	-	23.189	-0		-	-0
Landenbuurt fase 1	370.495	-	370.495	322.653	61.565	-		631.583		-	631.583
Schrijversbuurt fase 3B	77.010	-	77.010	58.572		-		135.582		-	135.582
Kustweg	93.275	-	93.275	140	93.414	-		0		-	0
LTS-Locatie Delfzijl	544.319	-	544.319	33.537		-		577.856		-	577.856
Vikinglocatie	189.394	-	189.394	157.350		-		346.744		-	346.744
Jan Ligthartlocatie	906.896	-	906.896	443.312	231.033	-		1.119.175		-	1.119.175
Landenbuurt fase 2	160.611	-	160.611	361.142	210.021	-		311.732		-	311.732
Zigt/Zaaierlocatie	179.847	-	179.847	85.551	287.478	-		-22.080		-	-22.080
Eelwerd	-610.613	-	-610.613	286.654	286.654	-		-610.613		-	-610.613
Park Delfzicht	2.651.166	-	2.651.166	672.571	1.905.943	-		1.417.794		-	1.417.794
Kroonlocatie				1.462.074	323.953	-		1.138.121		-	1.138.121
Subtotaal bouwgronden in exploitatie	8.618.219	-5.346.379	3.271.840	6.967.468	4.650.737	-		10.452.425		-4.969.724	5.482.701
<i>Onderhanden werk</i>											
Overige gronden (te verkopen kavels)	504.281	-	504.281	-	-	-		504.281		-	504.281
Subtotaal onderhanden werk	504.281	-	504.281	-	-	-		504.281		-	504.281
Totaal	9.122.500	-5.346.379	3.776.121	6.967.468	4.650.737	-		10.956.706		-4.969.724	5.986.982

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde per 31-12-2025	Balanswaarde per 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	36.049.953	-	36.049.953	34.882.048
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-	-	-	-
Overige verstrekte kasgeldleningen	-	-	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-	-	-
Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	142.020.613	-	142.020.613	126.697.692
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	5.131.597	-	5.131.597	2.086.319
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-	-	-
Overige vorderingen	4.401.097	884.220	3.516.877	5.211.183
Overige uitzettingen	-	-	-	-
Totaal	187.603.260	884.220	186.719.040	168.877.242

Rekening-courant met het rijk

De RC-verhouding met het Rijk is een gevolg van het verplichte schatkistbankieren. Op grond van artikel 2, lid 4, Wet financiering decentrale overheden wordt in de toelichting op de balans het drempelbedrag als ook de ruimte c.q. overschrijding van het drempelbedrag vermeld

(bedragen in € 1.000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	432	408	225	287
Drempelbedrag	6.287	6.287	6.287	6.287
Ruimte onder het drempelbedrag	5.856	5.880	6.062	6.000
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Kassaldi	7.903	7.930
Banksaldi (en kruisposten)	325.850	413.382
Totaal	333.753	421.312

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	3.866.401	5.680.456
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	27.311.191	32.132.629
Totaal	31.177.592	37.813.084

Nog te ontvangen voorschotbedragen

Jaarrekening 2025

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen in €)	Saldo 31-12-2024	Toevoegingen	Ontvangen	Saldo 31-12-2025
<i>Eu:</i>				
Ontwikkelcentrum		29.468		29.468
<i>Rijk:</i>				
Nationaal Programma Groningen - Tijd voor Toekomst		128.639		128.639
Nationaal Programma Groningen - Maatschappelijk programma Loppersum		27.950		27.950
Specifieke uitkering Sport - 2022	98.263	-	98.263	-
Specifieke uitkering Sport - 2023	50.879	-	50.879	-
Specifieke uitkering Opvang Ontheemden	3.432.246	573.870	3.432.246	573.870
Nationaal Programma Groningen - Samenkrachtig Eemsdelta	364.329		364.329	-
Nationaal Programma Groningen - Ruimte voor Bewonersinitiatieven	101.432		101.432	-
Realisatiestimulans		1.799.000	-	1.799.000
Digitale dienstverlening	25.398		25.398	-
<i>Overig:</i>				
Provincie Groningen - Gebiedsgerichte aanpak MFC Spijk	526.400			526.400
Provincie Groningen - herontwikkeling Wilster	49.377			49.377
Provincie Groningen - Zorg Nabij	113.940			113.940
Provincie Groningen - bijdrage fietspaden	29.743			29.743
Provincie Groningen - regionale hoofd fietsroute		831.551	687.909	143.642
Provincie Groningen - Alle dorpen een dak	43.000			43.000
Provincie Groningen - Flexpool	-	8.064		8.064
Provincie Groningen - Warmtenet Loppersum		78.319		78.319
Provincie Groningen - Onderwijs transitie	645.559		645.559	-
Provincie Groningen - Krimpgelden Opwierde Zuid	83.100		83.100	-
Provincie Groningen - Innovatiesubsidie Tijd voor Toekomst	695			695
Provincie Groningen - Campusontwikkeling Eemsdelta	78.974	132.199		211.173
Provincie Groningen - Flexpool Woonzorgvisie	14.996			14.996
Provincie Groningen - Erfgoedtaken		10.000		10.000
Provincie Groningen - Masterplan Regiocentra - Delfzijl		28.000		28.000
Provincie Groningen - Masterplan Regiocentra - Appingedam		28.000		28.000
Provincie Groningen - Flexibele inzet woningbouw	22.125			22.125
Totaal	5.680.456	3.675.060	5.489.115	3.866.401

Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

De overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen kan als volgt onderscheiden worden:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31-12-2025
PAW Zonnedorpen	3.113
Blok B - SNN	5.268
Batch 1588 SNN	5.513
Nog op te leggen belastingen	3.573
Groningerhuis 2021	4.466
Overige nog te ontvangen bedragen of vooruitbetaalde bedragen onder de € 1.500.000	5.378
Totaal	27.311

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Algemene reserve	27.140.731	26.106.626
Bestemmingsreserves	40.769.163	34.878.720
Gerealiseerde resultaat	7.309.780	7.537.505
Totaal	75.219.674	68.522.851

Reserves

Het verloop van de reserves met een mutatie of een saldo per ultimo boekjaar groter of gelijk aan € 100.000 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Boekwaarde per 31-12-2025
Algemene reserve	26.106.626	-	-	1.034.105	27.140.731
<i>Bestemmingsreserves:</i>					
Delfsail	-	74.900	-	-	74.900
Projecten	13.416.200	12.424.800	10.468.600	415.000	15.787.400
Onderhoud gebouwen	2.485.924	902.220	747.810	-	2.640.334
Huis voor Cultuur en Bestuur	5.000.000	63.000	-	2.000.000	7.063.000
Baggeren	-	-	-	1.700.000	1.700.000
Bommenregeling	734.982	-	70.000	-	664.982
FLO Veiligheidsregio	48.400	-	-	-	48.400
Huisvesting onderwijs	5.953.227	-	362.408	-	5.590.819
Aardgasvrije wijken	598.917	-	-	-	598.917
Vastgoed	41.807	10.774	20.816	-	31.765
Stadsvisie	824.000	-	-	-	824.000
Aardbevingsbestendig bouwen	910.900	-	910.900	-	-
Volkshuisvestingsfonds	2.100.000	1.500.000	619.717	-	2.980.283
Aankoop panden Oude Schans	2.764.363	-	-	-	2.764.363
Totaal bestemmingsreserves	34.878.720	14.975.694	13.200.251	4.115.000	40.769.163
					-
Totaal reserves	60.985.346	14.975.694	13.200.251	5.149.105	67.909.894

Een overzicht met alle reserves treft u in de bijlagen.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt onderstaand in een overzicht per voorziening weergegeven.

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2024	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde per 31-12-2025
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Overige verplichtingen	2.561.109	-	-	-	2.561.109
	2.561.109	-	-	-	2.561.109
Voorzieningen ter egalisering van kosten					
Egalisatie afvalstoffenheffing	468.004	662.584	-	-	1.130.588
Kunstwerken	3.955.900	1.460.200	412.500	2.542.367	2.461.233
Wegen	4.971.800	3.762.300	-	2.931.226	5.802.874
	9.395.704	5.885.084	412.500	5.473.593	9.394.695
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Pensioenen wethouders/bestuurders	4.903.673	1.139.222	-	-	6.042.895
Personele verplichtingen/boventalligen	103.707	348.536	12.063	91.643	348.537
Voorziening verlofsparen	1.978.632	559.377	-	6.423	2.531.588
Voorziening RVU	355.257	-	150.391	-	204.866
Rioolheffing	3.201.940	192.400	100.504	153.219	3.140.616
Compensatieregeling rioolheffing	-	856	-	856	-
	10.543.209	2.240.391	262.958	252.141	12.268.502
Totaal	22.500.022	8.125.475	675.458	5.725.733	24.224.306

Een overzicht met alle voorzieningen treft u in de bijlagen.

Pensioenen wethouders/bestuurders

Vanaf 1 januari 2028 gaan de pensioenen van politieke ambtsdragers over naar het nieuwe pensioenstelsel en wordt het overgedragen aan het ABP.

Daarmee vindt de overdracht naar het ABP uiterlijk plaats per 31 december 2027.

Er bestaat een mogelijkheid dat de voorziening door bijvoorbeeld rentestijgingen eventueel vrijvalt.

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan één jaar kan als volgt onderscheiden worden:

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Obligatieleningen	-	-
Onderhandse leningen	-	-
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-	-
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	57.303.876	63.576.951
- binnenlandse bedrijven	-	-
- openbare lichamen	-	-
- overige binnenlandse sectoren	-	-
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	-	-
Door derden belegde gelden	-	-
Waarborgsommen	8.202	7.752
Overige leningen	-	-
Totaal	57.312.078	63.584.703

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het boekjaar.

(bedragen in €)	Saldo 31-12-2024	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2025
Obligatieleningen	-	-	-	-
Onderhandse leningen	63.576.951	-	6.273.075	57.303.876
Door derden belegde gelden	-	-	-	-
Waarborgsommen	7.752	450	-	8.202
Overige leningen	-	-	-	-
Totaal	63.584.703	450	6.273.075	57.312.078

VLOTTENDE PASSIVA

Kortlopende schulden

De post kortlopende schulden kan als volgt worden onderscheiden.

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	18.305.545	27.784.433
Overlopende passiva	277.981.095	248.235.785
Totaal	296.286.641	276.020.218

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	-	-
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-
Overige schulden	18.305.545	27.784.433
Totaal	18.305.545	27.784.433

Overlopende passiva

De post overlopende passiva kan als volgt onderscheiden worden.

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2025	Boekwaarde per 31-12-2024
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	13.155.002	34.238.766
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	249.966.366	212.092.765
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	14.859.728	1.904.254
Totaal	277.981.095	248.235.785

Vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd.

(bedragen in €)	Saldo 31-12-2024	Terugbetaling	Ontvangen bedragen	Bestedingen	Reclassificatie (nog te ontvangen)	Saldo 31-12-2025
<i>EU:</i>						
<i>Rijk:</i>						
Herstelregeling NPG Appingedam	4.795.846			673.049		4.122.797
Gebiedsgerichte aanpak Stadsvisie	1.360.000					1.360.000
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	129.070		2.234.108	1.904.908		458.270
Nationaal programma Groningen - Zuid Oost	7.383.738					7.383.738
Voorschot RMC	217.954		930.025	874.211		273.768
Aardbevingsgerelateerde inzet	3.070.291			3.070.291		-
NPG tranche 2 Loppersum	1.450.198			198.923		1.251.275
NPG tranche 3 Loppersum	2.581.390			368.165		2.213.225
NPG tranche 3 Delfzijl	50.180			-90.180		140.360
NPG tranche 4 Eemsdelta	342.370					342.370
NPG Tranche 5	2.592.562			1.473.926		1.118.636
NPG Tranche 6	576.248			119.050		457.198
NPG Tranche 7	3.389.668			1.672.884		1.716.784
Gebiedsontwikkeling eerste tranche 1 (inpassingskosten)	6.358.980			6.358.980		-
Volkshuisvestingsfonds	16.648.230			3.188.287		13.459.943
Volkshuisvestingsfonds - Tranche 2	3.078.384					3.078.384
Regeling Blok B	26.899.374			6.685.164		20.214.210
Sociaal emotionele ondersteuning	598.468			598.468		-
Bijdrage scholenprogramma	9.994.097			1.992.426		8.001.671
PAW - Krewerd	4.171.043			348.341		3.822.702
PAW - Zonnedorpen	3.770.808			432.925		3.337.883
Regionale stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen	381.500					381.500
Wet Inburgering	794.950	-794.950	850.356	122.702		727.654
Onderwijsroute	21.766	-21.766	38.354	15.952		22.402
Aanpak energiearmoede	1.597.830			546.181		1.051.649
Nationale isolatie aanpak	6.588.072		3.079.838			9.667.910
Uitkering (GALA) - Gezond en Actief Leven Akkoord	121.085		976.430	917.125		180.390
Huisvesting ontheemden	336.112		3.342.958	3.502.470		176.600
Lokale bibliotheekvoorzieningen	220.000			220.000		-
Start Bouw Impuls	300.000					300.000
Ontzorgingsprogramma eigenaren isolatie en ventilatie woningen	210.620		369.350	117.020		462.950
Specifieke uitkering stimulering sport			289.130	198.499		90.631
Rijk - warmtenet	1.600.193			1.333.034		267.159
Rijk - regiodeal			4.812.780			4.812.780
Sportakkoord	6.367					6.367
Zandplatenbuurt Zuid	11.888.518				-11.888.518	-
OV Ambassadeurschap	25.000					25.000
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	1.490.540		1.790.702	1.019.013		2.262.229
Meerjarige regeling SPUK Aardbevingsgebied, onderdeel a (Blok B)	30.092.117		20.061.412			50.153.529
Meerjarige regeling SPUK Aardbevingsgebied, onderdeel b (maatregel 14)	5.782.717		17.348.551	317.982		22.813.286
Meerjarige regeling SPUK Aardbevingsgebied, onderdeel c (Inpassingskosten)	6.369.046		30.920.750	12.566.747		24.723.049
Meerjarige regeling SPUK Aardbevingsgebied, onderdeel d (Batch 1588)	16.195.822		49.000.000	55.341.289		9.854.533
Meerjarige regeling SPUK Aardbevingsgebied, onderdeel e (Aardbevingsgerelateerde inzet)	9.095.415		8.869.165	5.588.961	910.712	13.286.331
Meerjarige regeling SPUK Aardbevingsgebied, onderdeel h (Knelpunten)	9.214.298		6.925.350	759.640		15.380.008
Meerjarige regeling SPUK Aardbevingsgebied, onderdeel i (Soc emotionele ondersteuning)	4.435.501		4.641.242	2.591.741		6.485.002
Meerjarige regeling SPUK Aardbevingsgebied, onderdeel j (Nationaal programma Groningen)	-37.209		4.835.178	1.001.779	37.209	3.833.399
Gebiedsinvesteringen aanlandlocaties Net op Zee			2.964.006	423.674		2.540.332
Totaal Rijk	206.189.159	-816.716	164.279.685	116.453.627	-10.940.597	242.257.904
<i>Overig:</i>						
Iconen van Appingedam	39.500					39.500
Subsidie revitalisering Bolwerk Appingedam	52.500					52.500
Subsidies mbt het integraal investeringsplan	2.644.370			639.524		2.004.846
Provincie Groningen - kansen voor kinderen	97.580		115.200	113.027		99.753
Provincie Groningen - strategisch plan verkeersveiligheid	655.600					655.600
Provincie Groningen - strategisch plan verkeersveiligheid	44.850					44.850
Provincie Groningen - Flexibele inzet Woningbouw	190.414		167.668	155.683		202.399
Provincie Groningen - Flexibele inzet Woningbouw 2026			80.000			80.000
Provincie Groningen - Sterke dorpen en wijken	400.000			40.000		360.000
Provincie Groningen - Masterplan Regiocentra - Delfzijl	103.925			131.925	28.000	-
Provincie Groningen - Masterplan Regiocentra - Appingedam	107.155			135.155	28.000	-
Provincie Groningen - Masterplan Regiocentra - Delfzijl - uitvoering			881.818			881.818
Provincie Groningen - Masterplan Regiocentra - Appingedam - uitvoering			881.818			881.818
Provincie Groningen - Natuurvriendelijk Isoleren			225.011	33.120		191.891
Provincie Groningen - Welzijn op recept			174.799	130.257		44.542
Provincie Groningen - Ekenstein			1.200.000	41.605		1.158.395
Provincie Groningen - Erfgoed 't Zandt	1.200.000			500.000		700.000
Provincie Groningen - Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	367.712			57.162		310.550
Totaal overig	5.903.606	-	3.726.314	1.977.458	56.000	7.708.462
Totaal	212.092.765	-816.716	168.005.999	118.431.085	-10.884.597	249.966.366

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen >€ 25.000,-		
	Jaarlijkse kosten	
Huurovereenkomsten		
Huur Copiers en scanners Ricoh Document Center / BNP Paribas / Veenman	€	122.000
Applicaties		
Centric Netherlands B.V.	€	215.000
Cyclomedia Beeld en geluidsoftware	€	75.000
Decos Information Solutions (Join) incl.cloud jaar-abonnement	€	125.000
Eljakim Information Technology BV CAREL - Leerplicht en RMC	€	30.000
Emergo Systems B.V. Compascloud	€	50.000
iBabs B.V.	€	30.000
Insight Enterprises Netherlands B.V. Microsoft Licenties	€	500.000
PinkRocade Local Government BV incl makelaar	€	585.000
SoftwareOne Netherlands B.V. Datacenter Server	€	40.000
Sweco Nederland B.V.	€	80.000
Visma Raet B.V.	€	250.000
Nog openstaande claims bij afdeling Juridisch		
Geen openstaande claims	€	-
Nog openstaande claims bij Trip Advocaten		
Planschade-/nadeelcompensatieclaim ingediend door Progres Re Invest BV		
De gemeente is op een onderdeel van de claim in het gelijk gesteld en op het andere onderdeel niet. Onduidelijk is nog of er sprake zal zijn van een te betalen claim en indien er een claim moet worden uitbetaald wat de hoogte is.		
Zie ook de paragraaf weerstandsvermogen waar een bedrag is opgenomen onder "lopende bezwaar en beroepsschriften".		

Overzicht van baten en lasten

(bedragen x € 1.000)	Raming 2025 vóór wijziging			Raming 2025 ná wijziging			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Omschrijving programma									-
0. Bestuur en ondersteuning	848	5.169	-4.320	848	5.248	-4.399	998	6.429	-5.430
1. Veiligheid	9.854	15.603	-5.749	8.558	15.297	-6.739	7.770	14.595	-6.825
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	727	14.458	-13.732	1.094	14.992	-13.898	2.759	16.132	-13.373
3. Economie	285	1.860	-1.576	470	2.325	-1.856	833	2.709	-1.876
4. Onderwijs	3.838	8.968	-5.131	5.727	11.047	-5.320	5.376	10.625	-5.250
5. Sport, cultuur en recreatie	2.530	18.010	-15.480	3.019	19.401	-16.382	1.777	18.180	-16.403
6. Sociaal Domein	32.036	103.207	-71.172	40.478	117.521	-77.044	42.518	120.579	-78.061
7. Volksgezondheid en milieu	17.888	20.922	-3.034	16.085	19.905	-3.820	17.453	20.850	-3.397
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	74.181	79.384	-5.203	139.949	145.455	-5.506	105.389	108.623	-3.235
9. Algemene dekkingsmiddelen	159.592	3.263	156.329	168.962	3.258	165.704	167.690	3.084	164.606
Subtotaal programma's	301.778	270.844	30.934	385.190	354.449	30.741	352.563	321.806	30.757
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:									
Lokale heffingen	21.858	1.555	20.304	22.858	1.405	21.454	23.033	1.317	21.716
Algemene uitkeringen	131.306	-	131.306	141.415	-	141.415	140.031	-	140.031
Dividend	924	-	924	974	-	974	977	-	977
Saldo Financieringsfunctie	5.454	1.632	3.822	3.600	1.632	1.968	3.490	1.591	1.899
Overige algemene dekkingsmiddelen	50	77	-27	115	222	-107	159	176	-18
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	159.592	3.263	156.329	168.962	3.258	165.704	167.690	3.084	164.606
Overhead	472	22.959	-22.487	761	24.454	-23.693	912	25.004	-24.092
Vennootschapsbelasting	-	14	-14	-	14	-14	-	-32	32
Onvoorzien	-	115	-115	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	302.250	293.932	8.318	385.951	378.917	7.034	353.475	346.778	6.697
Toevoeging/onttrekking aan reserves:									
0. Bestuur en ondersteuning	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1. Veiligheid	320	-	320	345	133	212	345	133	212
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-	-	-	525	1.252	-727	570	1.252	-682
3. Economie	-	75	-75	75	95	-20	96	95	1
4. Onderwijs	-	-	-	498	-	498	601	67	533
5. Sport, cultuur en recreatie	100	1.236	-1.136	2.110	5.239	-3.129	2.110	5.389	-3.279
6. Sociaal Domein	65	-	65	2.841	2.917	-76	2.841	3.003	-162
7. Volksgezondheid en milieu	-	-	-	535	413	122	557	413	144
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	598	1.585	-987	2.569	3.179	-610	2.741	3.250	-508
9. Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	7.538	1.034	6.503	7.538	1.034	6.503
10. Overhead	-	-	-	3.263	5.489	-2.226	3.339	5.489	-2.150
Subtotaal mutaties reserves	1.083	2.896	-1.813	20.299	19.750	549	20.738	20.125	613
Gerealiseerde resultaat	303.333	296.828	6.505	406.250	398.667	7.582	374.213	366.903	7.310

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Binnen diverse programma's worden ten aanzien van "afrekening projecten" aangegeven dat er hier sprake is van een financiële afwijking. Projecten lopen meestal over meerdere jaren. Bij afwijking in de planning bij projecten zal snel sprake zijn van ook een financiële afwijking. Bij projecten is er sprake van externe financiering, waardoor het financiële effect in basis neutraal is (vaak zowel

minder/meer lasten als minder/meer baten). Eventuele financiële afwijkingen op het projectbudget worden via de reguliere Planning en Control documenten toegelicht. In onderstaand overzicht worden afwijkingen groter dan € 50.000 toegelicht.

Een afwijking bij de lasten waarbij het een positief getal betreft, betekent meer lasten dan begroot. Bij de baten betekent dit hetzelfde (meer baten).

Per programma worden eerste de afwijkingen in lasten toegelicht en vervolgens de afwijkingen in baten. Aan het eind worden de afwijkingen van de reservemutaties toegelicht. Wanneer er zowel een afwijking per onderwerp is van zowel de lasten als baten, dan is bij beide dezelfde verklarende tekst geplaatst.

Baten en lasten

Programma 0 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten programma 0	998	848	598	150		
Lasten programma 0	6.429	5.248	4.682		1.181	
Saldo	-5.430	-4.399	-4.084			
Onvoorzien	-	-	-			
Totaal saldo van baten en lasten	-5.430	-4.399	-4.084			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-	-	-			-
Gerealiseerd resultaat	-5.430	-4.399	-4.084	150	1.181	-

Onderwerp	Verklaring afwijking	Afwijking
Afwijking in baten en lasten		
0. Bestuur en ondersteuning		1.332
Lasten		1.182
Reisdocumenten	Lasten: De gemeente heeft meer rijksleges moeten afdragen, omdat er meer reisdocumenten verstrekt zijn in 2025 dan begroot.	80
Verkiezingen	In de Septembercirculaire 2025 is een incidentele aanvullende bijdrage van €148.000 toegekend voor de organisatie van de verkiezingen in oktober 2025. Deze middelen zijn toegevoegd aan het bestaande verkiezingsbudget, waardoor het totale beschikbare budget voor dit jaar substantieel is toegenomen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Hierdoor ontstaat een voordeel op dit budget.	-169
College van Burgemeester en Wethouders	Op basis van een nieuwe berekeningsmethode voor de APPA (pensioenen wethouders), diende deze voorziening te worden aangevuld met € 1 miljoen. Tevens zijn de kosten zijn hoger uitgevallen door hogere studiekosten, hogere kosten voor wachtgeld oud bestuurders en hogere dotatie aan de voorziening pensioenen wethouders.	1.200
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	71
Baten		150

Onderwerp	Verklaring afwijking	Afwijking
Reisdocumenten	Baten: De geldigheidsduur van paspoorten en identiteitskaarten is sinds 2014 langer, Personen die in deze periode een nieuw document hebben aangevraagd moeten deze nu vernieuwen. Door de wijziging van de geldigheidsduur ontstaat een reisdocumentenpiek. In de begroting is wel rekening gehouden met de reisdocumentenpiek, maar deze piek is alsnog hoger dan verwacht.	118
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	32

Programma 1 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	7.770	8.558	9.854	-788		
Lasten	14.595	15.297	15.603		-701	
Saldo	-6.825	-6.739	-5.749			
Onvoorzien						
Totaal saldo van baten en lasten	-6.825	-6.739	-5.749			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	212	212	320			-
Gerealiseerd resultaat	-6.613	-6.527	-5.429	-788	-701	-

01.Veiligheid		-1.489
Lasten		-701
Explosieven	In 2025 is totaal € 113.600 meer uitgeven aan onderzoeken voor opsporing ontplofbare oorlog resten. We krijgen de kosten deels vergoed vanuit het rijk. De inkomsten hiervan worden verantwoord bij het taakveld algemene uitkering. Het overige deel is ten laste van de reserve bommenregeling gebracht.	114
Ondersteuning aardbevingsdossier (lumpsum)	Van het Rijk ontvangen wij zogenaamd Lumpsum budget voor personele inzet op het Aardbevingen de Baas programma. Per saldo zijn er minder personeelskosten gemaakt in 2025 dan was begroot. Ook de opgenomen bate is hierdoor lager.	-793
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	-22
Baten		-788
Ondersteuning aardbevingsdossier (lumpsum)	Van het Rijk ontvangen wij zogenaamd Lumpsum budget voor personele inzet op het Aardbevingen de Baas programma. Per saldo zijn er minder personeelskosten gemaakt in 2025 dan was begroot. Ook de opgenomen bate is hierdoor lager.	-793
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	5

Programma 2 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	2.759	1.094	727	1.665		
Lasten	16.132	14.992	14.458		1.140	
Saldo	-13.373	-13.898	-13.732			
Onvoorzien						
Totaal saldo van baten en lasten	-13.373	-13.898	-13.732			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-682	-727	-			45
Gerealiseerd resultaat	-14.055	-14.625	-13.732	1.665	1.140	45

02. Verkeer, vervoer en waterstaat		2.805
Lasten		1.140
PRJ Tijdelijke inrichting Damsterkade, Delfzijl	De werkelijke projectkosten voor de Damsterkade vallen lager uit dan begroot. Het project loopt door in 2026. Het restant zal worden overgeheveld naar 2026.	-143
Afrek. Projecten Verkeer en vervoer	Onder de projecten verkeer en vervoer valt o.a. ook een last en bate van € 1 miljoen voor inpassingskosten algemeen.	1.057
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	226
Baten		1.665
Bruggen groot onderhoud	Bate betreft vrijval van de voorziening kunstwerken.	413
Afrek. Projecten Verkeer en vervoer	Onder de projecten verkeer en vervoer valt o.a. ook een last en bate van € 1 miljoen voor inpassingskosten algemeen.	1.057
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	195

Programma 3 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	833	470	285	364		
Lasten	2.709	2.325	1.860		384	
Saldo	-1.876	-1.856	-1.576			
Onvoorzien						
Totaal saldo van baten en lasten	-1.876	-1.856	-1.576			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	1	-20	-75			21
Gerealiseerd resultaat	-1.875	-1.875	-1.650	364	384	21

03. Economie			747
Lasten			384
Afrek. Projecten Economische ontwikkeling	De projectkosten voor onder anderen het project entree Termunten en Damster stadsherstel zijn hoger uitgevallen voor 2025 dan begroot was. Hier staan ook hogere baten tegenover.		376

Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	8
Baten		363
Afrek. Projecten Economische ontwikkeling	De projectkosten voor onder anderen het project entree Termunten en Damster stadsherstel zijn hoger uitgevallen voor 2025 dan begroot was. Hier staan ook hogere baten tegenover.	376
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	-13

Programma 4 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	5.376	5.727	3.838	-351		
Lasten	10.625	11.047	8.968		-422	
Saldo	-5.250	-5.320	-5.131			
Onvoorzien						
Totaal saldo van baten en lasten	-5.250	-5.320	-5.131			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	533	498	-			35
Gerealiseerd resultaat	-4.716	-4.822	-5.131	-351	-422	35

04.Onderwijs		-774
Lasten		-423
Onderwijsgebouwen bouwkunde	In het kader van de scholentransitie is de oude school aan de Borghof gesloopt, waardoor de onderhouds- en gebruikerskosten structureel vrijvallen (€ 55.000). Daarnaast is voor alle schoolgebouwen minder correctief onderhoud uitgevoerd (€ 67.000). In 2025 zijn diverse huurcontracten opnieuw afgesproken of herzien en zijn de inkomsten voor verschillende gebouwen, die eerder waren geraamd binnen programma 8, op het juiste taakveld verantwoord, waardoor de huurinkomsten met € 172.000 zijn toegenomen. Tot slot waren er gebruikslasten geraamd die structureel kunnen vrijvallen (€ 79.000), wat eveneens een positief effect heeft op het financiële resultaat.	-212
Afrek. Projecten Onderwijshuisvesting	De kosten voor het project onderwijstransitie vallen in 2025 € 102.000 hoger uit dan was begroot.	102
Afrek. Projecten Onderwijsbeleid en leerlingzaken	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten onderwijsbeleid en leerlingenvervoer vallen lager uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn Tijd voor Toekomst en gezond en vitaliteit.	-347
Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE / OAB)	De lasten zijn hoger uitgekomen dan begroot. Echter lag het hiermee wel in lijn met de baten. Per saldo is er een klein bedrag overgebleven wat is gereserveerd voor 2026. Voor OAB geldt elke vier jaar een	125

	afrekenemoment. Dan pas vindt er verrekening plaats met het rijk.	
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	-91
Baten		-351
Sloop en afboeken boekwaarde sporthal/gymzaal	Er is op basis van de eerste Tussenrapportage 2025 een bijdrage van derden van € 100.000 opgenomen. Dit had een onttrekking aan de reserve onderwijshuisvesting moeten zijn. De bijdrage van derden zal hierdoor niet worden gerealiseerd.	-100
Onderwijsgebouwen bouwkunde	In het kader van de scholentransitie is de oude school aan de Borghof gesloopt, waardoor de onderhouds- en gebruikerskosten structureel vrijvallen (€ 55.000). Daarnaast is voor alle schoolgebouwen minder correctief onderhoud uitgevoerd (€ 67.000). In 2025 zijn diverse huurcontracten opnieuw afgesproken of herzien en zijn de inkomsten voor verschillende gebouwen, die eerder waren geraamd binnen programma 8, op het juiste taakveld verantwoord, waardoor de huurinkomsten met € 172.000 zijn toegenomen. Tot slot waren er gebruikslasten geraamd die structureel kunnen vrijvallen (€ 79.000), wat eveneens een positief effect heeft op het financiële resultaat.	172
Afrek. Projecten Onderwijsbeleid en leerlingzaken	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten onderwijsbeleid en leerlingenvervoer vallen lager uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn Tijd voor Toekomst en gezond en vitaliteit.	-346
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	-77

Programma 5 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	1.777	3.019	2.530	-1.242		
Lasten	18.180	19.401	18.010		-1.221	
Saldo	-16.403	-16.382	-15.480			
Onvoorzien						
Totaal saldo van baten en lasten	-16.403	-16.382	-15.480			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-3.279	-3.129	-1.136			-151
Gerealiseerd resultaat	-19.682	-19.511	-16.616	-1.242	-1.221	-151

05.Sport,cultuur en recreatie		-2.464
Lasten		-1.222
Groene sportvelden	Overschrijding door werkzaamheden afgekeurd kunstgrasveld Spijk, noodzakelijke onderhoud defecte	126

	verlichting IJsbahn Delfzijl, hogere onderhoudsbijdrage DVC en vervanging gevaarlijke dug-outs.	
PRJ Sloop en nieuwbouw Sportcomplex Stedum	Er is bij de 2e Tussenrapportage 2025 een te groot bedrag overgeheveld naar 2026 voor dit project. Er hebben meer werkzaamheden nog plaatsgevonden in 2025 dan was aangenomen bij de 2e Tussenrapportage van 2025. Dit wordt gecorrigeerd in het raadsvoorstel jaarrekening 2025.	104
Groenbeheer	De overschrijding is het gevolg van hogere uitgaven voor de bestrijding van de iepenziekte dan oorspronkelijk was begroot.	121
Afrek. Projecten Sportbeleid en activering	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten sportbeleid en activering vallen lager uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn brede regeling combinatiefunctionarissen en lokaal sportakkoord.	-225
Afrek. Projecten sportaccommodaties	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten sportaccommodaties vallen lager uit dan was begroot. Onder anderen het project sportcomplex Stedum valt hieronder.	-560
Afrek. Projecten Openbaar groen &(openl) recreatie	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten openbaar groen vallen lager uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn onder andere park Ekenstein en kwaliteitsimpuls haventerreinen.	-457
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	-331
Baten		-1.242
Afrek. Projecten Sportbeleid en activering	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten sportbeleid en activering vallen lager uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn brede regeling combinatiefunctionarissen en lokaal sportakkoord.	-225
Afrek. Projecten sportaccommodaties	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten sportaccommodaties vallen lager uit dan was begroot. Onder anderen het project sportcomplex Stedum valt hieronder.	-560
Afrek. Projecten Openbaar groen &(openl) recreatie	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten openbaar groen vallen lager uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn onder andere park Ekenstein en kwaliteitsimpuls haventerreinen.	-457
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	0

Programma 6 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	42.518	40.478	32.036	2.040		
Lasten	120.579	117.521	103.207		3.057	
Saldo	-78.061	-77.044	-71.172			
Onvoorzien						
Totaal saldo van baten en lasten	-78.061	-77.044	-71.172			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-162	-76	65			-86
Gerealiseerd resultaat	-78.223	-77.120	-71.107	2.040	3.057	-86

06.Sociaal Domein		5.097
Lasten		3.058
Luingaborg	De huisvestingslasten van de opvanglocatie Luingaborg vallen € 321.000 lager uit dan begroot. Met name de schoonmaakkosten vallen lager uit. De rijksbijdrage valt hierdoor ook lager uit.	-360
Kosten opvang vluchtelingen Oekraïne	Zowel de lasten voor de personele inzet van de opvang als de rijksbijdrage vallen iets hoger uit dan begroot.	123
PRJ Toeslagenaffaire SPUK 2	Deze lasten hebben betrekking op dienstverlening in het kader van brede ondersteuning kinderopvangtoeslagaffaire. Deze kosten worden aan het eind van het jaar via SiS1 verantwoording volledig vergoed vanuit het Rijk. De bate van € 73.000 heeft betrekking op de Rijksvergoeding van de diensten kinderopvangtoeslagaffaire over 2024, die via de SiSa verantwoording is gedeclareerd.	190
Kosten doelgroepers	Voor het gehele werkbedrijf is een overschrijding op de lasten gerealiseerd ten opzichte van de begroting van € 187.000. Deze overschrijding wordt voor € 181.000 veroorzaakt door de doorbelasting van de uren, die gemaakt zijn voor Kansrijk Talent door de trainers vanuit het team Participatie. De opbrengsten van Kansrijk Talent worden ook verantwoord bij het werkbedrijf. Het voordeel op de baten betreft een vrijval van de voorziening RVU voor de medewerkers van het werkbedrijf Emsdelta die op € 150.000 is gesteld. Daarnaast is er een bedrag van € 95.000 ontvangen in 2025 vanuit het faillissement van een voormalige huurder van het pand Fivelpoort. Beide voordelen waren niet meegenomen in de begroting.	187
Fivelpoort 1 9902SR APPINGEDAM	In 2025 is aan Fivelpoort 1 groot onderhoud uitgevoerd. Voor dit jaar was gemiddeld onderhoud geraamd. De werkzaamheden zijn in 2025 volledig afgerond, maar de kosten vielen lager uit dan het geraamde gemiddelde onderhoud. Vanaf 2026 is het meerjarenonderhoud correct geraamd en sluit dit aan op de verwachte uitgaven voor onderhoud.	-103
Participatie - Reïntegratie	De overschrijding op de lasten van € 100.000 wordt met name veroorzaakt door de uitvoering van de Wet	100

	Kinderopvang. De reden hiervoor is dat er meer aanvragen worden ontvangen vanwege meer bekendheid van de regeling. Het voordeel op de baten wordt veroorzaakt door een nog te ontvangen bedrag in 2026 voor de ESF subsidies met betrekking tot de Sociale inclusie en de actieve inclusie. Deze worden een jaar later ontvangen. In 2025 zijn de ontvangsten over 2024 verantwoord van respectievelijk € 102.000 en € 30.000.	
Maatwerkvoorziening en Natura materieel Wmo	De totale uitgaven aan de WMO zijn € 950.000 hoger dan begroot. De begroting is in 2025 verlaagd met € 1,1 miljoen als gevolg van de overschotten in de jaarrekening van 2024. Echter zijn de uitgaven in 2025 weer toegenomen. We zien een stijging in de lasten van de woningaanpassingen. Deze post laat zich altijd moeilijk voorspellen en is soms afhankelijk van een aantal grote aanpassingen. Op de hulpmiddelen daarentegen zien we een voordeel van de lasten. Dit wordt deels veroorzaakt door de overgang van RSR naar Kersten BV. Op de Huishoudelijke Hulp zien we een stijging en hier was de begroting voor wat betreft de uitgaven niet geïndexeerd (3,3%). Het stoppen met Herstelgerichte hulp heeft hier ook aan bijgedragen. We zien hetzelfde bij Begeleiding. Een stijging van de uitgaven en het niet indexeren van de begroting.	615
Afrek. Projecten Samenkracht burgerparticipatie	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten samenkracht burgerparticipatie vallen hoger uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn onder andere de projecten uit Maatregel 14 (dorps en wijkvisies), sociaal programma Eemsdelta en sociaal emotionele ondersteuning.	862
Afrek. Projecten Armoede en minimabeleid	Op het project Kansen voor Kinderen is in 2025 minder geld uitgegeven dan was begroot.	-128
Jeugd- en jongerenwerk	Ten opzichte van de T2 rapportage is er sprake van een aanvullend tekort van € 2 mln. Dit wordt veroorzaakt door een combinatie van een toename in de inzet van jeugdhulp en hogere overige kosten, waaronder de kosten voor collectieve jeugdhulp binnen het onderwijs. De belangrijkste oorzaken voor de bij de T2 gemelde tekorten waren een toename van het aantal jongeren dat gebruikmaakt van jeugdhulp, indexatie, een stijging in de complexiteit van de hulpvragen, de gemiddelde kosten per jongere en een toename in de inzet van Niet Gecontracteerde Zorg. Deze ontwikkeling heeft zich ook in de tweede helft van 2025 doorgezet. Voor de inzet van jeugdhulp geldt dat dit het resultaat is van een lijn die al eerder is ingezet, maar waarvan het financiële effect in eerdere jaren gedempt is door een dalend aantal jongeren in de jeugdhulp. Dit is zichtbaar op productcategorieniveau maar ook op	1.650

	verwijzer niveau waarbij de gemeente en de Gecertificeerde Instellingen verantwoordelijk zijn voor de grootste stijging	
PRJ Aanpak sterke dorpen en wijken	Per saldo is er een verschil tussen de baten en de lasten van € 80.000. Dit verschil wordt nog overgeheveld naar 2026 omdat hier sprake is van een projectbudget.	-140
Afrek. Projecten Arbeidsparticipatie	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten arbeidsparticipatie vallen lager uit dan was begroot. Project dat hier onder valt is het ontwikkelcentrum talentperron.	-148
Beschermd wonen (WMO)	De werkelijke baten en lasten zijn in 2025 hoger dan begroot. De begroting is nog gebaseerd op de baten en lasten van 2024. Recentere cijfers waren er bij het opstellen van de begroting van 2025 nog niet beschikbaar. Per saldo kunnen we de hogere uitgaven declareren bij de centrumgemeente Groningen. Deze kosten zijn voor de gemeente nog budgetneutraal.	167
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	43
Baten		2.039
Uitvoering Wet Inburgering & Integratie	Voor de Wet Inburgering 2021 is in 2025 een bedrag ontvangen van € 850.000. Hiervoor zijn uitgaven geweest van € 123.000. Het resterende ontvangen bedrag van € 728.000 is als reservering opgenomen. Dit moet nog worden terugbetaald aan het Ministerie J&V. De gemeente Eemsdelta krijgt een taakstelling van de overheid om statushouders huisvesting te bieden. Onze gemeente kan niet aan de taakstelling voldoen met als reden de versterkingsopgave en daarmee het tekort aan woningen. Het Rijk bepaalt het te ontvangen bedrag wel op basis van de taakstelling, vandaar dat de ontvangen bedragen zo hoog zijn.	227
Luingaborg	De huisvestingslasten van de opvanglocatie Luingaborg vallen € 321.000 lager uit dan begroot. Met name de schoonmaakkosten vallen lager uit. De rijksbijdrage valt hierdoor ook lager uit.	-277
Kosten opvang vluchtelingen Oekraïne	Zowel de lasten voor de personele inzet van de opvang als de rijksbijdrage vallen iets hoger uit dan begroot.	54
Kosten doelgroepen	Voor het gehele werkbedrijf is een overschrijding op de lasten gerealiseerd ten opzichte van de begroting van € 187.000. Deze overschrijding wordt voor € 181.000 veroorzaakt door de doorbelasting van de uren, die gemaakt zijn voor Kansrijk Talent door de trainers vanuit het team Participatie. De opbrengsten van Kansrijk Talent worden ook verantwoord bij het werkbedrijf. Het voordeel op de baten betreft een vrijval van de voorziening RVU voor de medewerkers van het werkbedrijf Eemsdelta die op € 150.000 is gesteld. Daarnaast is er een bedrag van € 95.000	269

	ontvangen in 2025 vanuit het faillissement van een voormalige huurder van het pand Fivelpoort. Beide voordelen waren niet meegenomen in de begroting.	
Afrek. Projecten Samenkracht burgerparticipatie	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten samenkracht burgerparticipatie vallen hoger uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn onder andere de projecten uit Maatregel 14 (dorps en wijkvisies), sociaal programma Eemsdelta en sociaal emotionele ondersteuning.	903
PRJ Aanpak sterke dorpen en wijken	Per saldo is er een verschil tussen de baten en de lasten van € 80.000. Dit verschil wordt nog overgeheveld naar 2026 omdat hier sprake is van een projectbudget.	-60
Afrek. Projecten Arbeidsparticipatie	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten arbeidsparticipatie vallen lager uit dan was begroot. Project dat hier onder valt is het ontwikkelcentrum talentperron.	-148
Beschermd wonen (WMO)	De werkelijke baten en lasten zijn in 2025 hoger dan begroot. De begroting is nog gebaseerd op de baten en lasten van 2024. Recentere cijfers waren er bij het opstellen van de begroting van 2025 nog niet beschikbaar. Per saldo kunnen we de hogere uitgaven declareren bij de centrumgemeente Groningen. Deze kosten zijn voor de gemeente nog budgetneutraal.	724
PRJ Beschermd wonen	Er is sprake van een vrijval in het project Beschermd wonen. Het bedrag wat de komende jaren nodig is, is lager dan wat we in 2025 hebben ontvangen.	146
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	201

Programma 7 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	17.453	16.085	17.888	1.368		
Lasten	20.850	19.905	20.922		945	
Saldo	-3.397	-3.820	-3.034			
Onvoorzien						
Totaal saldo van baten en lasten	-3.397	-3.820	-3.034			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	144	122	-			22
Gerealiseerd resultaat	-3.252	-3.698	-3.034	1.368	945	22

07.Volksgezondheid en milieu		2.312
Lasten		944
Riolering en waterbeheer	Afwijking als gevolg van een grotere omvang aan noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden dan vooraf voorzien.	84
Overige afvalstromen	Er zijn meer bedrijfsafval inkomsten er is minder uitgegeven aan beheer containerpark. Aan de batenkant wordt meer overgehouden door aanvullende	-129

	vergoedingen in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor zwerfafval over 2023 en 2024, evenals door ontvangen vergoedingen van Verpact voor de voormalige gemeenten Delfzijl en Loppersum.	
Afvalstoffenheffing	De hogere opbrengsten en lasten hangen samen met een toename van het aangeboden restafval per aansluiting, waartegenover extra inkomsten staan. Daarnaast zijn er meer aansluitingen aangeslagen voor de afvalstoffenheffing dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.	432
Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid	Voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid (CDOKE) is minder inzet geleverd dan verwacht, voornamelijk door krapte op de arbeidsmarkt. Het CDOKE wordt volledig bekostigd uit de ontvangen rijksbijdrage. De resterende middelen zullen in 2026 worden besteed.	-132
Afrek. Projecten Volkgezondheid	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten volksgezondheid vallen hoger uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn: kansrijk ontwikkelen, valpreventie, kansrijke start en mentale gezondheid.	646
Afrek. Projecten Milieubeheer	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten milieubeheer vallen hoger uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn: Warmtenet Loppersum, PAW aardgasvrije Wierdedorpen en lokale isolatieaanpak Eemsdelta.	65
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	-22
Baten		1.368
Brede rioolheffing	Afwijking door grotere onttrekking vanuit de voorziening door hogere kosten riolering en waterbeheer.	148
Overige afvalstromen	Er zijn meer bedrijfsafval inkomsten er is minder uitgegeven aan beheer containerpark. Aan de batenkant wordt meer overgehouden door aanvullende vergoedingen in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voor zwerfafval over 2023 en 2024, evenals door ontvangen vergoedingen van Verpact voor de voormalige gemeenten Delfzijl en Loppersum.	266
Afvalstoffenheffing	De hogere opbrengsten en lasten hangen samen met een toename van het aangeboden restafval per aansluiting, waartegenover extra inkomsten staan. Daarnaast zijn er meer aansluitingen aangeslagen voor de afvalstoffenheffing dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.	168
Uitvoeringsmiddelen klimaat- en energiebeleid	Voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid (CDOKE) is minder inzet geleverd dan verwacht, voornamelijk door krapte op de arbeidsmarkt. Het	-132

	CDOKE wordt volledig bekostigd uit de ontvangen rijksbijdrage. De resterende middelen zullen in 2026 worden besteed.	
Afrek. Projecten Volkgezondheid	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten volksgezondheid vallen hoger uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn: kansrijk ontwikkelen, valpreventie, kansrijke start en mentale gezondheid.	646
Afrek. Projecten Milieubeheer	De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten milieubeheer vallen hoger uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn: Warmtenet Loppersum, PAW aardgasvrije Wierdedorpen en lokale isolatieaanpak Eemsdelta.	90
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	182

Programma 8 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	105.389	139.949	74.181	-34.561		
Lasten	108.623	145.455	79.384		-36.832	
Saldo	-3.235	-5.506	-5.203			
Onvoorzien						
Totaal saldo van baten en lasten	-3.235	-5.506	-5.203			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-508	-610	-987			101
Gerealiseerd resultaat	-3.743	-6.116	-6.190	-34.561	-36.832	101

08. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		-71.392
Lasten		-36.832
Omgevingsvergunning en	In het laatste kwartaal van 2025 zijn een drietal vergunningen voor grote projecten ingediend en verleend. De totale legesinkomsten van deze drie vergunningen bedraagt € 1.427.000. Deze extra legesinkomsten waren bij het uitbrengen van de tweede tussenrapportage nog niet voorzien.	-206
Vastgoed, bouwkunde	Het correctief onderhoud voor diverse (strategische) vastgoedobjecten is incidenteel lager uitgevallen dan begroot. Daarnaast valt door de sloop van de naastgelegen school de OZB-last voor Waddenweg 4 lager uit. Hierdoor ontstaat per saldo een financieel voordeel binnen deze posten. In 2025 zijn de inkomsten voor diverse panden op het juiste taakveld verantwoord, waardoor de inkomsten binnen dit taakveld lager uitvallen en deze nu hoger worden verantwoord binnen programma 4.	-142

Afrek. Projecten Ruimtelijke Ordening	De lasten en baten van van het project gebiedsinvesteringen PAWOZ Eemshaven-Spijk vallen lager uit dan was begroot.	-689
Afrek. Projecten Grondexpl. (niet- bedrijventerr)	Op basis van de jaarlijkse hercalculatie van de grondexploitaties is de voorziening grondexploitaties verhoogd met € 680.000. Dit betreft met name de grondexploitaties van de Eendracht op basis waarvan een extra dotatie noodzakelijk was.	679
Afrek. Projecten Wonen en bouwen	De overschrijding wordt met name veroorzaakt door de regelingen Blok B en Batch 1588. Hiervan is in het laatste kwartaal minder gedeclareerd dan verwacht. Daarnaast zijn de uitgaven - door een latere declaratie van de woningcorporatie- lager uitgevallen. Deze projecten worden geheel gedekt uit externe middelen, die daarmee ook lager zijn dan begroot. Het saldo van het product betreft het deel van het project volkshuisvestingsfonds, wat vanuit de daarvoor gevormde reserve wordt gedekt.	-29.413
Grondexploitatie	Dit betreft een neutrale boeking van de grondexploitaties, van zowel de baten als lasten. Het financieel resultaat van de grondexploitaties staat elders.	-6.584
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	-477
Baten		-34.560
Verhuur en verpachting van gronden	Er zijn enkele niet-verwachte meeropbrengsten gerealiseerd, namelijk de verkoop van diverse groenstroken groter dan 100 m ² tegen de getaxeerde waarde en de afkoop van het erfpachtrecht voor een perceel nabij Marktplaats 3/Pastoriepad 1 in Loppersum voor €225.000	398
Omgevingsvergunning en	In het laatste kwartaal van 2025 zijn een drietal vergunningen voor grote projecten ingediend en verleend. De totale legesinkomsten van deze drie vergunningen bedraagt € 1.427.000. Deze extra legesinkomsten waren bij het uitbrengen van de tweede tussenrapportage nog niet voorzien.	1.712
Vastgoed, bouwkunde	Het correctief onderhoud voor diverse (strategische) vastgoedobjecten is incidenteel lager uitgevallen dan begroot. Daarnaast valt door de sloop van de naastgelegen school de OZB-last voor Waddenweg 4 lager uit. Hierdoor ontstaat per saldo een financieel voordeel binnen deze posten. In 2025 zijn de inkomsten voor diverse panden op het juiste taakveld verantwoord, waardoor de inkomsten binnen dit taakveld lager uitvallen en deze nu hoger worden verantwoord binnen programma 4.	-84
Afrek. Projecten Ruimtelijke Ordening	De lasten en baten van van het project gebiedsinvesteringen PAWOZ Eemshaven-Spijk vallen lager uit dan was begroot.	-689

Afrek. Projecten Wonen en bouwen	De overschrijding wordt met name veroorzaakt door de regelingen Blok B en Batch 1588. Hiervan is in het laatste kwartaal minder gedeclareerd dan verwacht. Daarnaast zijn de uitgaven - door een latere declaratie van de woningcorporatie- lager uitgevallen. Deze projecten worden geheel gedekt uit externe middelen, die daarmee ook lager zijn dan begroot. Het saldo van het product betreft het deel van het project volkshuisvestingfonds, wat vanuit de daarvoor gevormde reserve wordt gedekt.	-29.584
PRJ Noorsestraat	Verkoop heeft in 2025 nog niet plaatsgevonden. Daarom gaat budget (en verwachte verkoopopbrengst) over naar 2026.	-365
Grondexploitatie	Dit betreft een neutrale boeking van de grondexploitaties, van zowel de baten als lasten. Het financieel resultaat van de grondexploitaties staat elders.	-6.584
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	636

Programma 9 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	167.690	168.962	159.592	-1.273		
Lasten	3.084	3.258	3.263		-174	
Saldo	164.606	165.704	156.329			
Onvoorzien	-	-	115			
Totaal saldo van baten en lasten	164.606	165.704	156.214			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	6.503	6.503	-			-
Gerealiseerd resultaat	171.109	172.207	156.214	-1.273	-174	-

09. Algemene dekkingsmiddelen		-1.447
Lasten		-174
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	-174
Baten		-1.273
Geldleningen	De rente op het schatkistbankieren is lager uitgevallen dan begroot. Het saldo bij het schatkistbankieren lag iets hoger dan voorzien, maar het rentepercentage voor de vergoeding was lager. Per saldo leidt dit tot een afwijking van € 89.000 (3%). Bij de 2e tussenrapportage is de rente nog met € 805.000 opgehoogd, wat achteraf echter te hoog is gebleken.	-110
Onroerendezaakbelasting niet woningen	In de tweede tussenrapportage is een hogere opbrengst gemeld. Dit komt doordat de totale WOZ-waarde hoger uitvalt dan waarmee in de tariefstelling rekening is gehouden. In deze	115

	meeropbrengst is ook de OZB-aanslag van de NAM meegenomen. Op rekeningbasis ligt de totale meeropbrengst zelfs iets hoger dan in T2 werd gerapporteerd	
Algemene uitkering	Er is een nadeel ontstaan van € 1,3 miljoen ten opzichte van de in de begroting opgenomen raming algemene uitkering. Dit nadeel wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een sterke stijging van de WOZ-waarde in onze gemeente. Enerzijds door de landelijke waardestijging en anderzijds door een toename van de WOZ-waarden van niet-woningen, met name door de aanleg de hoogspanningsmasten traject Eemshaven-Vierverlaten. De omvang van WOZ-waarde is een maatstaf in de berekening van de algemene uitkering. Een stijging van de totale WOZ-waarde leidt tot een hogere berekende OZB-capaciteit (meer belastingen). Maar tegelijkertijd daalt de algemene uitkering uit het gemeentefonds.	-1.384
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overg	106

Programma 10 (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging	Verschil baten	Verschil lasten	Verschil reserves
Baten	912	761	472	152		
Lasten	25.004	24.454	22.959		551	
Saldo	-24.092	-23.693	-22.487			
Onvoorzien						
Totaal saldo van baten en lasten	-24.092	-23.693	-22.487			
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-2.150	-2.226	-			76
Gerealiseerd resultaat	-26.242	-25.919	-22.487	152	551	76

10.Overhead		702
Lasten		550
Juridisch en inkoop	In 2024 was er budget over op dit product, waardoor in 2025 een bedrag van €150.000 is afgeboekt om middelen beschikbaar te stellen voor het inkoopplan. In 2025 blijken de kosten voor externe juridische ondersteuning echter hoger uit te vallen dan in 2024, waardoor deze budgetverschuiving nu leidt tot een overschrijding.	160
Organisatie Algemeen	Er is een berekening gemaakt van de waarde van het totaal aan verlofsparen. Op basis van deze berekening dient er aanvullend € 340.000 te worden gestort in de voorziening. Tevens gaan we er vanuit dat wij over 2021 ook mogelijk een boete van de Belastingdienst zullen krijgen voor verstrekte uitruil reiskosten in Coronatijd. In de T2 2025 is reeds gemeld dat wij een boete hebben ontvangen over 2020.	1.051

Automatisering & systeembeheer	Het budget wordt overschreden door een sterke prijsindexatie voor Microsoft licenties en tevens een toename van licenties. Verder waren de kosten voor PinkRoccade hoger dan begroot en hebben er enkele incidentele uitgaven plaatsgevonden in 2025 die niet waren begroot.	167
Arboverplichtingen	Er zijn meer arbo-gerelateerde onderzoeken uitgevoerd en aanvullende adviezen verstrekt dan vooraf was ingeschat, waardoor de kosten hoger zijn uitgevallen.	173
Personeelskosten	Er resteert per saldo een saldo van € 535.000 op personeel. De bezuinigingstaakstelling personeel over 2025 van € 500.000 is gerealiseerd. De personeelskosten vallen lager uit doordat niet alle vacatures gedurende 2025 zijn vervuld. Dit komt mede doordat het lastig blijkt om enkele vacatures vervuld te krijgen.	-535
Kantoren bouwkundig	De luchtbehandelingsinstallaties in het gemeentehuis Loppersum zijn vervangen ter borging van de technische continuïteit, terwijl tijdelijke voorzieningen in het gemeentehuis Delfzijl hebben geleid tot een overschrijding. Deze overschrijding kan worden gedekt vanuit de onderhoudsreserve voor gemeentelijke gebouwen.	49
PRJ Projectkosten Huis van Cultuur en Bestuur	De projectkosten voor het project Huis van Cultuur en Bestuur zijn in 2025 hoger uitgevallen dan vooraf begroot voor dat jaar. Er was o.a. geen rekening gehouden met de aankoop van enkele garageboxen in de nabijheid van het te bouwen pand. En hiernaast zijn er ook kosten gemaakt om het pand aan de Sikkell bouwkundig te beoordelen. Bij de jaarrekening 2025 zal per saldo hierdoor een lager bedrag worden overgeheveld naar 2026 dan op basis van de tweede Tussenrapportage 2025 was geraamd.	349
Overhead facilitaire ondersteuning organisatie	In de uitvoering worden op dit moment meer directe uren aan projecten toegerekend dan in de primaire begroting was voorzien. Conform de geldende kostentoerekeningssystematiek leidt deze hogere inzet tot een grotere toerekening van overhead aan producten. Hierdoor ontstaat er een incidenteel voordeel, omdat een groter deel van de vaste overheadlasten wordt toegerekend aan projecten. Dit betreft een technisch toerekeningseffect, zonder structurele gevolgen voor de financiële positie of het bestaande beleid.	-1.089
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	225
Baten		152
Saldo overige afwijkingen diverse posten	Overig	152

Afwijking in reservemutaties		63
02. Verkeer, vervoer en waterstaat		45
Baten		45
Reserve onderhoud gebouwen	Onttrekking reserve onderhoud gebouwen	45
03.Economie		21
Baten		21
Reserves	Afwijking mutatie reserve	21
04.Onderwijs		35
Lasten		-67
Reserve onderhoud gebouwen	Storting reserve onderhoud gebouwen	-67
Baten		102
Reserve huisvesting onderwijs	Onttrekking reserve huisvesting onderwijs	102
05.Sport,cultuur en recreatie		-151
Lasten		-151
Reserve onderhoud gebouwen	Storting reserve onderhoud gebouwen	-151
06.Sociaal Domein		-86
Lasten		-86
Reserve onderhoud gebouwen	Storting reserve onderhoud gebouwen	-86
07.Volksgezondheid en milieu		22
Baten		22
Reserve onderhoud gebouwen	Onttrekking reserve onderhoud gebouwen	22
08.Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		101
Lasten		-71
Reserves	Storting reserve onderhoud gebouwen	-71
Baten		172
Reserve Volkshuisvestingsfond s	Onttrekking reserve volkshuisvestingsfonds	172
10.Overhead		76
Baten		76
Reserve onderhoud gebouwen	Onttrekking reserve onderhoud gebouwen	76

Nog te autoriseren begrotingsoverschrijdingen

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij overschrijdingen binnen het door de raad uitgezette beleid vallen en binnen het doel blijven waarvoor het budget beschikbaar is gesteld. Hierbij valt te denken aan overschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (bijvoorbeeld subsidies en kostendekkende omzet) en overschrijdingen bij open einde regelingen.

In onderstaand overzicht zijn de programma's opgenomen waarbij sprake is van een overschrijding van de lasten, met daarbij een verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uitwerking van de verschillen wordt verwezen naar de financiële analyse van de programma's.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	>0 is overschrijding	Conclusie: Onrechtmatig maar telt niet mee voor het oordeel	Conclusie: Onrechtmatig en telt mee voor het oordeel
0. Bestuur en ondersteuning	1.181		
De gemeente heeft meer rijksleges moeten afdragen omdat er meer reisdocumenten zijn verstrekt in 2025 dan begroot. Hier staat ook een toename van baten tegenover.		79	
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	1.140		
Onder de projecten verkeer en vervoer valt o.a. ook een last en bate van € 1 miljoen voor inpassingskosten algemeen.		1.057	
3. Economie	384		
De projectkosten voor onder anderen het project entree Termunten en Damster stadsherstel zijn hoger uitgevallen voor 2025 dan begroot was. Hier staan ook hogere baten tegenover.		376	
6. Sociaal domein	3.057		
Ten opzichte van de T2 rapportage is er sprake van een aanvullend tekort van € 1,6 mln. Dit wordt veroorzaakt door een combinatie van een toename in de inzet van jeugdhulp en hogere overige kosten, waaronder de kosten voor collectieve jeugdhulp binnen het onderwijs. De belangrijkste oorzaken voor de bij de T2 gemelde tekorten waren een toename van het aantal jongeren dat gebruikmaakt van jeugdhulp, indexatie, een stijging in de complexiteit van de hulpvragen, de gemiddelde kosten per jongere en een toename in de inzet van Niet Gecontracteerde Zorg. Deze ontwikkeling heeft zich ook in de tweede helft van 2025 doorgezet. Voor de inzet van jeugdhulp geldt dat dit het resultaat is van een lijn die al eerder is ingezet, maar waarvan het financiële effect in eerdere jaren gedempt is door een dalend aantal jongeren in de jeugdhulp. Dit is zichtbaar op productcategorieniveau maar ook op verwijzer niveau waarbij de gemeente en de Gecertificeerde Instellingen verantwoordelijk zijn voor de grootste stijging.		1.650	
De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten samenkracht burgerparticipatie vallen hoger uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn onder andere de projecten uit Maatregel 14 (dorps en wijkvisies), sociaal programma Eemsdelta en sociaal emotionele ondersteuning.		862	
De totale uitgaven aan de WMO zijn € 850.000 hoger dan begroot. De begroting is in 2025 verlaagd met € 1,1 miljoen als gevolg van de overschotten in de jaarrekening van 2024. Echter zijn de uitgaven in 2025 weer toegenomen. We zien een stijging in de lasten van de woningaanpassingen. Deze post laat zich altijd moeilijk voorspellen en is soms afhankelijk van een aantal grote aanpassingen. Op de hulpmiddelen daarentegen zien we een voordeel van de lasten. Dit wordt deels veroorzaakt door de overgang van RSR naar Kersten BV. Op de Huishoudelijke Hulp zien we een stijging en hier was de begroting voor wat betreft de uitgaven niet geïdexeerd (3,3%). Het stoppen met Herstelgerichte hulp heeft hier ook aan bijgedragen. We zien hetzelfde bij Begeleiding. Een stijging van de aantallen en het niet indexeren van de begroting.		615	
7. Volksgezondheid en milieu	945		
De lasten en baten van enkele projecten binnen de projecten volksgezondheid vallen hoger uit dan was begroot. Projecten die hieronder vallen zijn: kansrijk ontwikkelen, valpreventie, kansrijke start en mentale gezondheid.		646	
De hogere opbrengsten en lasten hangen samen met een toename van het aangeboden restafval per aansluiting, waartegenover extra inkomsten staan. Daarnaast zijn er meer aansluitingen aangeslagen voor de afvalstoffenheffing dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.		432	
10. Overhead	551		
Er is een berekening gemaakt van de waarde van het totaal aan verlofsparen. Op basis van deze berekening dient er aanvullend € 340.000 te worden gestort in de voorziening. Tevens gaan we er vanuit dat wij over 2021 ook mogelijk een boete van de Belastingdienst zullen krijgen voor verstrekte uitruil reiskosten in Coronatijd. In de T2 2025 is reeds gemeld dat wij een boete hebben ontvangen over 2020.		1.051	

Overzicht incidentele lasten en baten

Overzicht incidentele baten en lasten

Om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente is het onderscheid tussen structureel en incidenteel vooral van belang. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten zijn dus de regel, incidentele lasten zijn de uitzondering. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. In onderstaand schema zijn de volgende incidentele geraamde lasten en baten van enige omvang gesaldeerd per programma.

(Bedragen * € 1.000)

Incidentele lasten	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging
o) Bestuur en ondersteuning	1.349	318	149
Verkiezingen	149	318	149
Voorziening APPA	1.200	-	-
1) Veiligheid	8.709	9.503	9.887
Lumpsum-bijdrage organisatie (120.08)	8.659	9.453	9.837
PRJ Ondernijning	50	50	50
2) Verkeer, vervoer en waterstaat	1.963	1.092	200
Projecten verkeer en vervoer (210.99)	1.507	450	200
PRJ Tijdelijke inrichting Damsterkade, Delfzijl (220.8)	57	200	-
PRJ Proceskosten Eemshaven (240.8)	399	442	-
3) Economie	780	395	-
PRJ 80 jaar bevrijding (340.8)	212	210	-
Projecten econ.ontw./ fysiek.infra/ econ.prom.	568	185	-
4) Onderwijs	2.174	2.460	-
Projecten onderw.huisv./ onderw.bel.	1.665	1.910	-
PRJ Afronding huisvesting Renn4 (420.8)	128	130	-
Sloop en afboeken PO Scholen (420.5)	62	110	-
Sloop en afboeken sporthal/gymzaal (420.7)	79	100	-
PRJ Peuteropvang (430.8)	90	60	-
PRJ Programma schoolondersteuning	150	150	-
5) Sport, cultuur en recreatie	2.136	3.422	2.556
Projecten sportbel./ sportacc.	392	1.178	1.754
Projecten openb.groen/ cult.erfgoed	143	600	50
Kunst en cultuur (onderhoud kunst)			100
Groenbeheer (570.01)	305	440	140
Seizoensarbeid (570.01)	412	412	412
PRJ Voorbereidingskrediet DVC Appingedam (520.8)	400	400	-
PRJ Sloop en nieuwbouw Sportcluster Stedum (520.8)	383	280	-
PRJ Onderhoud kunst in openbare ruimten (530.8)	101	112	100
6) Sociaal domein	9.001	8.296	3.686
Dorpsondersteuner (610.18)	49	65	65
Openbaar vervoer voor minima (630.03)	456	436	436
Projecten samenkracht/ wijkteams	7.353	6.491	2.448
Projecten armoede en minimabeleid	113	241	241
PRJ Aanpak sterke dorpen en wijken (610.8)	-	80	-
PRJ Toeslagenaffaire SPUK 2 (630.8)	190	-	-
PRJ Aanbesteding applicatie sociaal domein (640.8)	188	232	-
PRJ Doorontw. Naar een bestendig WO-bedrijf (640.8)	44	70	-
PRJ Corona steun Pakket en impuls Re-integratie (650.8)	236	233	-
PRJ Stelpost Hervormingsagenda (692.8)	195	275	496
PRJ Beschermd wonen (681.8)	177	173	-

	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging
Incidentele lasten (vervolg)			
7) Volksgezondheid en milieu	3.101	2.336	4.112
Projecten milieubeheer/ volksgezondheid	2.869	2.128	4.112
PRJ MER Oosterhorn (740.8)	103	95	
PRJ Aardgasvrij wonen Eemsdelta (740.8)	129	113	
8) Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	100.202	135.608	71.114
Grondexploitaties (820.06)	10.017	16.601	7.621
Projecten grondexploitatie (820.9)	679		
Toezicht en handhaving verhuur (830.08)	-	150	150
Projecten ruimt.ord./ wonen en bouwen/ Batch 1.588	88.386	117.798	63.343
PRJ Implementatie Omgevingswet (810.8)	197	244	-
PRJ Digitalisering bouwvergunningen (830.8)	57	70	-
PRJ Bijdrage verhuizing pand centrum Zuid Oost (830.8)	452	420	
PRJ Vastgoedorganisatie (830.8)	221	250	-
PRJ Projecten Centrum Zuid Oost (830.8)	141	75	
PRJ Flexpoolregeling (woonzorgvisie) (830.8)	52	-	
9) Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
10) Overhead	3.386	2.015	69
Robuust rechtstelsysteem (040.02)	69	69	69
Voorziening verlofsparen (040.3/080.0)	480	145	-
Naheffing reiskosten 2020/2021	1.077	381	
PRJ Aanbesteding Document Managementsysteem (040.8)	248	190	-
PRJ Projectkosten Huis van Cultuur en Bestuur (040.8)	1.239	1.000	-
PRJ Zoutloods Loppersum	183	180	
PRJ beleid hybride werken	90	50	
Reservemutaties	20.050	19.751	2.896
Programma 0, overheveling	-	-	-
Programma 1, overheveling, ondermijning veiligheid	133	133	-
Programma 2, overheveling	1.252	1.252	-
Programma 3, overheveling	20	95	75
Programma 4, onderhoud gebouwen	67	-	-
Programma 5, baggeren, proj groen, sportpaviljoen Stedum, onderhoud gebouwen, overheveling	5.389	5.239	1.236
Programma 6, onderhoud gebouwen, overheveling	3.003	2.917	-
Programma 7, overheveling	413	413	-
Programma 8, overheveling, onderhoud gebouwen, reserve vastgoed, volkshuisv.fonds	3.250	3.179	1.585
Programma 9, jaarrekening 2023	1.034	1.034	-
Programma 10, huis van cultuur en bestuur, overheveling	5.489	5.489	-
Totaal incidentele lasten	152.851	185.196	94.669

(Bedragen * € 1.000)

	Realisatie 2025	Raming 2025 na wijziging	Raming 2025 voor wijziging
Incidentele baten			
o) Bestuur en ondersteuning			
1) Veiligheid	7.749	8.542	9.837
Lumpsum-bijdrage organisatie (120.08)	7.749	8.542	9.837
2) Verkeer, vervoer en waterstaat	2.258	748	498
Kabels en leidingen, meeropbrengst	338	298	298
Bruggen (6210.0)	413		
Projecten verkeer en vervoer (210.99)	1.507	450	200
3) Economie	547	185	-
Projecten econ.ontw./ fysiek.infra/ econ.prom.	547	185	-
4) Onderwijs	1.444	1.790	-
Project onderwijshuisvesting/ Project onderwijsbeleid (420.0)	1.444	1.790	
5) Sport, cultuur en recreatie	602	1.847	1.804
Projecten sportbel./ sportacc.	392	1.177	1.754
Projecten openb.groen/ cult.erfgoed	144	600	50
PRJ landschapscom Tennet 't Zandt (570.85)	66	70	-
6) Sociaal domein	7.813	6.682	2.508
Projecten samenkr./wijkteams (610.99/620.99)	7.353	6.450	2.407
Projecten armoede en minimabeleid	113	101	101
PRJ Aanpak sterke dorpen en wijken (610.8)	40	100	
PRJ Samenkracht (610.8)	57		
PRJ Toeslagenaffaire SPUK 2 (630.8)	73		
PRJ Beschermd wonen (681.8)	177	31	
7) Volksgezondheid en milieu	2.849	2.084	4.068
Projecten milieubeheer/ volksgezondheid	2.849	2.084	4.068
8) Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	99.237	134.318	70.516
Grondexploitatie (820.06)	10.017	16.604	7.621
Projecten grondexploit (820.9)	573		
Grondverkoop (830.0)	789		
Projecten ruimt.ord./ wonen en bouwen/ Batch 1.588	87.767	117.350	62.895
PRJ Flexpoolregeling (woonzorgvisie) (830.85)	91	364	-
9) Algemene dekkingsmiddelen	5.395	-	-
Algemene uitkering gemeentefonds (070.0)	5.395	-	-
10) Overhead	-	-	-
Reservemutaties	13.200	12.761	1.083
Programma 0, overheveling	-	-	-
Programma 1, overheveling, ondermijning	345	345	320
Programma 2, overheveling, onderhoud gebouwen, duurzaamheidsmaatregelen	570	525	-
Programma 3, overheveling, boegkwartier	96	75	-
Programma 4, overheveling, Farmsumerborg, projecten onderwijshuisvesting, duurzaamheidsmaatregelen, Prog schoolondersteuning 2025-2029	601	498	-
Programma 5, overheveling, duurzaamheidsmaatregelen, sportcluster Stedum, onderhoud monumenten	2.110	2.110	100
Programma 6, overheveling, duurzaamheidsmaatregelen, dorpsondersteuner	2.841	2.841	65
Programma 7, overheveling, duurzaamheidsmaatregelen, onderhoud gebouwen	557	535	-
Programma 8, overheveling, duurzaamheidsmaatregelen, Volkshuisvesting, handhaving bouwzaken, aardbeving bestendig bouwwn	2.741	2.569	598
Programma 9	-	-	-
Programma 10, overheveling, onderhoud gebouwen, zoutloos Loppersum	3.339	3.263	-
Algemene dekkingsmiddelen			-
Totaal incidentele baten	141.094	168.957	90.314
Totaal Incidenteel jaarrekening	11.757	16.239	4.355

Rechtmatigheidsverklaring

Rechtmatigheidsverklaring

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% (maximaal 2) van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 6.951.900. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 14.316.000 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van €6.951.900. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van €5.974.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:

Afwijkingen rechtmatigheid	Bedrag
Begrotingscriterium	x € 1 miljoen
1A. Overschrijding lasten programma's	7,3
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	0,7
2. Ongeautoriseerde reservemutaties	0,0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld	0,0
<i>Totaal begrotingsonrechtmatigheden</i>	8,0
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat op basis van de financiële verordening als acceptabel is aangemerkt	7,3
Niet acceptabele onrechtmatigheden	0,7
Voorwaardencriterium	

Afwijkingen rechtmatigheid	Bedrag
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	7,6
M&O Criterium	
6. Geen bevindingen	
Totaal Onrechtmatigheden	15,6
Waarvan acceptabel	7,3
Waarvan niet-acceptabel	8,3

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

WNT

WNT

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Eemsdelta van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2025 voor de gemeente Eemsdelta is € 246.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2025		
bedragen x € 1	K. Van der Wal	T.G.C. Kramer-Klein
Functiegegevens	Algemeen directeur / gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	01/05- 31/12	01/01- 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	108.031	115.364
Beloningen betaalbaar op termijn	15.512	18.697
Subtotaal	123.543	134.060
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	165.123	246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	123.543	134.060
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2024		
bedragen x € 1	T.G.C. Kramer-Klein	
Functiegegevens	Griffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	111.226	
Beloningen betaalbaar op termijn	19.851	
Subtotaal	131.077	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	
Bezoldiging	131.077	

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2025		
bedragen x € 1		G.Kolhorn
Functiegegevens	Algemeen directeur / gemeentesecretaris	
Kalenderjaar	2025	2024
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/01-30/04	28/10-31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4	3
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	608	296
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 235	€ 221
Maxima op basis van de normbedragen per maand	123.000	92.400
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 208.296	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	91.200	44.400
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 135.600	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	NVT	NVT
Bezoldiging	€ 135.600	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

EMU-saldo

EMU-saldo

		2025
Omschrijving		x € 1000,- Realisatie boekjaar 2025
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	6.697
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	14.505
3.	Mutatie voorzieningen	9.204
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	4.772
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-
Berekend EMU-saldo		-3.376

Toelichting

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Het berekend EMU-saldo voor Eemsdelta voor 2025 is nadelig. Er is sprake van een vorderingstekort.

Overzicht taakvelden

Overzicht taakvelden

Wat zijn taakvelden?

Een taakveld is een samenbundeling van gelijksoortige activiteiten die qua beleid en beheer zoveel mogelijk één geheel vormen. De taakvelden voor gemeentebegrotingen zijn landelijk gedefinieerd. Voor de precieze indeling van al onze activiteiten in de taakvelden, baseren wij ons op de IV3-informatievoorschriften van de Rijksoverheid. Een aantal van de landelijke taakvelden komt in onze gemeente niet voor, omdat wij deze activiteiten niet uitvoeren.

Taakvelden(bedragen x € 1.000,-)	Begroting 2025 voor wijziging			Begroting 2025 wijziging			na			Realisatie 2025			Verschil Begroting na wijziging met Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning	161.995	40.921	121.074	190.870	60.306	130.564	190.338	54.610	135.728	-532	-5.696	5.164			
0.1 Bestuur	1	3.275	-3.274	1	3.206	-3.205	24	4.466	-4.442	23	1.261	-1.237			
0.2 Burgerzaken	847	1.894	-1.047	847	2.042	-1.195	974	1.962	-988	127	-79	207			
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
0.4 Overhead	472	22.959	-22.487	761	24.454	-23.693	912	25.004	-24.092	152	551	-399			
0.5 Treasury	6.378	1.632	4.746	4.574	1.632	2.942	4.467	1.591	2.876	-107	-41	-66			
0.61/ 0.62 OZB woningen en niet-woningen	21.615	1.417	20.198	22.615	1.267	21.348	22.766	1.167	21.599	151	-100	251			
0.63 Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
0.64 Belastingen overig	243	138	105	243	138	105	267	150	117	23	12	11			
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	131.306	-	131.306	141.415	-	141.415	140.031	-	140.031	-1.384	-	-1.384			
0.8 Overige baten en lasten	50	6.697	-6.647	115	7.804	-7.689	159	176	-18	44	-7.628	7.671			
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	14	-14	-	14	-14	-	-32	32	-	-46	46			
0.10 Mutaties reserves	1.083	2.896	-1.813	20.299	19.750	549	20.738	20.125	613	439	374	64			
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1. Veiligheid	9.854	15.603	-5.749	8.558	15.297	-6.739	7.770	14.595	-6.825	-788	-701	-86			
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	3.220	-3.220	-	3.239	-3.239	-	3.248	-3.248	-	9	-9			
1.2 Openbare orde en veiligheid	9.854	12.383	-2.529	8.558	12.057	-3.499	7.770	11.347	-3.577	-788	-710	-78			
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	727	14.458	-13.732	1.094	14.992	-13.898	2.759	16.132	-13.373	1.665	1.140	525			
2.1 Verkeer en vervoer	613	13.954	-13.340	880	13.763	-12.883	2.598	15.157	-12.559	1.718	1.394	324			
2.2 Parkeren	2	101	-99	2	301	-299	14	157	-143	12	-143	155			
2.3 Recreative havens	39	175	-136	139	257	-118	77	167	-90	-62	-90	28			
2.4 Economische havens en waterwegen	-	115	-115	-	557	-557	-	528	-528	-	-29	29			
2.5 Openbaar vervoer	73	114	-42	73	114	-42	69	123	-53	-3	8	-12			
3. Economie	285	1.860	-1.576	470	2.325	-1.856	833	2.709	-1.876	364	384	-21			
3.1 Economische ontwikkeling	-	21	-21	150	171	-21	526	542	-16	376	371	5			
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	67	-67	35	102	-67	21	108	-87	-14	6	-20			
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	21	50	-29	21	50	-29	11	67	-56	-10	17	-27			
3.4 Economische promotie	264	1.722	-1.458	264	2.002	-1.738	275	1.992	-1.717	12	-10	21			
4. Onderwijs	3.838	8.968	-5.131	5.727	11.047	-5.320	5.376	10.625	-5.250	-351	-422	70			
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
4.2 Onderwijshuisvesting	983	4.227	-3.244	1.083	4.226	-3.143	1.136	4.010	-2.874	52	-216	269			
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.854	4.741	-1.887	4.644	6.821	-2.177	4.240	6.615	-2.375	-404	-205	-198			
5. Sport, cultuur en recreatie	2.530	18.010	-15.480	3.019	19.401	-16.382	1.777	18.180	-16.403	-1.242	-1.221	-21			
5.1 Sportbeleid en activering	1.786	2.298	-513	599	1.112	-513	342	848	-507	-257	-263	6			
5.2 Sportaccommodaties	430	4.550	-4.120	1.041	5.649	-4.608	556	5.349	-4.793	-485	-300	-185			
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	2.398	-2.398	-	2.440	-2.440	-	2.395	-2.395	-	-45	45			
5.4 Musea	77	314	-237	77	357	-280	80	368	-288	3	11	-8			
5.5 Cultureel erfgoed	59	206	-147	39	190	-151	84	189	-105	45	-1	46			
5.6 Media	119	1.367	-1.248	339	1.587	-1.248	352	1.488	-1.136	13	-99	112			
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	60	6.877	-6.818	924	8.067	-7.143	364	7.543	-7.179	-561	-524	-37			
6. Sociaal domein	32.036	103.207	-71.172	40.478	117.521	-77.044	42.518	120.579	-78.061	2.040	3.057	-1.017			
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.865	6.508	-3.644	11.669	14.412	-2.743	12.572	14.894	-2.322	904	483	421			
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	-	3.377	-3.377	-	3.157	-3.157	-	3.220	-3.220	-	64	-64			
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	32	3.738	-3.706	32	3.738	-3.706	-	3.803	-3.803	-32	65	-97			
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	25	94	-70	25	94	-70	4	75	-72	-21	-19	-2			
6.3 Inkomensregelingen	24.925	38.064	-13.139	24.309	38.333	-14.024	24.401	38.286	-13.885	92	-48	139			
6.4 WSW en beschermt werk	1.984	14.081	-12.097	2.179	13.339	-11.160	2.458	13.367	-10.909	279	28	251			
6.5 Arbeidsparticipatie	103	1.470	-1.367	280	1.800	-1.520	192	1.736	-1.544	-88	-64	-24			
6.60 Hulpmiddelen en diensten	30	3.064	-3.034	30	2.805	-2.775	27	3.382	-3.355	-3	577	-579			
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	643	5.631	-4.988	493	5.663	-5.170	491	5.702	-5.211	-2	39	-41			
6.712 Begeleiding (Wmo)	-	3.730	-3.730	-	3.300	-3.300	-	3.640	-3.640	-	341	-341			
6.713 Dagbesteding (Wmo)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	156	-156	-	156	-156	-	78	-78	-	-79	79			
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-	-	-	-	545	-545	-	600	-600	-	56	-56			
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-	11.005	-11.005	-	14.956	-14.956	-	17.993	-17.993	-	3.036	-3.036			
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-	56	-56	-	59	-59	-	3	-3			
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	-	-	-	-	221	-221	-	389	-389	-	168	-168			
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	6.488	-6.488	-	8.547	-8.547	-	7.405	-7.405	-	-1.141	1.141			
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-	-	-	214	-214	-	201	-201	-	-13	13			
6.791 PGB Wmo	-	1.032	-1.032	-	732	-732	-	784	-784	-	52	-52			
6.792 PGB Jeugd	-	110	-110	-	110	-110	-	126	-126	-	16	-16			
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	1.226	1.226	-	1.257	1.399	-142	2.127	1.570	557	870	171	699			
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	205	1.095	-890	205	1.222	-1.017	246	1.133	-887	41	-90	131			
6.821 Jeugdbescherming	-	1.003	-1.003	-	1.435	-1.435	-	1.052	-1.052	-	-383	383			
6.822 Jeugdreclassering	-	228	-228	-	350	-350	-	291	-291	-	-60	60			
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	-	355	-355	-	355	-355	-	289	-289	-	-65	65			
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-	755	-755	-	584	-584	-	504	-504	-	-80	80			
7. Volksgezondheid en milieu	17.888	20.922	-3.034	16.085	19.905	-3.820	17.453	20.850	-3.397	1.368	945	423			
7.1 Volksgezondheid	496	2.817	-2.321	571	2.892	-2.321	1.243	3.485	-2.242	672	593	80			
7.2 Riolerings	5.129	3.861	1.268	5.006	3.895	1.111	5.146	3.965	1.181	140	69	71			
7.3 Afval	7.076	5.753	1.323	7.256	6.006	1.251	7.787	6.342	1.445	530	336	194			
7.4 Milieubeheer	4.839	7.480	-2.641	2.903	6.100	-3.197	2.869	5.990	-3.121	-34	-110	76			
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	349	1.010	-661	349	1.012	-663	409	1.069	-660	60	57	3			
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	74.181	79.384	-5.203	139.949	145.455	-5.506	105.389	108.623	-3.235	-34.561	-36.832	2.271			
8.1 Ruimtelijke Ordening	-	2.485	-2.485	1.159	3.863	-2.704	470	3.072	-2.602	-689	-791	102			
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	7.621	7.637	-16	16.601	16.617	-16	10.590	10.696	-106	-6.011	-5.920	-90			
8.3 Wonen en bouwen	66.560	69.262	-2.703	122.189	124.975	-2.786	94.328	94.855	-527	-27.861	-30.120	2.260			

Reserves

Reserves

Aan de reservemutaties liggen raadsbesluiten en een bestendige gedragslijn ten grondslag, hetzij bij vaststelling van de oorspronkelijke begroting, hetzij bij vaststelling van de tussenrapportages. De meerjarige begrotingsresultaten worden verrekend met de algemene reserve. Uw raad geeft expliciet instemming aan de weergegeven toevoegingen en onttrekkingen via de begrotingsvaststelling. Het beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen is vastgelegd in de nota reserves en voorzieningen 2021.

Reserve	Boekwaarde	Begroting		Resultaatbest. 2024		Jaarrekening		Boekwaarde
	31-12-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen	Toevoegingen	Onttrekkingen	31-12-2025
Algemene reserve	26.106.626	-	-	1.034.105	-	-	-	27.140.731
Winstsaldo 2024	7.537.505	-	-	-	7.537.505	-	-	-
Algemene reserve	33.644.131	-	-	1.034.105	7.537.505	-	-	27.140.731
Delfsail	-	74.900	-	-	-	-	-	74.900
Projecten	13.416.200	12.424.800	10.468.600	415.000	-	-	-	15.787.400
Onderhoud gebouwen	2.485.924	538.600	604.100	-	-	363.620	143.710	2.640.334
Huis voor Cultuur en Bestuur	5.000.000	63.000	-	2.000.000	-	-	-	7.063.000
Baggeren	-	-	-	1.700.000	-	-	-	1.700.000
Bommenregeling	734.982	-	70.000	-	-	-	-	664.982
FLO Veiligheidsregio	48.400	-	-	-	-	-	-	48.400
Huisvesting onderwijs	5.953.227	-	260.000	-	-	-	102.408	5.590.819
Reserve vastgoed	41.807	-	-	-	-	10.774	20.816	31.765
Aardgasvrije wijken	598.917	-	-	-	-	-	-	598.917
Stadsvisie	824.000	-	-	-	-	-	-	824.000
Aardbevingsbestendig bouwen	910.900	-	910.900	-	-	-	-	-
Volkshuisvestingsfonds	2.100.000	1.500.000	-	-	-	-	619.717	2.980.283
Aankoop panden Oude Schans	2.764.363	-	-	-	-	-	-	2.764.363
Bestemmingsreserves	34.878.720	14.601.300	12.313.600	4.115.000	-	374.394	886.651	40.769.163
Totaal	68.522.851	14.601.300	12.313.600	5.149.105	7.537.505	374.394	886.651	67.909.894

Voorzieningen

Voorzieningen

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is vooral van belang omdat voorzieningen te beschouwen zijn als vreemd vermogen en reserves als eigen vermogen. Aan voorzieningen kleven verplichtingen. De gemeente heeft daarom weinig keus als het gaat om de vraag welke voorzieningen aanwezig moeten zijn en welke omvang deze moeten hebben. Dit betekent dat alle voorzienbare en kwantificeerbare risico's en verplichtingen zijn afgedekt. De voorschriften uit het BBV (Besluit, Begroting en verantwoording) zijn hiervoor bepalend.

Voorzieningen worden op grond van artikel 44 BBV gevormd voor:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs te schatten is;
- bestaande risico's op de balansdatum ter zake van verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs te schatten is;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt maar de oorsprong hebben in het begrotingsjaar of een eerder begrotingsjaar en de voorziening strekt tot kostenegalisatie;
- de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven en
- tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

In onderstaand overzicht worden de meerjarige mutaties van de voorzieningen gespecificeerd.

(bedragen in €)	Boekwaarde per 31-12-2024	Toevoegingen	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde per 31-12-2025
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Overige verplichtingen	2.561.109	-	-	-	2.561.109
	2.561.109	-	-	-	2.561.109
Voorzieningen ter egalisering van kosten					
Egalisatie afvalstoffenheffing	468.004	662.584	-	-	1.130.588
Kunstwerken	3.955.900	1.460.200	412.500	2.542.367	2.461.233
Wegen	4.971.800	3.762.300	-	2.931.226	5.802.874
	9.395.704	5.885.084	412.500	5.473.593	9.394.695
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Pensioenen wethouders/bestuurders	4.903.673	1.139.222	-	-	6.042.895
Personele verplichtingen/boventalligen	103.707	348.536	12.063	91.643	348.537
Voorziening verlofsparen	1.978.632	559.377	-	6.423	2.531.588
Voorziening RVU	355.257	-	150.391	-	204.866
Rioolheffing	3.201.940	192.400	100.504	153.219	3.140.616
Compensatieregeling rioolheffing	-	856	-	856	-
	10.543.209	2.240.391	262.958	252.141	12.268.502
Totaal	22.500.022	8.125.475	675.458	5.725.733	24.224.306

Gewaarborgde geldleningen

Gewaarborgde geldleningen

Evenals in de vorige jaren geven we de garantieomvang voor de achtervangpositie aan als het totaal van de borgstellingen die aan de gemeente Eemsdelta gerelateerd zijn. De omvang samen was € 160 miljoen per eind 2025. Tot 2024 waardeerden we de borgstellingen op 100% garantstelling voor de gemeente. Met ingang van 2025 waardeerden we nog voor 50%, omdat zowel gemeente als rijk garant staan voor eenzelfde percentage. De cijfers van 2024 zijn hierop aangepast.

Per eind 2025 stond de gemeente borg voor € 160 miljoen. Ten opzichte van eind 2024 is dit een stijging van € 28 miljoen. Nieuwe leningen via het WSW gaan buiten de gemeente om. Dit regelt het WSW en dit is ook contractueel zo afgesproken. Aflossingen kunnen ook negatief zijn in onderstaand overzicht. Dit wordt veroorzaakt doordat het aandeel van de gemeente in de leningen kan wijzigen. Leningen worden verdeeld over gemeenten op basis van de waarde van het vastgoed in die gemeente. Dit kan wijzigen als er wordt bijgebouwd of gesloopt. Voor 2025 gaat het om relatief kleine bedragen. Naast leningen via de WSW zijn er ook nog een aantal borgstellingen waarbij de gemeente zelf voor 100% garant staat. Deze borgstellingen en die van het WSW staan in onderstaand overzicht.

Naam geldnemer	Naam geldgever	Oorspronkelijk bedrag	Restant lening per 31-12-2024	Nieuw 2025	Bedragen * € 1.000	
					Aflossing 2025	Restant lening per 31-12-2025
Stichting Acantus	Aegon Custody B.V.	4.000	1.117	-	-60	1.177
Stichting Acantus	BNG Bank N.V.	57.450	17.433	7.355	799	23.989
Stichting Acantus	Nederlandse Waterschapsbank NV	88.836	36.914	11.474	9.589	38.798
Stichting Acantus	Stichting Pensioenfonds ABP	5.750	1.605	-	-87	1.692
Stichting Noorderzorg	BNG Bank N.V.	2.673	811	-	-719	1.530
Stichting Noorderzorg	Nederlandse Waterschapsbank NV	681	169	-	-146	315
Stichting voortgezet onderwijs Eemsdelta	Nederlandse Waterschapsbank NV	30.380	13.563	-	-12.537	26.099
Woningstichting Goud Wonen	Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.	3.000	1.920	-	120	1.800
Woningstichting Goud Wonen	BNG Bank N.V.	500	520	-	20	500
Woningstichting Goud Wonen	Nederlandse Waterschapsbank NV	4.663	1.256	-	454	802
Woningstichting Wierden en Borgen	BNG Bank N.V.	38.659	5.755	2.432	1.189	6.998
Woningstichting Wierden en Borgen	N26 Bank GmbH	2.500	313	-	2	312
Woningstichting Wierden en Borgen	Nederlandse Waterschapsbank NV	11.099	962	436	14	1.384
Woningstichting Wierden en Borgen	Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwn	2.500	313	-	2	312
Woningstichting Wierden en Borgen	Stichting Pensioenfonds ABP	8.750	1.097	-	6	1.091
Woningstichting Wierden en Borgen	Stichting Pensioenfonds Werk- en (re)Integratie	3.750	470	468	470	468
Woonstichting Groninger Huis	Aegon Levensverzekering N.V.	5.250	5.250	-	-	5.250
Woonstichting Groninger Huis	BNG Bank N.V.	26.271	14.495	-	-716	15.211
Woonstichting Groninger Huis	Nederlandse Waterschapsbank NV	22.856	16.196	-	-2.459	18.655
Woonzorg Nederland	BNG Bank N.V.	149.621	2.701	377	471	2.607
Woonzorg Nederland	Nederlandse Waterschapsbank NV	188.783	7.456	901	626	7.731
Zwembad Appingedam-Delfzijl Vastgoed BV	Nederlandse Waterschapsbank NV	6.500	1.931	-	-1.719	3.650
Totaal		664.472	132.249	23.444	-4.679	160.371

Conform de BBV (Besluit, Begroting en Verantwoording) zijn deze bedragen niet in de telling van de balans opgenomen.

SiSa

SiSa

Sinds 2006 wordt voor een aantal specifieke uitkeringen het principe van single information single audit toegepast. Door SISA zijn de verantwoordings- en controlelasten voor gemeenten en provincies verminderd door:

1. Sturing op hoofdlijnen: er vindt géén aparte financiële verantwoording per regeling meer plaats maar de verantwoordingsinformatie wordt geheel opgenomen in een bijlage bij de jaarrekening (zie volgende pagina)
2. Minder controle: de aparte accountantsverklaring vervalt en in plaats daarvan wordt de accountantsverklaring op de jaarrekening leidend.

Op de volgende pagina's staat de verantwoordingsinformatie zoals deze voor de gemeente Eemsdelta van toepassing is.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa - d.d. 07-01-2026									
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (Ja/Nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Normbedragen voor e (Ja/Nee) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Eindeverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05		
			21	42	Ja	Ja	Nee		
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07					
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13	
			€ 69.578	€ 141.415			€ 55.099	€ 168.037	
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/14	Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/15	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/16	Reeks 2 Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/17	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/18	Reeks 2 Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PVA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/19	
			€ 44.220	€ 69.572	€ 77.133	€ 150.062	€ 39.921	€ 83.954	
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden, indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/20	Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/21	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/22	Reeks 2 Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) Keuze normbedragen Aard controle R Indicator: B2/23	Totaal Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling Aard controle n.v.t. Indicator: B2/24		
			€ 127.073	€ 176.465	€ 0	€ 0	€ 443.022		
BZK	C33	Derde tranche in verband met de uitvoering van het Nationaal Programma Groningen Gemeenten in Groningen en de Provincie Groningen	Projectaantalnummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C33/01	Aard controle R Indicator: C33/02	Aard controle R Indicator: C33/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C33/04			
			1 2020-0000680134 - Uitwerken projecten NPG	€ 140.260	€ 529.740	Correctie volgt uit feit dat voor reeds gedane uitgaven nu extra middelen zijn verkregen, maar op een andere beschikking (C127)			
			2 2020-0000680134 - Sociaal plan Delfzijl Noord	€ 0	€ 508.141				
			3 2020-0000680183 - bijdrage Dorpshuizen	€ 0	€ 275.000				
			4 2020-0000680183 - verzilvering	€ 0	€ 0				
			5 2020-0000680183 - groene woonomgeving	€ 368.165	€ 686.776				
			Eindeverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: C33/05						
			Nee						
BZK	C34	Bijdrage Scholenprogramma Gemeente Loppersum	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen - zelfstandige uitvoering	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) - inclusief uitvoering door derden vanaf SiSa 2021	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindeverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: C34/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C34/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C34/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C34/04			
			€ 0	€ 19.871.387	Nee	Nee			
			Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen - uitvoering door derden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen - uitvoering door derden				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C34/05	Aard controle R Indicator: C34/06	Aard controle R Indicator: C34/07				
			1 060014 Gemeente Groningen	€ 0	€ 243.492				
			2 060003 Gemeente Appingedam	€ 0	€ 6.970.491				
			3 060010 Gemeente Delfzijl	€ 0	€ 4.703.484				
			4 061966 Gemeente het Hogeland	€ 0	€ 1.655.701				
			5 061952 Gemeente Midden-Sterren	€ 0	€ 6.251.261				
BZK	C34B	Bijdrage Scholenprogramma SiSa tussen medeoverheden	Besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindeverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C34B/01	Aard controle R Indicator: C34B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C34B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C34B/04			
			1 0600024 Gemeente Loppersum	€ 0	€ 0	Nee			
			2						
			3						
			4						
			5						
			6						
BZK	C37	Specifieke uitkering Batch 1588 Convenant Batch 1988 Gemeenten Tranche 1 + 2	Totaal beschikt bedrag (jaar T)	Totaal aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Eigen uitvoering	Totaal gerealiseerde woningen (jaar T) Eigen uitvoering	Totale besteding (t/m jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen Uitvoering door derde	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen Uitvoering door derde	
			Aard controle R Indicator: C37/01	Aard controle R Indicator: C37/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C37/03	Aard controle R Indicator: C37/04	Aard controle R Indicator: C37/05	Aard controle R Indicator: C37/06	Aard controle R Indicator: C37/07
			€ 0	19	€ 1.417.517	€ 142.827	€ 42.582.483	€ 42.582.483	€ 42.582.483
			1 WJZZ/19138916 (Appingedam)	€ 0	€ 1.417.517	€ 142.827	€ 21.257.173	€ 21.257.173	€ 21.257.173
			2 PDGB / 1916432 (Delfzijl)	€ 0	€ 1.417.517	€ 142.827	€ 21.257.173	€ 21.257.173	€ 21.257.173
			Kopie beschikkingnummer/naam (jaar T-1) Uitvoering door derden	Totaal gerealiseerde woningen (jaar T-1) Uitvoering door derden	Eindeverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C37/09	Aard controle R Indicator: C37/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C37/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C37/12			
			WJZZ/19138916 (Appingedam)	4					
			1		Nee				
			2 PDGB / 1916432 (Delfzijl)	1	Nee				

BZK	C38	Nationaal Programma Groningen	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Specifieke uitkering NPG						
		Provincie en Gemeenten						
			Aard controle n.v.t. Indicator: C38/01	Aard controle R Indicator: C38/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C38/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C38/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C38/05	
		1 PDGB/ 19234926	€ 198.923	€ 6.324.735		Nee		
		2 PDGB/ 19220470	€ 0	€ 3.116.264		Nee		
		3 PDGB/ 19234856	€ 677.938	€ 10.882.091		Nee		
BZK	C46	SPUK vierde tranche Nationaal Programma Groningen	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting op eventuele niet-afgeronde projecten	
		Gemeenten						
			Aard controle n.v.t. Indicator: C46/01	Aard controle R Indicator: C46/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C46/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C46/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C46/05	
		1 2021-0000040202 Experiment Krewerd	€ 0	€ 270.000		Nee		
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: C46/06					
		Nee						
BZK	C49	Batch 1588 2e tranche	Totaal beschikt bedrag (jaar T)	Totaal aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)				
			Aard controle R Indicator: C49/01	Aard controle R Indicator: C49/02				
			€ 0	0				
		Beschikkingnummer/naam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (eigen uitvoering)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Totaal gerealiseerde woningen (jaar T) (eigen uitvoering)	Totale besteding (t/m jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen (uitvoering door derde)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (uitvoering door derde)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C49/03	Aard controle R Indicator: C49/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C49/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C49/06	Aard controle n.v.t. Indicator: C49/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C49/08
		2021-000040204	€ 0	€ 781.301	0	€ 53.418.699	€ 53.418.699	
		Kopie beschikkingnummer/naam	Totaal gerealiseerde woningen (jaar T-1) (uitvoering door derde)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting			
			Aard controle n.v.t. Indicator: C49/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C49/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C49/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C49/12		
		2021-000040204	0			Totaal uitgaven gemaximeerd op bedrag beschikking, restant ten laste van volgende tranches		
				Nee				
BZK	C50	SPUK eerste tranche Gebiedsontwikkeling	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
		Gemeenten						
			Aard controle R Indicator: C50/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C50/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C50/03			
			€ 3.858.978	€ 39.962.673	Ja			
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02				
			€ 13.291	Nee				
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05	
			€ 46.924	€ 0	1	506	317	
BZK	C127	Activiteiten in het kader van de uitvoering van projecten en werkzaamheden ten behoeve van Nationaal Programma Groningen (onderdeel j)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C127/01	Aard controle R Indicator: C127/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C127/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C127/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C127/05	
		1 PDGGO-DVPG / 89570763		€ 637.030	€ 0		Het negatieve bedrag wordt veroorzaakt doordat er uitgaven alsnog uit andere gehonoreerde subsidies (met een andere SISA code) gedekt kunnen worden.	
		2 2025-0000083722		€ 706.100	€ 706.100	Nee		
BZK	C128	Activiteiten in het kader van het versterken van gebouwen in de batch 1.588 (onderdeel d)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	Totaal aantal gerealiseerde woningen (jaar T)	Totaal aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)
			Aard controle R Indicator: C128/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C128/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C128/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C128/04	Aard controle D2 Indicator: C128/05	Aard controle D2 Indicator: C128/06
			€ 55.369.381	€ 106.998.082	Nee		0	0
BZK	C129	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen 2024-2030 (onderdelen a t/m c en e t/m i)	Naam onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: C129/01	Aard controle R Indicator: C129/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C129/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C129/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C129/05	
		1 a	€ 0	€ 0		Nee		
		2 b		€ 317.982	€ 317.982	Nee		
		3 c		€ 12.566.749	€ 12.566.749	Nee		
		4 e		€ 4.698.244	€ 4.698.244	Nee		
		5 f		€ 0	€ 0	Nee		
		6 g		€ 0	€ 0	Nee		
		7 h		€ 759.640	€ 1.350.692	Nee		
		8 i		€ 2.591.741	€ 2.591.741	Nee		

BZK	C201	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel A Nationaal Programma Groningen	Vanaf tranche 5	Betreeft tranche	Projectnaam/nummer	Beschikkingennummer/ naam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per project	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per project	Toelichting			
				Aard controle n.v.t. Indicator: C201/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C201/02	Aard controle R Indicator: C201/03	Aard controle R Indicator: C201/04	Aard controle R Indicator: C201/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C201/06			
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie								
				1	viijde tranche	Gebiedsontwikkeling Delfzijl Centrum Zuidoost - Fase 2: Wonen met een plus	2021-0000079064	€ 0	€ 3.283.500			
				2	viijde tranche	Modern Naboerschap	2021-0000079064	€ 27.706	€ 48.108			
				3	viijde tranche	Inzet van buitenfitnessvoorzieningen	2021-0000079064	€ 87.455	€ 511.539			
				4	viijde tranche	Tijd voor Toekomst (deel Eemsdelta)	2021-0000079064	€ 0	€ 20.000			
				5	viijde tranche	Sociaal programma Eemsdelta	2021-0000079064	€ 1.463.766	€ 3.631.898			
				6	viijde tranche	Recreatie en toerisme aanpak	2021-0000079064	€ 0	€ 974.908			
				7	viijde tranche	Versterken centrumgebieden Eemsdelta	2021-0000079064	€ 0	€ 370.000			
				8	Zesde tranche	JongGOLD Eemsdelta	PDGG-DVPG / 22510035	€ 17.390	€ 261.137			
				9	Zesde tranche	Tijd voor toekomst	PDGG-DVPG / 22510035	€ 402.275	€ 1.247.029			
				10	Zesde tranche	De Stille Rijkdom van De Ploeg/Amsterdamse School	PDGG-DVPG / 22510035	€ 0	€ 0			
				11	Zesde tranche	Campusontwikkeling Eemsdelta	PDGG-DVPG / 22510035	€ 0	€ 606.200			
				12	Zesde tranche	Ruimte voor bewonersinitiatieven in Eemsdelta	PDGG-DVPG / 22510035	€ 0	€ 1.473.967			
				13	Zevende tranche	Veilig en leefbaar entree Terrumten	WJZ/ 27021281	€ 474.387	€ 1.010.001			
				14	Zevende tranche	Mijn Wijk Mijn Verhaal	WJZ/ 27021281	€ 49.220	€ 59.756			
				15	Zevende tranche	Sportcomplex Oldencate Spijk	WJZ/ 27021281	€ 0	€ 1.461.457			
				16	Zevende tranche	Kwaliteitsimpuls hawenterrainen en vaarecreatie	WJZ/ 27021281	€ 143.466	€ 187.023			
				17	Zevende tranche	Versterken centrumgebieden Eemsdelta	WJZ/ 27021281	€ 333.742	€ 970.186			
				18	Zevende tranche	Maatschappelijk programma Loppersum	WJZ/ 27021281	€ 700.000	€ 717.500			
				19	Zevende tranche	Dorpshuis Zeerip	WJZ/ 27021281	€ 0	€ 363.000			
				20	Zevende tranche	Aanleg warmtenet Loppersum Noord	WJZ/ 27021281	€ 0	€ 1.000.000			
				Kopie projectnaam		Project afgerond (Ja/Nee)						
				Aard controle n.v.t. Indicator: C201/07		Aard controle n.v.t. Indicator: C201/08						
				1	Gebiedsontwikkeling Delfzijl Centrum Zuidoost - Fase 2: Wonen met een plus	Ja						
				2	Modern Naboerschap	Nee						
				3	Inzet van buitenfitnessvoorzieningen	Nee						
				4	Tijd voor Toekomst (deel Eemsdelta)	Ja						
				5	Sociaal programma Eemsdelta	Nee						
				6	Recreatie en toerisme aanpak	Nee						
				7	Versterken centrumgebieden Eemsdelta	Nee						
				8	JongGOLD Eemsdelta	Nee						
				9	Tijd voor toekomst	Nee						
				10	De Stille Rijkdom van De Ploeg/Amsterdamse School	Nee						
				11	Campusontwikkeling Eemsdelta	Nee						
				12	Ruimte voor bewonersinitiatieven in Eemsdelta	Nee						
				13	Veilig en leefbaar entree Terrumten	Nee						
				14	Mijn Wijk Mijn Verhaal	Nee						
				15	Sportcomplex Oldencate Spijk	Nee						
16	Kwaliteitsimpuls hawenterrainen en vaarecreatie	Nee										
17	Versterken centrumgebieden Eemsdelta	Nee										
18	Maatschappelijk programma Loppersum	Nee										
19	Dorpshuis Zeerip	Ja										
20	Aanleg warmtenet Loppersum Noord	Nee										
BZK	C202	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel B Verbetering van de sociale cohesie	Betreeft tranche	Beschikkingnaam/ nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting				
				Aard controle n.v.t. Indicator: C202/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C202/02	Aard controle R Indicator: C202/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C202/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C202/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C202/06			
1	Tweede tranche	WJZ/22514694	PDGG-DVPG / 27117263	€ 6.685.164	€ 15.353.711	Nee						
2	Derde Tranche	PDGG-DVPG / 27117263	€ 0	€ 0	Nee							
BZK	C203	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel C Aardbevingsgerelateerde inzet	Beschikkingnaam / nummer	Betreeft tranche	Besteding (jaar T)	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)					
				Aard controle n.v.t. Indicator: C203/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C203/02	Aard controle R Indicator: C203/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C203/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C203/05				
1	PDGG-DVPG / 38353584	4e tranche	€ 3.961.008	€ 8.642.575	Nee							
BZK	C204	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel D activiteiten BLOK D	Beschikkingnummer	Totale besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting					
				Aard controle n.v.t. Indicator: C204/01	Aard controle R Indicator: C204/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C204/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C204/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C204/05				
1	WJZ/22514694	€ 1.500.000	€ 1.500.000	Ja								
2	WJZ/ 27021281	€ 1.000.000	€ 1.000.000	Ja								
BZK	C205	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel E Sociaal-emotionele ondersteuning	Beschikkingnaam/ nummer	Betreeft tranche	Totale besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toelichting				
				Aard controle n.v.t. Indicator: C205/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C205/02	Aard controle R Indicator: C205/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C205/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C205/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C205/06			
3	WJZ/ 27021281	Derde Tranche	€ 598.468	€ 1.063.132	Ja							
BZK	C206	Meerjarige regeling verstrekking specifieke uitkeringen aardbevingsgebied Groningen Onderdeel F Batch 1.588 Convenant Batch 1588 Gemeenten	Totaal beschikt bedrag (jaar T)	Totaal aantal gerealiseerde woningen (t/m jaar T)								
				Aard controle R Indicator: C206/01	Aard controle R Indicator: C206/02							
€ 0				0								
Beschikkingnummer/naam				Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Totaal gerealiseerde woningen (jaar T)	Totale besteding (t/m jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen				
				Eigen uitvoering	Eigen uitvoering	Eigen uitvoering	Uitvoering door derde	Uitvoering door derde				
				Aard controle n.v.t. Indicator: C206/03	Aard controle R Indicator: C206/04	Aard controle R Indicator: C206/05	Aard controle R Indicator: C206/06	Aard controle R Indicator: C206/07	Aard controle R Indicator: C206/08			
1	WJZ/22514694	€ 0	€ 1.788.253	0	Toelichting	€ 79.611.747	€ 79.611.747					
Kopie beschikkingnummer/naam				Totaal gerealiseerde woningen (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)							
				Aard controle n.v.t. Indicator: C206/09	Aard controle R Indicator: C206/10	Aard controle n.v.t. Indicator: C206/11	Aard controle n.v.t. Indicator: C206/12					
WJZ/22514694				0	Nee	Totaal uitgelopen gemiddeld op bedrag beschikking, restant ten laste van volgende tranches						

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voor schoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsnormen (conform artikel 159, eerste lid WVC)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WVC)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuter speedzalen (conform artikel 160 WVC)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
				Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
				€ 1.030.340 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Bedrag	€ 874.568 Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	€ 0 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Bedrag	€ 0 Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05	€ 129.070	€ 458.271
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025	Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Correctie besteding contactgemeente (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)	Eindeverantwoording (Ja/Nee)	
				Aard controle R Indicator: D12/01	Aard controle R Indicator: D12/02	Aard controle R Indicator: D12/03	Aard controle R Indicator: D12/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D12/05	
				€ 860.130	€ 0	€ 212.352	€ 137.180	Nee	
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling vsv voor de jaren 2021 t/m 2025	Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) (automatisch ingevuld)	Correctie totale besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
				Aard controle R Indicator: D12A/01	Aard controle R Indicator: D12A/02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A/03	Aard controle R Indicator: D12A/04	Aard controle R Indicator: D12A/05	Aard controle R Indicator: D12A/06
				€ 70.493 Eindeverantwoording (Ja/Nee)	€ 143.592	€ 214.085	€ 0	€ 5.605	€ 136.588
OCW	D15	Middelen schoolgebouwen aardbevingsgebied Groningen	1	Totale vordering aan OCW dekking Scholenprogramma die op de balans geactiveerd	In welk jaar is de vordering aan OCW of het materieel vast activum geactiveerd?	Altoeslag (jaar T) van de vordering of de vermindering van de boekwaarde van het vast activum, met de jaarlijks te ontvangen specifieke uitkering	Cumulatieve afboeking (t/m jaar T) van de vordering of de vermindering van de boekwaarde van het vast activum, met de jaarlijks te ontvangen specifieke uitkering		
				Aard controle n.v.t. Indicator: D15/01	Aard controle D1 Indicator: D15/02	Aard controle R Indicator: D15/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D15/04		
				€ 22.212.935 Adres schoolgebouw	2021 Bruto investering in het Scholenprogramma, onderbouwd met een bedrag per schoolgebouw (t/m jaar T)	€ 1.550.722	€ 7.753.610		
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	1	Beschikkingnummer/referentienuummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02	Aard controle R Indicator: D23/03	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05	Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06
				1 SB240005 Eindeverantwoording (Ja/Nee)	a	€ 0	€ 220.000	€ 0	€ 0
InW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SfS tussen medeoverheden)	1	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
				1 030001 Provincie Groningen 2023-079733 2 030001 Provincie Groningen 2023-079733 3 030001 Provincie Groningen 2023-079733 4 030001 Provincie Groningen 2023-079733 5 030001 Provincie Groningen 2023-079733 6 030001 Provincie Groningen 2023-079733 7 030001 Provincie Groningen 2024-125965 8 030001 Provincie Groningen 2024-125965 9 030001 Provincie Groningen 2024-125965 10 030001 Provincie Groningen 2024-125965 11 030001 Provincie Groningen 2024-125965 Kopie CBS(code) Kopie beschikkingnummer	€ 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 4.227 € 36.565 € 9.141 € 7.229 € 0 € 0 Nee	€ 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 41.322 € 36.565 € 9.141 € 7.229 € 0 € 0 Nee	€ 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 34.694 € 73.131 € 18.263 € 14.459 € 0 € 0 Nee	€ 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 108.884 € 73.131 € 18.263 € 14.459 € 0 € 0 Nee	
InW	E81	Regeling specifieke uitkering OV-ambassadeurprojecten 2022	1	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)			
				Aard controle R Indicator: E81/01	Aard controle R Indicator: E81/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E81/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E81/04		
				€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		

tenV	E84	Regeling stimulerings verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgeord (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
	Provincies en Gemeenten	Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04			
		0	€ 20.500	€ 20.500	Nee			
		Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			
		Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08			
	1	342 Aanleg van een rotonde binnen de bebouwde kom/jaart al in Stuks	Nee	0	Hagedonkweg - T-junctie met het aanleggen van een rotonde in plaats van een verbindingsrijd naar de Froosdij			
	2	330 Aanleg van een knipspuntplateau ETW-ETW 30km/h/jaart al in Stuks	Ja	0	Lindop, Fraaielmaweg - Knipspunten inrichten conform Duurzaam veilig richtlijnen			
	3	330 Aanleg van een knipspuntplateau ETW-ETW 30km/h/jaart al in Stuks	Ja	0	Lippensum, Zierperweg - 2 Knipspunten inrichten conform Duurzaam veilig richtlijnen			
	4	330 Aanleg van een knipspuntplateau ETW-ETW 30km/h/jaart al in Stuks	Nee	0	Sijk, Grote Oudestraat - Knipspunten inrichten conform Duurzaam veilig richtlijnen			
	5	330 Aanleg van een knipspuntplateau ETW-ETW 30km/h/jaart al in Stuks	Nee	0	Sijk, Nieuwsg - Knipspunten inrichten conform Duurzaam veilig richtlijnen			
	6	330 Aanleg van een knipspuntplateau ETW-ETW 30km/h/jaart al in Stuks	Nee	0	Woldendorp, A.E.Gorferweg - 2 Knipspunten inrichten conform Duurzaam veilig richtlijnen			
	7	330 Aanleg van een knipspuntplateau ETW-ETW 30km/h/jaart al in Stuks	Nee	0	Wagenborgen, Hooftweg - 2 Knipspunten inrichten conform Duurzaam veilig richtlijnen			
	8	330 Aanleg van een knipspuntplateau ETW-ETW 30km/h/jaart al in Stuks	Ja	1	Wagenborgen, Familie Borssewaag - Knipspunten inrichten conform Duurzaam veilig richtlijnen			
	9	332 Wegversmaling/aantal in Stuks	Ja	0	Lindop, Westlandorweg - Zandovergang beter aanduiden door een wegmarkering aan te leggen bij de kruising			
	10	332 Wegversmaling/aantal in Stuks	Nee	0	Sijk, Hooftweg-zuid - Zandovergang beter aanduiden door een wegmarkering aan te leggen bij de kruising			
	11	332 Wegversmaling/aantal in Stuks	Ja	1	Sijk, Hooftweg-noord - Zandovergang beter aanduiden door een wegmarkering aan te leggen bij de kruising			
	12	332 Wegversmaling/aantal in Stuks	Nee	0	Woldendorp, A.E.Gorferweg - 2a Zandovergang beter aanduiden door een wegmarkering aan te leggen bij de kruising			
	13	332 Wegversmaling/aantal in Stuks	Nee	0	Woldendorp, Zandweg - Zandovergang beter aanduiden door een wegmarkering aan te leggen bij de kruising			
	14	332 Wegversmaling/aantal in Stuks	Nee	0	Woldendorp, Heemweg - Zandovergang beter aanduiden door een wegmarkering aan te leggen bij de kruising			
	15	332 Wegversmaling/aantal in Stuks	Ja	0	Lippensum, Zierperweg - Zandovergang beter aanduiden door een wegmarkering aan te leggen bij de kruising			
	16	332 Wegversmaling/aantal in Stuks	Ja	1	Wagenborgen, Familie Borssewaag - Zandovergang beter aanduiden door een wegmarkering aan te leggen bij de kruising			
	17	332 Wegversmaling/aantal in Stuks	Ja	0	Wagenborgen, Hooftweg - Zandovergang beter aanduiden door een wegmarkering aan te leggen bij de kruising			
tenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimulerings verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgeord (alle maatregelen) t/m Jaar TT(jaane)		
		Aard controle R Indicator: E120/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/02	Aard controle R Indicator: E120/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04			
		0	€ 0	€ 0	Nee			
		Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T) (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk			
		Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08			
	1	401 Aanleg van openbare verlichting - aantal in st	Nee	0				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 60 Participatiewet-gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wvg.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2/02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1,2 Wet inkomenvoorziening ouders en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze verkramers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1,2 Wet inkomenvoorziening ouders en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze verkramers (IOAW) Aard controle R Indicator: G2/04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1,3 Wet inkomenvoorziening ouders en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1,3 Wet inkomenvoorziening ouders en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicator: G2/06
		€ 21.503.324	€ 591.339	€ 616.970	€ 447	€ 55.309	€ 58	
		Besteding (jaar T) BBZ 2004 leverschouderhou	Baten (jaar T) BBZ 2004 leverschouderhou (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkosten subsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkosten subsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloei uit kwijtschelden schulden gebundelde uitvoering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	
		Gemeente 1,4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (leverschouderhou) (BBZ 2004) Aard controle R Indicator: G2/07	Gemeente 1,4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (leverschouderhou) (BBZ 2004) Aard controle R Indicator: G2/08	Gemeente 1,6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente 1,7 Participatiewet (PW)	Gemeente 1,7 Participatiewet (PW)		
		€ 12.459	€ 65.062	€ 0	€ 2.492.522	€ 0	€ 631	
		Mutaties (dotaties en vrijaf) voorziening dubbeuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW) Aard controle D2 Indicator: G2/13	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
		€ 0	Ja					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverzekering)-gemeentedeel 2025 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (BBZ 2004)	Besteding (jaar T) kapitaalverzekering Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 vestrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Beden vanwege vóór 1 januari 2020 vestrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob (ja)	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekekosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, BBZ 2004 (Bob) Gemeente
		Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11		
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		BBZ vóór 2020 – leverschouderhou (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverzekering (BOB)	BBZ vóór 2020 – leverschouderhou en kapitaalverzekeringen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverzekering	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Gederfde baten die voortvloei uit kwijtschelden schulden leverschouderhou BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloei uit kwijtschelden schulden leverschouderhou BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloei uit kwijtschelden schulden leverschouderhou BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloei uit kwijtschelden schulden kapitaalverzekeringen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente			
		Aard controle R Indicator: G3/07	Aard controle R Indicator: G3/08	Aard controle R Indicator: G3/09	Aard controle R Indicator: G3/10	Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11		

G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025	Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
				Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10			
			1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)	0	0	Ja			
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja			
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja			
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja			
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja			
			6 Totaal	0	0	N.v.t.			
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Aard controle R Indicator: G4/15			
			1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)						
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)									
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)									
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)									
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)									
6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0					
Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangloeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijen) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangloeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangloeslagaffaire						
Gemeente	Gemeente	Gemeente	Aard controle R Indicator: G4/19						
1 Tozo 1 (1 mei tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0						
2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0						
3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0						
4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0						
5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0						
6 Totaal	0	0	0						
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) Gemeente	Baten (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente				
			Aard controle R Indicator: G10/01	Aard controle R Indicator: G10/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03				
			€ 122.702	€ 0	Ja				
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangloeslagaffaire_gemeentedeel 2025	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangloeslagaffaire Gemeente	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangloeslagaffaire Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02	Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZW	G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2025	Besteding onderwijsroute (jaar T) Gemeente	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding overige voorzieningen (jaar T) Gemeente	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: G13/01	Aard controle R Indicator: G13/02	Aard controle R Indicator: G13/03	Aard controle R Indicator: G13/04	Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 15.953	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport 2024-2025	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T) Gemeenten	Totale werkelijke berekende uitkering	€ 0	€ 0	Ja		
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02					
			€ 289.130	€ 198.499	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Omroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T) Dienstrekeningen door derden	Toelichting	
			Aard controle R Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06			
			€ 145.351	€ 53.148	€ 0				
VWS	H27B	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_met centraal persoon	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Projectnummer	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/Nv) – aard controle	Toelichting (Verplicht indien bij H27B/03 "Nee" is ingevuld)	Gerealiseerd aantal cliënten in (jaar T)	Cumulatief aantal cliënten (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/02	Aard controle D1 Indicator: H27B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/04	Aard controle R Indicator: H27B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/06	
			1 061909 Gemeente Westervoort	1045572	Nee	In 2024 hebben we de 4 deelnemers niet geselecteerd maar niet opgenomen in de monitor. Dat heeft te maken met de wisseling van de doelgroep. Begin 2024 (januari/februari) was DOB nog gericht aan de huiskeeper. Later dat jaar is het omgezet naar de reguliere dagbesteding maar door omstandigheden is dit niet van de grond gekomen. De vier deelnemers van begin van 2024 zijn daarom later dit jaar niet opnieuw benaderd om te monitoren.	4	4	
			Eindeverantwoording? (Ja/Nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: H27B/07						
			Ja						
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegelend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegelende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)	Toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle R Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle R Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06	
			€ 976.430	€ 59.305	€ 917.125	€ 2.705.065	Ja		
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)	Eindeverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08					
			Ja	Nee					

VWS	H39B	Regeling specifieke uitkering domein-overstijgend samenwerken_zonder centraal persoon_2025	Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen	Projectnummer	Experiment gereiseerd (jaar T)? (Ja/Nee)	Heeft u meegewerkt aan de verplichte monitoring van de resultaten door middel van een door de Minister vastgesteld format? (Ja/Nee/NM) – aard controle	Toelichting (Verplicht indien bij H39B/D3 of H39B/04 "Nee" is ingevuld)	
			SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: H39B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H39B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H39B/03	Aard controle D1 Indicator: H39B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H39B/05
			1 061909 Gemeente Westerhaar	90002812	Ja	Ja		
			Kopie Projectnummer	Besteding (jaar T)	Eigen bijdrage en bijdragen derden (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		
VRO	J4B	Regionale 5e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor de medeoverheid invullen	Kernmerk/ beschikingsnummer	Naam actielij/ programmaalij/ pijler	Besteding van de Rijksbijdrage per actielij/ programmaalij/ pijler (jaar T)	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielij/ programmaalij/ pijler	
			SiSa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/03	Aard controle R Indicator: J4B/04	Aard controle R Indicator: J4B/05
			1 030001 Provincie Groningen	2025-212132	brede welvaart	€ 0	€ 0	
			2 030001 Provincie Groningen	2025-212155	brede welvaart	€ 0	€ 0	
VRO	J7	Regeling ontzorgingsprogramma eigenaren isolatie en ventilatie woningen van de gemeenten in de provincie Groningen en de gemeenten Aa en Hunze, Noordenveld en Tynaarlo	Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C06B/01	Totale cumulatieve besteding van de Rijksbijdrage per actielij/ programmaalij/ pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielij/ programmaalij/ pijler	Toelichting		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor de medeoverheid invullen	Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/06	Aard controle R Indicator: J4B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/09	
			1 030001 Provincie Groningen	€ 0	€ 0			
			2 030001 Provincie Groningen	€ 0	€ 0			
VRO	J17	Realisatiestimulans	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle R Indicator: J4B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J4B/11				
			€ 0	Nee				
			Besteding (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
VRO	J45	Specifieke uitkering Groningse proeftuinen aardgasvrije wijken	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling	Geprognosticeerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling			
			Aard controle D1 Indicator: J17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Aard controle D1 Indicator: J17/03			
			257	74	0			
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw)	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw)	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling	
VRO	J47	Volkshuisvesting	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08	Aard controle R Indicator: J17/09
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			1 0	0	0	0	0	0
			2 0	0	0	0	0	0
VRO	J45	Specifieke uitkering Groningse proeftuinen aardgasvrije wijken	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij ready gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting
			Aard controle R Indicator: J45/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J45/02	Aard controle D2 Indicator: J45/03	Aard controle D2 Indicator: J45/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J45/05	Aard controle R Indicator: J45/06
			€ 781.267	€ 3.206.577	193	15	Ja	
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
VRO	J47	Volkshuisvesting	Aard controle n.v.t. Indicator: J45/07					
			Nee					
			Deelplannaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering gestart is in (jaar T)	Aantal volledig gereiseerde gehersructureerde woningen (inclusief labelstappen) (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) - per deelplan	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per deelplan - inclusief uitvoering door derden vanaf siss 2022	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/04	Aard controle R Indicator: J47/05	Aard controle R Indicator: J47/06
VRO	J47	Volkshuisvesting	1 Eemsdelta - Uitvoeringskosten	413	581	42	€ 329.740	€ 734.474
			2 Eemsdelta - Renovatie	413	581	42	€ 2.824.838	€ 4.254.953
			3 Eemsdelta - Transformatie	0	0	0	€ 33.709	€ 71.721
			4 Eemsdelta - Sloop	0	0	0	€ 0	€ 0
VRO	J47	Volkshuisvesting	5 Eemsdelta - Nieuwbouw	0	0	0	€ 0	€ 0
			Kopie deelplannaam	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) per deelplan				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/07	Aard controle R Indicator: J47/08				
			1 Eemsdelta - Uitvoeringskosten	€ 117.199				
VRO	J47	Volkshuisvesting	2 Eemsdelta - Renovatie	€ 1.004.088				
			3 Eemsdelta - Transformatie	€ 11.981				
			4 Eemsdelta - Sloop	€ 0				
			5 Eemsdelta - Nieuwbouw	€ 0				
VRO	J47	Volkshuisvesting	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J47/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J47/10				
			Ja	Nee				

VRO	J55	Aanpak energiemoe	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruikte energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeente kosten	Cumulatieve besteding (tm jaar T) van de onder indicator 01 gemeente kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruikte energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeente kosten	Cumulatieve besteding (tm jaar T) van de onder indicator 04 gemeente kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
	48		€ 99.209		€ 729.235	18	€ 37.203	€ 84.787
		Het aantal huishouders dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
	265		€ 445.148		€ 1.123.758			
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (n.v.o. radiatorfolie en lichtslips)	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle R Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
	66		€ 0		€ 0			
VRO	J54	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	beschikingsnummer	Besteding (jaar T) in J54/06 t/m J54/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-hel-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (afzet van begroeping voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b
			Aard controle n.v.t. Indicator: J54/01	Aard controle R Indicator: J54/02	Aard controle D1 Indicator: J54/03	Aard controle D1 Indicator: J54/04	Aard controle R Indicator: J54/05	Aard controle R Indicator: J54/06
	1		€ 0		€ 0		€ 0	€ 0
	2		€ 0		€ 0		€ 0	€ 0
	3		€ 0		€ 0		€ 0	€ 0
		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c		Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan de energiebesparende (isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinig ventilatiemaatregelen.	Eindeverantwoording (Ja/nee)			
	1		Aard controle n.v.t. Indicator: J54/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J54/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J54/09			
	2		€ 0		€ 0			
	3		€ 0		€ 0			
	4		€ 0		€ 0			
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwpuls	Projectnaam	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (tm jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/nee) - bij Nee is indicator 10 verlicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (tm jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/nee) - bij Nee is indicator 10 verlicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02	Aard controle D1 Indicator: J105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04	Aard controle D1 Indicator: J105/05	Aard controle R Indicator: J105/06
	1	1. Parkeren Appingedam (De Eendracht)	0		Nee	0	Nee	€ 0
		Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (tm jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (tm jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11	Aard controle D1 Indicator: J105/12
	1	1. Parkeren Appingedam (De Eendracht)	€ 0		Nee	Er is op dit moment nog geen sprake van realisatie. Van daar dat bij indicatoren C105/03, C105/05/C105/09 "nee" is verantwoord	0	Nee
		Kopie projectnummer	Eindeverantwoording (Ja/nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14				
	1	1. Parkeren Appingedam (De Eendracht)	Nee					
VRO	J109	Meerjarige regeling specifieke uitkering herstructurering verhuurhuusvesting	Planprojectnaam	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart (jaar T)	Aantal woningen waarvan de herstructurering is gestart cumulatief (tm jaar T)	Aantal volledig gerealiseerde herstructurerende woningen cumulatief (tm jaar T)	Besteding (jaar T) per project ten laste van rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering	Correcte besteding (jaar T-1) ten laste van rijksmiddelen overgeboekte middelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J109/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/04	Aard controle R Indicator: J109/05	Aard controle R Indicator: J109/06
	1	Eemsdelta - Uitvoeringskosten	0		0	0	€ 0	€ 0
	2	Eemsdelta - Renovatie	0		0	0	€ 0	€ 0
	3	Eemsdelta - Transformatie	0		0	0	€ 0	€ 0
	4	Eemsdelta - Sloop	0		0	0	€ 0	€ 0
	5	Eemsdelta - Nieuwbouw	0		0	0	€ 0	€ 0
		Kopie planprojectnaam	Co-financiering (jaar T) per project	Cumulatieve co-financiering (tm jaar T) per project	Zelfstandige uitvoering (Ja/nee)	Eindeverantwoording (Ja/nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J109/07	Aard controle R Indicator: J109/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J109/11	
	1	Eemsdelta - Uitvoeringskosten	€ 0		€ 0	Nee	Nee	
	2	Eemsdelta - Renovatie	€ 0		€ 0	Nee	Nee	
	3	Eemsdelta - Transformatie	€ 0		€ 0	Nee	Nee	
	4	Eemsdelta - Sloop	€ 0		€ 0	Nee	Nee	
	5	Eemsdelta - Nieuwbouw	€ 0		€ 0	Nee	Nee	
VRO	J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Heronder per regel één provincie(s)code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Cumulatieve besteding (tm jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (tm jaar T)	Aantal projecten dat in (jaar T) is gehopt met middelen	Cumulatief aantal (tm jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindeverantwoording (Ja/nee)
		Sisa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/01	Aard controle R Indicator: J210B/02	Aard controle R Indicator: J210B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J210B/06
	1	030001 Provincie Groningen	€ 74.979		€ 24.413	1	0	Ja
	2	030001 Provincie Groningen	€ 16.725		€ 0	1	0	Nee
	3	030001 Provincie Groningen	€ 25.720		€ 0	4	24	Ja
	4	030001 Provincie Groningen	€ 40.320		€ 41.362	1	10	Nee
	5	030001 Provincie Groningen	€ 25.148		€ 0	3	24	Nee
	6	030001 Provincie Groningen	€ 9.100		€ 0	1	17	Nee
			€ 0		€ 0	1	0	Nee
KGG	K2B	Specifieke uitkering gebiedsinvesteringen aan landlocaties Net op Zee	Heronder één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (tm jaar T-1)	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (tm jaar T)	Zijn alle acties conform het regionaal gebiedsinvesteringen (Net op Zee afgerond) (Ja/nee)	Storting in gemeentelijk fonds (Jaar T)
		Sisa tussen medeoverheden	Aard controle n.v.t. Indicator: K2B/01	Aard controle R Indicator: K2B/02	Aard controle R Indicator: K2B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K2B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: K2B/05	Aard controle R Indicator: K2B/06
	061979 Gemeente Eemsdelta		€ 0		€ 0		Nee	
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatkosten (jaar T) - salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatkosten (jaar T) - overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (tm jaar T) apparaatkosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatkosten	Cumulatieve bestedingen (tm jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatkosten	
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 368.441	€ 169.874	€ 260.818	€ 1.324.520	€ 231.404	€ 244.578
		Eindeverantwoording (Ja/nee)						
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
		Nee						

Jaarrekening 2025

AanM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschi bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggifte bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) t/m de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
	Gemeenten		Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 2.810.500	€ 615.334	€ 0	€ 0	€ 0	€ 180.147
		Totaal bedrag vorderingen (f onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)		Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle D2 Indicator: M16/10	Aard controle D2 Indicator: M16/11	
		€ 10.141	€ 0	€ 113.652	1-1-2025	1-10-2025		
		Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 vermindert met 09		Cumulative besteding (t/m jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: M16/12	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/13				
		€ 3.502.470		€ 19.772.396				
AenM	M30	Specifieke uitering wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen	SPUK I: Aantal gerealiseerde plekken van duurzame aard boven indicatieve opname in het jaar T	SPUK I: Eindverantwoording (Ja/Nee)	SPUK II: Aantal gerealiseerde plekken van bijzondere aard (AMV) in het jaar T	SPUK II: Eindverantwoording (Ja/Nee)		
	Gemeenten		Aard controle n.v.t. Indicator: M30/01	Aard controle n.v.t. Indicator: M30/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M30/03	Aard controle n.v.t. Indicator: M30/04		
		466	Nee	0	Nee			
GRO	GRO2C	Verkeer en vervoer Groningen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie SISA tussen medeoverheden - provinciale middelen Groningen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/01 1 2021-008250 Verkeer en vervoer Groningen 2 2023-112795 Verkeer en vervoer Groningen 3 2023-112928 Verkeer en vervoer Groningen 4 2023-112962 Verkeer en vervoer Groningen 5 2023-112990 Verkeer en vervoer Groningen 6 2024-091805 Verkeer en vervoer Groningen 7 2024-194378 Flexibele inzet woningbouw 8 2025-199590 Verkeer en vervoer Groningen Kopie beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/07 1 2021-008250 2 2023-112795 3 2023-112928 4 2023-112962 5 2023-112990 6 2024-091805 7 2024-194378 8 2025-199590	Welke regeling betreft het De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/02 Verkeer en vervoer Groningen Verkeer en vervoer Groningen Verkeer en vervoer Groningen Verkeer en vervoer Groningen Verkeer en vervoer Groningen Verkeer en vervoer Groningen Flexibele inzet woningbouw Verkeer en vervoer Groningen De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Aard controle R Indicator: GRO2C/08 € 513.491 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 139.539	Totale besteding in jaar T De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen Aard controle R Indicator: GRO2C/03 € 4.321.494 € 0 € 0 € 0 € 0 € 0 € 186.052	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen Aard controle R Indicator: GRO2C/04 Cumulative besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/05 € 6.194.354 € 0 € 204.144 € 0 € 0 € 0 € 1.036.087	Cumulative totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/06 Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgegrond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicator: GRO2C/11 € 6.194.354 € 0 € 204.144 € 0 € 0 € 0 € 1.222.139	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen
GRO	GRO7C	Nationaal Programma Groningen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie SISA tussen medeoverheden - provinciale middelen Groningen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/01 1 2019-055571/28/A.24 Versterking 2 2019-055634/28/A.24 Onderwijs 3 2024-014925 4 2024-097502 Milieu 5 2025-081150 Jeugd 6 2025-081150 Onderwijs	Welke regeling betreft het (taakveld waar op van toepassing zelf invullen) De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/02 Versterking Onderwijs Milieu Jeugd Onderwijs	Totale besteding in jaar T De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen Aard controle R Indicator: GRO7C/03 € 0 € 0 € 3.317.725 € 176.611 € 334.703	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen Aard controle R Indicator: GRO7C/04 Cumulative besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/05 € 246.887 € 5.914.313 € 194.871 € 334.703	Cumulative totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/11 Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgegrond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicator: GRO7C/11 € 246.887 € 5.914.313 € 194.871 € 334.703	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen Project is pas vanaf 2025 opgenomen op de SISA-lijst. Kosten van eerdere jaren opgenomen in kolom correctie
GRO	GRO8C	Leefbaarheid Groningen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie SISA tussen medeoverheden - provinciale middelen Groningen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/01 1 2016-60.320/46/A.23 Leefbaarheid Groningen 2 2019-030403 Leefbaarheid Groningen 3 2023-056888 Leefbaarheid Groningen 4 2023-124817 Leefbaarheid Groningen 5 2024-075559 Leefbaarheid Groningen 6 2024-078667 Leefbaarheid Groningen 7 2024-078678 Leefbaarheid Groningen 8 2024-078693 Leefbaarheid Groningen 9 2024-122997 Leefbaarheid Groningen 10 2025-019539 Leefbaarheid Groningen 11 2025-189643 Leefbaarheid Groningen 12 2025-196419 Leefbaarheid Groningen	Welke regeling betreft het De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/02 Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen Leefbaarheid Groningen	Totale besteding in jaar T De besteding in jaar T ten laste van zowel provinciale middelen als overige middelen Aard controle R Indicator: GRO8C/03 € 30.000 € 126.034 € 132.199 € 0 € 138.063 € 500.000 € 138.942 € 56.363 € 38.115 € 267.847 € 33.120 € 0	Correctie t.o.v. jaar T-1 van verantwoorde totale besteding Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen Aard controle R Indicator: GRO8C/04 Cumulative besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/05 € 1.176.597 € 1.062.521 € 509.973 € 0 € 142.928 € 500.000 € 147.017 € 56.363 € 127.050 € 267.847 € 33.120 € 0	Cumulative totale besteding tot en met jaar T Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van zowel provinciale als overige middelen Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/11 Eindverantwoording (Ja/Nee) Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgegrond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicator: GRO8C/11 € 1.176.597 € 1.062.521 € 509.973 € 0 € 142.928 € 500.000 € 147.017 € 56.363 € 127.050 € 267.847 € 33.120 € 0	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen

			Kopie beschikingsnummer	De besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Correctie t.o.v. jaar T-1 van besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Cumulatieve besteding tot en met jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Aleen de besteding in jaar T ten laste van alleen provinciale middelen	Als de correctie een vermeerdering is, gaat het om nog niet verantwoorde besteding ten laste van alleen provinciale middelen	Tussentijds afstemmen van juistheid en volledigheid van de verantwoordings-informatie ten laste van alleen provinciale middelen	Als u kiest voor 'ja', betekent dit, dat hiervoor alle besteding is afgerond en u er de komende jaren geen besteding meer voor wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicator: GROBC/07	Aard controle R Indicator: GROBC/08	Aard controle R Indicator: GROBC/09	Aard controle n.v.t. Indicator: GROBC/10	Aard controle n.v.t. Indicator: GROBC/11
1	2016-60-320/46/A.23		€ 0			€ 335.000	Nee
2	2019-030403		€ 126.034			€ 1.062.161	Nee
3	2023-099888		€ 132.199			€ 509.973	Nee
4	2023-124617		€ 0			€ 0	Nee
5	2024-075559		€ 135.155			€ 140.000	Ja
6	2024-078667		€ 500.000			€ 500.000	Nee
7	2024-078678		€ 131.925			€ 140.000	Ja
8	2024-079803		€ 50.000			€ 50.000	Nee
9	2024-122997		€ 21.365			€ 110.300	Ja
10	2025-019539		€ 41.605			€ 41.605	Nee
11	2025-106443		€ 33.120			€ 33.120	Nee
12	2025-106419		€ 0			€ 0	Nee

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Eemsdelta

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van de gemeente Eemsdelta gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen van de gemeente Eemsdelta op 31 december 2025 alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- ▶ het overzicht van baten en lasten over 2025;
- ▶ de balans per 31 december 2025;
- ▶ de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen,
- ▶ de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
- ▶ de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- ▶ de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 26 november 2025 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Eemsdelta zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden - rechtmatigheidsverantwoording

Wij vestigen de aandacht op de financiële rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties in de rechtmatigheidsverantwoording op pagina 229 tot en met 230 in de jaarrekening. Het college van burgemeester en wethouders heeft in deze rechtmatigheidsverantwoording toegelicht dat een deel van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties niet rechtmatig tot stand is gekomen. Het totaal aan geconstateerde afwijkingen (rechtmatigheidsfouten), voor een bedrag van in totaal € 15,6 miljoen, waarvan € 9,3 miljoen past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf door de gemeenteraad als acceptabel is geïdentificeerd, ligt boven de door de gemeenteraad vastgestelde verantwoordingsgrens. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 6.875.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 344.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg zijn van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar de paragraaf bedrijfsvoering, waarin het college van burgemeester en wethouders uiteen heeft gezet op welke wijze frauderisicobeheersing is vormgegeven. In onze controle richten wij ons op frauderisico's die een risico op een materiële fout tot gevolg kunnen hebben.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd zoals bijvoorbeeld ook het integriteitsbeleid, de klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders een frauderisicoanalyse opgesteld waarin frauderisico's worden geïdentificeerd. Deze frauderisicoanalyse is niet gedeeld met de gemeenteraad. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college en de gemeenteraad.

Uit onze werkzaamheden volgden geen signalen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

FRAUDERISICO	ONZE CONTROLEWERKZAAMHEDEN EN OBSERVATIES
<i>Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management</i> Op grond van onze controlestandaarden gaan wij uit van de veronderstelling dat er altijd een risico aanwezig is op doorbreking van interne beheersingsmaatregelen door het management en het college van burgemeester en wethouders. Het management en het college van burgemeester en wethouders bevinden zich in de positie om verslaggevingsfraude te plegen,	Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten. Wij hebben geen significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd.

omdat zij in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te Werken. Meer concreet zien wij het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het management en het college van burgemeester en wethouders met name in: ▶ journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt; ▶ de betrouwbaarheid van schattingen en schattingsprocessen; ▶ significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.	Daarnaast hebben wij op basis van risicocriteria specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van het college van burgemeester en wethouders waaronder: ▶ de waardering van de grondexploitatie; ▶ de waardering van vaste activa; ▶ de waardering van debiteuren en andere vorderingen; ▶ het toereikend zijn van voorzieningen. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college van burgemeester en wethouders bij deze posten en daarbij tevens aandacht besteed aan de risico's die voortkomen uit nevenfuncties. Overigens benadrukken wij dat we geen significant risico hebben onderkend met betrekking tot één van bovenstaande schattingsposten. Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college van burgemeester en wethouders.
--	---

Het in de controlestandaarden veronderstelde frauderisico rondom de opbrengstverantwoording is door ons weerlegd. Een gemeente laat zich typeren als een meer doelenbestedingshuishouding en is daarmee inherent niet gericht op het verwerven van opbrengsten. De van toepassing zijnde opbrengstenstromen (voornamelijk algemene en specifieke uitkeringen en gemeentelijke heffingen), de transparante wijze van totstandkoming hiervan en de relatief beperkte omvang van de beïnvloedbare opbrengstenstromen zorgen ervoor dat het frauderisico rond de opbrengstverantwoording als geheel door ons als een niet-significant risico is aangemerkt.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Zoals toegelicht in het onderdeel 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' in de jaarstukken, heeft het college van burgemeester en wethouders een beoordeling opgesteld van de mogelijkheden van de gemeente om de risico's vanuit de normale bedrijfsvoering financieel op te vangen en de bedrijfsvoering zonder tussenkomst van de provinciale toezichthouder voort te zetten.

Onze werkzaamheden hebben onder andere bestaan uit:

- ▶ Het uitvoeren van een risicoanalyse gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- ▶ Het kennisnemen van de analyse in de 'paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het college en overwegen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben en het bevragen van het college over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten.
- ▶ Het kennisnemen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- ▶ Het kennisnemen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder.
- ▶ Het vaststellen dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- ▶ Het inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- ▶ Het verkrijgen van inlichting over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.
- ▶ Het evalueren of voldoende en geschikte controle-informatie is verkregen met betrekking tot de conclusie en veronderstellingen van het college inzake het opvangen van financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het college van burgemeester en wethouders over de gehanteerde uitgangspunten om de normale bedrijfsvoering door te kunnen zetten.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- ▶ jaarverslag, waaronder algemeen, de programmaverantwoording en de paragrafen;
- ▶ De overige gegevens
- ▶ bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fraude of fouten niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 26 november 2025, het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 29 juni 2026

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. E.R. Kuik - van Wijk RA MSc

Bijlagen

1. Lijst met afkortingen

4 D's	data, duiden, doelen en doen	LED	Light Emitting Diode
AO	Anterieure Overeenkomst	LIV	Lage-inkomensvoordeel
APV	Algemene Plaatselijke Verordening	LTA	Landelijk Transitiearrangement
arbo	Arbidsomstandigheden (wet)	MAP	Module Arbeidsmarkt en Participatie
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers	MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders	MDO	Multidisciplinair Overleg
AVE	Aanpak ter Voorkoming van Escalatie	MJIP	Meerjareninvesteringsplan
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming	MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
AVOI	Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur	MKB	Midden- en Kleinbedrijf
AZC	Asielzoekerscentrum	MPZ	Masterplan Zeehavens
BBP	Bruto Binnenlands Product	MVA	Materiële vaste activa
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording	M&M	Mens en Maatschappij
BCF	BTW Compensatie Fonds	M&O	Misbruik & ongelijkheid
BENG	Bijna Energieneutral(e) Gebouw(en)	NAM	Nederlandse Aardolie Maatschappij
BHV	Bedrijfs hulpverlening	NBK	Noordelijk Belastingkantoor
BIBOB	Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur	NCG	Nationaal Coördinator Groningen
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid	NIS2	Europese cybersecurityrichtlijn NIS2
BIOR	Bewegen in de openbare ruimte	NOVEX	Nationale OmgevingsVisie Executiekraacht
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten	NPG	Nationaal Programma Groningen
BO	Bestuurlijke Overleggen	NV	Naamloze Vennootschap
BORG	Beheer Openbare Ruimte en Groen	OAB	Onderwijs Achterstanden Beleid
BRC	Brede regeling sport en cultuur	OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
BRTN	Basis Recreatietoervaart Nederland	OKE	Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen	OOGO	Op overeenstemming gericht overleg
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde	OOV	Openbare Orde en Veiligheid
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten	OV	Openbaar Vervoer

BV	Besloten Vennootschap	Ow	Omgevingswet
BW	Burgerlijk Wetboek	OZB	Onroerende Zaak Belasting
BW&O	Beschermd Wonen en Opvang	OZEB	Objecten zonder extern bluswater
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	PBE	Publiek Belang Elektriciteitsproductie
B&W	Burgemeester en Wethouders	PEAG	Parlementaire enquêtecommissie Aardgaswinning Groningen
CAK	Centraal Administratie Kantoor	PG&Z (GR)	Publieke Gezondheid & Zorg Groningen
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst	PIP	Plan Inburgering en Participatie
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	PIT	Preventie- en Interventie Team
CISO	Chief Information Security Officer	PO	Primair Onderwijs
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Weg- en Waterbouw	PVT	Participatieverklaringstraject
DAL	Delfzijl Appingedam Loppersum	P&C	Planning en Control
DB	Dagelijks Bestuur	P&O	afd. Personeelszaken
DIFTAR	Gedifferentieerde tarieven	RC	Rekening Courant
DIV	Documentaire Informatievoorziening	RIEC	Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
DOK	Handelsvereniging Delfzijl	RI&E	Risico-inventarisatie en -Evaluatie
DOR	Digitaal Opkopers Register	RJO	Risico Jongeren Overleg
DVO	Dienstverleningsovereenkomst	RMC	Regionaal Meld en Coördinatie functie
EBG	Economic Board Groningen	ROC's	Regionaal Opleidingscentra's
ED(R)	Eems Dollard Regio	RVU	Regeling voor Vervroegde Uittreding
EMU	Economische en Monetaire Unie	SBE	Samenwerkende Bedrijven Eemsdelta
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit	SBO	Speciaal Basisonderwijs
ERL	Erfgoed, Ruimtelijke kwaliteit en Landschap	SIEM/SOC	Security Incident & Event Management / Security Operations Center
EU	Europese Unie	SiSa	Single Information Single Audit
EVO	Externe Veiligheid Oosterhorn	SMO	Stichting Muziekonderwijs
FG	Functionaris Gegevensbescherming	SNN	Samenwerkingsverband Noord-Nederland
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden	SPAA	Stichting Promotie Activiteiten Appingedam
FL&E	Fysieke Leefomgeving & Economie	SPP	Strategische personeelsplanning
Fte	Fulltime-equivalent	SPUK	Specifieke Uitkering

GALA	Gezond Actief Leven Akkoord	SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
GG	Gezond Groningen	SVP	Strategisch Vastgoed Plan
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst	SZ(&)W	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	THO	Toezichthoudend orgaan
GR	Gemeenschappelijke regeling	THV	Tijdelijke huisvestingslocaties
GREX	Grondexploitatie	UPV	Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure	USPA	Urban Sports Park Appingedam
GS	Gedeputeerde Staten	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
GSP	Groningen Seaports	VANG	Van Afval Naar Grondstof
GZA	Groninger Zorg Akkoord	VBS	Vastgoed Beheer Systeem
HALT	Het ALTERNatief (voorkomen, bestrijden en bestraffen jeugdcriminaliteit)	VGG	Vereniging Groninger Gemeenten
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs	VKA	Voorkeursalternatief
HIOR	Handboek Inrichting Openbare Ruimte	VKB	Volkskredietbank
HvCB	Huis van Cultuur en Bestuur	VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
IBO	Interdepartementale beleidsonderzoek	VO	Voortgezet Onderwijs
ICT	Informatie- en communicatietechnologie	VOO	Vastgoed Op Orde
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid	Vpb	Vennootschapsbelasting
IO	Intentieovereenkomst	VRG	Veiligheidsregio Groningen
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (wet)	VSV	Vroegtijdige Schoolverlaters
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (wet)	VTE	Vrijtijdseconomie
IMG	Instituut Mijnbouwschade Groningen	VTH	Veiligheid Toezicht en Handhaving
IRM	Inwonerrelatiemanagement	VvE	Vereniging van Eigenaars
IT	Information Technology	VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
IV	Informatie Voorziening	WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
IV3	Informatie Voorziening voor Derden	WMEBV	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

IVA	Immateriële vaste activa	Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
IVAK	Instituut Voor Amateur Kunsten	WNT	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
IVB	Integraal Veiligheidsbeleid	Woo	Wet open overheid
IZA	Integraal Zorg Akkoord	WOZ	Wet waardering onroerende zaken
I&ED	Interne & Externe Dienstverlening	WPG	Wet Politie Gegevens
JOE	Jongerenpanel Jong Eemsdelta	WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
JTF	Just Transition Fund	WW	Werkloosheidswet
KCC	Klant Contact Centrum	WWS	Woningwaarderingstelsel

2. Investerings

FCL	Omschrijving activum	Uitgave/ bijdrage	Begroot 01-01-2025	Begroot 2025	Begroot 31-12-2025	Werkelijk 01-01-2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 31-12-2025	Restantkrediet 31-12-2025	Voortgang	Afsluiten	Stand van zaken / toelichting op de uitvoering
70402207	Stadskantoor Appingedam duurzaamheidsma	U	143.416	35.584	179.000	143.416	9.215	152.631	26.369		Ja	Project kan dicht alle kosten zijn afgerekend en er worden geen andere uitgaves meer gedaan
70402207	Stadskantoor Appingedam duurzaamheidsma	B	0	-6.355	-6.355	-6.355	0	-6.355	0		Ja	Project kan dicht alle kosten zijn afgerekend en er worden geen andere uitgaves meer gedaan
70402501	Vervanging mobile telefonie 2025	U	0	112.000	112.000	0	111.663	111.663	337		Ja	afgerond
70402502	Vervanging laptops 2025	U	0	581.000	581.000	0	538.787	538.787	42.213		Nee	Restant meenemen naar 2026
70402503	Toebehoren automatisering 2025	U	0	100.000	100.000	0	99.129	99.129	871		Ja	afgerond
70402504	Vervanging iPads raadsleden	U	0	90.000	90.000	0	0	0	90.000		Nee	Investering zal in 2026 plaatsvinden wanneer de nieuwe raad aantreedt na de verkiezingen in maart 2026.
70402505	Vervanging iPads 2025	U	0	28.000	28.000	0	15.814	15.814	12.186		Nee	Restant meenemen naar 2026
70402506	Verv. MAN 35-BHX-05	U	0	240.000	240.000	0	0	0	240.000		Nee	In voorbereiding, verwachte aanschaf in 2026
70402508	V-92-NDR Nissan Townstar 45kWh N-Connec	U	0	40.000	40.000	0	34.615	34.615	5.385		Ja	Voertuig is aangeschaft, investering afgerond
70402509	Verv. Renault electro VR-126-F	U	0	40.000	40.000	0	0	0	40.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402510	V-10-NBD Ford Transit Custom vFiat Scudo v	U	0	45.000	45.000	0	48.411	48.411	-3.411		Nee	Voertuig is aangeschaft, ontvangen nog restfactuur
70402511	Verv. Mitsubishi 4x4 VR-738-5	U	0	50.000	50.000	0	0	0	50.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402512	VZZ-43-5 Ford Transit 350L 130pk Dubb. cabi	U	0	39.000	39.000	0	41.782	41.782	-2.782		Nee	Voertuig is aangeschaft, ontvangen nog restfactuur
70402513	V-29-HNT Fiat Ducato 3.5T GB 2.2M L3H2	U	0	40.000	40.000	0	50.359	50.359	-10.359		Nee	Voertuig is aangeschaft, ontvangen nog restfactuur
70402514	V-57-NFH Fiat E-Doblo L2 50 kWh 136PK	U	0	28.000	28.000	0	39.995	39.995	-11.995		Ja	Afgerond
70402515	Verv. Fiat Ducato dub.cab. VG-870-X	U	0	35.000	35.000	0	0	0	35.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402516	V-04-LKT Nissan Townstar 45kWh L1 TEKNA	U	0	35.000	35.000	0	38.040	38.040	-3.040		Ja	Afgerond
70402517	Verv. Fiat Ducato Maxi VG-870-X	U	0	39.000	39.000	0	0	0	39.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402518	Verv. Mitsubishi Fuso V-737-KD	U	0	60.000	60.000	0	0	0	60.000		Nee	Voertuigen zijn besteld
70402519	Verv. Mitsubishi Fuso 623 VX-255-D	U	0	60.000	60.000	0	0	0	60.000		Nee	Voertuigen zijn besteld
70402520	Verv. Mitsubishi Fuso 623 VX-257-B	U	0	60.000	60.000	0	0	0	60.000		Nee	Voertuigen zijn besteld
70402521	Verv. Mitsubishi Fuso 633 VX-650-B	U	0	60.000	60.000	0	0	0	60.000		Nee	Voertuigen zijn besteld
70402522	V-67-LPH Renault Trafic E-tech L2H1 T29 Adv	U	0	40.000	40.000	0	53.667	53.667	-13.667		Ja	Afgerond
70402523	T-344-PT Peugeot 208 (2023)	U	0	35.000	35.000	0	13.689	13.689	21.311		Ja	Afgerond
70402524	T-345-PT Peugeot 208 (2023)	U	0	35.000	35.000	0	13.689	13.689	21.311		Ja	Afgerond
70402525	V-11-HZ VW Transporter 6.1 L2H1 26.2.0TD	U	0	35.000	35.000	0	39.304	39.304	-4.304		Nee	Voertuig is aangeschaft, ontvangen nog restfactuur
70402526	Verv. Peugeot Boxer V-350-KF	U	0	35.000	35.000	0	0	0	35.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402527	VZF-86-&+VZF-87-R Peugeot Partner 12 Pure	U	0	35.000	35.000	0	32.940	32.940	2.060		Ja	Afgerond
70402528	VZF-88-&+VZF-89-R Peugeot Partner 12 Pure	U	0	35.000	35.000	0	32.669	32.669	2.331		Ja	Afgerond
70402529	V-68-LJF Renault Master T35 170pk bakwag	U	0	35.000	35.000	0	54.656	54.656	-19.656		Nee	Voertuig is aangeschaft, ontvangen nog restfactuur
70402530	Verv. BE- combi OR-47-KH (zie 402529)	U	0	35.000	35.000	0	0	0	35.000		Nee	Investering niet benodigd, voertuig met investeringsnummer 7042529 is geleverd met
70402531	Verv. VW Caddy D 53-BV-KX	U	0	35.000	35.000	0	0	0	35.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402532	Verv. VW Caddy D 53-BZ-TG	U	0	35.000	35.000	0	0	0	35.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402533	HKL-65-4 Dacia Jogger Hybrid 140 Expression	U	0	35.000	35.000	0	27.249	27.249	7.751		Ja	Afgerond
70402534	V-23-LPG Fiat Ducato L2H1 140pk D 5.5T	U	0	35.000	35.000	0	37.021	37.021	-2.021		Nee	Voertuig is aangeschaft, ontvangen nog restfactuur
70402535	V-49-LVZ Peugeot Boxer 35 140PK L3 Pickup	U	0	35.000	35.000	0	54.543	54.543	-19.543		Ja	Afgerond
70402536	V-51-GRF VW Transporter 6.1 L2H1 26.2.0TD	U	0	35.000	35.000	0	39.304	39.304	-4.304		Nee	Voertuig is aangeschaft, ontvangen nog restfactuur
70402537	V-11-NLL Fiat E-Doblo L1 50kWh Plus	U	0	35.000	35.000	0	35.473	35.473	-473		Ja	Afgerond
70402538	HTP-23-P Dacia Duster Hybrid 140 Aut.Expres	U	0	35.000	35.000	0	31.885	31.885	3.115		Ja	Afgerond
70402539	V-89-LKZ Nissan Townstar 45kWh L1 TEKNA	U	0	35.000	35.000	0	38.040	38.040	-3.040		Ja	Afgerond
70402540	3FV-81-X Dacia Duster Extreme Hybrid 140	U	0	35.000	35.000	0	34.250	34.250	750		Ja	Afgerond
70402541	Verv. Ford Transit Custom V-437-SG	U	0	35.000	35.000	0	0	0	35.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402542	Verv. Toyota Proace City	U	0	35.000	35.000	0	0	0	35.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402543	Verv. Citroen Berlingo VBS-55-N	U	0	35.000	35.000	0	0	0	35.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402544	V-08-LP Citroen Jumper 30 L2H1 BlueHdi 14	U	0	35.000	35.000	0	45.443	45.443	-10.443		Nee	Voertuig is aangeschaft, ontvangen nog restfactuur
70402545	V-74-LPZ Citroen Jumper L2H2 140pk Aut. 3.5	U	0	35.000	35.000	0	60.250	60.250	-25.250		Ja	Afgerond
70402546	VPF-43-D Fuso Canter 3C15 Terberg	U	0	56.000	56.000	0	57.965	57.965	-1.965		Ja	Afgerond
70402547	Verv. Klempmaier aanbouw Votex Landmaste	U	0	30.000	30.000	0	0	0	30.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402548	Verv. Klempmaier aanbouw	U	0	69.000	69.000	0	19.114	19.114	49.886		Nee	Ontvangen nog restfactuur
70402549	Verv. John Deere 1505 Serie-II Le 5701704	U	0	69.000	69.000	0	0	0	69.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402550	T-35-HBZ Toro Groundsmaster 4010d cirkelm	U	0	92.500	92.500	0	128.848	128.848	-36.348		Ja	Afgerond
70402551	Verv. John Deere 1515	U	0	90.000	90.000	0	0	0	90.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402552	Verv. John Deere 1905	U	0	120.000	120.000	0	0	0	120.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402553	Verv. John Deere 1505 Serie-II Le 5701705	U	0	95.000	95.000	0	0	0	95.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402554	Automower 580 EPOS draadloos en refer.stat	U	0	15.000	15.000	0	8.334	8.334	6.666		Nee	Ontvangen nog restfactuur
70402555	2x Automower 580 EPOS incl.R55+Automowe	U	0	15.000	15.000	0	21.987	21.987	-6.987		Ja	Afgerond
70402556	T-60-HDS Swingo 200+ 2 borstelsysteem kl.v	U	0	170.000	170.000	0	148.371	148.371	21.629		Ja	Afgerond
70402557	Verv. betontank	U	0	35.000	35.000	0	0	0	35.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402558	Verv. Klempmaier Votex	U	0	27.000	27.000	0	10.922	10.922	16.078		Nee	Ontvangen nog restfactuur
70402559	Verv. Houtversnipperaar Schliesing	U	0	40.000	40.000	0	0	0	40.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402560	Verv. Rotorkop eg Falk	U	0	15.000	15.000	0	0	0	15.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402561	Verv. grasveegmachine S.T.H.	U	0	30.000	30.000	0	0	0	30.000		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402562	LVR-97-B Bever waterkank 5000 liter	U	0	35.000	35.000	0	29.748	29.748	5.252		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
70402563	Verv. Kiepwagen Kipper Nimos	U	0	22.000	22.000	0	0	0	22.000		Nee	Ontvangen nog restfactuur
70402564	V-50-LKR Nissan Townstar 45kWh L1 N-Conn	U	0	35.000	35.000	0	29.059	29.059	5.941		Nee	Ontvangen nog restfactuur
70402565	V-47-LND Nissan Townstar 45kWh L1 N-Conn	U	0	35.000	35.000	0	29.059	29.059	5.941		Nee	Ontvangen nog restfactuur
70402566	V-94-HSL Fiat Ducato Maxi 35 140pk L3H2 Sr.	U	0	45.000	45.000	0	50.319	50.319	-5.319		Nee	Ontvangen nog restfactuur
70402567	V-27-HNT Fiat Ducato Maxi 35 140pk L3H2 Sr.	U	0	45.000	45.000	0	46.351	46.351	-1.351		Nee	Ontvangen nog restfactuur
70402568	V-30-HNT Fiat Ducato Maxi 35 140pk L3H2 Sr.	U	0	45.000	45.000	0	46.351	46.351	-1.351		Nee	Ontvangen nog restfactuur
70402569	Hoogwerker Mercedes V-02-KSG	U	0	213.800	213.800	0	0	0	213.800		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
72102501	Aanleg 9 putten voor extern bluswater	U	0	100.000	100.000	0	0	0	100.000		Nee	Project verkeert in de opstartfase
72101925	Stalen brug Brug 15 slagboominstallatie	U	75.000	0	75.000	100.000	0	100.000	-25.000		Ja	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
72101929	Farmsum Rotonde Hogelandsterweg-Proosdij	U	823.862	270.138	1.094.000	937.551	28.212	965.762	128.238		Nee	Het ontwerp wordt nog iets aangepast in 2026.
72102021	Boog van Ziel	U	53.065	1.640.183	1.693.248	81.715	118.036	199.751	1.493.497		Nee	Project verkeert in de ontwikkelingsfase. Er wordt opgetrokken met het project Eemzijen. Mogelijk kan co-financiering gevonden worden vanuit het project Eemzijen.
72102102	Aanbrug Wartumerklap	U	112.699	1.294.301	1.407.000	136.421	967.964	1.104.385	302.615		Nee	Project is nog niet afgerond. Oplevering in maart 2026. Project moet daarna nog worden afgerekend met de aannemer. Vervolgens overdracht naar de beheerder.
72102105	Brug 15	U	385.041	164.959	550.000	406.958	153.779	560.736	-10.736		Nee	Uitvoering is gereed. De overdracht moet nog plaatsvinden richting de beheerders. Hier kunnen geringe kosten achterweg komen
72102106	Verkeersbrug Johan Kerkhovenspolder	U	458.313	147.687	606.000	533.508	29.672	563.179	42.821		Ja	De uitvoering vindt plaats in het voorjaar van 2026. Daarna
72102108	Vervanging Kademuur Temptation	U	71.246	843.754	915.000	85.231	47.053	132.283	782.717		Nee	Uitvoering is gereed. De overdracht moet nog plaatsvinden richting de beheerders. Hier kunnen geringe kosten achterweg komen
72102113	Project Nieuwdeijpt	U	405.449	1.648.551	2.054.000	457.995	1.620.131	2.078.126	-24.126		Nee	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
72102134	Wegreconstructie Zeerij fase 1-4	U	1.078.266	329.569	1.407.835	1.248.172	30.918	1.279.090	128.745		Nee	Fase 3 wordt in 2026 voorbereid.
72102156	Wegen - Appingedam Opwierde Zuid	U	3.283.892	370.385	3.654.277	3.688.521	125.178	3.813.699	-159.422		Ja	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
72102157	Kunstwerken Opwierde Zuid Appingedam	U	500.668	0	500.668	596.627	0	596.627	-96.959		Ja	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
72102158	OVL Masten Opwierde Zuid Appingedam	U	138.613	111.922	250.535	142.027	37.826	179.853	70.682		Ja	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
72102159	OVL Armaturen Opwierde Zuid Appingedam	U	61.852	88.148	150.000	62.485	29.791	92.277	57.723		Ja	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
72102160	Verkeersborden Opwierde Zuid Appingedam	U	10.008	90.126	100.134	10.550	30.460	41.010	59.124		Ja	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
72102208	Woldendorp Johannes Kerkhovenspolder	U	555.653	71.047	626.700	557.953	71.090	629.043	-2.343		Ja	Afgerond

Jaarrekening 2025

FCL	Omschrijving activum	Uitgave/- bijdrage	Begroet 01-01-2025	Begroet 2025	Begroet 31-12-2025	Werkelijk 01-01-2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 31-12-2025	Restantkrediet 31-12-2025	Voortgang	Afsluiten	Stand van zaken / toelichting op de uitvoering
72102210	Hoofdweg Noord Spijk	U	207.471	102.529	310.000	210.043	20.897	238.950	71.050	21	Ja	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
72102214	Reh.Jukerdeweg, deel N360/Westersingel	U	56.548	293.462	350.000	82.702	14.962	97.664	262.336		Nee	Bestek is aangebest en de uitvoering start in Q2-2026
72102222	Niet actief bevestigde overgangen (NABO)	U	25.357	1.455.843	1.481.000	41.704	976.599	1.028.283	462.737		Nee	Project loopt nog door.
72102222	Niet actief bevestigde overgangen (NABO)	B	0	-981.000	-981.000	0	-61.566	-61.566	-919.434		Nee	Project loopt nog door.
72102226	Fietsverbinding Appingedam-Delfzijl	U	805.019	1.174.991	1.980.000	1.038.087	186.052	1.222.140	757.860		Nee	Uitvoering fase 1 is afgerond, fase 2 is in ontwikkeling
72102226	Fietsverbinding Appingedam-Delfzijl	B	-1.850.000	0	-1.850.000	-831.551	-831.551	-1.018.449			Nee	
72102228	Loppersum Noord fase 2 (wegen)	U	557.154	287.646	844.800	766.951	56.893	823.844	20.956		Nee	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102228	Loppersum Noord fase 2 (wegen)	B	-960.000	115.200	-844.800	-766.951	-56.893	-823.844	-20.956		Nee	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102229	Loppersum Zuid-West (wegen)	U	840.119	595.848	1.435.967	844.909	211.182	1.056.091	379.876		Nee	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102229	Middelstum Zuid-West (wegen)	B	-1.144.967	-291.000	-1.435.967	-844.909	-211.182	-1.056.091	-379.876		Nee	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102230	Middelstum Zuid-West (OVL)	U	10.788	48.212	59.000	31.976	23.700	55.676	3.324		Nee	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102230	Middelstum Zuid-West (OVL)	B	-45.000	-14.000	-59.000	-31.976	-23.700	-55.676	-3.324		Nee	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102232	Vervangen armaturen 2023	U	87.952	155.088	243.040	182.598	148.144	330.742	-87.702		Nee	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102308	Ternunt, bermveh. Geefsw. weg/Fam. Bronsw	U	5.000	175.000	180.000	5.000	189.121	194.121	-14.121		Ja	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102309	Widum Parkeerplaatsen begrafplaats	U	28.456	21.544	50.000	28.456	56.936	85.392	-35.392		Ja	Afgerond
72102312	Delfzijl kruising Kustweg/Stationsweg	U	0	675.000	675.000	4.860	5.474	10.334	664.666		Nee	Het voorlopig ontwerp wordt in 2026 opgesteld. Uitvoering hopelijk vanaf Q3-2027
72102315	Meedhuizen Sleeversterweg deels	U	372.044	80.156	452.200	372.044	80.106	452.150	50		Ja	Afgerond
72102316	Wegen - Loppersum Zeedijken e.o.	U	0	1.475.600	1.475.600	303.369	1.286.383	1.589.752	-114.153		Nee	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102317	Wegen - Middelstum Zuid Oost	U	0	706.400	706.400	48.784	165.686	214.470	491.930		Nee	Project loopt door (NGC sloop nieuwbouw)
72102318	Wegen - Opwierde 1	U	4.118.400	1.953.972	6.072.372	4.361.412	2.049.589	6.411.002	-338.630		Nee	
72102318	Wegen - Opwierde 1	B	-5.474.628	-597.744	-6.072.372	-4.361.412	-2.049.589	-6.411.002	338.630		Nee	
72102330	OVL armaturen - Opwierde 1	U	103.995	32.564	136.549	103.995	31.143	135.138	1.411		Nee	
72102330	OVL armaturen - Opwierde 1	B	-127.140	-9.409	-136.549	-103.995	-31.143	-135.138	-1.411		Nee	
72102331	OVL lichtmasten - Opwierde 1	U	87.951	48.638	136.549	87.951	31.143	119.054	17.495		Nee	
72102331	OVL lichtmasten - Opwierde 1	B	-127.140	-9.409	-136.549	-87.951	-31.143	-119.054	-17.495		Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gereed in 2026, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave. Bij de tweede rapportage 2025 zijn de kredieten herzien op basis van actuele verwachtingen.
72102332	Verkeersborden - Opwierde 1	U	18.857	13.205	32.062	18.857	7.575	26.432	5.630		Nee	
72102332	Verkeersborden - Opwierde 1	B	-29.107	-2.955	-32.062	-18.857	-7.575	-26.432	-5.630		Nee	
75702331	Groenvoorzieningen - Opwierde 1	U	617.121	291.913	909.034	617.121	314.041	931.162	-22.138		Nee	
75702331	Groenvoorzieningen - Opwierde 1	B	-912.473	-96.564	-909.034	-617.121	-314.041	-931.162	22.138		Nee	
75702312	Speelvoorzieningen - Opwierde 1	U	193.183	130.430	323.613	193.183	95.678	288.862	34.751		Nee	
75702312	Speelvoorzieningen - Opwierde 1	B	-293.739	-29.820	-323.613	-193.183	-95.678	-288.862	-34.751		Nee	
77202301	Opwierde 1-Deelgebied 05-Raapstraat-Venit	U	0	70.000	70.000	0	0	70.000	0		Nee	
77202307	Riolering - Opwierde 1	U	2.883.761	1.564.528	4.448.289	2.884.858	1.618.910	4.503.769	-65.480		Nee	
77202307	Riolering - Opwierde 1	B	-3.960.739	-457.550	-4.418.289	-2.884.858	-1.618.910	-4.503.769	55.480		Nee	
72102319	Wegen - Holwerde Rippert	U	4.614	278.196	282.800	22.049	70.209	92.258	190.542		Nee	Uitvoering start in maart 2026.
72102320	Wegen - Appingedam Stadhouderslaan/Jonker	U	117.000	882.360	999.360	157.217	133.733	292.950	706.410		Nee	Werk is in uitvoering t/m Q2 2026. Realisatie maakt onderdeel uit van integrale aanpak van het gebied 'Tjarnweer' waarvan de uitvoering t/m 2029/2029 loopt.
72102321	Wegen - Appingedam Vrijheidslaan	U	126.000	309.200	435.200	153.871	88.429	242.300	192.900		Nee	Bestek is aangebest en de uitvoering start in Q2-2026
72102322	Wegen - Loppersum Wijmers	U	27.496	839.404	866.900	93.951	543.847	637.798	229.102		Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gereed in 2026, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave. Bij de tweede rapportage 2025 zijn de kredieten herzien op basis van actuele verwachtingen.
72102322	Wegen - Loppersum Wijmers	B	-615.400	-251.500	-866.900	-93.951	-543.847	-637.798	-229.102		Nee	
75702409	Groen - Loppersum Wijmers	U	0	110.100	110.100	12.194	101.849	114.044	3.944		Nee	
75702530	Loppersum Wijmers Damwand	U	0	1.006.000	1.006.000	0	0	1.006.000	0		Nee	
75702530	Loppersum Wijmers Damwand	B	0	-1.006.000	-1.006.000	0	0	-1.006.000	0		Nee	
77202409	Riolering - Loppersum Wijmers	U	0	550.500	550.500	60.972	509.246	570.218	-19.718		Nee	
72102324	Vrachtauto 2 2023	U	0	136.000	136.000	0	0	136.000	0		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
72102325	John Deere 5075GV T-93-GHL	U	83.193	116.807	200.000	83.193	95.804	178.997	21.003		Nee	In voorbereiding, aanschaf in 2026
72102326	Veegmachine 2023	U	0	240.000	240.000	0	246.852	246.852	-6.852		Ja	Afgerond
72102329	Herinrichting Havenstraat	U	176.723	443.277	620.000	208.331	293.734	902.047	117.953		Nee	Loopt door in 2026
72102329	Herinrichting Havenstraat	B	-500.000	-120.000	-620.000	-208.325	-91.349	-296.675	-324.325		Nee	Loopt door in 2026
72102333	Openbaar terrein Ubbenslootlocatie, Delfzijl	U	0	0	0	0	0	0	0		Nee	Werkzaamheden starten in 2026
72102333	Openbaar terrein Ubbenslootlocatie, Delfzijl	B	-1.350.000	1.350.000	0	0	0	0	0		Nee	
72102334	Herinrichting Terpweg, Godlinze	U	0	0	0	138.647	0	138.647	-138.647		Ja	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
72102335	Aankoop percelen Oude Schans Delfzijl	U	5.000	0	5.000	515	0	515	4.485		Nee	Loopt door in 2026
72102402	Wegen - Holwerde Banusmarweg	U	0	57.000	57.000	0	1.235	1.235	55.765		Nee	Uitvoering start in 2026
72102406	Wegen - Loppersum Bessenturf/Fruitlaan	U	0	196.700	196.700	7.165	201.101	208.267	-11.567		Nee	Project in afwerking. Groen aanleg volgt met een bijdrage Tienengeleien
72102406	Wegen - Loppersum Bessenturf/Fruitlaan	B	-145.500	-81.200	-196.700	-7.165	-201.101	-208.267	11.567		Nee	
72102410	Wegen - Loppersum Lagestraat	U	0	20.000	20.000	0	0	20.000	0		Nee	Project loopt door tot in 2027
72102410	Wegen - Loppersum Lagestraat	B	-40.000	20.000	-20.000	0	0	-20.000	0		Nee	Project loopt door tot in 2027
72102411	Wegen - Spijk Ubbensingel	U	0	-30.000	-30.000	11.483	4.682	16.166	-46.166		Ja	Geen werkzaamheden gepland, afronden
72102411	Wegen - Spijk Ubbensingel	B	-45.000	30.000	15.000	-11.483	-4.682	-16.166	46.166		Nee	
72102412	Wegen - Spijk Tumbouwweg	U	0	394.800	394.800	25.849	232.830	258.679	136.121		Nee	Werk in uitvoering t/m Q2 2027
72102412	Wegen - Spijk Tumbouwweg	B	-243.600	-151.200	-394.800	-25.849	-232.830	-258.679	-136.121		Nee	
72102413	Wegen - Stedum Singel West	U	0	241.600	241.600	16.264	140.122	156.385	85.215		Nee	Project loopt door tot in 2027
72102413	Wegen - Stedum Singel West	B	-156.600	-85.000	-241.600	-16.264	-140.122	-156.385	-85.215		Nee	Project loopt door tot in 2027
72102414	Wegen - Stedum Singel Oost	U	0	31.960	73.950	10.347	61.924	72.271	1.679		Nee	Project loopt door tot in 2027
72102415	Wegen - Garneelweier	U	0	552.000	552.000	2.636	133.278	335.914	416.086		Nee	Uitvoering tot bouwvak 2026.
72102415	Wegen - Garneelweier	B	-348.000	-204.000	-552.000	-2.636	-133.278	-335.914	-416.086		Nee	Uitvoering tot bouwvak 2026.
72102416	Wegen - Loppersum Beeldkwaliteitsplan	U	0	20.000	20.000	0	0	20.000	0		Nee	Project loopt door tot in 2027
72102417	Wegen - Delfzijl Havenstraat	U	0	500.000	500.000	0	204.325	204.325	295.675		Nee	Loopt door in 2026
72102418	Wegen - Zeerijp Noordstraat	U	0	139.200	139.200	3.041	0	3.041	136.159		Nee	VBR gestart SSR-randing wordt binnenkort besproken.
72102419	Openbare Verlichting 2024 Armaturen	U	0	242.000	242.000	0	178.373	178.373	63.627		Nee	Opdracht gestart. Verwachte oplevering 2026
72102420	Wegen - Flatspad Hogelandsterweg (DIZ) fase	U	154.916	65.084	220.000	161.576	14.580	176.156	43.844		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachte oplevering 2026
72102422	Wegen - Terrein Roggkampsluis	U	3.746	151.254	155.000	3.746	35.095	38.841	116.160		Nee	
72102424	Wegen - DFZ VRI Kustweg	U	3.950	176.050	180.000	3.950	20.205	24.155	155.846		Nee	Het voorlopig ontwerp wordt in 2026 opgesteld. Uitvoering hopelijk vanaf Q3-2027
72102427	Bruggen & Steigers - Elec. Westerwijterwerd	U	1.515	248.485	250.000	1.515	7.650	9.165	240.835		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachte oplevering in 2026.
72102428	Bruggen & Steigers - Venn. Stg.mus. gem. Cren	U	0	0	0	0	0	0	0		Ja	Investeringskrediet wordt afgesloten, gemeld via T2-rapportage 2025.
72102429	Realisatie Tjarnwersterbrug, Appingedam	U	17.169	3.212.831	3.250.000	21.069	72.190	93.259	3.156.741		Nee	Omgevingsvergunning is verstrekt, er zijn bezwaren ingediend. Periode bezwaar en bezorgtoe loopt thans.
72102430	Wegen-Akker/Kwekerstr, B'damster/Ploegsw	U	118.473	671.567	790.040	165.520	27.264	192.784	597.256		Nee	Werk in uitvoering Q2 t/m Q3 2026
72102430	Wegen-Akker/Kwekerstr, B'damster/Ploegsw	B	-294.440	-495.600	-790.040	-165.520	-27.264	-192.784	-597.256		Nee	
72102432	Openbare Verlichting 2024 Lichtmasten	U	0	149.000	149.000	0	33.407	33.407	115.593		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachte oplevering 2026
72102433	Wegen - Parallelweg/Stationslaan-Loppersum	U	493.703	297	494.000	297	15.036	15.333	478.667		Nee	Planvoorbereiding, uitvoering start Q4 2026
72102434	Wegen-Parallelweg/Stationslaan-Loppersum	U	0	920.400	920.400	7.629	28.412	36.041	884.359		Nee	Project loopt door tot in 2027
72102434	Wegen-Parallelweg/Stationslaan-Loppersum	B	-350.000	-570.400	-920.400	-7.629	-28.412	-36.041	-884.359		Nee	Project loopt door tot in 2027
72102501	Wegen-Coendersweg-Middelstum	U	0	365.400	365.400	0	6.948	6.948	358.452		Nee	Voorbereiding + uitvoering 2027-2028
72102501	Wegen-Coendersweg-Middelstum	B	0	-365.400	-365.400	0	-6.948	-6.948	-358.452		Nee	Voorbereiding + uitvoering 2027-2028
72102502	Wegen-Kerkweg-Widum	U	0	61.500	61.500	0	0	0	61.500		Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit project gereed in 2028, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave.
72102502	Wegen-Kerkweg-Widum	B	0	-								

FCL	Omschrijving activum	Uitgave/ bijdrage	Begroot 01-01-2025	Begroot 2025	Begroot 31-12-2025	Werkelijk 01-01-2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 31-12-2025	Restantkrediet 31-12-2025	Voortgang	Afsluiten	Stand van zaken / toelichting op de uitvoering
72102515	Wegen-Kreweerd	U	0	957.000	957.000	0	32.346	32.346	924.654		Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gereed in 2029, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave.
72102515	Wegen-Kreweerd	B	0	-957.000	-957.000	0	-32.346	-32.346	-924.654		Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gereed in 2029, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave.
72102516	Wegen-Rijperdstraat-Oosterwijkterweg	U	0	60.000	60.000	0	0	0	60.000		Nee	Werkaamheden starten in 2026
72102516	Wegen-Rijperdstraat-Oosterwijkterweg	B	0	-60.000	-60.000	0	0	0	-60.000		Nee	Werkaamheden starten in 2026
72102517	Wegen asf-Meechhuizen Iedewerastweg fase	U	0	280.000	280.000	0	0	0	280.000		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachting oplevering 2026, betalingsverplichting reeds aangegeven.
72102518	Wegen bet-Delfzijl Fietspad Hogelandsterweg	U	0	215.000	215.000	0	0	0	215.000		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachting oplevering 2026
72102519	Wegen bet-Bierverharding	U	0	150.000	150.000	0	4.688	4.688	145.313		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachting oplevering 2026, betalingsverplichting reeds aangegeven.
72102520	Wegen asf-Appingedam Dijkhuizenweg (fietsp)	U	0	155.000	155.000	0	0	0	155.000		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachting oplevering 2026
72102521	Wegen asf-Appingedam Pelikaanstraat	U	0	130.000	130.000	0	4.281	4.281	125.719		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachting oplevering 2026
72102522	Wegen asf-Appingedam - Delfzijl fietsstraat co	U	0	72.500	72.500	0	0	0	72.500		Nee	Deel uitgevoerd, volgende fase in voorbereiding.
72102523	Wegen asf-Leermens Noorderweg	U	0	97.000	97.000	0	81.157	81.157	15.843		Ja	Afgerond
72102524	Wegen asf-Spijk Havenweg/Redger (koppelpa	U	0	1.115.640	1.115.640	0	0	0	1.115.640		Nee	In opdracht. Verwachting oplevering 2027
72102525	Wegen asf-Spijk Havenweg/Redger (koppelpa	U	0	261.720	261.720	0	4.940	4.940	256.780		Nee	In opdracht. Verwachting oplevering 2026.
72102526	Wegen asf-App'dam Molenaarstraat-parkeerpl	U	0	79.200	79.200	0	84.973	84.973	-6.773		Ja	Afgerond
72102527	Wegen asf-Woldendorp AE-weg-herleggen rio	U	0	50.400	50.400	0	0	0	50.400		Nee	In opdracht. Verwachting oplevering 2027.
72102528	Wegen asf-Loppersum Parallelweg-Stationste	U	0	0	0	0	0	0	0		Ja	In Kadernota 2026 gehierlabeld, dus overbodig.
72102529	Bruggen-Steigers-Lalleweer Brug Kooberd	U	0	0	0	0	0	0	0		Ja	Investeringskrediet wordt afgesloten, gemeid via T2-rapportage 2025.
72102530	Bruggen-Steigers-App'dam De Hekei brug (ek	U	0	185.000	185.000	0	2.505	2.505	182.495		Nee	Project is in voorbereiding. Verwachting oplevering in 2027
72102531	Bruggen-Steigers-App'dam Kleine Heek voet	U	0	285.000	285.000	0	9.437	9.437	275.563		Nee	voorbereiding en realisatie 2026 met uitloop naar 2027
72102532	Bruggen-Steigers-Verv.batches steigers (gem	U	0	233.000	233.000	0	0	0	233.000		Nee	Werk in uitvoering t/m Q2 2026
72102533	Bruggen-Steigers-Verv.batches stuwen (gem	U	0	251.000	251.000	0	5.164	5.164	245.836		Nee	Project is in voorbereiding. Verwachting oplevering in 2027
72102534	Bruggen-Steigers-App'dam Wandelsteiger N	U	0	1.483.000	1.483.000	0	0	0	1.483.000		Nee	Werk in uitvoering t/m Q2 2026
72102535	OVL-Armaturen	U	0	242.000	242.000	0	70.079	70.079	171.921		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachting oplevering 2026
72102536	OVL-Lichtmasten	U	0	149.000	149.000	0	27.152	27.152	121.848		Nee	Opdracht verstrekt. Verwachting oplevering 2026
72102536	OVL-Lichtmasten	B	0	-10.000	-10.000	0	-10.000	-10.000	0		Nee	Afgerond, maar wachten op Afronding Uitgaven
72102538	Openbare Verl-Veilig en leefbaar entree Term	U	0	48.600	48.600	0	5.919	5.919	39.681		Nee	Verwachting oplevering 2027
72102539	Wegen-Veilig en leefbaar entree Termanten	U	0	567.200	567.200	0	104.060	104.060	463.140		Nee	Verwachting oplevering 2027
72102541	Borstelmachine 2 van 2	U	0	70.000	70.000	0	87.422	87.422	-17.422		Ja	Afgerond
72202501	Herstel en inrichting Damsterkade Delfzijl	U	0	3.400.000	3.400.000	0	156.549	156.549	3.243.451		Nee	De aanleg zal later plaatsvinden.
72202501	Herstel en inrichting Damsterkade Delfzijl	B	0	-1.750.000	-1.750.000	0	0	0	-1.750.000		Nee	
72202502	Aankoop perceel GSP bij Damsterkade	U	0	60.200	60.200	0	0	0	60.200		Nee	De aankoop van het fietspad zal in 2026 plaatsvinden.
72302501	Beschoeiing-kunststof-Leermens Drielflweg	U	0	49.500	49.500	0	5.164	5.164	44.336		Nee	Werk in uitvoering t/m Q2 2026
72302502	Beschoeiing-houten damwand-Garrelsweg S	U	0	264.120	264.120	0	5.164	5.164	258.956		Nee	Werk in uitvoering t/m Q2 2026
72302503	Beschoeiing-kunststof-Appingedam Wester	U	0	38.500	38.500	0	5.164	5.164	33.336		Nee	Werk in uitvoering t/m Q2 2026
72402401	Beschoeiing Werfpad fase 2 Appingedam	U	7.185	285.815	293.000	7.185	12.628	19.813	273.187		Nee	Project in voorbereiding. Uitvoering vindt plaats in najaar 2026
74201801	Kindencentrum Delfzijl West	U	8.709.617	47.383	8.757.000	8.757.000	71.114	8.028.174	-71.114		Ja	Kredieten onder dan 2 jaar worden afgesloten.
74201802	Kindencentrum Tuikwerd	U	7.689.395	819.605	8.509.000	7.753.343	190.438	7.944.180	564.820		Nee	Project loopt nog
74201803	Kindencentrum Holwierde	U	1.023.760	2.150.240	3.174.000	1.076.590	1.703.916	2.780.506	393.495		Nee	Project loopt nog
74201807	Kindencentrum Tuikwerd - terreininrichting	U	357.000	0	357.000	372.324	191.664	563.988	-206.988		Ja	Kredieten onder dan 2 jaar worden afgesloten.
74201809	Kindencentrum Holwierde - toekomstpakket	U	0	540.000	540.000	0	0	0	540.000		Nee	Project loopt nog
74201814	Kindencentrum Delfzijl West - openbaar terrein	U	758.000	0	758.000	1.225.309	0	1.225.309	-467.309		Ja	Kredieten onder dan 2 jaar worden afgesloten.
74202302	Kindencentrum Holwierde - openbaar terrein	U	176.197	318.803	495.000	176.197	151.089	327.286	167.714		Nee	Project loopt nog
74202303	Kindencentrum Tuikwerd - uitbreiding schakelij	U	574.471	478.529	1.053.000	587.690	334.019	922.509	130.491		Ja	Kredieten onder dan 2 jaar worden afgesloten.
74202401	Kindencentrum Oplander, terrein inrichting	U	283.027	83.973	367.000	283.027	12.369	295.396	71.604		Nee	Project loopt nog
74202402	Nieuw/aanbouw Dollard College Woldendorp	U	12.956	2.738.944	2.751.900	12.956	138.820	151.776	2.600.124		Nee	Project loopt nog
74202403	Uitbreiding nieuwbouw RENN4 24	U	65.282	2.434.718	2.500.000	77.313	2.269.926	2.347.239	152.761		Nee	Project loopt nog
74202405	Toekomstpakket Opwierde	U	575.000	0	575.000	575.000	144.970	430.030	144.970		Nee	Project loopt nog
74202406	Nieuwbouw Renn4 afronding	U	203.272	537.728	741.000	203.272	354.755	558.027	182.973		Nee	Project loopt nog
74202406	Nieuwbouw Renn4 afronding	B	-581.000	-160.000	-741.000	0	-160.000	-160.000	-581.000		Nee	Project loopt nog
75202401	Groen - Kantplanken sportvelden (kunstgras)	U	46.843	43.157	90.000	46.843	36.840	83.683	6.317		Ja	Afgerond
75202501	Douchekop per douche Sporthal de Ringen, C	U	0	21.700	21.700	0	0	0	21.700		Ja	Nieuwe plannen maken dit krediet overbodig
75202502	Gefix/verlichting Sporthal de Ringen, Delf	U	0	26.800	26.800	0	0	0	26.800		Nee	Nieuwe plannen maken dit krediet overbodig
75202503	LED-verlichting Sporthal De Vennen, Woldend	U	0	109.300	109.300	0	0	0	109.300		Nee	Wordt aanbesteed en uitgevoerd in 2026.
75202504	LED-verlichting Sporthal Weerland, Wagenbor	U	0	31.900	31.900	0	0	0	31.900		Nee	Wordt aanbesteed en uitgevoerd in 2026.
75202505	Sloop en nieuwbouw Sportcluster Stedum	U	0	2.988.100	2.988.100	0	107.060	107.060	2.881.040		Nee	Project loopt nog
75202505	Sloop en nieuwbouw Sportcluster Stedum	B	0	-2.988.100	-2.988.100	0	-41.539	-41.539	-2.946.561		Nee	Project loopt nog
75302101	Huis van Cultuur en Bestuur	U	0	76.500.548	76.500.548	0	0	0	76.500.548		Nee	De kosten voor de bouw zullen hoofdzakelijk plaatsvinden in 2027-2028.
75702005	Recr.voorz.terrein voorm Groot Bronswijk	U	209.837	380.163	590.000	399.837	96.880	498.717	91.283		Nee	Het project/investering is in uitvoering. In Q2 2026 volgen nog verplichtingen voor historische elementen, de dierenweide en het groenplan.
75702108	Groen Opwierde Zuid Appingedam	U	509.326	291.743	801.069	513.169	98.600	611.768	199.301		Ja	Kredieten onder dan 2 jaar worden afgesloten.
75702101	Speelvoorzieningen Opwierde Zuid Appinged	U	39.816	160.451	200.267	39.816	54.227	94.043	106.224		Ja	Kredieten onder dan 2 jaar worden afgesloten.
75702204	Diverse overbreeschoeiingen	U	65.000	0	65.000	41.512	19.980	61.492	3.508		Ja	Project afgerond en opgeleverd.
75702207	Loppersum Noord fase 2 (groen)	U	88.143	-143	88.000	83.530	1.675	85.205	2.795		Ja	Project loopt door (NCG sloop nieuwbouw)
75702207	Loppersum Noord fase 2 (groen)	B	-100.000	12.000	-88.000	-83.530	-1.675	-85.205	-2.795		Nee	Project loopt door (NCG sloop nieuwbouw)
75702208	Middelstum Zuid-West (groen)	U	65.000	0	65.000	19.504	34.637	54.142	10.858		Nee	Project loopt door (NCG sloop nieuwbouw)
75702208	Middelstum Zuid-West (groen)	B	-50.000	-15.000	-65.000	-19.504	-34.637	-54.142	-10.858		Nee	Project loopt door (NCG sloop nieuwbouw)
75702301	Omvormen en renovatie van beplanting	U	4.788	245.212	250.000	4.788	245.211	249.999	1		Ja	Afgerond
75702302	Herinricht. naar biodiversiteit, brede (tussn-ijbe	U	3.000	97.000	100.000	3.000	95.108	98.109	1.891		Ja	Afgerond
75702303	Steenbrek, groen voor grijs (waterakten)	U	0	100.000	100.000	0	42.861	42.861	57.139		Nee	Hier worden nog kosten op gemaakt
75702304	Aansluiting infrastructuurprojecten	U	29.064	20.956	50.000	29.064	26.828	55.892	5.892		Ja	Afgerond
75702307	Maaimachine 3, vervanger John Deere 1515	U	0	90.000	90.000	0	120.958	120.958	-30.958		Ja	Afgerond
75702308	Maaimachine 2, vervanger John Deere 1515	U	0	90.000	90.000	0	120.958	120.958	-30.958		Ja	Afgerond
75702309	Maaimachine 3, nieuw 2023	U	0	90.000	90.000	0	70.671	70.671	19.329		Ja	Afgerond
75702310	Tractor 2023	U	0	140.000	140.000	0	134.117	134.117	5.883		Ja	Afgerond
75702401	Groen - Middelstum Zuid Oost	U	0	176.600	176.600	6.436	41.421	47.857	128.743		Nee	Project loopt door (NCG sloop nieuwbouw)
75702402	Groen - Holwierde Banamerweg	U	0	14.250	14.250	0	309	309	13.941		Nee	Uitvoering start in maart 2026.
75702403	Groen - Holwierde Rippert	U	0	51.950	51.950	2.983	13.111	16.094	35.856		Nee	Uitvoering start in maart 2026.
75702404	Groen - Appingedam Vrijheidslaan	U	0	77.300	77.300	13.620	22.107	35.728	41.572		Nee	Bestek is aanbesteed en de uitvoering start in Q2-2026
75702405	Groen - Appingedam Stadhouderslaan/Jonker	U	0	220.590	220.590	8.228	33.933	42.161	178.429		Nee	Planvoorbereiding
75702406	Groen - Opwierde Zuid	U	0	90.000	90.000	0	0	0	90.000		Ja	Gereed
75702407	Groen - Loppersum Zeeijkjen e.o.	U	0	368.900	368.900	34.341	307.459	341.800	27.100		Nee	Project loopt door (NCG sloop nieuwbouw)
75702408	Groen - Loppersum Bessentuin/Fruitlaan	U	0	49.175	49.175	1.791	50.275	52.067	-2.892		Nee	Project in afronding. Groenaanleg volgt met een bijdrage
75702408	Groen - Loppersum Bessentuin/Fruitlaan	B	-36.375	-12.800	-49.175	-1.791	-50.275	-52.067	2.892		Nee	Tennetgelden
75702410	Groen - Loppersum Lagestraat	U	0	5.000	5.000	0	0	0	5.000		Nee	Project loopt door tot in 2027
75702410	Groen - Loppersum Lagestraat	B	-10.000	5.000	-5.000	0	0	0	-5.000		Nee	Project loopt door tot in 2027
75702412	Groen - Spijk Tuinbouwweg	U	0	98.700	98.700	6.462	58.208	64.670	34.030		Nee	Werk in uitvoering t/m Q2 2027
75702412	Groen - Spijk Tuinbouwweg	B	-60.900	-37.800	-98.700	-6.462	-58.208	-64.670	34.030		Nee	
75702413	Groen - Stedum Singel West	U	0	60.400	60.400	4.066	35.030	39.096	21.304		Nee	Project loopt door tot in 2027
75702413	Groen - Stedum Singel West	B	-39.150	-21.250	-60.400	-4.066	-35.030	-39.096	-21.304		Nee	Project loopt door tot in 2027
757												

Jaarrekening 2025

FCL	Omschrijving activum	Uitgave / bijdrage	Begroet 01-01-2025	Begroet 31-12-2025	Werkelijk 01-01-2025	Werkelijk 31-12-2025	Restantkrediet 31-12-2025	Voortgang	Afsluit	Stand van zaken / toelichting op de uitvoering	
75702511	Groen-Waterloolocatie-Middelstum	U	0	150.000	150.000	0	898	898	349.102	Nee	Uitvoering 2027-2028
75702511	Groen-Waterloolocatie-Middelstum	B	0	-150.000	-150.000	0	-898	-898	-149.102	Nee	Uitvoering 2027-2028
75702512	Groen-Stationaan/hoofdelingenlaan-Appingedam	U	0	105.850	105.850	0	2.564	2.564	103.287	Nee	Planvoorbereiding
75702512	Groen-Stationaan/hoofdelingenlaan-Appingedam	B	0	-105.850	-105.850	0	-2.564	-2.564	-103.287	Nee	Planvoorbereiding
75702513	Groen-Dijkstraat-Appingedam	U	0	81.490	81.490	0	115	115	81.175	Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gerealiseerd in 2030, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave. Bij de tweede rapportage 2025 zijn de kredieten herzien op basis van actuele verwachtingen.
75702513	Groen-Dijkstraat-Appingedam	B	0	-81.490	-81.490	0	-115	-115	-81.175	Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gerealiseerd in 2030, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave. Bij de tweede rapportage 2025 zijn de kredieten herzien op basis van actuele verwachtingen.
75702514	Groen-Solwerderstraat-Appingedam	U	0	72.500	72.500	0	120	120	72.380	Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gerealiseerd in 2031, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave. Bij de tweede rapportage 2025 zijn de kredieten herzien op basis van actuele verwachtingen.
75702514	Groen-Solwerderstraat-Appingedam	B	0	-72.500	-72.500	0	-120	-120	-72.380	Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gerealiseerd in 2031, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave. Bij de tweede rapportage 2025 zijn de kredieten herzien op basis van actuele verwachtingen.
75702515	Groen-Nijlitterum/Bongerdicatie-Station	U	0	27.362	27.362	0	28.064	28.064	-702	Nee	Restant uitvoering 2027
75702515	Groen-Nijlitterum/Bongerdicatie-Station	B	0	-27.362	-27.362	0	-28.064	-28.064	702	Nee	Restant uitvoering 2027
75702516	Groen-Kroewerd	U	0	239.250	239.250	0	8.007	8.007	231.163	Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gerealiseerd in 2029, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave.
75702516	Groen-Kroewerd	B	0	-239.250	-239.250	0	-8.007	-8.007	-231.163	Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gerealiseerd in 2029, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave.
75702517	Groen-Rippelstraat-Oostertwivelerd	U	0	15.000	15.000	0	0	0	15.000	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702517	Groen-Rippelstraat-Oostertwivelerd	B	0	-15.000	-15.000	0	0	0	-15.000	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702527	Essentak 2025	U	0	541.000	541.000	0	383.931	383.931	157.069	Nee	Afsluiting in 2026
75702527	Essentak 2025	B	0	0	0	0	-94.640	-94.640	94.640	Nee	Afsluiting in 2026
75702528	Graachten en vijvers 2026	U	0	65.000	65.000	0	59.364	59.364	5.636	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702529	Groen-Wellen en IJebbaer entree Termonden	U	0	113.400	113.400	0	20.812	20.812	92.588	Nee	Verwachting opsluiting 2027
75702531	Beschouwing-Wedweg (APP) / rechte tocht	U	0	420.000	420.000	0	155.464	155.464	264.536	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702532	Beschouwing-Nieuweg (APP)	U	0	72.800	72.800	0	5.164	5.164	67.636	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702533	Beschouwing-Harmel (APP)	U	0	318.500	318.500	0	5.164	5.164	313.336	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702534	Beschouwing-Borglaan (APP)	U	0	309.595	309.595	0	5.164	5.164	304.431	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702535	Beschouwing-Wijkstraat (APP)	U	0	284.375	284.375	0	5.164	5.164	279.211	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702536	Beschouwing-Paltonvliet (APP)	U	0	166.400	166.400	0	5.164	5.164	161.236	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702537	Beschouwing-Rijweg (CO)	U	0	126.100	126.100	0	5.164	5.164	120.936	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702538	Beschouwing-Gedempte Haven Holwerd	U	0	91.000	91.000	0	5.164	5.164	85.836	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702539	Beschouwing-houten damwand-Bierum Borglaan	U	0	306.900	306.900	0	5.164	5.164	301.736	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702540	Beschouwing-kunststof-Ozj (Detmersel) Sijl	U	0	29.000	29.000	0	5.164	5.164	23.836	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702541	Beschouwing-stalen damwand-Ozj (Detmersel) Sijl	U	0	367.920	367.920	0	43.832	43.832	324.088	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702542	Beschouwing-stalen damwand-Farmsum Plet	U	0	205.860	205.860	0	5.164	5.164	200.696	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702543	Beschouwing-stalen damwand-Hofum Framm	U	0	135.780	135.780	0	5.164	5.164	130.616	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702544	Beschouwing-kunststof damwand-Westertwivelerd	U	0	156.240	156.240	0	5.164	5.164	151.076	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702545	Beschouwing-stalen damwand-Westertwivelerd	U	0	70.080	70.080	0	5.164	5.164	64.916	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702546	Beschouwing-natuurwieldever-Appingedam	U	0	156.000	156.000	0	5.164	5.164	150.836	Nee	Werkzaamheden starten in 2026
75702547	Park Ekenstein fase 1	U	0	3.000.000	3.000.000	0	267.847	267.847	2.732.153	Nee	We starten in 2026 met de aanbesteding en uitvoering.
75702547	Park Ekenstein fase 1	B	0	-3.700.000	-2.700.000	0	-267.847	-267.847	-2.432.153	Nee	We starten in 2026 met de aanbesteding en uitvoering.
75702518	HMA Centrum/Kustweg	U	3.950	125.050	125.000	3.950	0	3.950	125.050	Nee	Het voorlopige ontwerp wordt in 2026 opgesteld.
75702518	HMA Centrum/Kustweg	B	3.950	-125.050	-125.000	3.950	0	3.950	-125.050	Nee	Het voorlopige ontwerp wordt in 2026 opgesteld.
75702519	Combi Kustweg	U	2.000	53.800	55.800	2.000	656	2.656	53.144	Nee	Het voorlopige ontwerp wordt in 2026 opgesteld.
75702519	Combi Kustweg	B	2.000	-53.800	-55.800	2.000	-656	-2.656	-53.144	Nee	Het voorlopige ontwerp wordt in 2026 opgesteld.
75702520	Project t Landt fase 4 - rioolvervang	U	921.625	356.375	1.278.000	1.011.000	6.753	1.017.756	260.344	Nee	Project loopt door (NCG sloep nieuwbouw)
75702520	Project t Landt fase 4 - rioolvervang	B	921.625	-356.375	-1.278.000	-1.011.000	-6.753	-1.017.756	-260.344	Nee	Project loopt door (NCG sloep nieuwbouw)
75702521	Rioolwaterleiding Appingedam	U	2.872.800	0	2.872.800	3.806.027	0	3.806.027	-933.227	Nee	Kredieten onder dan 2 jaar worden afgesloten.
75702521	Rioolwaterleiding Appingedam	B	2.872.800	0	-2.872.800	-3.806.027	0	-3.806.027	933.227	Nee	Kredieten onder dan 2 jaar worden afgesloten.
75702522	Rioolwaterleiding Appingedam	U	10.594	326.184	336.778	17.199	6.756	23.855	312.933	Nee	Bestek is aanbesteed en de uitvoering start in Q2-2026.
75702522	Rioolwaterleiding Appingedam	B	10.594	-326.184	-336.778	-17.199	-6.756	-23.855	-312.933	Nee	Bestek is aanbesteed en de uitvoering start in Q2-2026.
75702523	Grondwatervoorziening Cleveringaplan	U	17.325	102.675	120.000	17.324	41.059	58.383	61.617	Nee	Verwachting afsluiting werkzaamheden in Q1 2027.
75702523	Grondwatervoorziening Cleveringaplan	B	17.325	-102.675	-120.000	-17.324	-41.059	-58.383	-61.617	Nee	Verwachting afsluiting werkzaamheden in Q1 2027.
75702524	Hemelwaterafvoer centrum Kustweg	U	0	193.150	193.150	0	0	0	193.150	Nee	Het voorlopige ontwerp wordt in 2026 opgesteld.
75702524	Hemelwaterafvoer centrum Kustweg	B	0	-193.150	-193.150	0	0	0	-193.150	Nee	Het voorlopige ontwerp wordt in 2026 opgesteld.
75702525	Loppersum Noord fase 2 (riolering)	U	1.529.430	-156.035	1.373.395	1.401.740	2.368	1.404.107	-30.723	Nee	Project loopt door (NCG sloep nieuwbouw)
75702525	Loppersum Noord fase 2 (riolering)	B	1.529.430	156.035	-1.373.395	-1.401.740	-2.368	-1.404.107	30.723	Nee	Project loopt door (NCG sloep nieuwbouw)
75702526	Loppersum Noord fase 2 (riolering)	U	1.759	322.241	324.000	1.759	24.990	26.649	297.351	Nee	Project loopt door (NCG sloep nieuwbouw)
75702526	Loppersum Noord fase 2 (riolering)	B	1.759	-322.241	-324.000	-1.759	-24.990	-26.649	-297.351	Nee	Project loopt door (NCG sloep nieuwbouw)
75702527	Vaagboren voorbereiding planvorming	U	1.8745	61.255	80.000	27.511	14.820	42.331	37.669	Nee	In verband met versterkingen NCG worden werkzaamheden afgesloten op versterking 1 deel zal in 2026 worden uitgevoerd, andere delen vanaf 2027
75702527	Vaagboren voorbereiding planvorming	B	1.8745	-61.255	-80.000	-27.511	-14.820	-42.331	-37.669	Nee	In verband met versterkingen NCG worden werkzaamheden afgesloten op versterking 1 deel zal in 2026 worden uitgevoerd, andere delen vanaf 2027
75702528	Rioolwaterleiding Herinching/Havenstraat	U	41.327	263.673	305.000	41.327	165.048	206.375	98.625	Nee	Project loopt door (NCG sloep nieuwbouw)
75702528	Rioolwaterleiding Herinching/Havenstraat	B	41.327	-263.673	-305.000	-41.327	-165.048	-206.375	-98.625	Nee	Project loopt door (NCG sloep nieuwbouw)
75702529	Rioolwaterleiding Stedum Singel West	U	0	882.000	882.000	0	32.180	277.127	452.713	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702529	Rioolwaterleiding Stedum Singel West	B	0	-882.000	-882.000	0	-32.180	-277.127	-452.713	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702530	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	71.250	71.250	0	1.544	1.544	69.706	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702530	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-71.250	-71.250	0	-1.544	-1.544	-69.706	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702531	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	259.750	259.750	0	14.915	65.556	80.472	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702531	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-259.750	-259.750	0	-14.915	-65.556	-80.472	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702532	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	386.500	386.500	0	60.102	110.536	176.838	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702532	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-386.500	-386.500	0	-60.102	-110.536	-176.838	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702533	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	1.102.950	1.102.950	0	31.888	169.667	201.555	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702533	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-1.102.950	-1.102.950	0	-31.888	-169.667	-201.555	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702534	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	360.000	360.000	0	0	0	360.000	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702534	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-360.000	-360.000	0	0	0	-360.000	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702535	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	1.844.500	1.844.500	0	1.993.841	1.833.196	11.304	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702535	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-1.844.500	-1.844.500	0	-1.993.841	-1.833.196	-11.304	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702536	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	245.875	245.875	0	8.997	251.377	260.334	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702536	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-245.875	-245.875	0	-8.997	-251.377	-260.334	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702537	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	181.875	181.875	0	8.997	251.377	260.334	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702537	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-181.875	-181.875	0	-8.997	-251.377	-260.334	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702538	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	25.000	25.000	0	0	0	25.000	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702538	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-25.000	-25.000	0	0	0	-25.000	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702539	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	493.500	493.500	0	46.666	291.038	337.700	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702539	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-493.500	-493.500	0	-46.666	-291.038	-337.700	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702540	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	302.000	302.000	0	20.329	175.152	195.481	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702540	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-302.000	-302.000	0	-20.329	-175.152	-195.481	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702541	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	92.437	92.437	0	12.934	77.405	90.339	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702541	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-92.437	-92.437	0	-12.934	-77.405	-90.339	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702542	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	690.000	690.000	0	3.296	166.997	169.892	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702542	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-690.000	-690.000	0	-3.296	-166.997	-169.892	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702543	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	25.000	25.000	0	0	0	25.000	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702543	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	B	0	-25.000	-25.000	0	0	0	-25.000	Nee	Project loopt door tot in 2027
75702544	Rioolwaterleiding Stedum Singel Oost	U	0	174.000	174.000	0	3.801	0			

FCL	Omschrijving activum	Uitgave/ bijdrage	Begroet 01-01-2025	Begroet 2025	Begroet 31-12-2025	Werkelijk 01-01-2025	Werkelijk 2025	Werkelijk 31-12-2025	Restantkrediet 31-12-2025	Voortgang	Afsluiten	Stand van zaken / toelichting op de uitvoering
77202515	Riool-Nij Nittersum Bongelocatie-Stedum	U	0	136.813	136.813	0	140.322	140.322	-3.509		Nee	Restant uitvoering 2027
77202515	Riool-Nij Nittersum Bongelocatie-Stedum	B	0	-136.813	-136.813	0	-140.322	-140.322	3.509		Nee	Restant uitvoering 2027
77202516	Riool-Krewerd	U	0	1.196.250	1.196.250	0	40.433	40.433	1.155.817		Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gereed in 2029, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave.
77202516	Riool-Krewerd	B	0	-1.196.250	-1.196.250	0	-40.433	-40.433	-1.155.817		Nee	Versterkingsopgave is nog niet afgerond. Op basis van de huidige verwachtingen is dit gehele gebied gereed in 2029, deze planning is sterk afhankelijk van de voortgang van de versterkingsopgave.
77202517	Riool-Rippendastraat-Oosterwijtwerd	U	0	75.000	75.000	0	0	0	75.000		Nee	Werksamenheden starten in 2026
77202517	Riool-Rippendastraat-Oosterwijtwerd	B	0	-75.000	-75.000	0	0	0	-75.000		Nee	Werksamenheden starten in 2026
77202518	Riool-Wagenborgen, Tonnistil, rioolvervanging	U	0	944.580	944.580	0	1.637	1.637	942.943		Nee	In verband met versterkingen NCG worden werksamenheden afgesteld op versterking. 1e deel zal in 2026 worden uitgevoerd, andere delen vanaf 2027
77202519	Riool-Spijk Havenweg/ Bedger	U	0	407.120	407.120	0	451.623	451.623	-44.503		Nee	Werk in uitvoering t/m Q2 2027
77202520	Riool-Investeringen gemalen en randvoorzien	U	0	338.700	338.700	0	0	0	338.700		Nee	Raamcontract afgesloten, uitvoering gestart. Verwachte oplevering in 2027.
77202521	Riool-Investeringen pompen en drukrotering	U	0	125.000	125.000	0	0	0	125.000		Nee	Raamcontract afgesloten, uitvoering gestart. Verwachte oplevering in 2027.
77202522	Riool-Veilig en leefbaar entree Termunten	U	0	891.000	891.000	0	163.523	163.523	727.477		Nee	Verwachte oplevering 2027
77202523	Riool-Termunten, Dallingveersterweg, pompe	U	0	50.000	50.000	0	0	0	50.000		Ja	Investering niet benodigd, levensduur verlengd middels onderhoudsmaatregel.
77202524	Riool-App'dam, Molenstraat, parkeerplaats ad	U	0	123.200	123.200	0	98.859	98.859	24.341		Ja	Werk is in december 2025 afgerond
77202525	Riool-Woldendorp, AE-weg, herleggen riool	U	0	78.400	78.400	0	0	0	78.400		Nee	Werksamenheden in voorbereiding. Verwachte oplevering in 2027.
77302202	Ondergrondse containers grondstoffenbeleid	U	1.203.553	153.447	1.357.000	1.203.553	80.648	1.284.201	72.799		Nee	Project nog niet afgerond, aantal containers moeten nog geplaatst worden
77402201	Pand Heereweg 17-19 Middelstum	U	0	412.500	412.500	888	2.441	3.329	409.171		Nee	Het betreffende pand wordt verkocht en het project zal op een alternatieve wijze worden ingevuld. De al gemaakte kosten worden volledig gecteerd vanuit de PAW-middelen. In 2026 wordt een alternatief voorstel voor dit project aan de raad en NPG voorgelegd.
77402202	Aanleg warmtenet Loppersum Noord	U	1.612.389	4.463.411	6.075.800	1.629.383	2.988.976	4.618.358	1.457.442		Nee	Project loopt door in 2026
77402501	Warmtenet Loppersum aankoop grond	U	0	33.000	33.000	0	0	0	33.000		Nee	Project loopt door in 2026
77402502	Mobiel energieloket verplaatsbaar tinyhouse	U	0	100.000	100.000	0	0	0	100.000		Nee	De opdracht is inmiddels gestart. De oplevering van het loket wordt verwacht medio 2026. De uitvoering van het project start naar verwachting in september 2026.
77402502	Mobiel energieloket verplaatsbaar tinyhouse	B	0	-100.000	-100.000	0	0	0	-100.000		Nee	Kredieten ouder dan 2 jaar worden afgesloten.
78102301	Verv. alle huidige landmeetapparatuur restant	U	0	123.540	123.540	0	118.234	118.234	5.306		Ja	
78201902	Algemene (overstijgende) kosten perspectief	U	852.776	1.457.224	2.310.000	1.486.096	240.177	1.726.273	583.727		Nee	Loopt nog door, aangezien nog niet alle perspectieflocaties volledig ontwikkeld zijn.
78202201	Strategische aankopen	U	-540.000	745.184	205.184	251.385	0	251.385	-46.201		Nee	Dit krediet blijft beschikbaar, nieuwe grondnota in 2026.
78301701	Herinrichten plein De Vennen	U	2.187.955	3.250.045	5.438.000	3.959.652	1.044.744	5.004.396	433.604		Nee	Loopt door in 2026
78302101	Project Centrumplan Lopp - aankoop panden	U	0	825.000	825.000	0	0	0	825.000		Nee	Loopt door, aanschaf panden Lagestr 2+4 en verkoop moeten nog verwerkt worden (notaris en taxatie) ook schilderskosten wou Kors hierop verwerkt hebben, potje uit huuropbrengsten
78302303	Willemsstraat 76 Delfzijl	U	600.000	-11.281	588.719	611.281	95.489	706.771	-118.052		Nee	Loopt door in 2026
78302304	Grond Willemsstraat 76 Delfzijl	U	40.000	0	40.000	0	40.000	40.000	0		Ja	Afgerond
78302501	Woonwagenvoer 6 Farmsum	U	0	90.000	90.000	0	0	0	90.000		Nee	Inmiddels opdracht gegeven voor vervanging in 2026.

3. Verdelingsprincipe rondom taakvelden

Verdelingsprincipe taakvelden		Begroting 2025 voor wijziging			Begroting 2025 na wijziging			Realisatie 2025			Verschil Begroting na wijziging met Realisatie		
(bedragen x € 1.000,-)		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Taakveld	Programma 0. Bestuur en ondersteuning	848	5.169	-4.320	848	5.248	-4.399	998	6.429	-5.430	-150	-1.181	1.031
0.1	Bestuur	1	3.275	-3.274	1	3.206	-3.205	24	4.466	-4.442	-23	-1.261	1.237
0.2	Burgerzaken	847	1.894	-1.047	847	2.042	-1.195	974	1.962	-988	-127	79	-207
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Taakveld	Programma 1. Veiligheid	9.854	15.603	-5.749	8.558	15.297	-6.739	7.770	14.595	-6.825	788	701	86
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-	3.220	-3.220	-	3.239	-3.239	-	3.248	-3.248	-	-9	9
1.2	Openbare orde en veiligheid	9.854	12.383	-2.529	8.558	12.057	-3.499	7.770	11.347	-3.577	788	710	78
Taakveld	Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	727	14.458	-13.732	1.094	14.992	-13.898	2.759	16.132	-13.373	-1.665	-1.140	-525
2.1	Verkeer en vervoer	613	13.954	-13.340	880	13.763	-12.883	2.598	15.157	-12.559	-1.718	-1.394	-324
2.2	Parkeren	2	101	-99	2	301	-299	14	157	-143	-12	143	-155
2.3	Recreatieve havens	39	175	-136	139	257	-118	77	167	-90	62	90	-28
2.4	Economische havens en waterwegen	-	115	-115	-	557	-557	-	528	-528	-	29	-29
2.5	Openbaar vervoer	73	114	-42	73	114	-42	69	123	-53	3	-8	12
Taakveld	Programma 3. Economie	285	1.860	-1.576	470	2.325	-1.856	833	2.709	-1.876	-364	-384	21
3.1	Economische ontwikkeling	-	21	-21	150	171	-21	526	542	-16	-376	-371	-5
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	67	-67	35	102	-67	21	108	-87	14	-6	20
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	21	50	-29	21	50	-29	11	67	-56	10	-17	27
3.4	Economische promotie	264	1.722	-1.458	264	2.002	-1.738	275	1.992	-1.717	-12	10	-21
Taakveld	Programma 4. Onderwijs	3.838	8.968	-5.131	5.727	11.047	-5.320	5.376	10.625	-5.250	351	422	-70
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	983	4.227	-3.244	1.083	4.226	-3.143	1.136	4.010	-2.874	-52	216	-269
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.854	4.741	-1.887	4.644	6.821	-2.177	4.240	6.615	-2.375	404	205	198
Taakveld	Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	2.530	18.010	-15.480	3.019	19.401	-16.382	1.777	18.180	-16.403	1.242	1.221	21
5.1	Sportbeleid en activering	1.786	2.298	-513	599	1.112	-513	342	848	-507	257	263	-6
5.2	Sportaccommodaties	430	4.550	-4.120	1.041	5.649	-4.608	556	5.349	-4.793	485	300	185
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	2.398	-2.398	-	2.440	-2.440	-	2.395	-2.395	-	45	-45
5.4	Musea	77	314	-237	77	357	-280	80	368	-288	-3	-11	8
5.5	Cultureel erfgoed	59	206	-147	39	190	-151	84	189	-105	-45	1	-46
5.6	Media	119	1.367	-1.248	339	1.587	-1.248	352	1.488	-1.136	-13	99	-112
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	60	6.877	-6.818	924	8.067	-7.143	364	7.543	-7.179	561	524	37
Taakveld	Programma 6. Sociaal domein	32.036	103.207	-71.172	40.478	117.521	-77.044	42.518	120.579	-78.061	-2.040	-3.057	1.017
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	2.865	6.508	-3.644	11.669	14.412	-2.743	12.572	14.894	-2.322	-904	-483	-421
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	-	3.377	-3.377	-	3.157	-3.157	-	3.220	-3.220	-	-64	64
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	32	3.738	-3.706	32	3.738	-3.706	-	3.803	-3.803	32	-65	97
6.23	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	25	94	-70	25	94	-70	4	75	-72	21	19	2
6.3	Inkomensregelingen	24.925	38.064	-13.139	24.309	38.333	-14.024	24.401	38.286	-13.885	-92	48	-139
6.4	Begeleide participatie	1.984	14.081	-12.097	2.179	13.339	-11.160	2.458	13.367	-10.909	-279	-28	-251
6.5	Arbeidsparticipatie	103	1.470	-1.367	280	1.800	-1.520	192	1.736	-1.544	88	64	24
6.60	Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	30	3.064	-3.034	30	2.805	-2.775	27	3.382	-3.355	3	-577	579
6.711	Huishoudelijke hulp (Wmo)	643	5.631	-4.988	493	5.663	-5.170	491	5.702	-5.211	2	-39	41
6.712	Begeleiding (Wmo)	-	3.730	-3.730	-	3.300	-3.300	-	3.640	-3.640	-	-341	341
6.713	Dagbesteding (Wmo)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.714	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	-	156	-156	-	156	-156	-	78	-78	-	79	-79
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	-	-	-	-	545	-545	-	600	-600	-	-56	56
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	-	11.005	-11.005	-	14.956	-14.956	-	17.993	-17.993	-	-3.036	3.036
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	-	-	-	-	56	-56	-	59	-59	-	-3	3
6.761	Jeugdhulp met verblijf lokaal	-	-	-	-	221	-221	-	389	-389	-	-168	168
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	6.488	-6.488	-	8.547	-8.547	-	7.405	-7.405	-	1.141	-1.141
6.763	Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	-	-	-	214	-214	-	201	-201	-	13	-13
6.791	PGB Wmo	-	1.032	-1.032	-	732	-732	-	784	-784	-	-52	52
6.792	PGB Jeugd	-	110	-110	-	110	-110	-	126	-126	-	-16	16
6.811	Beschermd wonen (Wmo)	1.226	1.226	-	1.257	1.399	-142	2.127	1.570	557	-870	-171	-699
6.812	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	205	1.095	-890	205	1.222	-1.017	246	1.133	-887	-41	90	-131
6.821	Jeugdbescherming	-	1.003	-1.003	-	1.435	-1.435	-	1.052	-1.052	-	383	-383
6.822	Jeugdreclassering	-	228	-228	-	350	-350	-	291	-291	-	60	-60
6.91	Coördinatie en beleid Wmo	-	355	-355	-	355	-355	-	289	-289	-	65	-65
6.92	Coördinatie en beleid Jeugd	-	755	-755	-	584	-584	-	504	-504	-	80	-80
Taakveld	Programma 7. Volksgezondheid en milieu	17.888	20.922	-3.034	16.085	19.905	-3.820	17.453	20.850	-3.397	-1.368	-945	-423
7.1	Volksgezondheid	496	2.817	-2.321	571	2.892	-2.321	1.243	3.485	-2.242	-672	-593	-80
7.2	Riolering	5.129	3.861	1.268	5.006	3.895	1.111	5.146	3.965	1.181	-140	-69	-71
7.3	Afval	7.076	5.753	1.323	7.256	6.006	1.251	7.787	6.342	1.445	-530	-336	-194
7.4	Milieubeheer	4.839	7.480	-2.641	2.903	6.100	-3.197	2.869	5.990	-3.121	34	110	-76
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	349	1.010	-661	349	1.012	-663	409	1.069	-660	-60	-57	-3
Taakveld	Programma 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	74.181	79.384	-5.203	139.949	145.455	-5.506	105.389	108.623	-3.235	34.561	36.832	-2.271
8.1	Ruimtelijke Ordening	-	2.485	-2.485	1.159	3.863	-2.704	470	3.072	-2.602	689	791	-102
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	7.621	7.637	-16	16.601	16.617	-16	10.590	10.696	-106	6.011	5.920	90
8.3	Wonen en bouwen	66.560	69.262	-2.703	122.189	124.975	-2.786	94.328	94.855	-527	27.861	30.120	-2.260
Taakveld	Programma 9. Algemene dekkingsmiddelen	160.675	12.793	147.882	189.261	30.605	158.656	188.427	23.177	165.251	834	7.428	-6.594
0.5	Treasury	6.378	1.632	4.746	4.574	1.632	2.942	4.467	1.591	2.876	107	41	66
0.61/0.62	OZB woningen en niet-woningen	21.615	1.417	20.198	22.615	1.267	21.348	22.766	1.167	21.599	-151	100	-251
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	243	138	105	243	138	105	267	150	117	-23	-12	-11
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	131.306	-	131.306	141.415	-	141.415	140.031	-	140.031	1.384	-	1.384
0.8	Overige baten en lasten	50	6.697	-6.647	115	7.804	-7.689	159	176	-18	-44	7.628	-7.671
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	14	-14	-	14	-14	-	32	32	-	46	-46
0.10	Mutaties reserves	1.083	2.896	-1.813	20.299	19.750	549	20.738	20.125	613	-439	-374	-64
Taakveld	Programma 10. Overhead	472	22.959	-22.487	761	24.454	-23.693	912	25.004	-24.092	-152	-551	399
0.4	Overhead	472	22.959	-22.487	761	24.454	-23.693	912	25.004	-24.092	-152	-551	399

4. Beleidsindicatoren

Beleidsindicatoren

Gemeenten gebruiken op basis van het BBV beleidsindicatoren om de maatschappelijke effecten in de programma's en bij de programmaverantwoording toe te lichten. De gegevens zijn afkomstig van de website www.waarstaatjegemeente.nl.

Progr.	Naam indicator	Eenheid	periode	Realisatie 25.000 t/m 50.000 inwoners	Realisatie Eemsdelta
1	Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren	2024	9	9
1	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1,3	2,2
1	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2024	3,1	4,3
1	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2024	1,1	0,7
1	Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Aantal per 1.000 inwoners	2024	4,1	6,1
3	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1000 inwoners (15 t/m 64 jaar)	2024	182,5	147,8
3	Functiemenging	%	2024	50,8	44,1
4	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2023	6,0	0,0
4	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	2024	25	34
4	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2024	2,0	3,2
5	Niet-sporters	%	2024	44,7	56,4
6	Banen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	2024	750,5	687,3
6	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	2023	1,0	2,0
6	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	2024	4,0	9,0
6	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame	2024	73,5	68,5

Progr.	Naam indicator	Eenheid	periode	Realisatie 25.000 t/m 50.000 inwoners	Realisatie Eemsdelta
		beroepsbevolking tov de beroepsbevolking			
6	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	2024	2,0	3,0
6	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2025	190,8	337,0
6	Lopende re- integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2024	207,1	350,1
6	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	14,2	14,2
6	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	1,0	1,4
6	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	2024	0,3	0,7
6	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	2025	664	860
7	Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	2024	116	165
7	Hernieuwbare elektriciteit	%	2022	49,3	147,4
8	Gemiddelde WOZ waarde	1.000 euro	2025	396	250
8	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2024	7,3	25,8
8	Demografische druk	%	2025	80,1	83,7
8	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	2025	957	914
8	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	2025	1046	978

Aanvullende indicatoren

Omschrijving	Eenheid	2025
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	12,81
Bezetting	FTE per 1.000 inwoners	11,53
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	1.331,74

Omschrijving	Eenheid	2025
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	9,13%
Overhead	% van de totale lasten	7,12%